

ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA
Ú Z E M N Ý P L Á N O B C E

S E L C E

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

KONCEPT

ARCH.EKO

Ateliér architektúry, urbanizmu a ekológie, s.r.o.
Banská Bystrica, Kuzmányho 2

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE SELCE“

KONCEPT

v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

OBSAH A ŠTRUKTÚRA SPRÁVY O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE
(Príloha č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z.)

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
I. Základné údaje o obstarávateľovi	5
1. Označenie.	5
2. Sídlo	5
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie	5
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	5
1. Názov	5
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)	5
3. Dotknuté obce	5
4. Dotknuté orgány	6
5. Schvaľujúci orgán	6
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplán. dokumentácie presahujúcich štátne hranice.	6
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	7
I. Údaje o vstupoch	7
1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber	7
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie	9
3. Suroviny, druh, spotreba, spôsob získavania	22
4. Energetické zdroje	23
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	35
II. Údaje o výstupoch	39
1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatív. charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií	39
2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpad. vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpad. vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania	40
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi	43
4. Hluk a vibrácie	44
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia	45
6. Doplňujúce údaje	47
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	47
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	47
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa ÚPD	48
1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia	48

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemer. Ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)	52
3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia	52
4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospod. Chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd	53
5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd	54
6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov	55
7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana	61
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti), územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)	62
9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)	67
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	84
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)	87
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)	87
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	88
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	88
1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy	88
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	90
3. Vplyvy na klimatické pomery	91
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)	92
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)	92
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)	94
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich bioty migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)	94
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	95
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability	96
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	104
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	104
12. Iné vplyvy	104

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	105
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	106
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	123
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	123
2. Porovnanie variantov	124
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získania údajov	129
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	130
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie	130
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	132
X. Zoznam analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	132
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	132
PRÍLOHA	133

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie.

Obec Selce

2. Sídlo.

Selčianska cesta 132 97611 Selce

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ing. Daniel Hlinka starosta obce,

Obec Selce ,

Obecný úrad, Selčianska cesta 132 97611 Selce

Tel: 048/4181521

Mobil: 0911 340 723,

e-mail: starosta@selce.sk, ouselce@selce.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing. Danka Gajdošová, Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č.: 436

MT: 0915 968 683, e-mail: gajdosova.danka@gmail.com

Tel: 0902/911 156,

e-mail: : gajdosova.danka@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov.

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE SELCE, KONCEPT

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Kraj: Banskobystrický

Okres: Banská Bystrica

Obec: Selce

Katastrálne územie: Selce

3. Dotknuté obce.

- Mesto Banská Bystrica
- Obec Špania dolina
- Obec Priechod
- Obec Nemce
- Obec Kynceľová
- Obec Baláže
- Slovenská Ľupča
- Staré Hory

4. Dotknuté orgány.

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140 a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o ŽP, oddelenie OP, Banská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad, Banská Bystrica
- Úrad samosprávneho kraja Banská Bystrica, oddelenie územného plánovania a ŽP,
- Úrad samosprávneho kraja Banská Bystrica, oddelenie investičnej prípravy, výstavby a prevádzky,
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o ŽP, štátna vodná správa, Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o ŽP, štátna správa ochrany ovzdušia, Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o ŽP, štátna správa odpadového hospodárstva, Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor krízového riadenia, Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, pozemkový a lesný odbor, Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor CD a PK Banská Bystrica
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, Banská Bystrica
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica
- Obvodný bankský úrad, Banská Bystrica
- Správa NAPANT, Banská Bystrica
- Lesy SR š.p. OZ Banská Bystrica
- Dopravný úrad Slovenskej republiky, Letisko M. R. Štefánika, Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Bratislava,
- MŽP SR, Odbor štátnej geologickej správy, Bratislava
- SVP š. p., OZ Banská Bystrica
- Hydromeliorácie, š.p., Bratislava

5. Schvaľujúci orgán.

Obecné zastupiteľstvo v Selciach.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

Riešené územie sa nenachádza mimo štátnych hraníc. Riešenie územného plánu obce Selce nepredstavuje žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Koncepcné ciele ÚPN obce Selce nadväzujú na rozvojovú stratégiu s dlhodobou pretrvávajúcou platnosťou prijatého rozvoja obce v zmysle doposiaľ platného územného plánu obce v rozsahu 12 Zmien a doplnkov. ÚPN – O v etape konceptu zhodnocuje jej aktuálnosť vzhľadom na nové, zmenené spoločenské požiadavky a tiež s cieľom minimalizácie nových rozvojových zámerov doposiaľ prijatých v pôvodnom ÚPN obce, podporených tiež prijatím základnej tézy na úrovni obce, predovšetkým v zraniteľnom krajinnom prostredí obce:

„Už žiadna ďalšia zástavba na nových pozemkoch v prírode (najmä v zóne III. – zóna s prioritou ochrany)“.

Vyhodnotenie budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy je riešené na základe vyhlášky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Koncept ÚPN-O Selce bol vypracovaný variantným riešením v dvoch variantoch – 1 a 2 a rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v lokalitách nachádzajúcich sa na poľnohospodárskej pôde uvedených v tabuľke 1: „Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde – koncept riešenia variant č. 1“ a v tabuľke 2: „Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde – koncept riešenia variant č. 2“. Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy pre variant č. 1 a 2 sú zakreslené v grafickej časti ÚPN-O vo výkrese č. 6 „Návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely“. Za základ hodnotenia pôd v území sa použili mapy bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ). V Zákone č. 220/2004 Z. z. Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov je bonitovaná pôdno-ekologická jednotka definovaná ako klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti.

V grafickej, textovej a tabuľkovej časti Konceptu ÚPN-O Selce sú vyhodnotené zábery pre jednotlivé riešené územia pre varianty č. 1 a 2. Celková výmera lokalít s predpokladaným vyňatím poľnohospodárskej pôdy v obci Selce je:

1. variant:

Predmetom zhodnotenia vo vzťahu k záberom poľnohospodárskej pôdy (PP) a lesných pozemkov (LP) - 1. variant, v súlade s urbanistickou koncepciou je **24** lokalít o celkovej výmere **56,1775** ha - Podrobne prezentované v textovej časti (A / II. ÚPN obce Selce) a grafickej časti - výkres č. 6: Perspektívne použitie PP a LP na neľnohospodárske účely / 1. variant “. Vo výkrese sú lokality vymedzené červenou obrysou čiarou a označené poradovými číslami lokalít (arabské číslice - modrá farba 1, 2 (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5) 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 (13.1, 13.2, 13.3, 13.4), 14 (14.1, 14.2), 15 (15.1, 15.2), 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24).

Z celkovej výmery lokalít **56,1775** ha je:

- Predmetom záberu poľnohospod. pôdy (PP) **50,1775** ha
Z toho: 5,45 ha v z. ú. k 1. 1. 1990
44,7275 ha mimo z. ú. k 1. 1. 1990
- Predmetom záberu lesných pozemkov (LP) **1,55** ha mimo z. ú. k 1. 1. 1990 (výkres - lok.č.24)
- Bez nároku na záber pôdy: 2,03 ha - zmena využitia (záhrad. osada / výkres - lok. č.23)
2,42 ha - nepoľ. pôda (v KN - C – zastav. a ostatné plochy).

Navrhované rozvojové zábery ÚPN obce Selce prezentujú:

úbytok PP o **50,1775** ha (zo súčasných 849 ha na 798,8 ha), z toho **chránené BPEJ 46,4575** ha

- úbytok LP o **1,55** ha (zo súčasných 879,99 ha na 878,44 ha).

Všetky už v súčasnosti zastavané plochy a navrhované rozvojové lokality situované mimo hranice z. ú. k 1. 1. 1990, prezentujú v ÚPN obce návrh na rozšírenie hranice z. ú. v záväznej etape návrh (plán).

Predmetom vyhodnotenia záberu PP - 1. variant nie sú výhľadové plochy v počte 5 lokalít v súlade s urbanistickou koncepciou nového ÚPN obce Selce.

(Vid'. výkres č. 2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania – 1. variant).

2. variant:

Predmetom zhodnotenia vo vzťahu k záberom poľnohospodárskej pôdy (PP) a lesných pozemkov (LP) - 2. variant, v súlade s urbanistickou koncepciou je **24** lokalít o celkovej výmere **49,7275** ha - Podrobne prezentované v textovej časti (A / II. ÚPN obce Selce) a grafickej časti - výkres č. 6: Perspektívne použitie PP a LP na neehospodárske účely / 2. variant ". Vo výkrese sú lokality vymedzené červenou obrysou čiarou a označené poradovými číslami lokalít (arabské číslice - modrá farba 1, 2 (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5) 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 (13.1, 13.2, 13.3, 13.4), 14 (14.1, 14.2), 15 (15.1, 15.2), 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24).

Z celkovej výmery lokalít **49,7275** ha je:

- Predmetom záberu poľnohospod. pôdy (PP) **43,4575** ha
Z toho: 5,55 ha v z. ú. k 1. 1. 1990
37,9575 ha mimo z. ú. k 1. 1. 1990
- Predmetom záberu lesných pozemkov (LP) **1,55** ha mimo z.ú. k 1. 1. 1990 (vo výkrese lok.č.24)
- Bez nároku na záber pôdy : 2,03 ha - zmena využitia (záhrad. osada./ výkres - lok. č.23)
4,24 ha - nepoľ. pôda (v KN - C – zastav. a ostatné plochy).

Navrhované rozvojové zámery ÚPN obce Selce prezentujú :

- úbytok PP o **43,4575** ha (zo súčasných 849 ha na 805,5 ha), z toho **chránené BPEJ 41,2375** ha
- úbytok LP o **1,55** ha (zo súčasných 879,99 ha na 878,44 ha)

Všetky už v súčasnosti zastavané plochy a navrhované rozvojové lokality situované mimo hranice z. ú. k 1. 1. 1990, prezentujú v ÚPN obce návrh na rozšírenie hranice z. ú. v záväznej etape návrh (plán).

Predmetom vyhodnotenia záberu PP - 2. variant nie sú výhľadové plochy v počte 7 lokalít v súlade s urbanistickou koncepciou nového ÚPN obce Selce.

(Vid'. výkres č. 2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania – 2. variant).

Príloha č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z.

▪ **Zastúpenie skupín kvality poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ v rámci riešeného územia**

Príloha č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. / aktuálny výber pre riešené územie

Kód BPEJ	Skupina kvality
0711002, 0711005, 771212, 0768215, 0771245	5
0811002, 0757203, 0768415, 0768442	6
0771412	7

▪ **Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v rámci riešeného územia podľa kódu BPEJ**

Príloha č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. / aktuálny výber pre riešené územie

Kód KÚ	Názov KÚ	Kód BPEJ
854794	Selce	0711002, 0711005, 771212, 0768215, 0771245, 0811002, 0757203, 0768415, 0768442, 0771412

Podľa 1. variantu z plošnej výmery pôdy predpokladanej na odňatie patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy **46,4575** ha a podľa 2. variantu patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy **41,2375** ha. Z uvedeného vyplýva, že environmentálne vhodnejší sa javí 2. variant, kedy dôjde k menšiemu záberu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území.

Zdôvodnenie záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy

Najkvalitnejšia pôda podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. sa v obci Selce sústreďuje v okolí zastavaného územia a mimo zastavaného územia, najmä v okolí Selčianskeho potoka a je roztrúsená po celom území obce Selce. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy prevažne priamo nadväzujúce na zastavané územie obce.

Navrhované lokality na rozvoj sa budú zastavovať postupne, tak aby sa poľnohospodárska pôda dala využívať čo najdlhšie.

Záber lesných pozemkov

Podľa konceptu riešenia ÚPN-O Selce dôjde v malej miere k záberu lesnej pôdy v 1. variante a v 2. variante o výmere 1,55 ha. (jedná sa o tú istú lokalitu č. 24).

Navrhovaný strategický dokument rieši v návrhovom období (záväznej úrovni) rozšírenie v súčasnosti zastavaného územia o navrhované plochy na rozvoj obytnej funkcie, občianskeho vybavenia, rekreácie a výroby v nadväznosti na súčasné zastavané územie obce.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

▪ Zásobovanie pitnou vodou

Súčasný stav

Obec je v súčasnosti napojená na Pohronský skupinový vodovod (cez vodojem Nemce) a skupinový vodovod Slovenska Ľupča – Priechod - Selce (cez vodojem Priechod), súčasťou vodárenského systému je aj prameň Jelšiny s legislatívne povoleným odberom 1,0 l.s⁻¹. Vodovod je v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s. (StVPS, a. s.), závod Banská Bystrica.

Koncept ÚPN obce Selce v rámci širších územných súvislostí rešpektuje existujúci systém zásobovania riešeného územia pitnou vodou..

Zásobovanie pitnou vodou v administratívnom území obce Selce zabezpečuje:

Vodovody v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica:

- Verejný vodovod v obci je napojený na Pohronský skupinový vodovod (cez vodojem Nemce) a skupinový vodovod Slovenska Ľupča - Priechod - Selce (cez vodojem Priechod), súčasťou vodárenského systému je aj prameň Jelšiny s legislatívne povoleným odberom 1,0 l.s⁻¹. Vodovod je v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s. (StVPS, a.s.), závod Banská Bystrica.
- Vodovod v rekreačnom stredisku „Bioresort Šachtičky“ je v správe StVPS, a.s., závod Banská Bystrica. Vodárenským zdrojom sú pramene Šachtičky I., II., III. s legislatívne povoleným odberom podzemnej vody 1,26 l.s⁻¹ (rozhodnutie č. OU-BB-OSZP3-2018/023453-005 zo dňa 25. 10. 2018 na osobitné využívanie vôd). Výdatnosť využívaných prameňov limituje možnosti rozvoja rekreačného strediska.

Ostatné vodovody:

- Vodovod „Fuggerov dvor“ (Agroturistický areál Selce) je v správe Barančia s.r.o. Selce. Vodárenským zdrojom sú 2 pramene Pod Selčianským dielom s legislatívne povoleným odberom podzemnej vody Q pr = 0,2 l.s⁻¹. Výdatnosť využívaných prameňov limituje možnosti rozvoja rekreačného strediska.
- Vodovod v správe obce Selce (bývalý správca RD). Zdrojom je prameň Pod Margušovom s legislatívne povoleným odberom max. 1,6 l.s⁻¹, ktorý podľa platného rozhodnutia je len ako zdroj úžitkovej vody pre chov hospodárskych zvierat.
- Vodovod „Športcentrum Selce – Čachovo“ je v správe Športcentrum s. r. o. Selce. Zdrojom pitnej vody je prameň Tuf a ďalšie dva pramene v lokalite lyžiarskych vlekov.
- Miestne zdroje vody pre spotrebiteľov mimo dosahu verejných vodovodov (individuálne zdroje, súkromné drobné vodovody).

Navrhovaný stav

Zásobovanie pitnou vodou v obce Selce zabezpečuje verejný vodovod v správe StVPS, a. s. Závod 01 Banská Bystrica.

Obec Selce je napojená na napojený na Pohronský skupinový vodovod (cez vodojem Nemce) a skupinový vodovod Slovenska Ľupča – Priechod - Selce (cez vodojem Priechod), súčasťou vodárenského systému je aj prameň Jelšiny.

Vodovod v rekreačnom stredisku „Bioresort Šachtičky“. Vodárenským zdrojom sú pramene Šachtičky I., II., III. s legislatívne povoleným odberom podzemnej vody 1,26 l.s⁻¹.

Ostatné vodovody:

- „Fuggerov dvor“ - Agroturistický areál Selce je v správe Barančia s. r. o. Selce. Vodárenským zdrojom sú 2 pramene Pod Selčianskym dielom,
- Vodovod v správe obce Selce (bývalý správca RD). Zdrojom je prameň Pod Margušovom s legislatívne povoleným odberom max. 1,6 l.s⁻¹, podľa platného rozhodnutia slúži ako úžitková voda pre chov hospodárskych zvierat.
- Vodovod „Šport centrum Selce - Čachovo“ je v správe Šport centrum s. r. o. Selce. Zdrojom pitnej vody je prameň Tuf. V území sú ešte dva súkromné vodovody s VDJ 4m³ a VDJ 10 m³ a zdrojmi pitnej vody.

Výpočet potreby pitnej vody

Pri výpočte potreby pitnej vody vychádza ÚPN obce Selce z vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo 14. 11. 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Územný rozvoj obce Selce je riešený variantne. Výpočet potreby pitnej vody vychádza z nasledovných demografických podkladov pre 1. variant – počet obyvateľov 2 825.

Vodovody v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica:

1. Vodovod obce Selce

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Počet obyvateľov	Obyvateľstvo	Základná vybavenosť	OV	Výroba	Rekreácia	Spolu	
UO,SFP	Názov		m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹		m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
A1	Centrum - Jadrové územie	570	58,82	14,25	0	0	0	73,07	0,84
A0 + A2	Širšie zázemie centra (A0.1, A0.2, A0.3, A0.4, A0.5, A0.6, A0.7, A0.8, A0.9) + (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6)	2255	266,21	56,37	0	0	0	322,58	3,73
	A0/OV*	0	0	0	10,82	0	0	10,82	0,12
	A0/V (bývalá mliekareň)**	0	0	0	0	4,5	0	4,5	0,05
B	Športovo rekreačný areál v obci***	0	0	0	0	0	7,05	7,05	0,08
SFP1	Rekreácia mimo obce 1.2****	0	0	0	0	0	3,75	3,75	0,04
Spolu		2825	325,03	70,62	10,82	4,5	10,8	421,77	4,88

Priemerná denná potreba vody – Q_p ; Maximálna denná potreba vody – $Q_m = Q_p \times K_d$; Maximálna hodinová potreba vody – $Q_h = Q_m \times K_h$ (Q_p - priemerná denná potreba vody; K_d - súčiniteľ dennej nerovnomernosti, - Obec od 1 001 do 5 000 obyvateľov = 1,6; Q_m - maximálna denná potreba vody pre obyvateľov a K_h - súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti = 1,8)

Poznámka: A2.1_Kopanice, A2.2_Dolné zeme, A2.3_Močidlá, A2.4_Na záhumnie, A2.5_Vyšovec, A2.6_Pri križku, A0/OV_ZŠ + MŠ, A0/V_bývalá Mliekareň, 1.2_Pred Selčianskou dolinou – Osičina

*A0/OV_ZŠ – 265 žiakov (25l.žiak⁻¹) a MŠ – 70 žiakov (60 l.žiak⁻¹)

**A0/V_bývalá Mliekareň_zamestnanci 19 (pitie + čistá výroba/3smeny)

***B_15 lôžok (150 l.lôžko⁻¹) a 16 stol./4 zam. (450l.d⁻¹) a 1000 návšt. (3l.návšt.⁻¹)

****SFP1_1.2 – 25 lôžok (150 l.lôžko⁻¹)

Maximálna denná potreba pitnej vody

$Q_{dmax} = (73,07+322,58+10,82+7,05+3,75) \times 1,6 + 4,5 = 672,13 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 7,78 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$, z toho:

- z PSV je potrebné zabezpečiť $Q_{dmax} = (15,0+132,62+10,82) \times 1,6 + 4,5 = 258,0 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 2,98 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
- z SKV Slovenská Ľupča_Priechod – Selce je potrebné zabezpečiť $Q_{dmax} = (58,07+189,95+7,05+3,75) \times 1,6 = 414,11 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 4,79 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

2. Vodovod v rekreačnom stredisku „Bioresort Šachtický“

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Počet lôžok	Počet stoličiek	Návštevnosť	Spolu	
SFP	Názov				m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
4.3	Areál Šachtický	224*	200*	5500*	113,1	1,31

*135 lôžok (500 l.lôžko⁻¹)+90lôžok (150 l.lôžko⁻¹)+200 stol/17zam. (300 l.d⁻¹)+5500 návš. (5 l.návš.d⁻¹)

Maximálna denná potreba pitnej vody

$Q_{dmax} = 113,1 \times 1,6 = 180,96 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 2,09 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

Ostatné vodovody

Vodovod v správe obce Selce

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Výroba zam.	Živočíšna výroba	Rekreácia	Spolu	
UO	Názov	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
C	Výrobný areál*+**	8,2	12,46	0	20,6	0,24
SFP1	Rekreácia mimo obce (1.1, 1.3)***	0	0	3,6	3,6	0,04
Spolu		8,2	12,46	3,6	24,2	0,28

* zamestnanci 26 (pitie + čistá výroba/2sмены)

**hovädzí dobytok 182+ovce192

***SFP1_1.1 - 4 lôžok (150 l.lôžko⁻¹), 1.3 - 20 lôžok (150 l.lôžko⁻¹)

Maximálna denná potreba pitnej vody

$Q_{dmax} = (3,6 \times 1,6) + 8,2 + 16,48 = 30,44 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,35 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

Vodovod „Fuggerov dvor“ - Agroturistický areál Selce je v správe Barančia s. r. o. Selce.

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Počet lôžok	Počet stoličiek	Spolu	
SFP	Názov			m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
SFP4_4.2	Fuggerov dvor	50	40	26,2	0,3

*50 lôžok (500 l.lôžko⁻¹) + 40 stol/4 zam. (300 l.d⁻¹)

Maximálna denná potreba pitnej vody

$Q_{dmax} = 26,2 \times 1,6 = 41,92 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,48 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

Vodovod „Šport centrum Selce - Čachovo“ je v správe Šport centrum s.r.o. Selce.

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Počet lôžok	Počet stoličiek	Návštevnosť	Spolu	
SFP	Názov				m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
SFP4_4.1	Šport centrum Selce - Čachovo	252*	120*	2000*	50,8	0,58

*252 lôžok (150 l.lôžko⁻¹)+120 stol/10 zam. (300 l.d⁻¹)+2000 návš. (5 l.návš.d⁻¹)

Maximálna denná potreba pitnej vody

$Q_{dmax} = 50,8 \times 1,6 = 81,28 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,94 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

Návrh akumulácie

Posúdenie zabezpečenia jestvujúcej akumulácie pre návrh vychádza z požiadavky STN Vodojemy, tzn. vodojem musí zabezpečiť 60 - 100 % Q_{max} . Vodojemy sú vyhodnotené pre jednotlivé tlakové pásma v obci Selce a pre ostatné vodovody.

Vodovody v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica:

1. Vodovod obce Selce v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica

Tlakové pásmo	UO+SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpečenosť (%)
			60%	100%			
Vodovod obce Selce							
I.	A1	24,0	153	254	100	100** + 400	Vo VDJ Senica II je potrebné zabezpečiť 153m ³ pre obec Selce, čo vytvára 60 % zabezpečenosť
	A0+A2+A0/OV	229,5*					
Spolu I. tlakové pásmo		236,2					

akumulácia pre A0/V_bývalá Mliekareň (aktuálne zrušená) je zabezpečená vo vodojeme Nemce a bude slúžiť aj pre inú funkčnú náplň areálu

** vodojem v príprave na výstavbu

Akumulácia vo VDJ Senica II. – 100 m³ + rozšírenie o 500 m³ (z objemu 500 m³ je v čase spracovania konceptu ÚPN obce Selce návrh výstavby 100 m³), zásobný rozsah je po kótu 400 m n. m., t. j. dolná časť obce Selce a Nemce, Kynceľová a Senica. Rozšírenie VDJ Senica II vychádza z ÚPN obce Selce (ARCH.EKO, s. r. o., 1998) a overovacej štúdie Selce, Kopanice (ARCH.EKO BB, s. r. o., 2019). Vo VDJ Senica II je potrebné zabezpečiť 153 m³ pre I. tlakové pásmo obec Selce, **čo vytvára 60 % zabezpečenosť**.

Vodojem Močidlá 400 m³ a Jelšiny 50 m³ vytvárajú pre II. tlakové pásmo **108 % zabezpečenosť**.

2. Vodovod v rekreačnom stredisku „Bioresort Šachtičky“

Tlakové pásmo	SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpečenosť (%)
			60%	100%			
I.+II.	SFP4_4.3_Areál Šachtičky	180,9	109	181	100+100	-	110

Vodojem pri ČS o objeme 100 m³ a vodojem Ťapuška 100 m³ **vytvárajú postačujúcu kapacitu a jej zabezpečenosť je 110 %**.

Ostatné vodovody

Vodovod v správe obce Selce

Tlakové pásmo	UO a SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpečenosť (%)
			60%	100%			
I.	C + SFP1 (1.1 a 1.3)	30,44	26	31	150	-	483

Vodojem 150 m³ má postačujúcu kapacitu a jej zabezpečenosť je 483 %.

Vodovod „Fuggerov dvor“ - Agroturistický areál Selce.

Tlakové pásmo	SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpečenosť (%)
			60%	100%			
I.	SFP4_4.2_Fuggerov dvor	41,92	26	42	50	-	119

Vodojem 50 m³ má postačujúcu kapacitu a jej zabezpečenosť je 119 %.

Vodovod „Šport centrum Selce - Čachovo“

Tlakové pásmo	SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpeč. (%)
			60%	100%			
I.	SFP4_4.1_ Šport centrum Selce - Čachovo	81,28	49	82	4+10+60	-	90

Vodojemy 4+10+60 m³ má postačujúcu kapacitu, ktorá bude mať zabezpečenosť 90 %.

Vodojemy vyhovujú a majú postačujúcu kapacitu pre návrhové obdobie posudzovaného územia.

Návrh zásobovania pitnou vodou

V rámci riešenia zásobovania pitnou vodou 1. variant:

Vo vodovodoch v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica:

1. Vodovod obce Selce

- rešpektuje súčasný systém zásobovania obec Selce s napojením na Pohronský skupinový vodovod (cez vodojem Nemce) a skupinový vodovod Slovenska Ľupča – Priechod - Selce (cez vodojem Priechod),
- súčasťou vodárenského systému je aj prameň Jelšiny,
- prameň Zábřež sa v súčasnosti z dôvodu kontaminácie podzemných vôd nevyužíva, preto nie je možné s ním uvažovať pre zásobovanie pitnou vodou,
- rešpektuje ochranné pásma zdrojov pitnej vody,
- rešpektuje pásma ochrany verejných vodovodov a vodárenských zariadení,
- vzhľadom na výškové usporiadanie urbanizovaného územia a dosiahnutie ideálnych tlakových pomerov vo vodovode obce Selce navrhuje rozdeliť urbanizované územie do dvoch tlakových pásiem, hranicou tlakových pásiem je kóta 400,00 m n. m.
- v I. tlakovom pásme vodovodu obce Selce je navrhované akumuláciu zabezpečiť vo VDJ Senica II. o objeme 100 m³ s rozšírením o objem 500 m³ (v čase spracovania konceptu ÚPN obce je objem 100 m³ v návrhu na výstavbu) v zásobnom rozsah po kótu 400 m n. m., kde spadá dolná časť obce Selce a Nemce, Kynceľová a Senica. Rozšírenie VDJ Senica II vychádza z ÚPN obce Selce (ARCH.EKO, s. r. o., 1998) a overovacej štúdie Selce, Kopanice (ARCH.EKO BB, s. r. o., 2019). Vo VDJ Senica II je potrebné zabezpečiť 153 m³ pre I. tlakové pásmo obce Selce. Z VDJ bude spotrebisko zásobované gravitačne zásobnými potrubiami profilov DN 150 mm. V I. tlakovom pásme je potrebné rozšíriť rozvodnú vodovodnú sieť do nových lokalít bývania UO_A 2.1_Kopanice,
- v II. tlakovom pásme vodovodu obce Selce sa navrhuje akumuláciu zabezpečiť vo VDJ Močidlá o objeme 400 m³ a VDJ Jelšiny o objeme 50 m³. Z VDJ Močidlá bude spotrebisko zásobované gravitačne zásobným potrubím DN 160 mm a DN 110 mm. Z VDJ Jelšiny bude spotrebisko zásobované cez zásobné potrubie DN 100 mm. Časť zástavby pri VDJ Močidlá vzhľadom na zabezpečenie dostatočného tlaku v sieti je napojená cez potrubie DN 63 na prívod z VDJ Priechod do VDJ Močidlá. Zástavba na ulici Mlynská, Poľná a Potočná sú zásobované z II. tlakového pásma, na križovatke Mlynská ulica a Partizánska ulica je pre túto zástavbu osadený redukčný ventil na zníženie tlaku vo vodovodnej sieti.
- V II. tlakovom pásme je potrebné dobudovať vodovodnú sieť v nových urbanizovaných plochách v UO_A2.2_Dlhé zeme, A2.3_Močidlá, A2.4_Na Záhumnie, A2.5_Vyšovec, A2.6_Pri križku, B_Športovo rekreačný areál a pre rekreáciu mimo obce SFP1_1.2. Pre zástavbu v UO_A2.5_Vyšovec situovanú nad hranicou s kótou 455,00 m n. m. sa navrhuje vybudovať ATS stanicu, ktorá zabezpečí požadované tlakové pomery vo vodovodnej sieti,
- A0/V bývalá Mliekareň (aktuálne zrušená) zásobovať pitnou vodou ako v súčasnosti, priamym napojením na prírodné potrubie z VDJ Nemce do VDJ Senica II.,
- navrhuje rekonštrukciu nevyhovujúcej rozvodnej siete vo všetkých častiach obce.

2. Vodovod v rekreačnom stredisku SFP4_4.3 „Bioresort Šachtický“

- rešpektuje súčasný systém zásobovania rekreačného strediska s napojením na zdroj pitnej vody pramene Šachtický I., II., III.,
- rešpektuje ochranné pásma zdrojov pitnej vody,
- rešpektuje pásma ochrany verejných vodovodov a vodárenských zariadení,

- vzhľadom na výškové usporiadanie urbanizovaného územia a dosiahnutie ideálnych tlakových pomerov vo vodovode rešpektujeme súčasné rozdelenie vodovodu do dvoch tlakových pásiem,
- pre urbanizované územie sa navrhuje akumuláciu zabezpečiť vo VDJ pre ČS objemom 100 m³ a VDJ Ťapuška s objemom 100 m³. Z VDJ Ťapuška je spotrebisko zásobované gravitačne potrubím DN 100 mm,
- súčasná výdatnosť využívaných prameňov limituje možnosti rozvoja rekreačného strediska. Na odstránenie deficitu zdrojov pre zásobovanie pitnou vodou bola vypracovaná štúdia Šachtičky – štúdia využitia vodných zdrojov a ich rozšírenie (StVS servicing s.r.o., 2020). V závere štúdie sa konštatuje, že vodné zdroje Šachtičky – pramene I., II. a III. postupne strácajú výdatnosť. Odporúča sa urobiť ich revitalizáciu a k súčasným prameňom priradiť ďalšie. Štúdia navrhuje 4 varianty pre zabezpečenie doplňujúceho vodného zdroja. V 1. variante ÚPN obce Selce v etape konceptu navrhujeme ako doplňujúci vodný zdroj - vodný zdroj Baláže – Košiar s $Q = 12,4 \text{ l.s}^{-1}$. Pre novú zástavbu v rekreačnom stredisku Šachtičky navrhujeme realizovať revitalizáciu
- jestvujúcich prameňov Šachtičky I., II. III. a využiť nový vodný zdroj Baláže – Košiar. Pre zabezpečenie prívodu vody z nového vodného zdroja Baláže – Košiar je potrebné vybudovať ČS pri vodnom zdroji Baláže – Košiar, výtlačné potrubie v dĺžke 760m do VDJ Nad Zarembovou, VDJ Nad Zarembovou, potrubie z VDJ Nad Zarembovou do VDJ Ťapuška v dĺžke 3000 m,

Ostatné vodovody:

Vodovod v správe obce Selce (bývalý správca RD)

- rešpektuje súčasný systém zásobovania s napojením na zdroj prameň Pod Margušovom $Q = 1,6 \text{ l.s}^{-1}$ (v súčasnosti využívaný len ako úžitková voda pre hospodárske zvieratá),
- na odstránenie deficitu zdrojov pre zásobovanie pitnou vodou v Selčianskej doline bola vypracovaná štúdia Analýza súčasného stavu využívania zdrojov podzemnej vody a návrh postupu prác pre získanie/zabezpečenie zdroja pitnej vody pre verejný vodovod Selce – Selčianska dolina – chatová oblasť (Envigeo, a.s., 2023). V závere štúdie sa konštatuje, v prípade využívania vodného zdroja Pod Margušovom na pitné účely je potrebné vodný zdroj revitalizovať,
- koncept ÚPN obce Selce navrhuje využívať vodný zdroj Pod Margušovom na pitné účely po zrealizovaní revitalizácie vodného zdroja, zabezpečení kvality pitnej vody podľa legislatívnych požiadaviek a stanovenia rozhodnutia pre jeho využívanie na pitné účely,
- v prípade nesplnenia požiadavky na obnovenie využívania vodného zdroja Pod Margušovom sa navrhuje na základe záverov štúdie využívať povrchový vodný zdroj nad vodným zdrojom Pod žliabok, kde je potrebné v jeho okolí urobiť podrobný hydrologický prieskum, dvojročný monitoring zameraný na výdatnosť vodného zdroja a prameňov v jeho okolí, zabezpečiť kvalitu vody vodného zdroja podľa legislatívnej požiadavky, stanovenie ochranného pásma a rozhodnutia na jeho využívanie na pitné účely.
- pre urbanizované územie sa navrhuje akumuláciu zabezpečiť vo VDJ RD s objemom 150 m³, z VDJ bude voda privádzaná do spotrebiska - výrobného areálu RD Selce, ako aj do rekreačnej oblasti mimo obce SFP1_1.1. a 1.3. VDJ je potrebné obnoviť tak, aby voda, v ňom akumulovaná, spĺňala hygienické požiadavky pre akumuláciu pitnej vody.

Vodovod „Fuggerov dvor“ - Agroturistický areál Selce SFP4_4.2

- rešpektuje súčasný systém zásobovania v rekreačnom stredisku s napojením na zdroj pitnej vody - pramene Pod Selčianskym dielom,
- rešpektuje ochranné pásma zdrojov pitnej vody,
- v rekreačnom stredisku sa navrhuje akumuláciu zabezpečiť vo VDJ Kejda s objemom 50 m³, z VDJ je voda privádzaná do spotrebiska potrubím HDPE DN 50.

Vodovod „Šport centrum Selce - Čachovo“ v SFP4_4.1

- rešpektuje súčasný systém zásobovania v rekreačnom stredisku s napojením na zdroj pitnej vody prameň Tuf. VDJ s objemom 30 + 30 m³ je vybudovaný priamo na zdroji. Z VDJ je voda privádzaná potrubím DN 80 do spotrebiska.,
- rešpektuje súčasný systém zásobovania v rekreačnom stredisku s napojením na zdroj pitnej vody a VDJ 4 m³,
- rešpektuje súčasný systém zásobovania v rekreačnom stredisku s napojením na zdroj pitnej vody a VDJ 10 m³.

Ostatné miestne zdroje vody pre spotrebiteľov mimo dosahu verejných a súkromných vodovodov (individuálne zdroje, súkromné drobné vodovody) navrhujeme využívať ako je to v súčasnosti.

Súčasná kapacita zdrojov pitnej vody sú postačujúce aj pre zásobovanie navrhovaných lokalít v 1. variante.

▪ Návrh zásobovania úžitkovou vodou

Vodovod pre Športovo rekreačný areál

- navrhuje sa využívať vodný zdroj v lokalite Dlhé zeme pre účely zavlažovania hracích plôch a zelene v rámci areálu, kde je potrebné zabezpečiť úžitkovú vodu v množstve $Q = 0,2 \text{ l.s}^{-1}$,
- pri vodnom zdroji sa navrhuje vybudovať vodojem o objeme 25 m^3 , na zabezpečenie akumulácie v období sucha,
- z vodojemu sa navrhuje vybudovať prívodné vodovodné potrubie do spotrebiska,
- v prípade využitia vodného zdroja na pitné účely je potrebné zabezpečiť pitnú vodu vyhovujúcej kvality podľa STN, tzn. urobiť kvalitatívnu a kvantitatívnu skúšku vodného zdroja.

Variant 2

Vodovod obce Selce

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Počet obyvateľov	Obyvateľstvo	Základná vybavenosť	OV	Výroba	Rekreácia	Spolu	
UO,SFP	Názov		$\text{m}^3.\text{d}^{-1}$	$\text{m}^3.\text{d}^{-1}$	$\text{m}^3.\text{d}^{-1}$	$\text{m}^3.\text{d}^{-1}$		$\text{m}^3.\text{d}^{-1}$	l.s^{-1}
A1	Centrum - Jadrové územie	570	58,82	14,26	0	0	0	73,08	0,84
A0+A2	Širšie zázemie centra (A0.1, A0.2, A0.3, A0.4, A0.5, A0.6, A0.7, A0.8, A0.9) + (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4)	1900	212,12	47,5	0	0	0	259,62	3,00
	A0/OV*	0	0	0	10,82	0	0	10,82	0,12
	A0/V (bývalá mliekareň)**	0	0	0	0	4,5	0	4,5	0,05
B	Športovo rekreačný areál v obci***	0	0	0	0	0	7,05	7,05	0,08
C	Výrobný areál (C.1, C.2.1)****	0	0	0	0	8,2	0	8,2	0,09
SFP1	Rekreácia mimo obce (1.1, 1.2, 1.3, 1.4)*****	0	0	0	0	0	12,15	12,15	0,14
Spolu		2470	270,94	61,76	10,82	12,7	19,2	375,42	4,35

Poznámka: A2.1_Kopanice, A2.2_Dolné zeme, A2.3_Močidlá, A2.4_Na záhumnie + Vyšovec, A0/OV_ZŠ + MŠ, A0/V_bývalá

Poznámka: A2.1_Kopanice, A2.2_Dolné zeme, A2.3_Močidlá, A2.4_Na záhumnie + Vyšovec, A0/OV_ZŠ + MŠ, A0/V_bývalá Mliekareň, 1.1_Pred Selčianskou dolinou, 1.2_Pred Selčianskou dolinou – Osičina, 1.3_Pred Selčianskou dolinou, 1.4_Pred Selčianskou dolinou – Osičina nová

*A0/OV_ZŠ – 265 žiakov (25 l.žiak^{-1}) a MŠ – 70 žiakov (60 l.žiak^{-1})

**A0/V_bývalá Mliekareň_zamestnanci 19 (pitie + čistá výroba/3smeny)

***B_15 lôžok (150 l.lôžko^{-1}) a 16 stol./4 zam. (450 l.d^{-1}) a 1000 návšt. (3 l.návšt.^{-1})

**** zamestnanci 31 (pitie + čistá výroba/2smeny), hovädzí dobytok 182+ovce192

*****SFP1_1.1 – 4 lôžka (150 l.lôžko^{-1}), 1.2 – 25 lôžok (150 l.lôžko^{-1}), 1.3 – 20 lôžok (150 l.lôžko^{-1}), 1.4 – 32 lôžok (150 l.lôžko^{-1})

Maximálna denná potreba pitnej vody

$Q_{\text{dmax}} = (73,08 + 259,62 + 10,82 + 7,05 + 12,15) \times 1,6 + (4,5 + 8,2) = 593,05 \text{ m}^3.\text{d}^{-1} = 6,86 \text{ l.s}^{-1}$, z toho:

- z PSV je potrebné zabezpečiť $Q_{\text{dmax}} = (15,0 + 116,98 + 10,82) \times 1,6 + 4,5 = 232,98 \text{ m}^3.\text{d}^{-1} = 2,69 \text{ l.s}^{-1}$

- z SKV Slovenská Ľupča_Priechod–Selce je potrebné zabezpečiť Q_{dmax}

$= (58,07 + 142,64 + 7,05 + 12,15) \times 1,6 + 8,2 = 360,05 \text{ m}^3.\text{d}^{-1} = 4,16 \text{ l.s}^{-1}$

3. Vodovod v rekreačnom stredisku „Bioresort Šachtičky“

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Počet lôžok	Počet stoličiek	Návštevnosť	Spolu	
SFP	Názov				m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
4.3	Areál Šachtičky	224*	200*	5500*	113,1	1,31

*135 lôžok (500 l.lôžko⁻¹)+90 lôžok (150 l.lôžko⁻¹)+200 stol/17 zam. (300 l.d⁻¹)+5500 návš. (5 l.návš.d⁻¹)

Maximálna denná potreba pitnej vody

$$Q_{dmax} = 113,1 \times 1,6 = 180,96 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = \mathbf{2,09 \text{ l.s}^{-1}}$$

Ostatné vodovody

Vodovod „Fuggerov dvor“ - Agroturistický areál Selce je v správe Barančia s. r. o. Selce.

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Počet lôžok	Počet stoličiek	Spolu	
SFP	Názov			m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
SFP4_4.2	Fuggerov dvor	50	40	26,2	0,3

*50 lôžok (500 l.lôžko⁻¹)+ 40 stol/4 zam. (300 l.d⁻¹)

Maximálna denná potreba pitnej vody

$$Q_{dmax} = 26,2 \times 1,6 = 41,92 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = \mathbf{0,48 \text{ l.s}^{-1}}$$

Vodovod „Šport centrum Selce - Čachovo“ je v správe Šport centrum s. r. o. Selce.

Priemerná denná potreba pitnej vody

Časť obce		Počet lôžok	Počet stoličiek	Návštevnosť	Spolu	
SFP	Názov				m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
SFP4_4.1	Šport centrum Selce - Čachovo	252	120	2000	50,8	0,58

*252 lôžok (150 l.lôžko⁻¹)+120 stol/10 zam. (300 l.d⁻¹)+2000 návš. (5 l.návš.d⁻¹)

Maximálna denná potreba pitnej vody

$$Q_{dmax} = 50,8 \times 1,6 = 81,28 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = \mathbf{0,94 \text{ l.s}^{-1}}$$

Návrh akumulácie

Posúdenie zabezpečenia jestvujúcej akumulácie pre návrh vychádza z požiadavky STN Vodojemy, tzn. vodojem musí zabezpečiť 60 - 100 % Q_{max} . Vodojemy sú vyhodnotené pre jednotlivé tlakové pásma v obci Selce a pre ostatné vodovody.

Vodovody v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica:

2. Vodovod obce Selce v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica

Tlakové pásmo	UO+SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpečenosť (%)
			60%	100%			
I.	A1	24,0	137	229	100	100** + 400	Vo VDJ Senica II je potrebné zabezpečiť 137m ³ pre obec Selce, čo vytvára 60 % zabezpečenosť
	A0+A2+A0/OV	204,47*					
	Spolu I. tlakové pásmo	228,47					
II.	A1	92,9	216	360	400+50	-	125
	A0+A2	228,22					
	B	11,28					
	C	8,2					
	SFP1	19,4					
Spolu II. tlakové pásmo		360,0					

* akumulácia pre A0/V bývalá Mliekareň (aktuálne zrušená) je zabezpečená vo vodojeme Nemce a bude slúžiť aj pre inú funkčnú náplň areálu

** vodojem v príprave na výstavbu

Akumulácia vo VDJ Senica II. – 100 m³ + rozšírenie o 500 m³ (z objemu 500 m³ je v čase spracovania konceptu ÚPN obce Selce návrh výstavby 100 m³), zásobný rozsah je po kótu 400 m n. m., t. j. dolná časť obce Selce a Nemce, Kynceľová a Senica. Rozšírenie VDJ Senica II vychádza z ÚPN obce Selce (ARCH.EKO, s .r. o., 1998) a overovacej štúdie Selce, Kopanice (ARCH.EKO BB, s.r.o., 2019). Vo VDJ Senica II je potrebné zabezpečiť 153 m³ pre I. tlakové pásmo obec Selce, čo vytvára 60 % zabezpečenosť.

Vodojem Močidlá 400 m³ a Jelšiny 50 m³ vytvárajú pre II. tlakové pásmo 125 % zabezpečenosť.

3. Vodovod v rekreačnom stredisku „Bioresort Šachtičky“

Tlakové pásmo	SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpečenosť (%)
			60%	100%			
I.+II.	SFP4_4.3_Areál Šachtičky	180,9	109	181	100+100	-	110

Vodojem pri ČS o objeme 100 m³ a vodojem Ťapuška 100 m³ vytvárajú **postačujúcu a jej kapacitu zabezpečenosť je 110 %**.

Ostatné vodovody

Vodovod „Fuggerov dvor“ - Agroturistický areál Selce.

Tlakové pásmo	SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpečenosť (%)
			60%	100%			
I.	SFP4_4.2_Fuggerov dvor	41,92	26	42	50	-	119

Vodojem 50 m³ má postačujúcu kapacitu a jej zabezpečenosť je 119 %.

Vodovod „Šport centrum Selce - Čachovo“

Tlakové pásmo	SFP	Max. denná potreba m ³ .d ⁻¹	Požiadavka Vodojemy (m ³)		Jestvujúca a akumulácia (m ³)	Návrh akumulácie (m ³)	Zabezpečenosť (%)
			60%	100%			
I.	SFP4_4.1_Šport centrum Selce - Čachovo	81,28	49	82	4+10+60	-	90

Vodojemy 4+10+60 m³ má postačujúcu kapacitu, ktorá bude mať zabezpečenosť 90 %.

Vodojemy vo variante 2 sú vyhovujúce pre návrhové obdobie 2035 pre posudzované územie.

V rámci riešenia zásobovania pitnou vodou 2. variant:

Vo vodovodoch v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica:

2. Vodovod obce Selce

- rešpektuje súčasný systém zásobovania obec Selce s napojením na Pohronský skupinový vodovod (cez vodojem Nemce) a skupinový vodovod Slovenska Ľupča – Priechod - Selce (cez vodojem Priechod),
- súčasťou vodárenského systému je aj prameň Jelšiny,
- prameň Zábřež sa v súčasnosti z dôvodu kontaminácie podzemných vôd nevyužíva, preto nie je možné s ním uvažovať pre zásobovanie pitnou vodou,
- rešpektuje ochranné pásma zdrojov pitnej vody,
- rešpektuje pásma ochrany verejných vodovodov a vodárenských zariadení,
- vzhľadom na výškové usporiadanie urbanizovaného územia a dosiahnutie ideálnych tlakových pomerov vo vodovode obce Selce navrhuje rozdeliť urbanizované územie do dvoch tlakových pásiem, hranicou tlakových pásiem je kóta 400,00 m n. m.
- v I. tlakovom pásme vodovodu obce Selce navrhujeme akumuláciu zabezpečiť vo VDJ Senica II. o objeme 100 m³ s rozšírením o objem 500 m³ (v čase spracovania konceptu ÚPN obce je objem 100 m³ v návrhu na

výstavbu) v zásobnom rozsah po kótu 400 m n. m., kde spadá dolná časť obce Selce a Nemce, Kynceľová a Senica. Rozšírenie VDJ Senica II vychádza z ÚPN obce Selce (ARCH.EKO, s. r. o., 1998) a overovacej štúdie Selce, Kopanice (ARCH.EKO BB, s.r.o., 2019). Vo VDJ Senica II je potrebné zabezpečiť 137 m³ pre I. tlakové pásmo obce Selce. Z VDJ bude spotrebisko zásobované gravitačne zásobnými potrubiami profilov DN 150 mm. V I. tlakovom pásme je potrebné rozšíriť rozvodnú vodovodnú sieť do nových lokalít bývania UO_A 2.1/B_Kopanice,

- v II. tlakovom pásme vodovodu obce Selce navrhujeme akumuláciu zabezpečiť vo VDJ Močidlá o objeme 400 m³ a VDJ Jelšiny o objeme 50 m³. Z VDJ Močidlá bude spotrebisko zásobované gravitačne zásobným potrubím DN 160 mm a DN 110 mm. Z VDJ Jelšiny bude spotrebisko zásobované cez zásobné potrubie DN 100 mm. Časť zástavby pri VDJ Močidlá vzhľadom na zabezpečenie dostatočného tlaku v sieti je napojená cez potrubie DN 63 na prívod z VDJ Priechod do VDJ Močidlá. Zástavba na ulici Mlynská, Poľná a Potočná sú zásobované z II. tlakového pásma, na križovatke Mlynská ulica a Partizánska ulica je pre túto zástavbu osadený redukčný ventil na zníženie tlaku vo vodovodnej sieti. V II. tlakovom pásme je potrebné dobudovať vodovodnú sieť v nových urbanizovaných plochách v UO_A2.2_Dlhé zeme, A2.3_Močidlá, A2.4_Na Záhumnie - Vyšovec, B Športovo rekreačný areál. UO_C Výrobný areál (v súčasnosti napojený na vodný zdroj Pod Margušovom, ktorý je určený právoplatným rozhodnutím na úžitkovú vodu pre hospodárske zvieratá) a rekreáciu mimo obec SFP1_1.1, 1.2, 1.3 a 1.4 navrhujeme napojiť na II. tlakové pásmo cez rozvodnú sieť trasovanú medzi areálom RD Selce a UO A2.4_Na Záhumnie,
- A0/V_bývalá Mliekareň (aktuálne zrušená) zásobovať pitnou vodou ako v súčasnosti, priamym napojením na prívodné potrubie z VDJ Nemce do VDJ Senica II.,
- navrhuje rekonštrukciu nevyhovujúcej rozvodnej siete vo všetkých častiach obce.

3. Vodovod v rekreačnom stredisku SFP4_4.3 „Bioresort Šachtičky“

- rešpektuje súčasný systém zásobovania rekreačného strediska s napojením na zdroj pitnej vody pramene Šachtičky I., II., III.,
- rešpektuje ochranné pásma zdrojov pitnej vody,
- rešpektuje pásma ochrany verejných vodovodov a vodárenských zariadení,
- vzhľadom na výškové usporiadanie urbanizovaného územia a dosiahnutie ideálnych tlakových pomerov vo vodovode rešpektujeme súčasné rozdelenie vodovodu do dvoch tlakových pásiem,
- pre urbanizované územie navrhujeme akumuláciu zabezpečiť vo VDJ pre ČS objemom 100 m³ a VDJ Ťapuška s objemom 100 m³. Z VDJ Ťapuška je spotrebisko zásobované gravitačne potrubím DN 100 mm,
- súčasná výdatnosť využívaných prameňov limituje možnosti rozvoja rekreačného strediska. Na odstránenie deficitu zdrojov pre zásobovanie pitnou vodou bola vypracovaná štúdia Šachtičky – štúdia využitia vodných zdrojov a ich rozšírenie (StVS servicing s.r.o., 2020). V závere štúdie sa konštatuje, že vodné zdroje Šachtičky – pramene I., II. a III. postupne strácajú výdatnosť. Štúdia navrhuje 4 varianty pre zabezpečenie doplňujúceho vodného zdroja. V 2. variante konceptu ÚPN obce Selce navrhujeme ako doplňujúci vodný zdroj - nový hydrovrt. Voda z nového zdroja sa bude prečerpávať do VDJ 100 m³ pri ČS umiestnenej v blízkosti VN určenej na zasnežovanie.
- rešpektuje pásma ochrany vodovodného potrubia verejného vodovodu vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane.
- rešpektuje, že v pásme ochrany okrem výkonu oprávnení správcu vodného toku podľa osobitného predpisu je zakázané a) vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby, konštrukcie alebo iné podobné zariadenia, alebo vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu alebo k verejnej kanalizácii alebo ktoré by mohli ohroziť ich technický stav, b) vysádzať trvalé porasty, c) umiestňovať skládky, d) vykonávať terénne úpravy.

Ostatné vodovody:

Vodovod „Fuggerov dvor“ - Agroturistický areál Selce SFP4_4.2

- rešpektuje súčasný systém zásobovania v rekreačnom stredisku s napojením na zdroj pitnej vody - pramene Pod Selčianskym dielom,
- rešpektuje ochranné pásma zdrojov pitnej vody,
- v rekreačnom stredisku navrhujeme akumuláciu zabezpečiť vo VDJ Kejda s objemom 50 m³, z VDJ je voda privádzaná do spotrebiska potrubím HDPE DN 50.

Vodovod „Šport centrum Selce - Čachovo“ v SFP4_4.1

- rešpektuje súčasný systém zásobovania v rekreačnom stredisku s napojením na zdroj pitnej vody prameň Tuf. VDJ s objemom 30 + 30 m³ je vybudovaný priamo na zdroji. Z VDJ je voda privádzaná potrubím DN 80 do spotrebiska.,
- rešpektuje súčasný systém zásobovania v rekreačnom stredisku s napojením na zdroj pitnej vody a VDJ 4 m³,
- rešpektuje súčasný systém zásobovania v rekreačnom stredisku s napojením na zdroj pitnej vody a VDJ 10 m³.

Vodovod v správe obce Selce (bývalý správca RD)

- rešpektuje súčasný systém zásobovania, využívanie zdroja - prameň Pod Margušovom, na základe rozhodnutia, že voda v zdroji sa bude využívať len ako úžitková voda pre chov hospodárskych zvierat. Zásobovanie pitnou vodou pre zamestnancov navrhujeme z II. tlakového pásma vodovodu v správe StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica.

Ostatné miestne zdroje vody pre spotrebiteľov mimo dosahu verejných a súkromných vodovodov (individuálne zdroje, súkromné drobné vodovody) navrhujeme využívať ako je to v súčasnosti.

Súčasná kapacita zdrojov pitnej vody sú postačujúce aj pre zásobovanie navrhovaných lokalít.

Na ochranu verejných vodovodov pred poškodením sa vymedzuje podľa § 19 Zákona č.442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach pásmo ochrany:

- 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho obrysu potrubia pri verejnom vodovode.

Trasy navrhovanej rozvodnej vodovodnej siete sú navrhnuté tak, aby bolo možné na jestvujúci vodovod napojiť všetky plánované rozvojové plochy s cieľom zabezpečiť kvantitatívne i kvalitatívne vyhovujúce hromadné zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou podľa požiadaviek Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z. o požiadavkách na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu. Nové vodovodné vedenia budú umiestnené prednostne vo verejných pozemných komunikáciách a vo verejných pozemkoch.

Z výpočtov potreby vody pre navrhované lokality vo variante 1 a 2 vyplýva, že nedôjde k prudkému navýšeniu potreby vody. Hodnoty potreby vody sú mierne zvýšené vo var. 1 v porovnaní s variantom 2. Súčasná kapacita zdrojov pitnej vody sú postačujúce aj pre zásobovanie navrhovaných lokalít vo Variante 1 aj vo Variante 2

▪ Návrh zásobovania úžitkovou vodou

Vodovod pre Športovo rekreačný areál

- navrhujeme využívať nefunkčný vodný zdroj v lokalite Dlhé zeme ako úžitkovú vodu pre účely zavlažovania hracích plôch a zelene v rámci areálu, kde je potrebné zabezpečiť úžitkovú vodu v množstve $Q = 0,2 \text{ l.s}^{-1}$,
- pri vodnom zdroji navrhujeme vybudovať vodojem o objeme 25 m³, na zabezpečenie akumulácie v období sucha,
- z vodojemu navrhujeme vybudovať prívodné vodovodné potrubie do spotrebiska,
- v prípade využitia vodného zdroja na pitné účely je potrebné zabezpečiť pitnú vodu vyhovujúcej kvality podľa STN, tzn. urobiť kvalitatívnu a kvantitatívnu skúšku vodného zdroja.

V oblasti riešenia ochrany vôd je potrebné:

- rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov Slovenská Ľupča – prameň Ľadová studňa, prameň Jelšiny, Šachtický – pramene I, II, III, pramene Pod Selčianským dielom, Čachovo – prameň Tuf, prameň Pod Margušovom, ktoré predstavujú nezastavateľné územie,
- rešpektovať územie Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Nízke Tatry západ,
- rešpektovať pobrežné pozemky (ochranné pásma) vodných tokov, ktoré predstavujú nezastavateľné územie.

V oblasti riešenia zásobovania pitnou vodou je potrebné:

- zabezpečiť pitnú vodu pre riešené územie podľa požiadaviek daných legislatívou,
- rozšíriť verejný vodovod v obci Selce vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj pri rešpektovaní tlakových pásiem, posúdenie kapacitných možností existujúceho vodárenského systému,

- rešpektovať v rekreačnom stredisku „Bioresort Šachtičky“ posúdenie Rozhodnutia Okresného úradu Banská Bystrica, odboru starostlivosti o ŽP č. OU-BB-OSZP2-2018/027168-007 zo dňa 13. 12. 2018, ktorým bolo rozhodnuté, že stavba „Bioresort Šachtičky“ podľa Dokumentácie pre územné rozhodnutie (ďalej DUR) vypracovanej subjektom StVS-servising s.r.o Banská Bystrica nie je navrhovanou činnosťou podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona (nepovažuje sa za nesplnenie environmentálnych cieľov) a nie je potrebné ju posúdiť podľa článku 4.7 RSV. V DUR je navrhované rozšírenie existujúceho vodovodu v I. etape pre 9 rekreačných chát, v II. etape ďalších 15 chát (ÚPN obce – koncept akceptuje z toho len rozvoj o 8 objektov - rekr. domov). V „Dokumentácii pre územné rozhodnutie“ (DUR) v bilancii potreby pitnej vody nebola zahrnutá návštevnosť strediska, ktorú je potrebné zahrnúť do návrhu potreby bilancii pitnej vody pre stredisko, v ÚPN obce Selce,
- rešpektovať existujúci vodovod „Fuggerov dvor“,
- rešpektovať existujúci vodovod „Športcentrum Čachovo“,
- rešpektovať existujúci vodovod v správe obce Selce (bývalý správca RD),
- rešpektovať existujúce zásobovania pitnou vodou z individuálnych zdrojov mimo dosahu verejného vodovodu.

Kanalizačná sieť

Jestvujúci stav

- V obci Selce je vybudovaná verejná splašková kanalizácia, ktorá je súčasťou aglomerácie Banská Bystrica a splaškové odpadové vody sú čistené na ČOV Banská Bystrica, splašková kanalizácia je v správe StVPS, a. s. Banská Bystrica, dažďová kanalizácia (pôvodná jednotná kanalizácia) s 3 výpustami do potoka Rakovec.
- V rekreačnom stredisku Bioresort Šachtičky, sa prevádzkuje delený systém odvádzania odpadových vôd, splaškové odpadové vody do žumpy (preklasifikovaný septik SM-11), dažďové vody sú odvádzané do terénu, kanalizácie sú v správe Bioresort Šachtičky. Nevyhovujúci spôsob riešenia likvidácie odpadových vôd z hotela Šachtička limituje rozvoj.
- V Agroturistickom areáli Selce (Fuggerov dvor) sa prevádzkuje delený systém odvádzania odpadových vôd, produkované splaškové vody sú čistené v ČOV typ BIOFLUID E 60 s vypúšťaním vyčistených splaškových vôd cez vsakovaciu šachtu do podzemných vôd, dažďové vody sú odvádzané do terénu.
- V rekreačnom stredisku Športcentrum Selce – Čachovo sa prevádzkuje delený systém odpadových vôd, splaškové odpadové vody sú čistené v ČOV a vyčistené vypúšťané do Selčianskeho potoka.
- V území mimo dosahu verejnej splaškovej kanalizácie, individuálne zariadenia na čistenie a akumuláciu splaškových vôd (žumpy, domové ČOV).

Kanalizácia v správe StVPS, a. s. Závod 01 Banská Bystrica:

V obci je vybudovaná verejná splašková kanalizácia, zaústená do zberača AS-1 verejnej kanalizácie mesta Banská Bystrica. Je vo vlastníctve StVS, a. s. Banská Bystrica, prevádzkovateľ StVPS, a. s. Banská Bystrica.

Zároveň je v obci aj stará jednotná kanalizácia, prostredníctvom ktorej boli odpadové vody odvedené do Selčianskeho potoka cez dva nečistené výuste: Selce Jednota a Selce Kopanice.

V súčasnosti sú odpadové vody do miestnych vodných tokov vypúšťané do Selčianskeho potoka a do potoka Jelšina:

- do Selčianskeho potoka cez nečistenú výusť Selce Kopanice v r. km 2,950 ľavý breh. Množstvo vypúšťaných odpadových vôd: $Q_{\text{priem.}} 1,3 \text{ l.s}^{-1}$, $Q_{\text{max}} 5,0 \text{ l.s}^{-1}$.
- do potoka Jelšina (Rakovec) cez dve nečistené výuste:
 - Selce 1 Horný v r. km 0,150 pravý breh, množstvo vypúšťaných odpad. vôd $Q_{\text{pr}} 2,0 \text{ l.s}^{-1}$, $Q_{\text{max}} 5,0 \text{ l.s}^{-1}$,
 - Selce 2 Dolný v r. km 0,150 ľavý breh, množstvo vypúšťaných odpad. vôd $Q_{\text{pr}} 0,3 \text{ l.s}^{-1}$, $Q_{\text{max}} 4,0 \text{ l.s}^{-1}$.

Povolenie na osobitne užívanie vôd - vypúšťanie odpadových vôd z nečistených výustí Selce 1 Horný a Selce 2 Dolný verejnej kanalizácie do povrchových vôd vydal Okresný úrad Banská Bystrica pod číslom OU-BB-OSZP3-2019/016432-005.

Obec Selce má vybudovanú verejnú splaškovú kanalizáciu v správe StVPS, a. s. Závod 01 Banská Bystrica. Splaškové vody sa navrhujú odvádzat' jestvujúcou kanalizačnou sieťou, ktorá má nasledovnú kanalizačnú kostru:

- zberač AS-1-2, AS-1-3, AS-1-4, AS-1-5, AS-1-6 a AS-1-7 profilu DN 300 mm, ktoré odvádzajú splaškové vody z jestvujúcej zástavby v časti UO_A0, A1 (okrem Mlynskej ulice a Potočnej ulice).

ÚPN obce Selce plánuje v obci vybudovať splaškovú kanalizáciu v nových urbanizovaných plochách gravitačnú a tlakovú splaškovú kanalizáciu s napojením na jestvujúcu splaškovú kanalizáciu v obci, ktorá je zaústená do kanalizačného zberača AS-1 mesta Banská Bystrica. Likvidácia splaškových vôd je riešená na jestvujúcej mechanicko-biologickej ČOV Banská Bystrica.

INGPAK H&K s. r. o. B. Bystrica spracovala projektovú dokumentáciu s riešením odvádzania splaškových vôd v obci Selce, ktorej koncepciu ÚPN obce Selce rešpektuje. V koncepcii sa navrhuje:

- zrušenie ČOV pre likvidáciu splaškových vôd v Potočnej ulici,
- napojenie jestvujúcej kanalizácie z Potočnej ulice na nový zberač A DN 300, ktorý bude zaústený do navrhovanej ČS 1 a cez výtlačné potrubie z ČS1 zaústený do jestvujúceho zberača AS-1-4 trasovaného v Selčianskej ceste,
- vybudovanie zberača AA DN 250 s napojením na zberač A pred ČS1
- zrušenie dvoch nečistených výústí z jestvujúcej splaškovej kanalizácie Selce Jednota a Selce Kopanice do Selčianskeho potoka,
- vybudovanie zberača AB DN 250 s napojením na navrhovanú ČS 2, vybudovanie výtlačného potrubia z ČS2 so zaústením do jestvujúcej splaškovej kanalizácie v Potočnej ulici.
- vybudovanie zberača AB-1 DN 250 so zaústením do zberača AB pred ČS2,
- vybudovanie zberača AC DN 300 so zaústením do navrhovanej ČS3, vybudovanie výtlačného potrubia z ČS3 so zaústením do jestvujúcej splaškovej kanalizácie v Potočnej ulici,
- vybudovanie zberača AC-1 DN 300 so zaústením do zberača AC pred ČS3,
- vybudovanie zberača AC-1-1 DN 250 so zaústením do zberača AC-1,
- vybudovanie zberača AC-1-2 so zaústením do zberača AC-1,
- vybudovanie zberača AC-2 DN 250 so zaústením do zberača AC pred ČS3,
- vybudovanie zberača AC-3 DN 300 so zaústením do zberača AC pred ČS3,
- vybudovanie zberača AC-3-1 DN 250 so zaústením do zberača AC-3.

Ďalej ÚPN obce Selce plánuje:

- splaškové vody z UO_A2.1_Kopanice odvádzat' gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač AS-1 na Selčianskej ceste,
- splaškové vody z UO_A2.2_Dolné zeme odvádzat' gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač AS-1-7 na križovatke Nová a Športová ulica,
- splaškové vody z UO_A2.3_Močidlá odvádzat' gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač AS-1-7 na ulici Nová,
- splaškové vody z UO_A2.4_Na Záhumnie odvádzat' gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač AC-1-2, AC-3 a AC-3-1 na ulici Poľná,
- splaškové vody z UO_A2.5_Vyšovec odvádzat' gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačné zberače v UO_A2.4_Na záhumnie,
- splaškové vody z UO_A2.6_Pri križiku odvádzat' gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač A na Mlynskej ulici,
- splaškové vody z SFP1_Rekreácie mimo obce (1.1, 1.2 a 1.3) odvádzat' gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač A na Mlynskej ulici,
- splaškové vody z UO_B Športovo rekreačný areál (Turistická ubytovňa - Šiator Selce) odvádzat' gravitačnou splaškovou kanalizáciou do situovanej v najnižšom mieste v UO, ďalej výtlačným potrubím s napojením na kanalizačný zberač A-1-7 na križovatke Nová a Športová ulica,
- splaškové vody zo sociálnych zariadení v UO_C Výrobný areál (C.1_RD Selce a C.2.1_RD Selce_Zberný dvor) odvádzat' splaškovou kanalizáciou do kanalizačného zberača a s napojením na kanalizačný zberač A v Mlynskej ulici.

V SFP4_4.3_Areál Šachtičky navrhuje ÚPN obce Selce vybudovať gravitačnú splaškovú kanalizáciu podľa koncepcie v dokumentácii „Bioresort Šachtičky“ (StVS-servising s.r.o. Banská Bystrica. 2018) s napojením rekreačných objektov. Kanalizácia bude zaústená do ČOV s vyústením vyčistených odpadových vôd do Selčianskeho potoka.

V UO_A0/V bývalá Mliekareň (aktuálne zrušená), SFP4_4.1_Selčianska dolina – Čachovo a SFP4_4.2_Fuggerov dvor sa ponecháva súčasný spôsob odvádzania a likvidovania splaškových vôd

Návrh odvádzania dažďových vôd

Koncepcia ÚPN obce Selce v rámci riešenia ÚPN obce z hľadiska odvádzania dažďových vôd plánuje:

- dažďové vody zachytávať cez systém zelených striech (vegetácia spomaľuje odtok a spolu s drenážnou vrstvou vytvárajú akumuláciu vody, zvyšok vody je odvádzaný zo strechy bežným spôsobom cez odkvapy a zvody),

- využívať dažďové vody pre úžitkové účely zachytávaním do podzemných dažďových zásobníkov po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní schopnosti podlažia vsakovať povrchovú vodu, dažďové vody odvádzať do vsakovacích objektov (napr. vsakovacie šachty, ktoré zabezpečujú zmenšenie povrchového odtoku dažďovej vody, zvyšujú pôdnu vlhkosť čím pomáhajú dopĺňať podzemnú vodu; výhodou systému je malá náročnosť na záber pozemku a to z dôvodu podzemného umiestnenia systému; limitujúcim faktorom je výskyt hladiny podzemnej vody, ktorá určuje výšku systému). Toto riešenie zabezpečí, že dažďové vody, ktoré do územia spadnú ostanú v tomto mieste a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území. Spôsob vsakovania sa spresní v ďalších stupňoch prípravnej a projektovej dokumentácie na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu,
- v prípade, že výsledkom hydrogeologického prieskumu sa preukáže, že územie nemá vhodné podmienky na vsakovanie, dažďové vody odvádzať do dažďových rigolov/dažďovej kanalizácie zaústením do miestnych tokov,
- ochranu územia v časti Breziny – Vyšovec (existujúce kanalizačné zberače a vybudované rigoly v čase privalových dažďov sú kapacitne nepostačujúce a spôsobujú záplavy pozemkov a rodinných domov až bahnotoky) podľa koncepcie projektu Selce – protipovodňová ochrana v časti Breziny – Vyšovec (StVS - servicing s.r.o. Banská Bystrica, 2016) zabezpečiť vybudovaním suchého poldra nad obcou (polder Močidlá), vybudovaním odvodňovacieho rigola pod poldrom a vybudovaním nového dažďového kanalizačného potrubia pod futbalovým ihriskom, ktorým sa dažďové vody odvedú do recipientu,
- realizovať územia, ktoré zabezpečia ochranu intravilánu obce pred povodňami (vybudovanie suchých poldrov) a vytvoria retenciu na zníženie kulminačných prietokov v tokoch – suchý polder Pred dolinou, suchý polder Močidlá, suchý polder Úklady a opatrenia v Selčianskej doline nad rekreačným strediskom Selčianska dolina – Čachovo (formu a technické riešenie overí a určí stupeň PD na základe predchádzajúcej územno-technickej štúdie),
- parkovacie plochy zabezpečiť lapačmi i na zachytenie ropných produktov,
- parkovacie plochy a príjazdové cesty do domov vytvoriť zo zatravnovacej dlažby (trávnik spojený s dlažbou zmierňuje objem povrchovo odtečenej vody, čím prispeje k redukcii prípadnej povodňovej vlny),
- súčasné odvádzanie dažďových vôd (cestné rigoly, cestná dažďová kanalizácia) rešpektovať a využívať aj v budúcnosti a takýto spôsob odvádzania dažďových vôd riešiť aj v novonavrhovaných UO.
V rámci odvádzania dažďových vôd sa navrhuje realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do miestnych recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, predčistenie a pod.).

3. Suroviny, druh, spotreba, spôsob získavania.

Súčasný stav

Ložiská nerastov

Na území katastrálneho územia obce Selce nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

Vymedzenie a vyznačenie chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V západnej časti katastra obce, v ústí Nemčianskej doliny, sa nachádza dobývací priestor, ktorý je totožný s chráneným ložiskovým územím "Selce". Dobývací priestor je stanovený pre dobývanie vápenca pre cement a priemyselné účely. Vo východnej časti katastra obce sa nachádza ložisko nevyhradeného nerastu (tehliarske suroviny).

V kat.území Selce MŽP SR – Sekcia geológie a prírodných zdrojov eviduje:

- **Výhradné ložisko (595) „Selce“ – nerudy (vápenec ostatný)**, ťažené ložisko s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) pre Greško Miroslav - BIELOSTAV, Tajov.
- **Staré banské diela**
(zdroj: MŽP SR – Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor geológie a štátnej geologickej správy)

Koncept UPN-O navrhuje:

- Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska územie v blízkosti dobývacieho priestoru nie je možné využívať na obytné, prípadne rekreačné účely.

- Zabezpečiť najvýhodnejšie využívanie výhradných ložísk z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov.
- V predmetnom území evidované **staré banské diela** vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu.

Koncepcia ÚPN obce Selce akceptuje podklady o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách v plnom rozsahu a navrhuje riešenie najvýhodnejšie z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania. Hranice dobývacieho priestoru sú vyznačené v grafickej časti ÚPN. Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska územie v blízkosti dobývacieho priestoru nie je možné využívať **na obytné, prípadne rekreačné účely**.

4. Energetické zdroje, druh, spotreba

Zásobovanie elektrickou energiou

Súčasný stav

Zásobovanie distribučných transformátorových staníc umiestnených v katastrálnom území obce Selce je zabezpečené z 22 kV vedení č. 307/308, ktoré sú napojené z dvoch 110 / 22 kV rozvodní mesta Banská Bystrica (Fončorda a Bánoš), ktoré napájajú dva vzdušné 22 kV vedenia č. 307 a 308. Distribučná sústava VN 22 kV vedení v obci Selce je zrealizovaná len vzdušnými vedeniami ved. č.308 (RZ 110/22kV Bánoš) v celej obci.

Zo severnej časti obce je realizovaný druhý 22 kV napájač 22 kV káblovým podzemným vedením (odbočka z ved. č. 307) od lyžiarskeho strediska Šachtičky, ktorý je napojený z RZ 110 / 22 kV Fončorda a ukončený blokovej TS Fuggerov dvor. V obci Selce sú 22 kV vedenia a prípojky vedené na betónových podperných bodoch, ktoré sú ukončené na stožiarových a stĺpových trafostaniciach.

Principiálnym cieľom návrhu v oblasti zásobovania elektrickou energiou pre nové obytno-hospodárske a rekreačné bývanie a vplyvu na životné prostredie je návrh spracovaný ako rozvojový, s predpokladom využitia najlepších dostupných možností technického rozvoja a ich uplatnenia v praxi.

1. variant

Koncept ÚPN sleduje odťaženie zastavaného územia od vzdušných vedení a navrhuje postupnú náhradu VN vzdušných vedení - prípojok priamo v obci formou výmeny za podzemné káblové vedenia. **Optimálne riešenie pre ďalší rozvoj obce v 1. variante ÚPN-O Selce je plánovaná preložka časti úseku VVN vzdušného vedenia č. 7710, ktoré v súčasnosti prechádza obcou, územím pod Roľníckym družstvom Selce a rozvojovou plochou bývania Na Záhumnie (zámer SSD a. s., predložený obci Selce, r. 2023). Preložku VVN rieši v novej trase správca siete SSD a. s. Žilina., optimálne severne od RD a mimo plánovaných rozvojových plôch obce (SFP-1, lokalita 1.5 Krajinné zázemie obce).**

2. variant

Navrhovaný stav:

Koncept ÚPN sleduje odťaženie zastavaného územia od vzdušných vedení a navrhuje postupnú náhradu VN vzdušných vedení - prípojok priamo v obci formou výmeny za podzemné káblové vedenia. Vhodné riešenie pre ďalší rozvoj obce v 2. variante ÚPN-O je plánovaná preložka časti úseku VVN vzdušného vedenia č. 7710 (zámer SSD a. s., predložený obci Selce v septembri r. 2024), ktoré prechádza v južnej polohe k. ú. obce, sčasti konfliktne s plánovaným rozvojom UO-A, v jeho ÚČ A2, UL A2.1 Kopanice. Preložku VVN rieši v novej trase správca siete SSD a. s. Žilina.

Elektrická bilancia návrhu

Navrhovaný stav

Nápočet elektrického príkonu podľa druhu odberu

Merné ukazovatele:

- IBV: rodinné domy á 12 kW
- KBV: byty á 7 kW
- sociálne služby: ubytovanie á 0,6 kW/lôžko; stravovanie á 0,7 kW/stoličku
- prevádzky á 30 – 100 kW/ha

Predpokladaný počet rodinných domov/bytov na rozvojových plochách v obytnom území, podľa jednotlivých častí (počet RD/bytov ako smerný ukazovateľ pre výpočet potrebných kapacít technického vybavenia) pre oba varianty

je zobrazený v tabuľke 5 a 6. V tabuľke 1 je vyhodnotený požadovaný príkon na 326 bytov, vo variante č. 2 na 384 bytov.

Lokality pre rozvoj bývania – variant č. 1

▪ **Bilancia potreby elektrickej energie**

Výpočet predpokladaného navýšenia bilancii spotreby elektrickej energie je riešený v dvoch variantoch predpokladaného rozvoja funkcie bývania a rekreácie a cestovného ruchu (zariadenia RCR / ubytovacie).

▪ Tab.: Bilancia potreby elektrickej energie pre obytnú zónu

1. variant

Označenie UO	Počet RD / Počet b. j. v RD	z toho nárast v RD	Počet BD / Počet b. j. v BD	z toho nárast v BD	El. energia bývanie / nárast		TS - nárast / počet
					Potreba elektriny MW /	Spotreba elektriny MW / rok	TS - do 630 kVA (výkon v MW)
UO-A	930 / 1 030 b. j.	294 / 295 b. j.	13 / 98 b. j	4 / 60 b. j.	1,35 + 1,1 = 1,46	11,83 + 9,6 = 21,46	2 1,46
UO-B	0	0	0	0	0	0	0
UO-C	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	930 / 1 030 b. j.	294 / 295 b. j.	13 / 98 b. j	4 / 60 b. j.	1,46	21,46	2 1,46
CELKOM RD+BD (UO-A, UO-B, UO-C)	Počet (RD + BD) 943 / 1 130 b. j .				/	/	/
	z toho nárast 298 / 355 b. j.				1,46	21,46	2
							1,46

▪ Tab.: Bilancia potreby elektrickej energie pre obytnú zónu

2. variant

Označenie UO	Počet RD / Počet b. j. v RD	z toho nárast v RD	Počet BD / Počet b. j. v BD	z toho nárast v BD	El. energia bývanie / nárast		TS - nárast / počet
					Potreba elektriny MW /	Spotreba elektriny MW / rok	TS - do 630 kVA (výkon v MW)
UO-A	810 / 926 b.j.	174 / 191 b. j.	13 / 62 b. j	4 / 22 b. j.	0,87	7,62	2 0,87
UO-B	0	0	0	0	0	0	0
UO-C	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	810 / 926 b. j.	174 / 191 b. j.	13 / 62 b. j	4 / 22 b. j.	0,87	7,62	2 0,87
CELKOM RD+BD (UO-A, UO-B, UO-C)	Počet (RD + BD) 823 / 988 b. j .				/	/	/
	z toho nárast 178 / 213 b. j.				0,87	7,62	2

▪ Tab.: Bilancia potreby elektrickej energie pre ubytovacie zariadenia RCR

1. variant

Označenie UO + SFP	Počet IRO / Počet lôžok (L)	z toho nárast (L)	Počet rekr. ubyt. H,PE,A,CH,TU (L)	z toho nárast (L)	El. energia RCR / Ubyt. zar. / nárast		TS - nárast / počet
					Potreba elektriny MW / hod	Spotreba elektriny MW / rok	TS - do 630 kVA (výkon v MW)
UO-B	0	0	15	0	0	0	0
SFP-1	77	65	0	0	0,20	1,75	1
SFP-4	152	40	382	27	0,33	2,90	1
Spolu	229	105	397	27	0,53	4,65	2 0,53

CELKOM IRO + H,PE,A,CH,TU (UO-B, SFP-1, SFP-4)	Počet (IRO + H, PE, A, CH,TU) 599 L	/	/	/
	z toho nárast 104 L	0,53	4,65	2
				0,53

▪ Tab.: Bilancia potreby elektrickej energie pre ubytovacie zariadenia RCR 2. variant

Označenie UO + SFP	Počet IRO / Počet lôžok (L)	z toho nárast (L)	Počet rekr. ubyt. H,PE,A,CH,TU (L)	z toho nárast (L)	El. energia RCR / Ubytovacie zar. / nárast		TS - nárast / počet
					Potreba elektriny MW / hod	Spotreba elektriny MW / rok	TS - do 630 kVA (výkon v MW)
UO-B	0	0	15	0	0	0	0
SFP-1	77	65	0	0	0,32	2,80	1
SFP-4	152	40	382	27	0,33	2,90	1
Spolu	229	105	397	27	0,65	5,70	2 0,65
CELKOM IRO + H,PE,A,CH,TU (UO-B, SFP-1, SFP-4)	Počet (IRO + H, PE, A, CH,TU) 626 L				/	/	/
	z toho nárast 132 L				0,65	5,70	2
							0,65

Návrh ÚPN rešpektuje súčasnú koncepciu zásobovania el. energiou pre UO – A, B, C, SFP – 1, 2,).

▪ **Technické riešenie zásobovania elektrickou energiou**

V rozvojových územiach obce je navrhované rozšírenie existujúcich distribučných sietí v nevyhnutnom rozsahu pre pokrytie bilancii. **Existujúca distribučná sieť má dostatočné rezervy pre pripojenie plánovaného rozvoja.** Pripojenie jednotlivých rozvojových plôch je navrhované z existujúcich zariadení DS. Pre vypočítané bilancie je možné využiť existujúcu distribučnú sieť bez zvláštnych investičných nákladov a úprav. V dotknutých územiach budú v ďalších stupňoch projektových riešení navrhované presne špecifikované zariadenia tak, aby pokryli požadované bilancie v zmysle postupnosti rozvoja danej lokality.

Bilancie existujúcich zdrojov a rozvodov el. energie sú dostatočné pre aktuálny stav pokrytia potreby el. energie v území. V prípade požiadavky rozšírenia odberu elektrickej energie, bude každý prípad prehodnocovaný samostatne, podľa umiestnenia riešeného územia a technických možností existujúcich zariadení.

Pre nový plánovaný rozvoj obce Selce je potrebné riešiť pokrytie nárastu elektrickej energie **novými už len 4 x kioskovými trafostanicami TS s požadovaným výkonom až do 630 kVA s napojením na jestvujúce a navrhované vzdušné a káblové rozvody VN - na linky 22 kV.**

Počet distribučných transformačných staníc pre zabezpečenie dodávky elektrickej energie je stanovený z výpočtového zaťaženia nárastu potreby elektrickej energie.

Koncept ÚPN-O Selce z hľadiska riešenia problematiky technického vybavenia **zásobovania el. energiou podľa UO a SFP** územia navrhuje:

Riešenie problematiky v rámci jednotlivých UO a SFP

/ UO – A, B, C

/ SFP – 1, 2, 3, 4

▪ Tab.: Prehľad riešenia problematiky zásobovania el. energiou podľa UO a SFP 1. variant

UO – A, B, C (lok., A2.4, A.2.5, A-2.6) / rozvojové lokality pre novú infra.	- zásobovanie el. energiou z existujúcej rozvodnej siete VN, NN a TS - vybudovanie nových VN prípojok a stavba 2 x kioskových TS - zásobovanie el. energiou z doplnenej novobudovanej rozvodnej siete
---	---

SFP – 1 (lok. 1.2, 1.3) / rozvojové lokality pre novú infra.	- zásobovanie el. energiou z existujúcej rozvodnej siete VN, NN a TS - vybudovanie nových VN prípojok a stavba 1 x kioskovej TS - zásobovanie el. energiou z doplnenej novobudovanej rozvodnej siete
SFP – 2 (lok. 2.1, 2.2) / rozvojové lokality pre novú infra.	- zásobovanie el. energiou z existujúcej rozvodnej siete VN, NN a TS - vybudovanie nových VN prípojok a kabelizácia kolíznych vzdušn. VN - zásobovanie el. energiou z doplnenej novobudovanej rozvodnej siete
SFP – 4 (lok. 4.3.2, 4.3.4) / rozvojové lokality pre novú infra.	- zásobovanie el. energiou z existujúcej rozvodnej siete VN, NN a TS - vybudovanie nových VN prípojok a stavba 1 x kioskových TS - zásobovanie el. energiou z doplnenej novobudovanej rozvodnej siete

▪ **Tab.: Prehľad riešenia problematiky zásobovania el. energiou podľa UO a SFP**

2. variant

UO – A, B, C (lok. A2.4) / rozvojové lokality pre novú infra.	- zásobovanie el. energiou z existujúcej rozvodnej siete VN, NN a TS - vybudovanie nových VN prípojok a stavba 2 x kioskových TS - zásobovanie el. energiou z doplnenej novobudovanej rozvodnej siete
SFP – 1 (lok. 1.2, 1.3, 1.4) / rozvojové lokality pre novú infra.	- zásobovanie el. energiou z existujúcej rozvodnej siete VN, NN a TS - vybudovanie nových VN prípojok a stavba 1 x kioskovej TS - zásobovanie el. energiou z doplnenej novobudovanej rozvodnej siete
SFP – 2 (lok. 2.1, 2.2) / rozvojové lokality pre novú infra.	- zásobovanie el. energiou z existujúcej rozvodnej siete VN, NN a TS - vybudovanie nových VN prípojok a kabelizácia kolíznych vzdušných VN - zásobovanie el. energiou z doplnenej novobudovanej rozvodnej siete
SFP – 4 (lok. 4.3.2, 4.3.4) / rozvojové lokality pre novú infra.	- zásobovanie el. energiou z existujúcej rozvodnej siete VN, NN a TS - vybudovanie nových VN prípojok a stavba 1 x kioskových TS - zásobovanie el. energiou z doplnenej novobudovanej rozvodnej siete

Odberatelia elektrickej energie v obci sú zásobovaní zo 23-tich distribučných trafostaníc uvedených v tabuľke.

▪ **Tab.: Zoznam súčasných TS na území obce Selce / stav, návrh využitia TS v majetku SSD a. s. Žilina**

Porad. číslo	Označenie TS / situovanie v UO a SFP	Typ TS	Výkon v kVA	Druh napojenia z VN 22 kV	Majiteľ	Návrh využitia
1.	308/ts/selce_obec.1 / UO – A (A2 - lok. A2.1)	stožiarová	160 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	vymeniť trafo 400kVA
2.	308/ts/selce_obec.2 / UO – A (A0)	dvojstĺpová	400 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	TS ostáva bez zmeny
3.	308/ts/selce_obec.3 / UO – A (A0)	dvojstĺpová	400 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	TS ostáva bez zmeny

4.	308/ts/selce_obec.4 / UO – A (A0)	dvojstĺpová	250 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA
5.	308/ts/selce_obec.5 / UO – A (A2 – lok. A2.4)	dvojstĺpová	250 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA
6.	308/ts/selce_obec.6_Vyso vec / UO – A (A2 – lok. A2.5)	dvojstĺpová	250 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA
7.	308/ts/selce_obec.7_Pod Breziny / UO – A (A0)	dvojstĺpová	250 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA
8.	308/ts/selce_obec.8 / UO – A (A0)	bloková	630 kVA	Podzemné VN káblom VN č.308	SSD a.s. Žilina	TS ostáva bez zmeny
9.	308/ts/selce_obec.9 / UO – A (A0)	dvojstĺpová	400 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	TS ostáva bez zmeny
10.	308/ts/selce_obec.10 / UO – A (lok. A2.1)	dvojstĺpová	250 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA
11.	308/ts/selce_obec.11_Dlh e zeme / UO – A (A2 – lok. A2.2)	dvojstĺpová	250 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA
12.	308/ts/353_Za starým mlynom / UO – A (A0)	bloková	630 kVA	Podzemné VN káblom VN č.308	SSD a.s. Žilina	TS ostáva bez zmeny
13.	308/ts_Pod kotlískom / SFP – 4	jednostĺpová	160 kVA	Nadzem.ved.VN 22 kV č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA
14.	308/ts/selce_Pri Bučku / SFP – 4 (lok. 4.4)	stožiarová	160 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA
15.	308/ts/selce_pd.1 / UO – C	stožiarová	160 kVA	Nadzemné z VN č. 308	PD Selce	* Iný majiteľ
16.	308/ts/selce_pd.2 / UO – C	stožiarová	160 kVA	Nadzemné z VN č. 308	PD Selce	* Iný majiteľ
17.	308/ts/selce_Čachovo.1 / SFP – 4 (lok. 4.1)	stožiarová	160 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 400kVA

18.	308/ts/selce_lyžiarske_str edisko / SFP – 4 (lok. 4.1)	dvojstĺpová	400 kVA	Nadzemné z VN č. 308	SSD a.s. Žilina	Možnosť výmeny TR do 630kVA
19.	308/ts/selce_fuggerov dvor / SFP – 4 (lok. 4.2)	bloková	630 kVA	Podzemné VN káblom VN č. 308	SSD a.s. Žilina	TS ostáva bez zmeny
20.	308/ts/sachtický_vstupná	jednostĺpová	400 kVA	Nadzem.ved.VN 22 kV č. 308	SSD a.s. Žilina	TS ostáva bez zmeny
21.	308/307/ss/sachtický / vo väzbe na SFP – 4	bloková	630 kVA	káblové vedenie č. 308 + č. 307	SSD a.s. Žilina	TS ostáva bez zmeny
22.	308/ts/sachtický_tu.zvole n / SFP – 4 (lok. 4.3.3)	stožiarová	160 kVA	káblove vedenie VN č. 308	TU Zvolen	* Iný majiteľ
23.	308/ts/sachtický_banske.l ucky	stožiarová	160 kVA	káblove vedenie VN č. 308	Lyžiars ke stredisk o	* Iný majiteľ

* Iný majiteľ TS - bez určenia návrhu využitia TS

Z distribučných trafostaníc je pre zásobovanie jednotlivých odberateľov elektrickej energie na území obce realizovaná pomocou distribučnej sústavy NN. Táto sústava NN je realizovaná komplet vzdušnými AIFe a pri novších rodinných domoch podzemnými káblovými vedeniami AYKY.

Distribučná sústava NN - vývody z existujúcich transformačných staníc sú ako vývody vzdušné vodičmi AIFe a káblové podzemné pomocou NN podzemných káblových vedení cez istiace a rozpojovacie rozvodné skrine, ktoré sú súčasťou výstavby nových domov ako aj infraštruktúry obce Selce. Distribučná sústava NN je majetkom SSD a. s. Žilina.

Rozširovanie VN distribučnej sústavy nie je problém vzhľadom na dostatočný počet transformačných staníc a NN vzdušných a káblových rozvodov.

Rozvodná sieť VN: IT, 3 AC, 50 Hz, 22 000 V

Rozvodná sieť NN: TN - C, 3+PEN, 400 / 230 V, AC, 50 Hz

Zásobovanie rozvojových plôch elektrickou energiou pre výstavbu RD sa navrhuje predĺžením siete distribučných NN rozvodov podzemnými 1 kV káblovými rozvodmi v zelených pásoch pri miestnych komunikáciách. Z dôvodu prenosových strát sa odporúča, aby NN vývody z jednotlivých trafostaníc nepresahovali dĺžku 450 m, pričom je dôležité zabezpečiť nielen kvalitu napätia, ale aj bezpečnosť obsluhy.

Pre nový plánovaný rozvoj obce Selce je potrebné riešiť pokrytie nárastu elektrickej energie novými už len **3 x kioskovými trafostanicami TS s požadovaným výkonom až do 630 kVA s napojením na jestvujúce a navrhované vzdušné a káblové rozvody VN - na linky 22 kV**

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je zrealizované sodíkovými výbojkovými svietidlami, ktoré sú postupne nahrádzané novými LED svietidlami. Svietidlá sú umiestnené na existujúcej NN vzdušnej sieti na betónových podporných bodoch, tam kde je NN káblový rozvod sú postavené osvetľovacie stožiare, ktoré sú napájané podzemnými NN káblovými vedeniami. Rozvod elektrickej energie medzi týmito svietidlami je pomocou káblových podzemných vedení AYKY, príp. CYKY. Napájanie osvetlenia je realizované z rozvádzačov RVO. Meranie spotreby elektrickej energie a ovládanie spínania verejného osvetlenia je umiestnené v príslušných rozvádzačoch RVO. Verejné osvetlenie je majetkom obce Selce.

Návrh spôsobu verejného osvetlenia

Spôsob osvetlenia verejných priestorov a komunikácií v rámci navrhovaných rozvojových území musí byť riešený v súlade s aktuálne platnými STN. Rozvod verejného osvetlenia musí byť káblový - uložený v zemi.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom v obci je decentralizované, orientované do malých domových a individuálnych kotolní. Prevažná väčšina bytov v Selciach má niektorú z foriem ústredného kúrenia. Ako nositeľ energie pre zásobovanie teplom je využívaná plynofikácia, resp. elektrická energia. V súčasnosti sa na vykurovanie obytných domov z väčšej miery využíva zemný plyn (88 %), elektrická energia (10 %) a pevné palivá (2 %). Rastie však záujem o alternatívne zdroje energie, v závislosti od podpory štátu o tento ekologicky a ekonomicky optimálny zdroj energie.

Návrh zásobovania teplom

ÚPN-O predpokladá, že pri novej výstavbe resp. rekonštrukcii bytového fondu budú mať prakticky všetky byty, zariadenia občianskej vybavenosti a prevádzkové zariadenia v Selciach niektorý z novodobých spôsobov vykurovania. Zásobovanie tepelnou energiou bude z vlastných kotolní napojených na zemný plyn, alebo iný zdroj energie. Prechod na používanie ušľachtilých druhov palív a nositeľov energie, ktoré sú nenáročné na obsluhu a splňajú environmentálne podmienky.

Zásobovanie teplom rieši ÚPN-O komplexnou plynofikáciou, resp. jednocestným zásobovaním elektrinou pre všetky energetické potreby vrátane vykurovania.

Kvalitatívna zmena nositeľa energie je podmienená technickými podmienkami, a to plošnou konfiguráciou plynovodnej siete resp. zahustením a zosilnením elektrického rozvodu.

Postupujúca plynofikácia Seliec, ako aj používanie elektriny na vykurovanie vytvára možnosť odstrániť ekologickú záťaž územia spôsobenú spaľovaním fosílnych palív.

V súlade s koncepciou urbanistického rozvoja ÚPN-O navrhuje v zastavanom území obce používať na zásobovanie teplom zemný plyn v rozsahu 80 - 90 % stavebného fondu a elektrickú energiu v rozsahu 10 - 20 %. Pre všetky aktivity v katastrálnom území obce je všade dostupná elektrická energia a len v odľahlých športovo - rekreačných strediskách sa pre potreby vykurovania predpokladá aj používanie skvapalneného plynu P-B.

▪ Rozvojové predpoklady a vymedzenie spôsobu zásobovania teplom

- Rozvojová koncepcia zásobovania tepelnou energiou je riešená v súlade s miestnymi podmienkami a orientáciou na ekonomiku a bezpečnosť, s aplikovaním moderných technológií šetriacich životné prostredie v obci (solárna výroba tepla, tepelné čerpadlá ...) a pri rešpektovaní legislatívy v oblasti tepelnej energetiky.
- V rámci ÚPN-O je rozvojová koncepcia zameraná na individuálne podmienky zásobovania energiami z lokálnych zdrojov tepla. Riešenie výroby a dodávky tepla formou centrálného zdroja tepla je v plánovacom období nepravdepodobné.
- Problematika zásobovania teplom sa presúva z kvantitatívnej stránky na kvalitatívnu. Popri klasickej forme výroby tepla je perspektívne potrebné zamerať sa na alternatívne zdroje tepla.
- Budovanie nových objektov a urbánnych štruktúr je potrebné riešiť vhodnou priestorovou formou s náležitými tepelno-technickými vlastnosťami.
- Koncept ÚPN-O navrhuje zamerať sa na využívanie alternatívnych zdrojov energie, v súlade s princípmi udržateľného rozvoja navrhuje využívanie slnečnej energie, kolektormi pre prípravu teplej vody, taktiež sa podporujú všetky iniciatívy na získavanie tepelnej energie z netradičných druhov energií, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období na zníženie spotreby plynu.

Zásobovanie plynom

Súčasný stav

Nadradené VTL plynovody sa na katastrálnom území obce nenachádzajú. Distribučná sieť plynovodov v obci Selce je tvorená sústavou STL plynovodov z materiálu PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 300 kPa. Prevádzkovaná je SPP-D. Distribučný rozvod plynu je paprškový a plynovod je uložený vo všetkých uliciach na celom obytom území. Distribučný rozvod je z PE, hlavný plynovod je dimenzie DN 110 a DN 90, vedľajšie plynovody sú DN 63 a DN 50.

Prevažná väčšina bytov, prevádzok a zariadení verejnej vybavenosti v Selciach, má niektorú z foriem ústredného kúrenia. Plynofikácia je využívaná spolu s doplnkovou elektrifikáciou ako nositeľ energie pre varenie a pre zásobovanie teplom.

Návrh zásobovania plynom

Komplexná plynifikácia zabezpečí vykurovanie a ostatné tepelné procesy v rámci jestvujúceho a navrhovaného bytového fondu, objektov vybavenosti a pokryje tiež technologické potreby výroby a služieb. V návrhu nového ÚPN-O sa predpokladá, že plánovaná nová výstavba, resp. rekonštrukcia bytového fondu, objektov vybavenosti, výroby a služieb bude min. v rozsahu 80 - 90 % stavebného fondu napojená na distribučný rozvod plynu.

▪ Rozvojové predpoklady a vymedzenie spôsobu zásobovania plynom

- Bilancie existujúcich zdrojov sú dostatočné pre plánovaný stav pokrytia potreby plynu v území a technické možnosti rozšírenia distribučného rozvodu plynu preukazujú rozvojové predpoklady bez limitov.
- Pri napĺňaní rozvojovej koncepcie podľa ÚPN-O Selce budú požiadavky rozšírenia odberu plynu prehodnocované samostatne pre každý prípad, podľa umiestnenia riešeného územia a technických možností existujúcich zariadení.

▪ Bilancia potreby plynu

Výpočet predpokladaného navýšenia bilancií spotreby plynu je riešený v dvoch variantoch predpokladaného rozvoja funkcie bývania a rekreácie a cestovného ruchu (zariadenia RCR / ubytovacie).

▪ Tab.: Bilancia potreby plynu pre bývanie

1. variant

Označenie UO	Počet RD / Počet b.j. v RD	Z toho Nárast v RD	Počet BD / Počet b.j. v BD	Z toho nárast v BD	PLYN - Bývanie /nárast/	
					Potreba plynu m³/h	Spotreba plynu t.m³/rok
UO-A	930 / 1 030 b. j.	294 / 295 b. j.	13 / 98 b. j.	4 / 60 b. j.	240	244
UO-B	0	0	0	0	0	0
UO-C	0	0	0	0	0	0
Spolu	930 / 1 030 b. j.	294 / 295 b. j.	13 / 98 b. j.	4 / 60 b. j.	406	415
CELKOM RD+BD (UO-B, SFP-1, SFP-4)	Počet (RD+BD) 943 / 1 130 b. j.				/	/
	z toho nárast (RD+BD) 298 / 355 b. j.				406	415

Tab.: Bilancia potreby plynu pre bývanie

2. variant

Označenie UO	Počet RD / Počet b.j. v RD	Z toho nárast v RD	Počet BD / Počet b.j. v BD	Z toho nárast v BD	PLYN - Bývanie /nárast/	
					Potreba plynu m³/h	Spotreba plynu t.m³/rok
UO-A	810 / 926 b.j.	174 / 191 b.j.	11 / 60 b.j.	4 / 22 b.j.	350	354
UO-B	0	0	0	0	0	0
UO-C	0	0	0	0	0	0
Spolu	810 / 926 b.j.	174 / 191 b.j.	11 / 60 b.j.	4 / 22 b.j.	350	354
CELKOM RD+BD (UO-B, SFP-1, SFP-4)	Počet (RD+BD) 823 / 988 b.j.				/	/
	z toho nárast (RD+BD) 178 / 213 b.j.				350	354

▪ Tab.: Bilancia potreby plynu pre občiansku vybavenosť

1. variant

Označenie UO	MŠ / Dom seniorov / objem – v m³	Nárast / objem – nárast v m³	Športcentrum / objem – v m³	nNárast / objem – nárast v m³	PLYN – Občian. vybavenosť /nárast/	
					Potreba plynu m³/h	Spotreba plynu t.m³/rok
UO-A	4 685 / 4 250	4 685 / 4 250	0	0	18	30
UO-B	0	0	20 000	20 000	35	60
UO-C	0	0	0	0	0	0
Spolu	4 685 / 4 250	4 685 / 4 250	20 000	20 000	53	90
CELKOM OV (UO-A, UO-B)	Objem (OV) 28 935 m³				53	90
	nárast 28 935 m³ obj.				53	90

▪ Tab.: Bilancia potreby plynu pre občiansku vybavenosť

2. variant

Označenie UO	MŠ / Dom seniorov / objem – v m ³	nárast / objem – nárast v m ³	Sportcentrum / objem – v m ³	nárast / objem – nárast v m ³	PLYN – Občian. vybavenosť /nárast/	
					Potreba plynu m ³ /h	Spotreba plynu t.m ³ /rok
UO-A	4 685 / 4 250	4 685 / 4 250	0	0	18	30
UO-B	0	0	20 000	20 000	35	60
UO-C	0	0	0	0	0	0
Spolu	4 685 / 4 250	4 685 / 4 250	20 000	20 000	53	90
CELKOM OV (UO-A, UO-B)	Objem (OV) 28 935 m ³				53	90
	nárast 28 935 m ³ obj.				53	90

▪ Tab.: Bilancia potreby plynu pre areál Roľníckeho družstva (RD)

1. variant

Označenie UO	RD Selce živoč. výr. / objem – m ³	Nárast / objem – nárast v m ³	Výroba a služby	Nárast / objem – nárast v m ³	Objekty v zóne izolač. zelene / objem –	Nárast / objem – nárast v m ³	PLYN – Areál RD /nárast/	
			Zberný dvor / objem – m ³				Potreba plynu m ³ /h	Spotreba plynu t.m ³ /rok
UO-A	0	0	0	0	0	0	0	0
UO-B	0	0	0	0	0	0	0	0
UO-C C.1, C.2, (C.2.1), C.3	0	0	90 000	90 000	7 000	7 000	235	370
			47 250	47 250				
Spolu	0	0	137 250	137 250	7 000	7 000	235	370
CELKOM Areál RD (UO-C)	Objem (Areál RD) = 44 250 m ³						235	370
	nárast 144 250 m ³ obj.						235	370

▪ Tab.: Bilancia potreby plynu pre areál Roľníckeho družstva (RD)

2. variant

Označenie UO	RD Selce živoč. výr. / objem – m ³	Nárast / objem – nárast v m ³	Výroba a služby	Nárast / objem – nárast v m ³	Objekty v zóne izolač. zelene / objem –	Nárast / objem – nárast v m ³	PLYN – Areál RD /nárast/	
			Zberný dvor / objem – m ³				Potreba plynu m ³ /h	Spotreba plynu t.m ³ /rok
UO-A	0	0	0	0	0	0	0	0
UO-B	0	0	0	0	0	0	0	0
UO-C C.1, C.2, (C.2.1), C.3	0	0	90 000	90 000	7 000	7 000	235	370
			47 250	47 250				
Spolu	0	0	137 250	137 250	7 000	7 000	235	370
CELKOM Areál RD (UO-C)	Objem (Areál RD) = 144 250 m ³						235	370
	nárast 144 250 m ³ obj.						235	370

Koncept ÚPN rešpektuje súčasnú koncepciu zásobovania plynom pre UO – A, B, C, SFP vo variante 1 a 2.

Technické riešenie zásobovania plynom

V rozvojových územiach obce je navrhované rozšírenie existujúcich distribučných sietí v nevyhnutnom rozsahu pre pokrytie bilancii. Zvýšené zaťaženie plynovodov v obci bude mať vplyv na integrovanú sústavu zásobovania plynom a teda aj **na potrebu zvýšiť výkon spoločnej regulačnej stanice.**

Orientačný prepočet ukázal, že prírodné potrubie do Seliec, ako aj sústava hlavných STL plynovodov v obci vyhovuje aj pre výhľadové zaťaženie plynovodov, avšak jestvujúce vedľajšie plynovody spravidla nemožno využiť pre plynifikáciu nových obytných priestorov.

Existujúca distribučná sieť má dostatočné rezervy pre pripojenie plánovaného rozvoja. Pripojenie jednotlivých rozvojových plôch je navrhované z existujúcich zariadení DS. Pre vypočítané bilancie je možné využiť existujúcu distribučnú sieť bez zvláštnych investičných nákladov a úprav. V dotknutých územiach budú v ďalších stupňoch projektových riešení navrhované presne špecifikované zariadenia tak, aby pokryli požadované bilancie v zmysle postupnosti rozvoja danej lokality.

Bilancie existujúcich zdrojov a rozvodov plynu sú dostatočné pre aktuálny stav pokrytia potreby plynu v území. V prípade požiadavky rozšírenia odberu plynu, bude každý prípad prehodnocovaný samostatne, podľa umiestnenia riešeného územia a technických možností existujúcich zariadení.

Pre nový plánovaný rozvoj obce Selce je potrebné riešiť pokrytie nárastu plynu napojením na jestvujúce a navrhované rozvody STL plynovodov.

Riešenie problematiky v rámci jednotlivých UO a SFP

UO – A, B, C

SFP – 1, 2, 4

▪ Tab.: Prehľad riešenia problematiky zásobovania plynom podľa UO a SFP

1. variant

UO – A, B, C (lok., A2.4, A.2.5, A-2.6) / rozvojové lokality pre novú infra.	- Zásobovanie plynom rozšírením existujúcej distribučnej siete STL - Pripojenie jednotlivých rozvojových plôch z existujúcich zariadení distribučnej siete
SFP – 1 (lok. 1.2, 1.3) / rozvojové lokality	- pre zásobovanie plynom používať skvapalnený plyn P-B z tlakových nádrží
SFP – 2 (lok. 2.1, 2.2.)	- pre zásobovanie plynom používať skvapalnený plyn P-B z tlakových nádrží
SFP – 4 (lok. 4.3.2, 4.3.4) / rozvojové lokality	- pre zásobovanie plynom používať skvapalnený plyn P-B z tlakových nádrží

▪ Tab.: Prehľad riešenia problematiky zásobovania plynom podľa UO a SFP

2. variant

UO – A, B, C (lok., A2.4, A.2.5, A-2.6) / rozvojové lokality pre novú infra.	- Zásobovanie plynom rozšírením exist. distribučnej siete STL - Pripojenie jednotlivých rozvojových plôch z existujúcich zariadení distribučnej siete
SFP – 1 (lok. 1.2, 1.3) / rozvojové lokality	- pre zásobovanie plynom používať skvapalnený plyn P-B z tlakových nádrží
SFP – 2 (lok. 2.1, 2.2.)	- pre zásobovanie plynom používať skvapalnený plyn P-B z tlakových nádrží
SFP – 4 (lok. 4.3.2, 4.3.4) / rozvojové lokality	- pre zásobovanie plynom používať skvapalnený plyn P-B z tlakových nádrží

Existujúca plynovodná sieť je rozsahom dostatočná a je rozšíriteľná pre plánovaný rozvoj územia. Pri návrhu sú rešpektované ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich plynovodov v území (podľa zákonov 656/2004 Z. z. a 251/2012 Z. z.).

Navrhovaný stav

▪ **Technické riešenie zásobovania plynom**

V rozvojových územiach obce je navrhované rozšírenie existujúcich distribučných sietí v nevyhnutnom rozsahu pre pokrytie bilancii. Zvýšené zaťaženie plynovodov v obci bude mať vplyv na integrovanú sústavu zásobovania plynom a teda aj na potrebu **zvýšiť výkon spoločnej regulačnej stanice**.

Orientačný prepočet ukázal, že prírodné potrubie do Seliec, ako aj sústava hlavných STL plynovodov v obci vyhovuje aj pre výhľadové zaťaženie plynovodov, avšak jestvujúce vedľajšie plynovody spravidla nemožno využiť pre plynifikáciu nových obytných priestorov.

Existujúca distribučná sieť má dostatočné rezervy pre pripojenie plánovaného rozvoja. Pripojenie jednotlivých rozvojových plôch je navrhované z existujúcich zariadení DS. Pre vypočítané bilancie je možné využiť existujúcu distribučnú sieť bez zvláštnych investičných nákladov a úprav. V dotknutých územiach budú v ďalších stupňoch projektových riešení navrhované presne špecifikované zariadenia tak, aby pokryli požadované bilancie v zmysle postupnosti rozvoja danej lokality. **Bilancie existujúcich zdrojov a rozvodov plynu sú dostatočné pre aktuálny stav pokrytia potreby plynu v území. V prípade požiadavky rozšírenia odberu plynu, bude každý prípad prehodnocovaný samostatne, podľa umiestnenia riešeného územia a technických možností existujúcich zariadení.**

Pre nový plánovaný rozvoj obce Selce je potrebné riešiť pokrytie nárastu plynu napojením na jestvujúce a navrhované rozvody STL plynovodov.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

Cestná doprava

Súčasný stav

Obec Selce neleží na hlavných dopravných trasách medzimestského, celoštátneho až medzinárodného významu. Na tieto trasy má však vhodné napojenie cestou III/2418 cez komunikačnú sieť mesta Banská Bystrica. Selce ležia priamo na ceste III/2418 Banská Bystrica - Sielnica - Selce - Priečod – Baláže.

Obec nemá priame železničné napojenie na železničné trate. Z hľadiska železničnej dopravy má obec Selce však vhodné cestné dopravné napojenie na železničnú stanicu v Banskej Bystrici.

Na území obce Selce Dopravný úrad neeviduje žiadne oficiálne letisko ani heliport, ani letecké pozemné zariadenie. Územie sa však nachádza v priestore ochranných pásiem Letiska Sliač.

Automobilová doprava, komunikácie

Základ komunikačnej siete obce v súčasnosti tvorí prieťah cesty III/2418 B. Bystrica - Selce – Baláže vo funkcii zberná komunikácia (Selčianska a Partizánska cesta). Šírka vozovky 6 m a chodníky šírky 1,5 m, prevažne v úseku z. ú. obojstranné (správa BBSK). Vysoká intenzita všetkých druhov dopravy, vrátane ťažkej nákladnej a autobusovej dopravy na tejto ceste spôsobuje nadmernú záťaž obytného prostredia obce, miestami aj vzhľadom na jej nevyhovujúce šírkové parametre. Komunikačnú sieť dopĺňa systém obslužných komunikácií v správe obce Selce: Dolná ul., Horná ul., Ku strelnici, Školská ul., Vyšovec, Nová ul., Športová ul., Mlynská ul., Poľná ul., Potočná ul.

Komunikačná sieť

Základ komunikačnej siete na k. ú. obce Selce prezentuje v návrhu ÚPN obce preložka cesty III/2418 do polohy severo-západného obchvatu obce vo funkcii zbernej komunikácie B2. Komunikácia je navrhnutá v úsekoch v rámci z.ú. ako MZ 8/50 a mimo z.ú. vo funkcii C2 v kategórii MO 8/60 v zmysle platnej STN. Trasa navrhovanej preložky cesty (obchvatu obce Selce) začína vo väzbe na navrhovanú komunikáciu Banská Bystrica - Senica / Selce a Kynceľová / Nemce napojením sa na ňu novou križovatkou (odporúčene okružnou) na hranici k. ú. obce Selce, pokračuje voľnou krajinou západne od z. ú. obce po súčasnej účelovej komunikácii okolo rozvojovej UL Krížik, pokračuje južne od roľníckeho družstva v kontakte s rozvojovou UL Na Záhumnie, ďalej cez rozvojovú UL Vyšovec a vyúsťuje novou križovatkou na súčasnej ceste III. tr. 2418 severovýchodne od z.ú. obce Selce.

Základnú komunikačnú sieť dopĺňa systém obslužných komunikácií súčasných a navrhovaných vo funkcii C2, C3 v kategórii MO 7,5/40 resp. MO 8/40, ktoré zabezpečia aj dopravné sprístupnenie rozvojových lokalít.

Najvýznamnejšou obslužnou komunikáciou v návrhu je súčasná trasa cesty III/2418 (Selčianska a Partizánska ul.) vo funkcii obslužnej komunikácie C1 – obecná trieda kategórie MO 12/40 v úseku cesty - od križovatky s Mlynskou po križovátku s komunikáciou Vyšovec. V ostatných úsekoch v rámci zastavaného územia je cesta v ÚPN obce navrhnutá vo funkcii B2, v kategórii MZ 8/50.

Ostatné významné komunikácie obslužné funkčnej tr. C3, sprístupňujúce rekreačné územia obce sú:

- Obslužná komunikácia vo funkcii C3 kat. MO 7,5 / 50 sprístupňujúca stredisko RCR Šachtíčka (parametre cesty sú na povolenej hranici STN 73 6101 - súvislé stúpanie cesty na úseku cca 5 km).

Cesta začína napojením na cestu III. tr. č. 2418 a končí na parkovacej ploche pri objektoch vybavenosti strediska Šachtíčka. **Vzhľadom na nadmerné zaťaženie komunikácie rekreačnou návštevnosťou strediska bude potrebné upraviť šírkové parametre cesty pre účely možného parkovania vozidiel pozdĺž cesty a to na úsekoch územne vyhovujúcich pre potrebné rozšírenie vozovky na min.10 m (potrebné overiť a riešiť PD komunikácie).**

Pravým odbočením z cesty je sprístupnený tiež areál chaty Šachtícky (bývalý areál TU Zvolen).

ÚPN obce Selce na danej ceste prezentuje tiež požadovaný bod napojenia – smer dopravného nástupu do lokality Banské lúčky pre pripravovaný zámer rozvoja novej lokality rekreačného bývania na k.ú. Špania Dolina s možným dopravným sprístupnením výhradne na k.ú. obce Selce (zámer investora - súhlas obce Špania Dolina).

Zhotoviteľ ÚPN obce Selce, spolu s vedením obce Selce odporučil investorovi zhodnotiť zámer s preukázaním územných možností realizácie cesty, vzhľadom na technickú náročnosť terénu, tiež dopadu na ŽP a rozvojové zábery obce Selce v danom priestore (projekčne komplexne riešiť na zonálnej úrovni).

- Prístupovú funkciu s prevažujúcim dopravným významom má tiež miestna obslužná komunikácia (Mlynská ul.) s napojením na cestu III. tr. 2418 z centra obce do Selčianskej doliny, sprístupňujúca tiež areál Roľníckeho družstva a lokalitu RCR Čachovo.

V ÚPN je komunikácia navrhnutá v súčasnej zastavanej časti obce pozdĺž Mlynskej ul., ako miestna obslužná komunikácia funkčnej triedy C3 v kategórii MO 7/40 (obmedzené priestorové možnosti z dôvodu zástavby).

V úseku Selce - Čachovo mimo z. ú. je navrhnutá vo funkčnej triede C3 v kategórii MO 8/40 a v lokalitách v kontakte s navrhovaným zastavaným územím (lokality Pred dolinou, Osičina, Čachovo) si vyžaduje rozšírenie koridoru cesty pre vytvorenie vhodných podmienok jednak na krátkodobé parkovanie (možné pokrytie vyšších parkovacích nárokov v čase sústredenej (hlavne zimnej) návštevnosti Selčianskej doliny) a tiež bezproblémový pohyb cyklistov a chodcov a to formou verejného priestoru - podľa územných podmienok - min. 10 m, optimálne 12 m v zložení:

- cestné teleso v šírke min. 6 m,
- obojsmerný cyklistický pás v šírke 2,5 m – vpravo
- jednosmerný peší pás - 2,25 m - vľavo
- pás zelene min.1,25 m

- Fuggerov dvor je napojený miestnou obslužnou komunikáciou funkčnej triedy C3 v kategórii MO 7/40 napojením na MO komunikáciu do Selčianskej doliny v priestore Lukáčová okolo bývalého lomu (návrh zachytného P).
- Ostatné komunikácie majú dopravno-obslužnú funkciu - sprístupňujú jednotlivé objekty uličnej zástavby (prevažne rodinné domy a objekty vybavenosti obce). Vzhľadom na veľkosť obce a pešiu dostupnosť navštevovaných zariadení základnej vybavenosti obce navrhujeme obslužné komunikácie (novonavrhované aj rekonštruované existujúce) riešiť ako upokojené komunikácie funkčnej triedy D1 (STN 73 6110) s uprednostnením pešej dopravy pred motorovou a obmedzením rýchlosti motorovej dopravy na V 20 km/hod., čím sa výrazne zlepšia podmienky obytného prostredia a tiež jeho estetická hodnota. Riešenie jednotlivých komunikácií D1 s upokojenou dopravou je potrebné riešiť projektovou dokumentáciou .

Statická doprava

Parkovacia politika je jedným z účinných nástrojov regulovania kvality života v obci, preto v zóne s prioritou ochrany (III.) navrhuje ÚPN-O nižší stupeň automobilizácie, nižší štandard ponuky parkovania a súčasne navrhuje alternatívnu dopravu (napr. uplatnenie princípu: „zaparkuj a choď pešo, alebo bicyklom“).

Pre bytové domy je navrhnuté 1,5 parkovacieho miesta/byt a pre rodinné domy 2 miesta/dom.

Parkovacie plochy pri objektoch občianskej vybavenosti (OV) sú navrhnuté so zohľadnením nižšieho podielu individuálnej automobilovej dopravy (OA) v deľbe dopravnej práce aj v prospech nemotorovej dopravy (cyklo, peši...)

Základné ukazovatele výhľadového počtu odstavných a parkovacích stojísk OV (STN) vychádzajú z potrieb zamestnancov a návštevníkov daného pracoviska, inštitúcie alebo zariadenia, pričom za krátkodobé parkovanie možno považovať parkovanie do 2 h.

Pri výpočtoch je uplatnený koef. 1.1 - prezentuje min.10% rezervu stojísk verejne prístupných pre krátkodobé parkovanie.

Pri rekreačnej návštevnosti sa uvažuje s obrátkovosťou vozidiel 3 - 4 x /deň a tiež s podielom iných druhov dopravy - autobusovej (10 % bus / zájazdová) , 15 % bus / verejná, 10% - nemotorová / cyklo, peši, bežky...)

Pre výpočet nárokov kapacít statickej dopravy v SFP bola východiskom predpokladaná návštevnosť lokalít.

Pri výpočte nárokov kapacít statickej dopravy pre záhradkársku osadu bol uplatnený nárok 1 parkovacie miesto / 5 záhradiek.

V Okrem uvedeného počtu odstavných miest v počte **3 632 P** + rezerva **230 ZP** v SFP 1, bude potrebné navrhnuť a zabezpečiť aj parkovacie miesta pre prípustnú doplnkovú občiansku vybavenosť, podľa rozsahu a druhu vybavenosti

Navrhovaný stav

V súlade s navrhovanými regulatívmi funkčného využitia územia prezentuje ÚPN obce:

- Pre bývanie v rodinných domoch s odstavnými miestami obyvateľov v rámci súkromných pozemkov s preferenciou garáží, prístreškov ako stavebných súčastí rodinných domov.
- Pre bývanie v individuálnych rekreačných objektoch (IRO), v zóne s prioritou ochrany – III., s odstavnými miestami formou záchytných parkovísk v rámci rekreačných území.
- Pre bývanie v individuálnych rekreačných objektoch (IRO), v zóne s hospodárskou funkciou – II., s odstavnými miestami na vlastných pozemkoch s preferenciou garáží, prístreškov ako stavebných súčastí IRO.
- Pre bývanie v bytových domoch s parkovaním vozidiel obyvateľov primárne na pozemkoch bytových domov (s preferovaním podstavaných garáží ako súčastí objektov), sekundárne na vyhradených odstavných plochách a na verejných komunikáciách.
- Pre plochy občianskeho vybavenia s parkovaním a odstavovaním vozidiel užívateľov občianskeho vybavenia a ubytovacích zariadení na pozemkoch prevádzkovateľov týchto zariadení, s preferenciou parkovania v rámci objektov.
- Budovanie plôch statickej dopravy pre verejné inštitúcie v kapacitách v súlade s STN /Z1 Projektovanie miestnych komunikácií.
- Dobudovanie chýbajúcich kapacít statickej dopravy pre existujúcu zástavbu formou samostatných nadzemných alebo podzemných objektov v súlade s STN /Z1,Z2, O1 Projektovanie miestnych komunikácií.
- Vybudovanie podstavaných odstavných plôch, pre navrhnutý počet bytov v bytových domoch a polyfunkčných bytových domoch v kapacitách v súlade s STN 73 61 10/Z1,Z2, O1 Projektovanie miestnych komunikácií.
- Vybudovanie odstavných plôch, pre navrhnuté objekty vybavenosti a výroby v kapacitách v súlade s STN /Z1,Z2, O1 Projektovanie miestnych komunikácií, prednostne podstavaných odstavných plôch.
- Riešenie odstavovania a garážovania vozidiel v lokalitách so zástavbou rodinnými a rekreačnými domami na vlastných pozemkoch RD a IRO.
- V rekreačných priestoroch zabezpečiť rekonštrukciu prístupových miestnych komunikácií tak, aby sa MK v územne vhodných miestach rozšírila o min. pozdĺž. parkovací pruh šírky 2,0 - 2,5 m, resp. verejný koridor cesty na min. 10 m.

Regulovanie parkovania na vybraných uliciach, v prípade potreby aj časová regulácia dĺžky parkovania.

Cyklistická a pešia doprava

Súčasný stav

Obec Selce svojou geografickou polohou, morfológiou terénu a rozmiestnením územného potenciálu má pre rozvoj cyklickej dopravy veľmi dobré predpoklady. Hlavne v zastavanom území obce sa tým, že sa dobudujú cyklistické komunikácie, resp. pruhy, relatívne zníži používanie osobných motorových vozidiel a tým aj ich negatívny vplyv na obytnú pohodu a životné prostredie.

Priamo v zastavanom území obce v súčasnosti nie sú vybudované samostatné cyklistické komunikácie, preto ÚPN-O tejto problematike venuje pozornosť, vzhľadom na vhodné podmienky pre rozvoj tohto druhu dopravy a v kategórii nemotoristických komunikácií sleduje dlhodobý trend vytvárania priaznivých podmienok pre peších a cyklistov. V kategórii nemotoristických komunikácií je potrebné sledovať dlhodobý trend vytvárania priaznivých podmienok pre peších a cyklistov.

Podmienky na území obce umožňujú podporu využívania možných pozemkov a lesných ciest na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás. V princípe riešenie sleduje zlepšenie priestupnosti územia pre peších a cyklistov (zachovanie a doplnenie ciest, odstránenie bariér), naďalej rozvíjať systém rekreačných trás

a bezbariérových ťahov pozdĺž vodných tokov s vhodnými priestorovými podmienkami pre pohyb peších, cyklistov a pohybujúcich sa in line

Cyklisti využívajú existujúcu komunikačnú sieť. Absencia cyklistických chodníkov pri vyššej intenzite dopravy je problém, pretože šírka komunikácií je nedostatočná.

Navrhovaný stav

Koncepcia cyklistickej dopravy v ÚPN-O člení cyklistické trasy a rieši podľa významu a územného situovania ako miestne – hlavné a vedľajšie (v rámci súčasného a nového rozvojového zastavaného územia obce) a rekreačné (mimo zastavaného územia obce).

Vzhľadom na rozvojové predispozície územia Selce v oblasti rekreácie a cestovného ruchu koncepcia dopravy v rámci ÚPN-O rieši prepojenie potenciálnych línií cyklistickej dopravy na území obce na budovanú cyklo sústavu komunikácií a trás mesta Banská Bystrica a regionálnu sústavu značených cykloturistických trás v blízkom okolí a magistrál v širšom území

Pešia doprava - Súčasný stav

Základným prvkom pešej dopravy je peší priestor s parkovou úpravou v jadre obce, tvorený námestím v kontakte s Partizánskou ulicou. Odtiaľ vedú hlavné smery pešej dopravy v súbehu s hlavnou cestnou sieťou obojstrannými, resp. miestami jednostrannými chodníkmi. Vyskytujú sa tiež úseky bez chodníkov, kolízne s automobilovou dopravou.

Z hľadiska pohybu chodcov je veľmi problematický prieťah cesty III/2418 Banská Bystrica – Baláže cez centrálnu časť obce. Táto komunikácia dopravne rozdeľuje obec na dve časti a komplikuje ich vzájomnú prepojenosť. Problémový je tiež koridor miestnej komunikácie (Mlynská ul.) sprístupňujúci areál Roľníckeho družstva a rekreačné lokality Selčianska dolina - Čachovo, ktorá odbočuje z cesty III/2418 v centre obce do Selčianskej doliny.

V tých častiach obce, kde nie sú vybudované chodníky pozdĺž komunikácií, rieši koncepcia ÚPN-O ich dobudovanie. V častiach obce kde je intenzita dopravy nižšia, je možné riešenie formou upokojených komunikácií

Navrhovaný stav

- V centrálnej časti obce rozširovať pešie plochy a námestia s dominantným pohybom chodcov.
- V nových rozvojových lokalitách riešiť menšie verejné priestory a chodníky s dominantným pohybom chodcov.
- Riešiť plochy s dominantným pohybom peších s obmedzeným pohybom obslužnej dopravy.
- V rámci budovania nových komunikácií v obci riešiť minimálne jednostranné chodníky pozdĺž komunikácií.
- Riešiť samostatné pešie trasy, ktoré prepájajú hlavné zdroje a ciele pešieho pohybu.
- Dobudovanie chýbajúcich chodníkov v existujúcej zastavanej časti obce s prepojením na turistické trasy do extravilánu obce.

V existujúcich aj nových rozvojových lokalitách, kde je predpoklad nízkej intenzity dopravy, nie je potrebné segregovať pešiu dopravu a pohyb peších je riešený formou upokojených komunikácií

Železničná doprava

Obec Selce nemá priame železničné napojenie na železničné trate. Z hľadiska železničnej dopravy má obec Selce však vhodné cestné dopravné napojenie na železničnú stanicu v Banskej Bystrici. Železničná stanica Banská Bystrica je vo vzdialenosti 5 km s priamym spojením obce verejnou hromadnou autobusovou (prímestskou) dopravou s časovou dostupnosťou 15 minút.

Železničné pripojenie mesta Banská Bystrica je zabezpečované dvoma železničnými traťami, a to 170 Zvolen – Banská Bystrica – Vrútky a 172 Banská Bystrica – Červená Skala.

Letecká doprava

V riešenom území obce Selce Dopravný úrad neeviduje žiadne oficiálne letisko ani heliport .ani letecké pozemné zariadenie, ale územie sa nachádza v priestore ochranných pásiem Letiska Sliač (ďalej len „**letisko**“), vrátane ochranného pásma leteckého pozemného zariadenia - okrskový rádiolokátor SRE (ďalej len „**letecké pozemné zariadenie**“) určených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-430/92/LPZ zo dňa 27. 10. 1992.

Rozvoj obce je limitovaný ochranným pásmom Letiska Sliač Okrem obmedzení vyplývajúcich z ochranných pásiem letiska a leteckého pozemného zariadenia uvedených v treťom až piatom odseku tohto stanoviska a požiadaviek ustanovení leteckého zákona uvedených v ôsmom odseku tohto stanoviska, aj regulatív v nasledovnom znení:

- Umiestnenie objektov v území, kde už samotný terén presahuje obmedzujúce výšky určené ochrannými pásmami Letiska Sliač a zároveň územie nie je tienené existujúcim terénom medzi riešeným územím a letiskom (v časti ochranného pásma vzletového a približovacieho priestoru letiska v západnej časti katastrálneho územia obce a ochranného pásma leteckého pozemného zariadenia v severnej polovici katastrálneho územia obce) alebo v lokalitách priľahlých tomuto územiu, kde nie je dostatočná rezerva pre umiestnenie objektov vzhľadom na úroveň terénu a obmedzujúce výšky určené týmito ochrannými pásmami, môže byť povolené len za predpokladu, že objekty nebudú mať negatívny vplyv na bezpečnosť leteckej prevádzky, činnosť leteckého pozemného zariadenia a ďalší rozvoj letiska, t. j. každý objekt bude Dopravným úradom individuálne posúdený a ak objekt neohrozí bezpečnosť leteckej prevádzky, nevzniknú žiadne prevádzkové obmedzenia, nedôjde k zníženiu úrovne bezpečnosti leteckej prevádzky a vplyvu na činnosť leteckého pozemného zariadenia a rozvoj letiska, môže Dopravný úrad takýto objekt povoliť.“

Návrh územnoplánovacej dokumentácie, v ktorej budú zohľadnené a zapracované už uvedené obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem Letiska Sliač a požiadavky ustanovení leteckého zákona, žiadame predložiť k podrobnému posúdeniu a odsúhlaseniu v rámci procesu obstarávania predmetnej územnoplánovacej dokumentácie podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

- Ochranné pásma sú zapracované do územnoplánovacej dokumentácie do textovej a grafickej časti ako regulatívy priestorového a funkčného usporiadania predmetného územia.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Súčasný stav

Dotknuté územie nespadá do žiadnej zaťaženej oblasti. Ovzdušie v dotknutom území je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú TZL, PM₁₀, PM_{2,5} a plynými exhalátmi. Problémy resp. zdroje znečistenia ovzdušia sa koncentrujú predovšetkým v samotnej urbanizovanej časti obce. Sú to predovšetkým energetické zdroje a automobilová doprava. Nemožno zanedbať ani diaľkový prenos škodlivín, ktorý do značnej miery vplyva na chemické zloženie zrážok a regionálnu depozíciu znečisťujúcich látok, čoho následkom sú kyslé dažde, nadmerný vstup dusíka do lesných ekosystémov, depozícia sekundárnych zložiek znečistenia ovzdušia.

Na kvalitu ovzdušia v Selciach negatívne vplyva pôsobenie viacerých veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia v bližšom i vzdialenejšom území. Najväčšími regionálnymi zdrojmi znečisťovania ovzdušia s predpokladaným vplyvom na Selce boli a sú: Biotika Slovenská Ľupča, FERMA, a. s., Petrochema Dubová, kotolne Bytového podniku mesta Banská Bystrica, Smrečina Banská Bystrica, Nemocnica FDR Banská Bystrica. Chemické prevádzky v priemyselnej zóne pri Slovenskej Ľupči okrem vypúšťaných emisií obťažujú obyvateľov aj nepríjemným zápachom, ktorý sa šíri najmä pri inverzných poveternostných situáciách.

Priamo na území obce Selce nie sú zastúpené zdroje znečisťovania ovzdušia patriace k najväčším znečisťovateľom v Banskobystrickom kraji. Nachádza sa tu však závažný stacionárny zdroj - lom s povrchovou ťažbou vápenca na západnej hranici katastrálneho územia obce. Ďalším závažným blízkym zdrojom znečisťovania ovzdušia je regionálna skládka odpadu Škrádno, orientovanou východne v kontakte s katastrálnym územím obce. Dopravné systémy do značnej miery ohrozujú aj obytné prostredie. Na území obce Selce je najviac zaťažené okolie dopravných koridorov – cesta III/2418 a Mlynská ulica. Predstavujú oblasť so silne až veľmi silne znečisteným ovzduším. Značná časť dopravy, vrátane ťažkej nákladnej, sa nevhodne kumuluje v ťažiskovej centrálnej línii obce na ceste III/2418. Je predpoklad, že emisné zaťaženie tu je najvyššie. ÚPN obce toto zaťaženie odvádza v plánovacom horizonte jej plánovanou preložkou do severo-západnej okrajovej polohy obce. Eliminuje sa tým dopravná záťaž vyplývajúca z prieťahu tranzitnej dopravy centrom obce a do strediska prímestskej rekreácie a zimných športov Selčianska dolina - Čachovo a základne turizmu a rekreácie Fuggerov dvor.

Ochranné opatrenia voči znečisteniu ovzdušia z výroby a skládky

Situáciu znečisťovania ovzdušia prevádzkou živočíšnej farmy v areáli RD Selce rieši ÚPN-O voči obytnému územiu izolačnou zónou s bariérovou zástavbou výrobných služieb s neškodnou prevádzkou a pásmom vysokej stromovej izolačnej zelene.

Dopad na znečistenie ovzdušia z existujúcej regionálnej skládky odpadov Škrádno v kontaktnom priestore s katastrálnym územím obce Selce možno kategorizovať podľa § 3 ods. 2 písm. c) zákona o ovzduší ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

Z hľadiska kvality ovzdušia je dôležitým momentom samotná lokalizácia skládky. Regionálna skládka odpadu Škrádno, lokalizovaná vo východnej kontaktnej polohe s k. ú. Selce, je mimo kontaktu s obytnými zónami. Dotknuté je v rámci 500 m hygienického OP SFP-3 / Dúbrava - Škrádno a čiastočne je v rámci 1 000 m hygienického OP dotknutá len malá východná časť SFP-2 / Breziny - Záhumnie, bez rozvojových zámerov.

Negatívny vplyv sa prejavuje pri kombinovanom vykurovaní, keď z ekonomických dôvodov obyvatelia volia ako doplnkové palivo drevo. Je predpoklad, že tento spôsob kombinovaného vykurovania bude ešte narastať

Existujúce výrobné zariadenia na území obce Selce sú zdrojmi znečisťovania ovzdušia koncentrujú predovšetkým v hospodárskom areáli RD Selce. Jedná sa o *malé zdroje*, technologické celky, resp. prevádzky nepatriace do kategórie veľkých zdrojov a stredných zdrojov (skládka palív, surovín, produktov a odpadov a stavby, zariadenia a činnosti znečisťujúce ovzdušie).

Územný plán obce Selce nenavrhuje lokalizáciu výrobných zariadení s veľkými a strednými zdrojmi znečisťovania ovzdušia. Plynoifikáciou obce sa do značnej miery znížil negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia z lokálnych kúrenísk.

Pre zabezpečenie ochrany životného prostredia ÚPN-O územnoplánovacími nástrojmi presadzuje v zastavanom území obce všetky vyššie uvedené ochranné opatrenia v synergii s realizáciou adaptačných opatrení na zmenu klímy. Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia škodlivými látkami. Riešené územie nespadá do žiadnej zaťaženej oblasti. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že realizáciou územného plánu by nemalo dôjsť k významnému zhoršeniu emisno-imisnej situácii v rámci riešeného územia.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Súčasný stav

Obec Selce má vybudovanú verejnú splaškovú kanalizáciu v správe StVPS, a. s. Závod 01 Banská Bystrica.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd v administratívnom území obce Selce zabezpečuje:

- V obci Selce verejná splašková kanalizácia, ktorá je súčasťou aglomerácie Banská Bystrica a splaškové odpadové vody sú čistené na ČOV Banská Bystrica, splašková kanalizácia je v správe StVPS, a. s. Banská Bystrica, dažďová kanalizácia (pôvodná jednotná kanalizácia) s 3 výpustami do potoka Rakovec.
- V rekreačnom stredisku Bioresort Šachtičky, sa prevádzkuje delený systém odvádzania odpadových vôd, splaškové odpadové vody do žumpy (preklasifikovaný septik SM-11), dažďové vody sú odvádzané do terénu, kanalizácie sú v správe Bioresort Šachtičky. Nevyhovujúci spôsob riešenia likvidácie odpadových vôd z hotela Šachtička limituje rozvoj.
- V Agroturistickom areáli Selce (Fuggerov dvor) sa prevádzkuje delený systém odvádzania odpadových vôd, produkované splaškové vody sú čistené v ČOV typ BIOFLUID E 60 s vypúšťaním vyčistených splaškových vôd cez vsakovaciu šachtu do podzemných vôd, dažďové vody sú odvádzané do terénu.
- V rekreačnom stredisku Športcentrum Selce – Čachovo sa prevádzkuje delený systém odpadových vôd, splaškové odpadové vody sú čistené v ČOV a vyčistené vypúšťané do Selčianskeho potoka.
- V území mimo dosahu verejnej splaškovej kanalizácie, individuálne zariadenia na čistenie a akumuláciu splaškových vôd (žumpy, domové ČOV).

V obci je vybudovaná verejná splašková kanalizácia, zaústená do zberača AS-1 verejnej kanalizácie mesta Banská Bystrica. Je vo vlastníctve StVS, a. s. Banská Bystrica, prevádzkovateľ StVPS, a. s. Banská Bystrica.

Zároveň je v obci aj stará jednotná kanalizácia, prostredníctvom ktorej boli odpadové vody odvedené do Selčianskeho potoka cez dva nečistené výuste: Selce Jednota a Selce Kopanice.

V súčasnosti sú odpadové vody do miestnych vodných tokov vypúšťané do Selčianskeho potoka a do potoka Jelšina.

- do Selčianskeho potoka cez nečistenú výusť Selce Kopanice v r. km 2,950 ľavý breh. Množstvo vypúšťaných odpadových vôd: Q priem.1,3 l.s⁻¹, Q max 5,0 l.s⁻¹.
- do potoka Jelšina (Rakovec) cez dve nečistene výuste:
 - Selce 1 Horný v r. km 0,150 pravý breh, množstvo vypúšťaných odpad. vôd Q_{pr} 2,0 l.s⁻¹, Q max 5,0 l.s⁻¹,
 - Selce 2 Dolný v r. km 0,150 ľavý breh, množstvo vypúšťaných odpad. vôd Q pr 0,3 l.s⁻¹, Q max.4,0 l.s⁻¹.

Povolenie na osobitné užívanie vôd - vypúšťanie odpadových vôd z nečistených výustí Selce 1 Horný a Selce 2 Dolný verejnej kanalizácie do povrchových vôd vydal Okresný úrad Banská Bystrica pod číslom OU-BB-OSZP3-2019/016432-005.

ÚPN obce Selce plánuje v obci **vybudovať splaškovú kanalizáciu v nových urbanizovaných plochách gravitačnú a tlakovú splaškovú kanalizáciu s napojením na jestvujúcu splaškovú kanalizáciu v obci**, ktorá je zaústená do kanalizačného zberača AS-1 mesta Banská Bystrica. Likvidácia splaškových vôd je riešená na jestvujúcej mechanicko-biologickej ČOV Banská Bystrica.

V koncepcii sa navrhuje:

- zrušenie ČOV pre likvidáciu splaškových vôd v Potočnej ulici,
- napojenie jestvujúcej kanalizácie z Potočnej ulice na nový zberač A DN 300, ktorý bude zaústený do navrhovanej ČS 1 a cez výtlačné potrubie z ČS1 zaústený do jestvujúceho zberača AS-1-4 trasovaného v Selčianskej ceste,
- vybudovanie zberača AA DN 250 s napojením na zberač A pred ČS1
- zrušenie dvoch nečistených výustí z jestvujúcej splaškovej kanalizácie Selce Jednota Selce Kopanice do Selčianskeho potoka,
- vybudovanie zberača AB DN 250 s napojením na navrhovanú ČS 2, vybudovanie výtlačného potrubia z ČS2 so zaústením do jestvujúcej splaškovej kanalizácie v Potočnej ulici.
- vybudovanie zberača AB-1 DN 250 so zaústením do zberača AB pred ČS2,
- vybudovanie zberača AC DN 300 so zaústením do navrhovanej ČS3, vybudovanie výtlačného potrubia z ČS3 so zaústením do jestvujúcej splaškovej kanalizácie v Potočnej ulici,
- vybudovanie zberača AC-1 DN 300 so zaústením do zberača AC pred ČS3,
- vybudovanie zberača AC-1-1 DN 250 so zaústením do zberača AC-1,
- vybudovanie zberača AC-1-2 so zaústením do zberača AC-1,
- vybudovanie zberača AC-2 DN 250 so zaústením do zberača AC pred ČS3,
- vybudovanie zberača AC-3 DN 300 so zaústením do zberača AC pred ČS3,
- vybudovanie zberača AC-3-1 DN 250 so zaústením do zberača AC-3.

Ďalej ÚPN obce Selce plánuje:

- splaškové vody z UO_A2.1_Kopanice odvádzať gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač AS-1 na Selčianskej ceste,
- splaškové vody z UO_A2.2_Dolné zeme odvádzať gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač AS-1-7 na križovatke Nová a Športová ulica,
- splaškové vody z UO_A2.3_Močidlá odvádzať gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač AS-1-7 na ulici Nová,
- splaškové vody z UO_A2.4_Na Záhumnie odvádzať gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač AC-1-2, AC-3 a AC-3-1 na ulici Poľná,
- splaškové vody z UO_A2.5_Vyšovec odvádzať gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačné zberače v UO_A2.4_Na záhumnie,
- splaškové vody z UO_A2.6_Pri križiku odvádzať gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač A na Mlynskej ulici,
- splaškové vody z SFP1_Rekreácie mimo obce (1.1, 1.2 a 1.3) odvádzať gravitačnou splaškovou kanalizáciou s napojením na kanalizačný zberač A na Mlynskej ulici,
- splaškové vody z UO_B Športovo rekreačný areál (Turistická ubytovňa - Šiator Selce) odvádzať gravitačnou splaškovou kanalizáciou do situovanej v najnižšom mieste v UO, ďalej výtlačným potrubím s napojením na kanalizačný zberač A-1-7 na križovatke Nová a Športová ulica,

- splaškové vody zo sociálnych zariadení v UO_C Výrobný areál (C.1_RD Selce a C.2.1_RD Selce_Zberný dvor) odvádzať splaškovou kanalizáciou do kanalizačného zberača a s napojením na kanalizačný zberač A v Mlynskej ulici.

V SFP4_4.3_Areál Šachtičky navrhuje ÚPN obce Selce vybudovať gravitačnú splaškovú kanalizáciu podľa koncepcie v dokumentácii „Bioresort Šachtičky“ (StVS-servising s.r.o. Banská Bystrica, 2018) s napojením rekreačných objektov. Kanalizácia bude zaústená do ČOV s vyústením vyčistených odpadových vôd do Selčianskeho potoka.

V UO_A0/V bývalá Mliekareň (aktuálne zrušená), SFP4_4.1_Selčianska dolina – Čachovo a SFP4_4.2_Fuggerov dvor sa ponecháva súčasný spôsob odvádzania a likvidovania splaškových vôd

Návrh odvádzania dažďových vôd

V riešenom území nie je vybudovaná dažďová kanalizácia. Inak sú dažďové vody odvádzané systémom otvorených rigolov popri komunikáciách do odvodňovacieho jarku ústiaceho do recipienta. Na plochách mimo komunikácií je dažďová voda vsakovaná len do terénu v rámci plôch rodinných domov. Dažďové odpadové vody z navrhovaných komunikácií a zo striech domov a objektov nesmú byť zaústené do splaškovej kanalizácie

Koncepcia ÚPN obce Selce v rámci riešenia ÚPN obce z hľadiska odvádzania dažďových vôd navrhuje:

- dažďové vody zachytávať cez systém zelených striech (vegetácia spomaľuje odtok a spolu s drenážnou vrstvou vytvárajú akumuláciu vody, zvyšok vody je odvádzaný zo strechy bežným spôsobom cez odkvapy a zvody),
- využívať dažďové vody pre úžitkové účely zachytávaním do podzemných dažďových zásobníkov po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní schopnosti podlažia vsakovať povrchovú vodu, dažďové vody odvádzať do vsakovacích objektov (napr. vsakovacie šachty, ktoré zabezpečujú zmenšenie povrchového odtoku dažďovej vody, zvyšujú pôdnu vlhkosť čím pomáhajú dopĺňať podzemnú vodu; výhodou systému je malá náročnosť na záber pozemku a to z dôvodu podzemného umiestnenia systému; limitujúcim faktorom je výskyt hladiny podzemnej vody, ktorá určuje výšku systému). Toto riešenie zabezpečí, že dažďové vody, ktoré do územia spadnú ostanú v tomto mieste a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území. Spôsob vsakovania sa spresní v ďalších stupňoch prípravnej a projektovej dokumentácie na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu,
- v prípade, že výsledkom hydrogeologického prieskumu sa preukáže, že územie nemá vhodné podmienky na vsakovanie, dažďové vody odvádzať do dažďových rigolov/dažďovej kanalizácie zaústením do miestnych tokov,
- ochranu územia v časti Breziny – Vyšovec (existujúce kanalizačné zberače a vybudované rigoly v čase prívateľných dažďov sú kapacitne nepostačujúce a spôsobujú záplavy pozemkov a rodinných domov až bahnotoky) podľa koncepcie projektu Selce – protipovodňová ochrana v časti Breziny – Vyšovec (StVS - servicing s.r.o. Banská Bystrica, 2016) zabezpečiť vybudovaním suchého poldra nad obcou (polder Močidlá), vybudovaním odvodňovacieho rigola pod poldrom a vybudovaním nového dažďového kanalizačného potrubia pod futbalovým ihriskom, ktorým sa dažďové vody odvedú do recipientu,
- realizovať územia, ktoré zabezpečia ochranu intravilánu obce pred povodňami (vybudovanie suchých poldrov) a vytvoria retenciu na zníženie kulminačných prietokov v tokoch – suchý polder Pred dolinou, suchý polder Močidlá, suchý polder Úklady a opatrenia v Selčianskej doline nad rekreačným strediskom Selčianska dolina – Čachovo (formu a technické riešenie overí a určí stupeň PD na základe predchádzajúcej územno-technickej štúdie),
- parkovacie plochy zabezpečiť lapačmi i na zachytenie ropných produktov,
- parkovacie plochy a prízjazdové cesty do domov vytvoriť zo zatrávňovacej dlažby (trávnik spojený s dlažbou zmierňuje objem povrchovo odtečenej vody, čím prispeje k redukcii prípadnej povodňovej vlny),
- súčasné odvádzanie dažďových vôd (cestné rigoly, cestná dažďová kanalizácia) rešpektovať a využívať aj v budúcnosti a takýto spôsob odvádzania dažďových vôd riešiť aj v novonavrhovaných UO.
- umiestňovať čo najväčšie množstvo dažďových vôd v území, v ktorom zrážky spadnú. Uplatňovať pritom súčasné poznatky o spomalení odtoku zrážkovej vody z územia, jej vplyve na krajinu a o zvyšujúcom sa riziku vzniku povodní a zvyšovať retenciu vody v území komplexným prístupom a rozvíjať opatrenia vyplývajúce z územnoplánovacej činnosti v súvisiacich odvetviach (ekológia krajiny, biológia toku, vodohospodárske stavby a akumulácia vody v nádržiach a poldroch a protipovodňové opatrenia, simulácie povodňovej aktivity a celková stratégia revitalizácie tokov).

- dažďové odpadové vody z navrhovaných komunikácií a zo striech domov a objektov nesmú byť zaústené do splaškovej kanalizácie
- v prípade priaznivých podmienkach pre vsakovanie budú dažďové odpadové vody z navrhovaných komunikácií a chodníkov odvádzané do vsakovacieho zariadenia, ktoré bude v čo najväčšej možnej miere vyhovovať miestnym podmienkam (vsakovacia šachta, vsakovacie boxy, vsakovacie rúry).
- umiestňovať čo najväčšie množstvo dažďových vôd v území, v ktorom zrážky spadnú. Uplatňovať pritom súčasné poznatky o spomalení odtoku zrážkovej vody z územia, jej vplyve na krajinu a o zvyšujúcom sa riziku vzniku povodní a zvyšovať retenciu vody v území komplexným prístupom a rozvíjať opatrenia vyplývajúce z územnoplánovacej činnosti v súvisiacich odvetviach (ekológia krajiny, biológia toku, vodohospodárske stavby a akumulácia vody v nádržiach a poldroch a protipovodňové opatrenia, simulácie povodňovej aktivity a celková stratégia revitalizácie tokov)

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.

Súčasný stav

Aktuálnym legislatívnym dokumentom pre riešenie odpadového hospodárstva je zákon č. 230/2022 Z. z. z 15. júna 2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Koncepčný rámec pre túto problematiku určuje program odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja, aktualizovaný ÚPN - VÚC Banskobystrického kraja.

Obec má spracovaný Program odpadového hospodárstva obce Selce. Problematiku odpadového hospodárstva ÚPN-O rieši v súlade s programovými dokumentmi v oblasti odpadového hospodárstva v zmysle aktuálneho POH obce Selce. Odvoz odpadu zabezpečuje Obecný úrad Selce dodávateľskou firmou Waste transport, a. s. Marius Pedersen.

Domový odpad sa zhromažďuje v kuka nádobách, každých 7 dní je odvážaný na skládku odpadu. Rozmernejší odpad z domácností a odpad z cintorína sa zhromažďuje vo veľkokapacitných kontajneroch.

Odvoz separovaného zberu sa uskutočňuje pravidelne podľa harmonogramu. Zbiera sa sklo, papier, plasty, tetrapaky. V priebehu roka sa robí zber pneumatík, železného šrotu, zber akumulátorov a batérií, zber objemných odpadov, zber elektrického a elektronického odpadu.

Koncept ÚPN-O akceptuje pritom cieľ základnej filozofie POH obce, ktorým je zníženie produkcie vzniknutých komunálnych odpadov a zvýšenie podielu vytriedeného odpadu z celkového množstva komunálnych odpadov. Zhodnocovanie odpadov je podmienené účinným separovaným zberom, systémom zberu a zberných miest so zabezpečením dotriedňovania odpadov a zložiek komunálnych odpadov. To predpokladá o. i. v bezprostrednom časovom horizonte nevyhnutnosť zabezpečenia zvýšeného triedenia komunálneho odpadu. Intenzifikáciou procesu separácie by sa mal získať vyšší podiel vyseparovaných, zákonom stanovených, komodít (skla, plastov, papiera, kovov) dosahujúci asi dvojnásobok vytriedených komodít z komunálneho odpadu ako v súčasnom systéme. a tiež perspektívne riešenie kompostovania s dôrazom na environmentálnu prijateľnosť a eliminovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie.

- **Lokalita triedeného zberu** sa nachádza na PD Selce. Jeho súčasťou je priestor na zhromažďovanie vytriedených nebezpečných zložiek komunálneho odpadu a elektroodpadov.
- **Kompostovisko a kompostáreň** sa nachádza na PD Selce

Navrhovaný stav

ÚPN obce koncepčne rieši predovšetkým:

- lokalizáciu komplexne vybaveného zberného dvora, resp. strediska triedeného zberu v obci, ktorého súčasťou bude aj priestor na zhromažďovanie vytriedených nebezpečných zložiek komunálneho odpadu a elektroodpadov
- návrh likvidácie divokých skládok a smetísk menšieho rozsahu nachádzajúcich sa miestami na okrajoch obce,
- spôsob likvidácie biologicky rozložiteľného odpadu bez problémového vzťahu k obytno-vybavenostnej a rekreačnej funkčnej orientácii územia.

Hygienické ochranné pásmo skládky komunálneho odpadu alebo nie nebezpečného odpadu

- min. 300 m od funkčných plôch bývania v smere prevládajúcich vetrov.

OP sa vzťahuje na regionálnu skládku odpadov Banská Bystrica v lokalite Škradno, v kontaktnom území s k. ú. Selce (do funkčných plôch bývania obce Selce nezasahuje).

Koncept ÚPN – O Selce n navrhuje v závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy operatívne aktualizovať Program odpadového hospodárstva obce Selce. Na území obce je možné prevádzať len zber odpadu, triedenie odpadu a čiastočne aj jeho využívanie (kompostovanie). Na území obce nebude možné vykonávať iné využívanie odpadu ako je kompostovanie, vykonávať úpravu a zneškodňovanie odpadov. Napriek rastu počtu domácností a podnikateľských subjektov musí sa znižovať množstvo zvyškového komunálneho odpadu ukladaného na skládku. V závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy a vo väzbe na vyvíjajúce sa technicko-organizačné možnosti musia sa sústavne prehĺbovať podmienky na realizáciu separovaného zberu odpadu.

4. Hluk a vibrácie

Súčasný stav

Problematika hluku a vibrácií už dlhodobo patrí k závažným problémom životného a pracovného prostredia. Základná úprava na úseku ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami hluku a vibrácií je v súčasnosti upravená §13 zákona NR SR č. 514/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov. Nariadenie vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami vyplývajúce z vyššie citovaného zákona zrušilo vyhlášku MZ SSR č. 14/1997 a zároveň zabezpečilo komplexné riešenie tejto problematiky - v súlade s najnovšími poznatkami, ako aj požiadavkami EÚ.

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí

Kategória územia	Opis chráneného územia	Ref. čas.inter.	Prípustné hodnoty ^{a)} (dB)					
			Hluk z dopravy					Hluk z iných zdrojov L _{Aeq,p}
			Pozemná a vodná doprava b)c) L _{Aeq,p}	Železničné dráhy c) L _{Aeq,p}	Letecká doprava			
					L _{Aeq,p}	L _{ASmax,p}		
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom (napríklad kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály).	deň večer noc	45 45 40	45 45 40	50 50 40	– – 60	45 45 40	
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území.	deň večer noc	50 50 45	50 50 45	55 55 45	– – 65	50 50 45	
III.	Územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá.	deň večer noc	60 60 50	60 60 55	60 60 50	– – 75	50 50 45	
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov.	deň večer noc	70 70 70	70 70 70	70 70 70	– – 95	70 70 70	

Podrobné posúdenie zaťaženia hlukom na území obce Selce je na základe výpočtu dokumentované v podkap. **Prognóza dopravného zaťaženia.** Výpočet hluku z dopravy pre rok 2040 preukazuje prekročenie povolených hodnôt záťaže obytného prostredia, cez deň oproti povolenej hodnote 50 dB o **19,31 dB** a v noci oproti povolenej hodnote 45 dB o **12,80 dB**. Aj z dôvodu nadmerného zaťaženia obytného prostredia hlukom z dopravy sa potvrdzuje **opodstatnenosť riešenia preložky cesty III. tr. 2418** prezentovaného v ÚPN obce mimo z. ú. obce Selce (SZ obchvat obce Selce).

Nadmerná záťaž hlukom a jej podiel na narušení životného prostredia obce Selce vyplýva predovšetkým z jeho priestorovej pozície - ako súčasti dopravného koridoru cesty III/2418 a Mlynskej ulice, zaťažanou dopravou do priestoru SFP-4 / Selčiansky diel a jeho lokalít 4.1 Selčianska dolina a 4.2 Fuggerov dvor.

Navrhovaný stav

ÚPN obce v plánovacom horizonte odvádza zaťaženie okolia dopravných koridorov cesty III/2418 a Mlynskej ulice plánovanou **preložkou cesty III/2418** do severo-západnej okrajovej polohy obce.

Podrobné posúdenie zaťaženia hlukom na území obce Selce je na základe výpočtu dokumentované v podkap. **Prognóza dopravného zaťaženia.**

Výpočet hluku z dopravy pre rok 2040 preukazuje prekročenie povolených hodnôt záťaže obytného prostredia, cez deň oproti povolenej hodnote 50 dB o 19,31 dB a v noci oproti povolenej hodnote 45 dB o 12,80 dB. Aj z dôvodu nadmerného zaťaženia obytného prostredia hlukom z dopravy sa potvrdzuje opodstatnenosť riešenia preložky cesty III. tr. 2418 prezentovaného v ÚPN obce mimo z. ú. obce Selce (SZ obchvat obce Selce).

Zdroje hluku v súčasnosti potenciálne predstavujú bodové zdroje z výroby a prevádzok, prioritne drobných prevádzkarní v obytných zónach, ako aj hudobných a športových produkcií.

V tomto ohľade je potrebné na zonálnej úrovni ÚPN obce Selce riešiť zónovanie novej (prípustnej) lokalizácie prevádzok vo vzťahu k hlučnosti a dbať o dodržiavanie platných zákonných noriem.

Rozvojové aspekty urbánnych funkcií v zmysle koncepcie ÚPN obce si vyžadujú sústavné priebežné monitorovanie hlukových pomerov a ich možné usmerňovanie v zmysle zákonných noriem.

- Umiestňovať bývanie s ohľadom na zachovanie charakteru pôvodnej hmotovo-priestorovej štruktúry, kvality vzťahov, intimity, hygienických štandardov (oslzenie, hluk a pod.) ako aj celkovej pohody bývania.
- Vytváraním pásov izolačnej zelene v dostatočnej šírke v oddeliť areál výroby od obytného územia a chrániť ho pred negatívnymi dopadmi z prevádzky (hluk, prach, imisie a pod.) a zlepšiť tiež estetiku prostredia v kontakte s obýtnym územím.
- Definitívnemu rozhodnutiu o povolení nových výrobných činností musí predchádzať odborná analýza a garancia dodržania predpísaných hladín hluku v obytných a rekreačných územiach
- Realizácia izolačnej zelene pozostávajúcej z kombinácie viacdruhovej zelene v etáži znižovať hladinu hluku popri komunikáciách

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Súčasný stav

Dôvodom sledovania rádioaktivity je možné ohrozenie ľudí. Prírodné zdroje rádioaktivity sú súčasťou prírodného prostredia. Patrí k nim kozmické žiarenie a prirodzená rádioaktivita hornín, hydrosféry a atmosféry. Táto je v podstate kvalitu životného prostredia určujú aj fyzikálne polia, v ktorých je organizmus vystavený rizikovým faktorom z: podmienená prítomnosťou draslíka, uránu a thália.

Radón vzniká v prírodnom prostredí prirodzeným rádioaktívnym rozpadom uránu U_{238} , ktorý je v stopových množstvách prítomný vo všetkých horninách. Radón nie je stabilný, ale ďalej sa rozpadá na tzv. dcérske produkty. Tie sa viažu na aerosolové a prachové častice v ovzduší, s ktorými vstupujú do živého organizmu ingesciou a inhaláciou. V súčasnosti je známe, že ožiarenie z radónu resp. z jeho dcérskych produktov rozpadu je jedným z hlavných faktorov, ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva. Obyvateľstvo je účinkom radónu vystavené predovšetkým v budovách.

Zdrojom radónu v nich sú rádioaktívne prvky v podlaží budov, v ich stavebnom materiáli a vo vode. Z toho najdôležitejšiu záťaž predstavuje radón v pôdnom vzduchu vnikajúci do budov z podlažia stavieb.

Rádioaktívne žiarenie v širšom územnom kontexte

V oblasti rádiometrickej charakteristiky sú dostupné v súčasnosti iba globálne hodnotenia územia z pozície radónového rizika na regionálnej úrovni (M 1: 200 000, M 1: 50 000), kde sú vymedzené územia s nízkym, stredným

a vysokým radónovým rizikom. Značná časť územia banskobystrického regiónu sa nachádza v strednom a vysokom stupni radónového rizika. Výsledky týchto hodnotení nie je možné použiť ako podklad pre detailné územné plánovanie. Výsledky podávajú len základné prognózne informácie o radónovej situácii na území okresu a slúžia ako podklad pre usmernenie ďalších prieskumných prác. Vzhľadom na obmedzenú výpovednú hodnotu tejto mapy a na pestrosť geologického podložia najhodnovernejšou metódou na posúdenie radónového rizika z pôdneho radónu je potrebné meranie na jednotlivých stavebných parcelách.

Rádiometrická situácia na katastrálnom území obce Selce

Dávkový príkon žiarenia gama na ploche katastrálneho územia obce Selce nie je podrobne zdokumentovaný na základe špecifickej analyticko-syntetizujúcej bázy gamaspektrometrickým (GSM) meraním pôdneho pokryvu. Nie je tak k dispozícii mapa radónového rizika obsahujúca intonácie získané z priamych meraní objemovej aktivity radónu na referenčných plochách, z merania plynopriepustnosti hornín a ďalších geologických poznatkov, ktoré objasňujú zákonitosti distribúcie, migrácie a akumulácie radónu.

Prírodná rádioaktivita hornín je spôsobená hlavne prítomnosťou troch rádioaktívnych prvkov v horninách skalného podkladu a v pôdnom pokryve. Najzávažnejším zdrojom radónu v budovách v účinnosti s použitými stavebnými materiálmi je podložie, odkiaľ je radón nasávaný netesnosťami základových konštrukcií. Stupeň nebezpečnosti (rizikovosti) podložia na stavebnej parcele (resp. území potenciálnom pre rozvoj obytnej funkcie) sa určuje v závislosti na zistenej koncentrácii radónu v pôdnom vzduchu a stanovenej priepustnosti geologických vrstiev pre plyny. Podľa uvedených veličín sa podložie zatrieďuje všeobecne do kategórií:

- nízkeho radónového rizika
- stredného radónového rizika
- vysokého radónového rizika

Z dostupného regionálneho mapovania prírodnej rádioaktivity možno konštatovať, že v k. ú. Selce prevládajú referenčné plochy s nízkym stupňom radónového rizika. Severná časť k. ú. Selce – SFP-4 / Selčiansky diel, lokalita 4.3 / Areál Šachticky a rovnako časť SFP-1 / Hrby – Staré Selce, lokalita 1.1 / Pred Selčianskou dolinou **predstavujú referenčné plochy stredného radónového rizika**. V mape 1:50 000 (zdroj: © 2017 ŠGÚDŠ, Esprit, s.r.o.) sú dokumentované 3 podrobnejšie zhodnotené referenčné body:

- v južnej časti SFP-4 / Pred Selčianskou dolinou, na pravom brehu bezmenného potoka - nízke radónové riziko,
- v UO-B / Športovo-rekreačný areál v obci na ľavom brehu potoka Rakovec - stredné radónové riziko,
- v UO-A, v jeho územnej časti A2, lokalita Na záhumnie - vysoké radónové riziko.

Vzhľadom na doterajšie merania radónového prieskumu, možno považovať radónové riziko z hľadiska územného rozvoja obce za nezanedbateľný limit. V záujme zistenia detailnejšej miery radónového rizika je vhodné zabezpečiť:

- celoplošný podrobný radónový prieskum s výsledným určením stupňa radónového rizika, sústredený do predtým zistených oblastí stredného a vysokého rizika,
- v rámci investičnej prípravy jednotlivých stavieb alebo súborov stavieb podrobný prieskum lokality s určením stupňa radónového rizika.

Do vykonania vyššie uvedeného prieskumu na území obce zatiaľ z hľadiska radónového rizika neuvažovať so žiadnymi limitmi rozvoja.

V územných podmienkach obce Selce je žiadúce - po potenciálnom prieskume hodnotenia radónového rizika na lokálnej – zonálnej úrovni obce, spresniť podrobnú rajonizáciu územia sídelného útvaru podľa kategórií radónového rizika podložia a jeho priepustnosti pre plyny. Následne je potrebné pristúpiť k optimalizácii a regulácii stavebných podmienok s cieľom vytvorenia dostatočne účinnej ochrany proti radónu.

- Z územno-rozvojových hľadísk obce Selce je ochrana jeho stávajúcich stavebných štruktúr, ako aj potenciálnych

stavebných štruktúr prioritne podmienená optimalizáciou dôslednej projekčnej prípravy a činnosti.

U existujúcich stavieb (reálnych plôch s funkciou bývania, resp. vybavenosti) sa pritom v podmienkach obce javí nevyhnutnosť optimalizácie protiradónových opatrení na základe výsledku podrobnej radónovej diagnostiky, s dôrazom aj na dôsledný stavebno-technický prieskum objektov.

Na základe súčasného nedostatočného množstva poznatkov v oblasti účinnej ochrany proti radónu i vo vzťahu k ekonomickej optimalizácii opatrení, nemožno v podmienkach obce Selce predpokladať diferencované regulatívy pre rozvoj obytnej funkcie v plánovanej koncepcii územného plánu.

Vzhľadom k narastajúcemu podielu času strávenému v budovách, je významné pri rozvoji stavebnej štruktúry obce zaoberať sa tiež požiadavkou na obmedzenie ožiarovania z radónu obsiahnutom v stavebných mazivách stavebných materiáloch.

- Na základe mapy radónového rizika možno konštatovať, že kataster obce sa nachádza v území nízkeho až stredného radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002). Celá zastavaná časť obce je v priestore so stredným radónovým rizikom.

Navrhovaný stav

- Pri lokalizácii na nízkom radónovom riziku sa nepredpokladá žiadne špeciálne opatrenie. Dostatočnou ochranou bude zabezpečenie všetkých stavebných konštrukcií v priamom kontakte s podložíom bežnou hydroizoláciou navrhnutou podľa hydrogeologických pomerov.
- V kategórii stredného radónového rizika za dostatočné protiradónové opatrenie sa považuje zabezpečenie všetkých konštrukcií v priamom kontakte so zeminou protiradónovou izoláciou spojitou, v celej ploche kontaktnej konštrukcie. Zvlášť treba dbať na zabezpečenie vzduchotesnosti všetkých prestupov inštalácií protiradónovou izoláciou.
- Pri regulácii výstavby, resp. prestavby stavebnej štruktúry na území obce Selce je potrebné riadiť sa aktuálne platnou legislatívou o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov
- Pri regulácii výstavby, resp. prestavby stavebnej štruktúry na území obce Selce je potrebné riadiť sa aktuálne platnou legislatívou o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov

Elektromagnetické žiarenie

Katastrálne územie obce Selce, priamo zastavané územie tanguje v súčasnosti vzdušné elektrické vedenie VVN 7710, ktoré sa podieľa na tvorbe tzv. elektromagnetického smogu. Elektromagnetický smog je nepriaznivý pre živé organizmy. Nadzemné vedenia pôsobia tiež fyzicky bariérovú a opticky negatívne v prostredí obce a jeho okolitej krajine.

Navrhovaný stav

Koncepcia ÚPN obce akceptuje potenciálne zlepšenie negatívnych účinkov elektromagnetického smogu na základe správcom siete plánovanej preložky VVN 7710 severne od funkčných plôch bývania. Dosahuje sa tak optimalizácia rozvoja aj nových, plánovaných obytných zón ich odstupom od koridorov elektrického vedenia.

6. Doplnujúce údaje

Koncept ÚPN-O navrhuje riešenia preložky cesty III. tr. 2418 prezentovaného v ÚPN obce mimo z. ú. obce Selce (SZ obchvat obce Selce),. Predpokladá sa, že významne ovplyvní terénne úpravy a zásahy do krajiny

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Katastrálne územie obce Selce je súčasťou okresu Banská Bystrica, ktorý susedí s okresmi - na severe Ružomberok a Martin, na juhu Zvolen, na východe Brezno a na západe Turčianske Teplice a Žiar nad Hronom.

Katastrálne územie obce Selce nachádzajúce sa v širšom územnom priestore mesta Banská Bystrica charakterizovanom ako aglomeračné zoskupenie sídiel, priamo susedí - na juhu s k. ú. mesta Banská Bystrica, k. ú. obcí Slovenská Ľupča a Kynceľová, na západe s k. ú. obcí Nemce a Špania Dolina, na severe s k. ú. obcí Staré Hory a Baláže, na východe s k. ú. obce Priečhod.

Územie severne od intravilánu obce sa nachádza v Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – západná časť. Ministerstvo životného prostredia zabezpečuje spracovanie podkladov na zápis CHVO do katastra nehnuteľností (12. 2022).

Zastavané územie je vymedzené hranicou zastavaného územia k. 1. 1. 1990 a nepredstavuje skutočný intravilán obce. Tým je súvisle zastavané územie obce, tak ako ho vymedzí územnoplánovacia dokumentácia.

Sídlna štruktúra

Obec Selce patriaca spolu s ďalšími susediacimi obcami územne do aglomerácie banskobystricko-zvolenského ťažiska osídlenia najvyššej - prvej úrovne celoštátneho a medzinárodného významu, má svoje špecifické podmienky pre rozvoj prioritne v oblastiach rekreácie, cestovného ruchu a bývania.

Obec administratívne patrí do okresu a kraja Banská Bystrica. Najbližšie aglomeračné tendencie v spojitosti s obcou Selce sa vytvárajú medzi mestom Banská Bystrica a obcami Priečhod a Nemecká. Regionálne vzťahy obce majú základ v jeho vhodnej krajinnej polohe v synergii s významným mestským prostredím Banskej Bystrice.

Obec Selce má predispozíciu zaujať dominantnú polohu rekreácie a CR v rámci Horskej turistickej aglomerácie a strediska: Špania dolina / Šachtica - Selce / Čachovo

V tejto súvislosti možno **obec Selce vnímať v aglomeračnom zoskupení mesta Banská Bystrica ako potenciálne migračne ziskové sídlo, keďže je dôležitou súčasťou banskobystricko-zvolenského ťažiska osídlenia najvyššieho – celoštátneho a medzinárodného významu v priestore vytvárajúcom sa okolo krajského centra Banská Bystrica**, so silnými vzájomnými hospodársko-sídelnými väzbami, urbanistickými súvislosťami a intenzitou vzájomných vzťahov. Obec Selce prezentuje v ÚPN obce dostatok ponukových rozvojových plôch pre bývanie a vybavenosť v oblasti rekreácie a CR.

Urbanistická kompozícia obce:

V urbanistickej kompozícii je zhodnocovaná historicky vyvinutá urbánna štruktúra obce, výrazne determinovaná atraktívnym krajinným prostredím. Dôležité prírodné kompozičné prvky tvoria línie Selčianskeho potoka a potoka Jelšiny (Rakovec), vychádzajúce z údolí svahov.

Špecifickým cieľom urbanistickej kompozície je harmonická preväzba v súčasnosti veľmi rôznorodej a urbanistickej štruktúry obce s historickými zvyškami pôvodnej obce a novodobou štruktúrou rodinných foriem zástavby, s ťažiskom v novovytváranom centre obce.

Kompozičné princípy územného rozvoja obce Selce sú zamerané hlavne na dosiahnutie vysokého obytného štandardu, pri zvýraznení miestneho charakteru a postupného vzájomného previazania s novou plánovanou štruktúrou. V ÚPN obce Selce je podporená koncepcia funkčno-priestorovej a kompozičnej previazanosti štruktúry hlavnej S-J rozvojovej osi v polarite vzťahu s centrálnou zónou obce.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

Geomorfologické členenie

Z geomorfologického hľadiska je katastrálne územie obce súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútrotné Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, Fatranskotatranská oblasť a podcelok Starohorské vrchy (Mazúr, Lukniš, in Atlas krajiny SR, 2002). Podľa geomorfologického členenia Slovenska (viď Mazúr, Lukniš, Atlas krajiny SR, 2002) je riešené územie zaradená k juhozápadnej časti Starohorských vrchov a hraničí so Zvolenskou kotlinou, časťou Bystrického podolia.

Inžiniersko-geologická rajonizácia

Inžiniersko-geologická rajonizácia podľa členenia Slovenskej republiky (Atlas krajiny SR, 2002) je nasledovná:

Rajóny kvartérnych sedimentov:

- rajón údolných riečnych náplavov
- rajón deluviálnych sedimentov

Rajóny predkvartérnych sedimentov: rajón vápencovo-

- dolomitických hornín rajón ílovcovo-
- vápencových hornín rajón pieskovcovo-
- zlepencových hornín rajón spevnených
- sedimentov vcelku rajón vulkanoklastických
- hornín rajón vulkanických hornín rajón
- efuzívnych hornín rajón magmatických
- intruzívnych hornín rajón
- vysokometamorfovaných hornín

Zosuvy - Svahové deformácie

Náchylnosť územia na zosuvy závisí od geologickej štruktúry územia a typu hornín, ako aj od charakteru reliéfu, najmä sklonu svahov, hydrogeologických a klimatických faktorov. Svahové pohyby, hlavne deformácie patria medzi najzávažnejšie geologické faktory ohrozujúce životné prostredie. Na území okresu Banská Bystrica územia so silnou a strednou náchylnosťou na zosúvanie, sú identifikované najmä v centrálnom priestore okresu, vrátane k. ú. Selce. Ostatné územie je zaradené medzi územia s nízkou náchylnosťou na zosúvanie.

Na katastrálnom území obce Selce sa vyskytujú zosuvy v členení na bodové a plošné. Ku vzniku, resp. k reaktivizácii zosuvov v týchto oblastiach často prispieva človek nevhodnými aktivitami - podrezaním päty svahu, priťažaním odlučných a úpätných častí svahu, nevhodnou manipuláciou s povrchovou vodou.

V území sa evidujú:

Bodové zosuvy na katastrálnom území obce Selce:

- aktívne (v počte 3) / sklon svahu do 6°, výmera do 0,3 ha
- potenciálne (v počte 5) / sklon svahu od 10 - 15°, výmera od 0,6 – 2,3 ha

Plošné zosuvy na katastrálnom území obce Selce:

- aktívne (v počte 5) / sklon svahu od 6 - 7°, výmera od 0,6 – 2,3 ha
- potenciálne (v počte 14) / sklon svahu od 6 - 14°, výmera od 1,5 – 32,8 ha
- stabilizované (v počte 18) / sklon svahu od 6 - 14°, výmera od 1,9 – 68,1 ha.

Územia aktívnych zosuvov na katastrálnom území obce Selce s potrebou stabilizovania bioúpravami sú orientačne graficky premietnuté v úrovni mierky ÚPN-O 1:10 000 vo výkresovej časti ÚPN-O. **Pri stavebných realizáciách v územiach plánovaných na rozvoj v celom katastrálnom území, je bezpodmienečne nutné predchádzajúce podrobné geologické zhodnotenie, určujúce možnosť a podmienky výstavby**

Zosuvy ohrozujú existujúce aj plánované stavby a spôsobujú značné škody na lesných porastoch, poľnohospodárskej pôde, komunikáciách, priemyselných a obytných budovách. Je potrebné dôkladne zvážiť všetky plánované zásahy do horninového podložia, aby sa tieto potenciálne zosuvy za vhodných podmienok neaktivizovali (podrezanie svahov pri budovaní ciest, porušenie stability svahov výkopmi a úpravami a podobne).

Eróznno-akumulačné javy

Medzi erózne – akumulačné javy zaraďujeme eróziu vo všetkých jej formách, abráziu, povodne a záplavy. Vznikajú pôsobením vody na povrch zeme.

Vodná erózia

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziu plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy. V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie.

Najväčšiu intenzitu vodnej erózie môžeme pozorovať na miestach, ktoré sú bez vegetačnej pokrývky, čo v danom území predstavujú orné pôdy. V kombinácii s vyššou sklonitosťou hrozí až extrémny odnos pôdy. Na územiach, ktoré sú pokryté lesmi alebo trávnatými porastmi sú prejavy vodnej erózie slabé. Charakter stanovištných podmienok je však na týchto miestach taký, že v prípade odstránenia týchto porastov by boli ohrozené silnou eróziou. Preto je veľmi dôležité zachovať ich kompaktnosť a uvážene realizovať činnosti spôsobujúce zásah do územia.

Orné pôdy na rovine v riešenom území nie sú ohrozené eróziou, zatrávnené svahy nad obcou sú ohrozené vodnou eróziou v prípade odstránenia trvalého vegetačného krytu.

Vodná erózia

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziu plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do

prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy. V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie.

Najväčšiu intenzitu vodnej erózie môžeme pozorovať na miestach, ktoré sú bez vegetačnej pokrývky, čo v danom území predstavujú orné pôdy. V kombinácii s vyššou sklonitosťou hrozí až extrémny odnos pôdy. Na územiach, ktoré sú pokryté lesmi alebo trávnatými porastmi sú prejavy vodnej erózie slabé. Charakter stanovištných podmienok je však na týchto miestach taký, že v prípade odstránenia týchto porastov by boli ohrozené silnou eróziou. Preto je veľmi dôležité zachovať ich kompaktnosť a uvážene realizovať činnosti spôsobujúce zásah do územia.

Orné pôdy na rovine v riešenom území nie sú ohrozené eróziou, zatravnené svahy nad obcou sú ohrozené vodnou eróziou v prípade odstránenia trvalého vegetačného krytu.

Ohrozenie územia záplavami

Povodeň je prírodný proces, počas ktorého voda dočasne zaplaví zvyčajne nezaplavené územie. Povodne sú stálou súčasťou kolobehu vody v prírode, pričom sú extrémnym hydrologickým javom, ktorý sa vyskytoval v minulosti, vyskytuje sa v súčasnosti a bude sa vyskytovať aj v budúcnosti. Vzniku povodní sa nedá zabrániť. Povodňové riziko vzniká vtedy, keď povodňová vlna zasiahne územie, na ktorom žijú a pracujú ľudia a začne ich ohrozovať, čiže môže mať nepriaznivé dôsledky na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo alebo hospodársku činnosť. Riziko ohrozenia záplavami sa zvyšuje extrémnymi klimatickými prejavmi (dlhodobé suchá, príválové zrážky, dlhodobý dážď).

V plánoch manažmentu povodňového rizika sa navrhujú preventívne opatrenia, ktorými sa dosiahne zníženie pravdepodobných záplav územia povodňami. V platnom PMPR II pre čiastkové povodie rieky Hron, do ktorého spadá územie obce Selce **nemá spracované mapy povodňového ohrozenia (inundačné územia)** a v mapách povodňového rizika sú uvedené oparenia v lesných porastoch postihnutých plošnou kalamitou, ktoré sú v správe LESY š. p.

Koncepcia ÚPN obce Selce plánuje:

- ochranu územia v časti Breziny – Vyšovec (existujúce kanalizačné zberače a vybudované rigoly v čase príválových dažďov sú kapacitne nepostačujúce a spôsobujú záplavy pozemkov a rodinných domov až bahnotoky) podľa koncepcie projektu Selce – protipovodňová ochrana v časti Breziny – Vyšovec (StVS - servicing s.r.o. Banská Bystrica, 2016) a **to vybudovaním suchého poldra nad obcou (polder Močidlá), vybudovaním odvodňovacieho rigola pod poldrom a vybudovaním nového dažďového kanalizačného potrubia pod futbalovým ihriskom, ktorým sa dažďové vody odvedú do recipientu,**
- územia, ktoré zabezpečia ochranu intravilánu obce pred povodňami (vybudovanie suchých poldrov) a vytvoria retenciu na zníženie kulminačných **prietokov v tokoch – polder Pred dolinou, polder Močidlá, polder Úklady,**
- opatrenia v Selčianskej doline nad rekreačným strediskom Selčianska dolina – Čachovo (formu a technické riešenie overí a určí stupeň PD na základe predchádzajúcej územno-technickej štúdie),
- neodlesňovať územia, v maximálnej miere čo najviac zadržať vodu zo zrážok na území,
- realizovať opatrenia v lesných porastoch postihnutých plošnou kalamitou, ktoré sú v správe LESY š. p. a sú zahrnuté do opatrení daných Plánom manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron (v období spracovania ÚPN bol strategický dokument v schvaľovaní, MŽP SR, 2023),
- pravidelne realizovať údržbu koryt jednotlivých tokov, čo si vyžaduje pravidelnú starostlivosť a sledovanie technického stavu úpravy (napr. údržba požiarnej nádrže), aby nedochádzalo k zníženiu kapacity koryta, ktorá je dôležitá pri prevádzaní veľkých vôd. Údržbu brehových porastov je potrebné konzultovať s NAPANT Nízke Tatry.
- zadržiavanie dažďových zrážok v urbanistickom prostredí a spriechodnenie migračných bariér, laterálny vývoj koryt
- odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd a na čistenie vôd bude realizované v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Seizmicita

Seizmicita územia dosahuje podľa Atlasu krajiny hodnotu 7°. MSK-64

Ložiská nerastných surovín

Na území katastrálneho územia obce Selce nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

Vymedzenie a vyznačenie chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V západnej časti katastra obce, v ústí Nemčianskej doliny, sa nachádza dobývací priestor, ktorý je totožný s chráneným ložiskovým územím "Selce". Dobývací priestor je stanovený pre dobývanie vápenca pre cement a priemyselné účely. Vo východnej časti katastra obce sa nachádza ložisko nevyhradeného nerastu (tehliarske suroviny).

Na katastrálnom území obce Selce sa nachádzajú ložiská nerastných surovín v ÚPN obce Selce uvádzané v zmysle podkladov ŠGÚDŠ – Ložiská nerastných surovín a staré banské diela

- **Výhradné ložisko (595) „Selce“ – nerudy (vápenec ostatný)**, ťažené ložisko s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) pre Greško Miroslav - BIELOSTAV, Tajov.

Grafické vymedzenie uvedených ložísk a starých banských diel je vo výkresovej časti ÚPN obce Selce. Za územie ťažbou znehodnotenú, resp. ako územie premenené, možno považovať predovšetkým výhradné ložisko (595) - CHLÚ (chránené ložiskové územie) „Selce“ – nerudy (vápenec ostatný), ťažené ložisko s posledným rozhodnutím CHLÚ=DP. V plánovacom horizonte ÚPN-O Selce je predmetné územie akceptované podľa § 15 ods. 1 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, s riešením najvýhodnejším z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov.

Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska, územie v blízkosti dobývacieho priestoru nie je využívané ani v rámci ÚPN-O navrhované na obytné a rekreačné účely.

Reliéf a horninové prostredie

Morfologicko – morfometrické typy reliéfu v obci tvorí rovina, pahorkatina a vrchovina.

Environmentálne záťaž

V riešenom území sú nie sú evidované MŽP SR environmentálne záťaž.

Geologické pomery

Z geologického hľadiska je južný okraj a severovýchodný výbežok pohoria tvorený prevažne vápencami a slieňovcami z obdobia kriedy, východná a najzápadnejšia časť je formovaná vápencami a dolomitmi z triasu a jury (tmavosivé vápence – gutensteinské, dolomity – wettersteinské, hlavné) a neposledná severná časť (nad Banskou Bystricou) je tvorená bridlicami, pieskovcami a zlepcami (rimavské, brusnianské, skýcovské súvrstvie) z mladšieho paleozoika a zlepcami, pieskovcami, pestrými ilovitými bridlicami, vulkanitmi (malužinské, knolské, cejkovské súvrstvie) permského veku. Po tektonickej stránke územie patrí k horehronskej prepadline. Prepadlina je vnútorne členená na rad kryh, ktoré členia priečne sz zlomy. Celkový trend poklesu kryh je od východu na západ. Medzi ne patrí aj kryha selčianska, ktorú zo sv obmedzuje zlom priechodský a zlom Nemčianskeho potoka. Po geologickej stránke širšie okolie lokality budujú horniny spodnej kriedy. V podstate ide o slienické vápence, slieňovce a slienické bridlice. Vápence sú zväčša lavocové (1030cm), často silne zbridličnatené, tektonizované, miestami silne dynamometamorfované a veľmi intenzívne prevrásnené. Bridlice vo vápencoch tvoria polohy hrubé miesta až 300 cm. Hrúbka súvrstvia je maximálne 250 m.

Radónové riziko

Na základe mapy radónového rizika možno konštatovať, že kataster obce sa nachádza v území nízkeho, stredného a vysokého radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002). Celá zastavaná časť obce je v priestore so stredným radónovým rizikom.

Z dostupného regionálneho mapovania prírodnej rádioaktivity možno konštatovať, že v k. ú. Selce prevládajú referenčné plochy s nízkym stupňom radónového rizika. Severná časť k. ú. Selce – SFP-4 / Selčiansky diel, lokalita 4.3 / Areál Šachticky a rovnako časť SFP-1 / Hrby – Staré Selce, lokalita 1.1 / Pred Selčianskou dolinou predstavujú referenčné plochy stredného radónového rizika. V mape 1:50 000 (zdroj: © 2017 ŠGÚDŠ, Esprit, s.r.o.) sú dokumentované 3 podrobnejšie zhodnotené referenčné body:

- v južnej časti SFP-4 / Pred Selčianskou dolinou, na pravom brehu bezmenného potoka - nízke radónové riziko,
- v UO-B / Športovo-rekreačný areál v obci na ľavom brehu potoka Rakovec - stredné radónové riziko,
- v UO-A, v jeho územnej časti A2, lokalita Na záhumnie - vysoké radónové riziko.

Vzhľadom na doterajšie merania radónového prieskumu, možno považovať radónové riziko z hľadiska územného rozvoja obce za nezanedbateľný limit. V záujme zistenia detailnejšej miery radónového rizika je vhodné zabezpečiť:

- celoplošný podrobný radónový prieskum s výsledným určením stupňa radónového rizika, sústredený do

- predtým zistených oblastí stredného a vysokého rizika,
- v rámci investičnej prípravy jednotlivých stavieb alebo súborov stavieb podrobný prieskum lokality s určením stupňa radónového rizika.

Do vykonania vyššie uvedeného prieskumu na území obce zatiaľ z hľadiska radónového rizika neuvažovať so žiadnymi limitmi rozvoja.

Pred výstavbou obytných budov a pobytových miestností je povinnosťou investorov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s § 47 ods.7 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Elektromagnetické žiarenie

Katastrálne územie obce Selce, priamo zastavané územie tanguje v súčasnosti vzdušné elektrické vedenie VVN 7710, ktoré sa podieľa na tvorbe tzv. elektromagnetického smogu. Elektromagnetický smog je nepriaznivý pre živé organizmy. Nadzemné vedenia pôsobia tiež fyzicky bariérovu a opticky negatívne v prostredí obce a jeho okolitej krajine.

Koncepcia ÚPN obce akceptuje potenciálne zlepšenie negatívnych účinkov elektromagnetického smogu na základe správcom siete plánovanej preložky VVN 7710 severne od funkčných plôch bývania. Dosahuje sa tak optimalizácia rozvoja aj nových, plánovaných obytných zón ich odstupom od koridorov elektrického vedenia.

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Klimatické pomery sú výrazne ovplyvňované geografickou polohou.

Priemerný ročný úhrn zrážok: 556 mm

Priemerná ročná teplota: 9,7 °C

Najnižšia nameraná teplota: - 35 °C v roku 1929

Dĺžka slnečného svitu je priemerne 2 200 hodín ročne

Teplotná oblasť v nadmorskej výške 370 m n. m. podľa STN 73 0540-3: „3“

Obec Selce leží v oblasti výpočtových teplôt -15 °C s intenzívnymi vetrami. Dĺžka vykurovacieho obdobia trvá 216 dní s priemernou vonkajšou teplotou +3,6 °C. Celková priemerná ročná teplota je 8,5 °

V posledných rokoch sa prejavujú zmeny klímy aj dvoma extrémami, buď dlhodobými suchami, alebo naopak obdobiami privalových dažďov. Ochrana lesov, mokradi a vodozadržné opatrenia majú veľký význam na klimatické pomery ako aj na mikroklimu v katastri obce. V rámci územného plánu nie sú navrhnuté konkrétne opatrenia na zadržiavanie vody na spevnených plochách, ktorých potreba vyplýva z adaptácie na zmenu klímy. Sú uvedené iba vo všeobecnej rovine. Je potrebné ich rozpracovať v rámci podrobnejšej projektovej dokumentácie stavieb.

Veterné pomery

Vietor je v oblasti Seliec ovplyvňovaný najmä orografiou. V nočnej dobe prevláda stekanie chladného vzduchu z okolitých pohorí dolu Selčianskou a Nemčianskou dolinou prevažne od severozápadu až k severu. V dennej dobe, najmä v letnom polroku, dochádza k ohriatiu svahov a k výstupnému, prevažne juhozápadnému prúdeniu vzduchu. Južné zložky prúdenia vzduchu najmä za teplého počasia sa udržiavajú občas aj vo večernej a nočnej dobe a spôsobujú zanášanie znečisťujúcich látok z doliny Hrona aj do tejto oblasti. Tento prenos škodlivín je umožnený aj ich zhoršeným rozptylom v dôsledku prevládajúcej slabej veternosti. Obec Selce s priemernou ročnou rýchlosťou vetra 1,6 m.s-1 patrí medzi málo veterné oblasti Slovenska. Veternosť je najväčšia v jarnom období a začiatkom leta, kedy priemerné mesačné rýchlosti vetra dosahujú 1,9 - 2,2 m.s-1. Krátkodobo, najmä pri búrkach, dosahujú rýchlosti vetra hodnoty víchrice až orkánu. Klíma sa pri otepľujúcom trende prejavuje priaznivo najmä dlhším trvaním slnečného svitu a teplejším počasím, ale aj nepriaznivo v dôsledku rastu intenzity a častosti výskytu nebezpečných poveternostných javov, predovšetkým lejakov, búrok a víchric.

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.

Stav ovzdušia v posudzovanom území je ovplyvnený existujúcimi malými a strednými zdrojmi znečistenia ovzdušia umiestnenými v zastavanom území obce, ďalej automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. Výšku koncentrácií znečisťujúcich látok ovplyvňujú tiež počas zimných mesiacov zimné inverzie.

Obec je plynofikovaná, znečistenie z lokálnych kúrenísk je malé, pretože sa ako palivová základňa používa prevažne plyn. Plynofikácia do značnej miery znižuje negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia v obci. V obci sa

nenachádzajú veľké a stredné zdroje znečistenia ovzdušia. Takéto zdroje sa nachádzajú v blízkosti obce v Banskobystrickom kraji, ktorého je súčasťou aj obec Selce

Priamo na území obce Selce nie sú zastúpené zdroje znečisťovania ovzdušia patriace k najväčším znečisťovateľom v Banskobystrickom kraji. Nachádza sa tu však stacionárny zdroj - lom s povrchovou ťažbou vápenca na západnej hranici katastrálneho územia obce. Ďalším závažným blízkym zdrojom znečisťovania ovzdušia je regionálna skládka odpadu Škrádno, orientovanou východne v kontakte s katastrálnym územím obce. Miestny zdroj znečisťovania ovzdušia predstavuje živočíšna farma v areáli RD Selce. Výrazný je vplyv mobilných zdrojov znečistenia ovzdušia - automobilovej dopravy miestnej i tranzitnej, pričom významným faktorom je nielen ich počet, ale najmä technický stav dopravných prostriedkov a dopravnej siete. Existujúca automobilová (cestná) doprava je hodnotená ako výrazný antropogénny stresový faktor.

Na znečisťovaní ovzdušia sa tiež podieľa diaľkový prenos škodlivín z okolitých priemyselných aglomerácií. Najväčšími regionálnymi zdrojmi znečisťovania ovzdušia s predpokladaným vplyvom na Selce sú: Biotika Slovenská Ľupča, FERMAS, a.s., Petrochema Dubová, kotolne Bytového podniku mesta Banská Bystrica, Smrečina Banská Bystrica, Nemocnica FDR Banská Bystrica. Chemické prevádzky v priemyselnej zóne pri Slovenskej Ľupči okrem vypúšťaných emisií obťažujú obyvateľov aj nepríjemným zápachom, ktorý sa šíri najmä pri inverzných poveternostných situáciách

Hodnotenie kvality ovzdušia vykonáva SHMÚ. Kvalita ovzdušia je považovaná za dobrú, ak úroveň znečistenia neprekračuje limitné hodnoty. Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi malými zdrojmi znečistenia ovzdušia, hlavne v zimnom období. V súvislosti s navrhovaným riešením sa vznik nových zdrojov znečisťovania ovzdušia nepredpokladá.

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové a podzemné vody

- Hlavným tokom v katastrálnom území obce Selce je vodohospodársky významný vodný tok - Selčiansky potok (č. toku 139), ktorý je v správe SVP š.p. Banská Štiavnica, OZ Banská Bystrica, ktorý sa vlieva do rieky Hron.
- Z povrchových vôd významným prírodným zdrojom je Selčiansky potok a jeho prítoky - Nemčiansky potok, potok Jelšina, nemenný potok, potok Kajchiar, potok Starý a na hranici katastra pravostranný prítok Hrona - potok Škrádno, ktorý odvádza zrážkové vody z juhovýchodných svahov kopca Laziny. Ostatné vodné toky v k. ú. Selce sú zaradené medzi drobné vodné toky a sú v správe Lesov SR, š.p. Banská Bystrica.
- Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry - západná časť. Táto územná časť predstavuje významný vodohospodársky potenciál prirodzenej akumulácie vôd s legislatívnou ochranou povrchových a podzemných vôd.

Geotermálne vody

V riešenom území sa nenachádzajú geotermálne vody .

Minerálne pramene

V riešenom území sa nenachádzajú minerálne pramene.

Podzemné vody

Podzemná voda je definovaná ako voda vyplňujúca dutiny zvodnených hornín. Základnou jednotkou pre hodnotenie podzemných vôd je hydrogeologický rajón. Je to územie vymedzené z hľadiska geologických, štruktúrno-geologických a hydrogeologických pomerov ako celok, v ktorom prevažuje jednotný obeh podzemnej vody určitého typu. Hranice hydrogeologických rajónov sa nekryjú s hranicami povodí povrchových tokov. V katastri obce v oblasti juhozápadných svahov Nízkych Tatier sa nachádza niekoľko prameňov, z ktorých najvýdatnejšie boli zachytené a používali sa ako zdroje pitnej vody. Takým bol pôvodný zdroj pre vodovod v Selciach prameň Jelšiny a prameň Zábřež, pramene Tuť, prameň Ľadová studňa., prameň pod Selčianskym dielom a vodná zdroj pod Pod Margušovom

V zmysle Vyhlášky č.211/2005, ktorou sa ustanovujú vodohospodársky významné vodné toky a vodárenské vodné toky sú vodné toky Hron, Bystrica a Selčiansky potok zaradené medzi vodo - hospodársky významné vodné toky.

Podzemná voda je hodnotená ako kvalitná

Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Nízke Tatry - západná časť, zasahujúca do katastrálneho územia obce Selce. Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 vodného zákona sa realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nariadením vlády č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

Koncept ÚPN-O v súlade s plánmi manažmentu povodí vytvárať územno-technické predpoklady na:

- ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení;
- úpravu odtokových pomerov, ktoré spomalia odtok vôd do vodných tokov, zvýšia retenčnú kapacitu územia;
- úpravu vodných tokov, ich nevyhnutnú opravu a údržbu, prípadne ich revitalizáciu;
- výstavbu zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd;
- zadržiavanie dažďových zrážok v urbanistickom prostredí;
- spriechodnenie migračných bariér, laterálny vývoj koryt,
- pri návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd požadujeme zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

Na pôdotvorných substrátoch v riešenom území sa vyvinuli nasledovné typy pôd:

- **Litozem** – vznikla na zvetraninách karbonátových hornín, nachádza sa napr. na svahoch pod Hrádkom.
- **Anker** – je vytvorený na zvetraninách silikátových hornín s vysokým obsahom živcov (arkozy), vyskytuje sa v najvyšších častiach Starohorských vrchov, spolu s kambizemou.
- **Rendzina** – pôdy na vápnitých horninách. V rôznych klimatických pomeroch sa vytvárajú od dubového stupňa až po alpínsky, vznikla na zvetraninách karbonátových hornín, patrí medzi najrozšírenejšie typy v selčianskom katastri, najmä na vápencoch križňanského a chočského príkrovu. Sú to menej produkčné orné pôdy – O6. Plytké rendziny na stredných svahoch sú zaradené do produkčných trvalých trávnych porastov – T2.
- **Fluvisem** – sa nachádzajú v nivách riek, kde bol ich vývoj opakovane narušovaný záplavami. Je vyvinutá na treťohorných a štvrtohorných usadeninách, vyskytuje sa na juhozápadnom okraji katastra popri Nemčianskom potoku, nad sútokom so Selčianskym potokom, v relatívne úzkych dolinách zaberá iba menšie plochy v styku s kambizemou a luvizemou, na nive Selčianskeho potoka. Sú to pôdy zaradené do veľmi produkčných a produkčných pôd – O4, O5 (fluviseme kultizemné), plytké fluviseme sú v kategórii T1- produkčné trvalé trávne porasty.
- **Kambizem** – patria do skupiny hnedých pôd, s dominantným procesom vnútro pôdneho zvetrávania plošne najrozšírenejší typ, Nájdeme ich najviac na zvetralinách a svahovinách nekarbonátových hornín v minulosti označovaný ako hnedá lesná pôda sa nachádza v najvyšších polohách od Šachticky po Žiare, na horninách s vysokým podielom kremeňa a kremičitanov a potom na pliocénnych štrkových a štrkopieskových usadeninách JV od Hrbov po Lazu a Breziny. Sú to menej produkčné orné pôdy – O6.
- **Podzol** – vyskytuje sa v usadeninách v závere Selčianskeho potoka.
- **Pseudoglej** – vyskytuje sa iba lokálne na menších plochách mokradí spolu s kambizemou pseudoglejovou, napr. západne od Starých Seliec. Sú to menej produkčné orné pôdy – O6 (pseudogleje).
- **Kultizem** – má formu záhradnú, terasovanú, rigolovanú. Sú to pôdy zaradené do veľmi produkčných pôd – O3 (čiernice kultizemné), stredne produkčných orných pôd – O5.
- **Antrozem** – z jej základných foriem najčastejšia je urbická (zastavaná plocha) dominujúca v zastavanom území obce.

Pôdne druhy

Podľa zrnitosti pôd rozlišujeme pôdne druhy. Zaradenie pôd do pôdných druhov je popri informácii o pôdnom type najdôležitejšou pedologickou charakteristikou. Klasifikácia pôd podľa pôdných druhov je založená na zrnitosti, ktorá je jednou z najdôležitejších pôdných vlastností. Pri posudzovaní zrnitosti pôdy sa hodnotí a klasifikuje textúra jemnozeme, t.j. zrnitostnej frakcie do 2 mm, čo je medzinárodne uznávaná hranica. Zrnitosť ovplyvňuje mnohé dôležité vlastnosti pôd. Súbor zrn rôznej veľkosti možno označiť ako určitú zrnitostnú skupinu – frakciu. V riešenom území sa vyskytujú nasledovné druhy pôd:

- 1 – ľahké pôdy (piesočnaté a hlinitopiesočnaté),

- 2 - stredne ťažké pôdy (hlinité),
- 3 - ťažké pôdy (ilovitohlinité),
- 5 – stredne ťažké pôdy – ľahšie (piesočnatohlinité).

Ochrana pôdných zdrojov

Podľa zákona č. 220/2004 Z.z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Podľa Nariadenia Vlády č. 58/2013 Z.z. sú chránené pôdy v riešenom území Selce pod označením BPEJ – (bonitovaná pôdnoekologická jednotka) v kat. území Selce

Zastúpenie skupín kvality poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ v rámci riešeného územia

Príloha č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. / aktuálny výber pre riešené územie

Kód BPEJ	Skupina kvality
0711002, 0711005, 771212, 0768215, 0771245	5
0811002, 0757203, 0768415, 0768442	6
0771412	7

▪ Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v v rámci riešeného územia podľa kódu BPEJ

Príloha č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. / aktuálny výber pre riešené územie

Kód KÚ	Názov KÚ	Kód BPEJ
854794	Selce	0711002, 0711005, 771212, 0768215, 0771245, 0811002, 0757203, 0768415, 0768442, 0771412

Za základ hodnotenia pôd v regióne nám poslúžili mapy bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ). V zákone NR SR č 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov je bonitovaná pôdno-ekologická jednotka definovaná ako klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti.

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Fauna

Na základe členenia Slovenska na živočíšne regióny katastrálne územie obce Selce sa nachádza na rozhraní západokarpatského úseku podprovincie karpatských pohorí provincie stredoeurópskych pohorí a podkarpatského úseku provincie listnatých lesov.

Podľa regionalizácie území európskeho významu (v rámci koherentnej sústavy európskych chránených území Natura 2000) patrí **katastrálne územie obce Selce** ako súčasť územia okresu Banská Bystrica do **alpínskeho bioregiónu**. Značná a centrálna časť okresu sa nachádza vo Zvolenskej kotline, ktorou preteká rieka Hron. Zo západu do okresu zasahujú Kremnické vrchy, zo severu **Starohorské vrchy** a Nízke Tatry, z východu **Horehronské podolie**, Veporské vrchy a Poľana.

Flóra

Z hľadiska fyto geografického členenia kataster obce patrí do oblasti Západokarpatskej flóry, do obvodov podkarpatskej flóry (okresu Veľká Fatra okres Nízke Tatry

Okres Banská Bystrica podľa fyto geograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) sa zaraďuje záujmové územie do bukovej zóny a dvoch oblastí: sopečnej a kryštálicko-druho hornej. Sopečná oblasť sa člení v území na okresy: Kremnické vrchy, Poľana, Zvolenská kotlina, ktorá sa delí na severný podokres (obvody Bystrické podolie a Ponická vrchovina) a južný podokres. Oblasť kryštálicko-druho horná zasahuje do riešeného územia okresmi: Starohorské vrchy, Horehronské podolie, Nízkotatranský bukový okres, okres Malá Fatra, Veľká Fatra, podokres Veľká Fatra (obvody Bralná Fatra a Hôľna Fatra).

Pôvodne sa tu vyskytovali dubovo-hrabové lesy karpatské, na ktoré vo vyšších polohách nadväzovali vápnomilné bukové lesy. Na juh a juhozápad orientované svahy a hrebienky pokrývali dubové nátržníkové lesy a v okolí vodných tokov sa nachádzali lužné lesy nížinné..

Fytogeografické začlenenie k. ú. Selce v rámci okresu Banská Bystrica:

- Zóna buková
- Oblasť kryštálicko-druhotná
- Okres Starohorské vrchy / Horehronské podolie
- Provincia stredoeurópska

Pôvodné porasty boli tvorené druhmi karpatskej lesnej flóry. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v záujmovom území tvoria štyri jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie podľa Atlasu Krajiny Slovenskej Republiky (2002:

- **Qa: Natrzníkové dubové lesy**
- **Fs: Podhorské bukové lesy**
- **Fc: Bukové lesy na vápencových a dolomitových podložiach**
- **Jm: Javorové lesy v horských polohách**

Qa: Natrzníkové dubové lesy

Edaficky podmienené, floristicky bohaté dubiny, ktoré sú charakteristické pre vnútrokarpatské kotliny, kde sa viažu na plošiny a mierne svahy pahorkatín s príkrovmi sprašových hĺn a ílov a s ilimerizovanými hnedozemnými pôdami až pseudoglejmi. Nachádzali sa severovýchodne od Banskej Bystrice. Okrem dubov je často aj prítomná borovica a breza. V podraсте sa vyskytujú prvky dubín, mezofilné, ale tiež acidofilné druhy. Typické sú druhy ťažkých pôd znášajúce zamokrenie a vysušenie. Z drevín sa okrem dominantných dubov, duba letného (*Quercus robur*), duba zimného (*Quercus petraea*) a krušiny jelšovej (*Frangula alnus*) môžu vyskytnúť lieska obyčajná (*Corylus avellana*) a borovica lesná (*Pinus sylvestris*). V nedrevnatej synúzii podrastu sú zastúpené betonika lekárska (*Betonica officinalis*), ostrica horská (*Carex montana*), klinček pyšný (*Dianthus superbus*), lipkavec severný (*Galium boreale*), hrachor čierny (*Lathyrus niger*), chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*), mednička zafarbená (*Melica picta*), bezkolenec trstovníkovitý (*Molinia arundinacea*), nátrzník biely (*Potentilla alba*), pľúcnik Murínov (*Pulmonaria murini*), iskerník mnohokvetý (*Ranunculus polyanthemos*), kosienka farbiarska (*Serratula tinctoria*), vika kašubská (*Vicia cassubica*) a i.

Fs: Podhorské bukové lesy

Mezotrofné lesné spoločenstvá s prevahou buka lesného (*Fagus sylvatica*) v nižších polohách, prevažne na nevápencovom podloží. V stromovom poschodí sú primiešané hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), smrek obyčajný (*Picea abies*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*). Krovinný podrast vytvárajú druhy stromového poschodia v podobe mladých jedincov a pristupuje javor poľný (*Acer campestre*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*) a vtáči zob (*Ligustrum vulgare*). Bylinné poschodie vytvárajú druhy bažanka trvác (*Mercurialis perennis*), čarovník alpský (*Circaea alpina*), čistec lesný (*Stachys sylvatica*), na vlhkých miestach pristupuje devätsil biely (*Petasites albus*). Z ďalších druhov sa tu nachádza fialka lesná (*Viola reichenbachiana*), hniezdovka hlístová (*Neottia nidus – avis*), hluchavník žltý (*Galeobdolon luteum*), hrachor jamý (*Lathyrus vernus*), hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea*), hviezdodatec čemerícový (*Hacquetia epipactis*), chochlačka dutá (*Corydalis cava*), chrastavec roľný (*Knautia arvensis*), jahoda obyčajná (*Fragaria vesca*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*) a iné.

Fc: Bukové lesy na vápencových a dolomitových podložiach

Mapová jednotka zahŕňa bukové a zmiešané lesy na rendzinách rozšírené na strmých skalných vápencových a dolomitových svahoch v podhorskom a nižšom horskom stupni. V nižších polohách sa vyskytujú viac na chladnejších expozíciách. Zaberajú najväčšie plochy v Bystrickej vrchovine, Starohorských vrchoch, Horehronskom podolí. Zloženie fytocenóz vápencových bučín je veľmi nevyrovnané. Z drevín dominuje buk, skeletnaté a sutinové pôdy podporujú existenciu sutinových drevín: lipy (*Tilia*), javor (*Acer*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), jarabina (*Sorbus*), z krovín muchovník (*Amelanchier*), mahalebka (*Cerasus mahaleb*), nezriedkavý je aj výskyt tisu obyčajného (*Taxus baccata*). Z bylín nachádzame napr. čučoriedku (*Vaccinium myrtillus*), brusnicu obyčajnú (*Vaccinium vitis-idaea*), konvalinku voňavú (*Convallaria majalis*), ľaliu zlatohlavú (*Lilium martagon*), krušík rožkatý (*Epipactismuelleri*), lazerník širokolistý (*Laserpitium latifolium*), orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*), ostrica biela (*Carex alba*), plamienok alpský (*Clematis alpina*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), smlz pestrý (*Calamagrostis varia*), valeriána trojená (*Valeriana tripteris*), zvonovec ľaliolistý (*Adenophora liliifolia*) a i.

Jm: Javorové lesy v horských polohách

Mapová jednotka zahrňuje zmiešané javorovo-jaseňovo-lipové lesy na kamenistých svahoch, sutinách a rozváľaných skalných chrbtoch alebo hrebeňoch, v úžľabinách a rokľinách. Sú to edaficky podmienené spoločenstvá, na rozličných geologických podkladoch (vyvreliny, vápence, flyšové pieskovce) a vo viacerých vegetačných stupňoch, v ktorých tvoria väčšie alebo menšie enklávy, so svojráznymi fyziognomickými znakmi. Pre stromové poschodie sú charakteristické tzv. sutinové dreviny, ktoré sú dobre prispôsobené kamenistému podložíu. Zaberajú plochy vo Veľkej Fatre, lokálne sa vyskytujú aj v Starohorských vrchoch. Dominujú tu javor mliečny (*Acer platanoides*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), brest horský (*Ulmus glabra*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), z ďalších druhov dub zimný (*Quercus petraea*), buk lesný (*Fagus sylvatica*) a vo vyšších polohách aj smrek obyčajný (*Picea abies*). V bylinnom poschodí majú prevahu nitrofilné a humifilné druhy, napr. žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*), mesačnica trváca (*Lunaria rediviva*), netýkavka nedotklivá (*Impatiens noli-tangere*), lastovičník väčší (*Chelidonium majus*), časté sú aj papraďorasty, napr. papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), papraďovec laločnatý (*Polystichum aculeatum*).

Poznanie potenciálnej prirodzenej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinávratenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia.

V súčasnosti je územie výrazne zmenené. V území sa vyvinuli biotopy vytvorené a ovplyvnené človekom. Na vhodných plochách sa pôda obhospodarovala orbou, kde sa časť premenila na lúky a pasienky. Lesné biotopy sú miestami zmenené v prospech ekonomicky efektívnejších drevín (smrek). Biotopy ľudských sídiel sa vyznačujú charakteristickým druhovým zložením fauny a flóry.

Reálna vegetácia

Reálna vegetácia územia je tvorená základnými jednotkami: lesy, trvalé trávne porasty, ovocné sady, záhrady, nelesná drevinová vegetácia (brehové porasty, zeleň poľnohospodárskej krajiny). Pri vodnom toku Lednického potoka sa nachádzajú kvalitné, prevažne obojstranne vyvinuté brehové porasty zo stromových vrúb a jelší, s významnou podo ochrannou funkciou.

Reálnu vegetáciu záujmového územia odzrkadľuje jej využívanie krajiny človekom, ktoré bolo do značnej miery podmienené prírodnými danosťami, najmä charakterom reliéfu a klimatickými podmienkami

Reálna vegetácia na k. ú. obce Selce je zastúpená viacerými krajinnými typmi:

- horská lesná krajina v severnej časti k. ú.,
- prechodné (ekotónové) pásma z homogénnej lesnej krajiny do poľnohospodárskej krajiny charakterizované fragmentovanou krajinou so striedajúcimi sa plochami lesa, trvalých trávnych porastov (TTP), nelesnej drevinej vegetácie (NDV) a ornej pôdy,
- urbanizovaná krajina v zastavanom území obce a na ňu nadväzujúce plochy v priestore Selčianskej doliny a v priestore Šachtíčky.

V súčasnosti sa na území Seliec vyskytujú lesy hospodárske, ťažbou využívané, zmiešané bukové lesy. Hlavnou porastovou drevinou je buk lesný (*Fagus sylvatica*), v nižších polohách s prímiesou hraba obyčajného (*Carpinus betulus*), javora horského (*Acer pseudoplatanus*), lípy malolistej (*Tilia cordata*) a borovice lesnej (*Pinus silvestris*). Vo vyšších polohách k nim pristupuje smrek obyčajný (*Picea abies*), jedľa biela (*Abies alba*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*) a jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), vzácné a ojedinele tis obyčajný (*Taxus bacata*). Krovinné poschodie je v zapojenom poraste vyvinuté slabšie. Tvoria ho predovšetkým dreviny stromového poschodia a baza čierna (*Sambucus nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*) a bršlen európsky (*Euonymus europaeus*).

Charakteristika rastlinných spoločenstiev

Vegetácia lesov

Lesy pokrýva 875,88 ha lesných porastov, takmer polovicu rozlohy k. ú. obce (1 999 ha), čo predstavuje 44 %. Súvislé lesné komplexy sa viažu na vrchovinný reliéf v severnej časti katastrálneho územia obce. Značné výškové rozpätie územia (od 368 m n. m. do 1 045 m n. m.) sa prejavuje diferencovanosťou lesných spoločenstiev.

Najnižší bod katastra Seliec (368 m n. m.) je v južnej polohe pod sútokom Selčianskeho a Nemčianskeho potoka, najvyšší bod katastra predstavujú Žiare (1 045 m n. m.).

Zastúpenie drevín v území charakterizuje prevaha smreka na úkor jedle vo vyšších nadmorských výškach a prevaha buka na úkor ostatných listnatých drevín (javor, jaseň, dub)., Ihličnaté dreviny predstavujú 45 % podiel s 26 % zastúpením smreka, ďalej nasleduje jedľa 11 %, borovica a smrekovec.

Listnaté dreviny predstavujú 55 % podiel s prevahou buka 33 %, ďalej nasleduje javor 10 %, hrab, jaseň, dub.

Vegetáciu lesov v nižších polohách tvoria dubiny, plošne najrozsiahlšie sú bučiny a jedľobučiny.

V podhorských typoch sa okrem buka lesného (*Fagus sylvatica*) uplatňuje aj dub zimný (*Quercus petraea*).

V týchto podhorských typoch sa často uplatňuje aj borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a breza previsnutá (*Betula pendula*). Kroviny zvyčajne absentujú alebo sú tvorené lieskou (*Corylus avellana*) s nízkou pokryvnosťou. Vo vyšších horských polohách (900 až 1300 m n. m.) je druhové zloženie zastúpené javorom horským (*Acer pseudoplatanus*) a bukom lesným (*Fagus sylvatica*) s prímiesami smreka obyčajného (*Picea abies*), jedle bielej (*Abies alba*) a iných.

Najrozľahlejšie na území obce sú hospodárske lesy o výmere 805,81 ha (92 %), využívané hlavne na produkciu drevnej hmoty. Ochranné lesy sú zastúpené rozlohou 70,07 ha (8 %), z toho 3 % na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach a 5 % s prevažujúcou ochranou pôdy. Nie sú v súčasnosti zastúpené lesy osobitného určenia

V podmienkach hustého osídlenia majú lesné plochy nezastupiteľné miesto v tvorbe krajiny. Okrem hospodárskej funkcie lesov ako zdroja drevnej hmoty vystupuje tu do popredia najmä ich funkcia tvorby životného prostredia, funkcia vodohospodárska, podo ochranná, klimaticko-hygienická, kultúrna a zdravotno-rekreačná. Rozptýlená vysoká zeleň v poľnohospodárskej krajine, dôležitá pre celkový obraz krajiny, predstavuje zase remízky, háje, vetrolamy, sprievodnú vegetáciu vodných tokov a komunikácií.

Časť lesných porastov tvoria prirodzenejšie kompaktnéjšie pôvodné lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením. Najrozšírenejšia porastotvorná drevina v riešenom území je dub, buk lesný, hrab a borovica.

Nelesná drevinová vegetácia

Kroviny a nelesná drevinová vegetácia sú zastúpené v remízkach. Plnia významnú ekologickú funkciu a sú dôležitým miestom pre ornitocenózy. Nelesná drevinová vegetácia (NDV) má rôzne formy, genézu vzniku, priestorové umiestnenie aj funkcie. Vyvinula sa buď prirodzeným spôsobom alebo je vysadená. K najdôležitejším funkciám NDV v krajine patrí **ekostabilizačná**. Dokáže stabilizovať erózne ohrozené územia, strže, ryhy a výmole, vysadená v pásach zabraňuje veternej aj vodnej erózii orných pôd, vo forme remízok zabezpečuje podmienky pre prežívanie mnohých druhov rastlín a živočíchov. Významná je aj jej krajinotvorná funkcia, kedy spoluvytvára krajinný obraz. Tvoria ju hlavne jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), vrbá biela, vrbá rakytová a vrbá krehká (*Salix alba*, *Salix caprea*, *Salix fragilis*). NDV na území obce Selce je zastúpená týmito formami:

- Brehové porasty

Brehové porasty hydrofilnej líniovej NDV majú významnú úlohu, sú výrazným krajinotvorným a ekostabilizačným prvkom. Sú rôzneho zloženia, väčšinou redukované na úzke viac-menej líniové útvary lemujúce brehy vodných tokov i keď nie všade v zodpovedajúcej šírke aj štruktúre a po celej ich dĺžke. V drevinovom zložení prevažujú topole, jasene, vrby a jelše, krovinný podrast tvoria vrbiny, svíb, baza a i. Veľmi často sú redukované najmä z dôvodu úpravy a regulácie tokov. Brehové porasty sú atakované inváznymi druhmi rastlín a poškodzované antropogénnou činnosťou. Zachované, málo narušené porasty pri neregulovaných tokoch patria medzi chránené biotopy.

- Porasty NDV na medziach

Vznikli ako deliace porasty medzi jednotlivými honmi, prípadne oddeľovali pozemky vlastníkov. Medze bývali vysádzané ovocnými drevinami. Pri sceľovaní pozemkov boli z veľkej časti odstránené. Častokrát bývalé medze v krajine prezrádza už iba mikoreliéf, či líniová nelesná drevinová vegetácia. **Krajinárska aj ekologická hodnota zachovaných častí je vysoká, cenný je aj genofond starých odrôd ovocných stromov.**

- Zarastajúce, nevyužívané plochy

Pokročilá sukcesia spôsobená nevypásaním a nekosením niektorých odľahlejších lúk a pasienkov premenila vyvinuté krovinné solitéry na súvislo zapojené kroviny, do ktorých postupne prenikali stromy. Časť takýchto porastov už má v súčasnosti charakter lesa.

- Remízky a lesíky na poľnohospodárskej pôde

Vznikli na plochách, ktoré nie je možné začleniť do veľkoplošných blokov ornej pôdy. Sú to terénne depresie (rokliny, strže, úvozy). Remízky bývajú menšie, často len z kríkov. Sukcesné lesíky sa vyskytujú na vlhkejších lokalitách.

- Solitérne dreviny

Solitérne dreviny bývajú umiestnené na výnimočných miestach (križne cesty, božie muky, studničky) v krajine. Predstavujú pamäť krajiny a často majú historický význam. Významný solitér - pamätná lipa, sa nachádza aj v zastavanom území obce pri kostole Sv. Cyrila a Metoda.

Trvalé trávne porasty

Poľnohospodárska krajina v obci je tvorená prevažne mezoštruktúrami TTP. Reprezentované sú intenzívne až extenzívne využívanými lúkami a pasienkami. Intenzívne využívané lúky a pasienky sú charakteristické minimálnym resp. žiadnym zastúpením NDV a ide väčšinou o druhovo chudobné porasty. Lúky a pasienky extenzívnym využitím, ktoré sa vyznačujú väčšou druhovou pestrosťou a väčším zastúpením rozptýlenej, skupinovej i líniovej NDV sú často neprístupnejšie, na odľahlých miestach. Takéto málo pozmenené spoločenstvá sú typické najmä pre podhorskú krajinu. Trvalé trávne porasty sú po lesných porastoch relatívne najstabilnejším ekosystémom.

- Intenzívne využívané TTP

Sú pestované na produkciu sena pre živočíšnu výrobu, ich biodiverzita je pomerne nízka, obmedzuje sa na niekoľko (5 - 10) taxónov. Výskyt NDV je nízky, obvykle len ako medzernaté krovinné porasty na okrajoch.

- Extenzívne trvalé trávne porasty

Z ekologického hľadiska patria medzi najcennejšie biotopy s najvyššou biodiverzitou. Na extenzívne obhospodarovanie je viazaná veľká časť vzácných a ohrozených druhov rastlín a tiež živočíchov. Biodiverzita je mimoriadne vysoká, vyskytuje sa až 40 - 50 taxónov, okrem tráv je pestré zastúpenie bylín, mnohé sú chránenými biotopmi.

- Zarastajúce trvalé trávne porasty

Neobhospodarované TTP rýchlo podliehajú sukcesii, prirodzenému zarastaniu konkurenčne schopnými druhmi tráv, bylín a drevín. Zarastajúce TTP sa postupne menia na les a ako tzv. biele plochy pri pozemkových úpravách bývajú začleňované do lesov. Týka sa to najmä vyššie položených lúk a pasienkov.

- Mokrade a vlhké lúky

Patria medzi najcennejšie a najohrozenejšie ekosystémy. Tvorí špecifické biotopy pre rôzne druhy rastlín a živočíchov. Ich obhospodarovanie je sťažené, z čoho vyplýva snaha tieto pozemky odvodňovať a kultivovať.

- Synantropné biotopy

Z pohľadu záujmov ochrany prírody nemajú význam, niekedy sú ohrozujúce pre cenné biotopy.

Orná pôda

- V blízkosti Seliec sa nachádzajú plochy ornej pôdy s veľkosťou mikroštruktúr obhospodarovaných viacerými vlastníckymi - tzv. záhumienky.

V minulosti bola poľnohospodárska krajina väčšinou diverzifikovaná na políčka líniového typu veľkosti mikroštruktúr, z ktorých sa v území dodnes zachovali už len fragmenty a ktoré predstavujú historické krajinné štruktúry. Reprezentujú staršie časové horizonty vo vývoji krajiny, sú reliktnými minulosťou a hmotným dedičstvom. Mnohé sa zachovali až dodnes, zarastajú NDV (postupujúca sukcesia) a krajina tým stráca cenné svedectvo o jej využívaní v minulosti.

Mozaikové štruktúry

V riešenom území sa prakticky nevyskytujú.

Prvky bez vegetácie

Medzi prvky bez prirodzenej vegetačnej pokrývky patria skalné útvary, nánosy štrku a piesku a pod. Na katastrálnom území obce Selce sa prakticky nenachádzajú. Umelým zásahom bolo v západnej časti katastra obce, v ústí Nemčianskej doliny odkryté skalné podložie dobývacieho priestoru vápenca.

Fauna

Les je domovom i veľkej skupiny stavovcov. Charakteristickou skupinou cicavcov sú párnokopytníky – raticová poľovná zver – čierna zver : srnec lesný (Capreolus capreolus), jeleň lesný (Cervus elaphus) a diviák lesný (Sus

scrofa). Z menších zástupcov cicavcov sa v lesnom ekosystéme vyskytuje píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), plch sivý (*Glis*) a plch lesný (*Dryomys nitedula*).

Z predátorov sú tu bežné liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), a lasica mäsožravá (*Mustela nivalis*). V súvislých ekosystémoch sa vzácnejšie vyskytuje aj mačka divá (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Ďalšou, do počtu druhou najväčšou a najpočetnejšou skupinou stavovcov sú vtáky. V lesných ekosystémoch územia veľkú skupinu spevavcov zastupujú pinka lesná (*Fringilla coelebs*), hýľ lesný (*Pyrrhula pyrrhula*), sýkorka belasá (*Parus caeruleus*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), muchárik malý (*Ficedula parva*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), kolibkárik sykvý (*Phylloscopus sibilatrix*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*) i sťahovavý druh vlha hájová (*Oriolus oriolus*). Z najmenších spevavcov sa v lese vyskytuje aj oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*) a kráľíček zlatohlavý (*Regulus regulus*). K lesným druhom prináleží aj lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*). V smrečinách žije krivonos smrekový (*Loxia curvirostris*) a orešnica perlovaná (*Nucifraga caryocatactes*). Datle sú zastúpené datľom veľkým (*Dendrocopos major*), datľom čiernym (*Dendrocopos martius*), krutihlavom hnedým (*Jynx torquilla*) a žlnou zelenou (*Picus viridis*). Na jar sem prilieta hniezdiť sluka lesná (*Scolopax rusticola*) a holub plúžik (*Columba oenas*).

Z lesných kurovitých vtákov tu žijú veľmi ohrozené druhy, ktoré sú zároveň aj druhmi európskeho významu: tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*).

Zo zástupcov sov sa tu vyskytuje sova lesná (*Strix aluco*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*), z dravcov jastrab lesný (*Accipiter gentilis*) a myšiak lesný (*Buteo buteo*). V tejto oblasti hniezdi aj veľmi ohrozený bocian čierny (*Ciconia nigra*), ktorý zalieťa loviť Selčianskou dolinou na polia a pasienky až k obci. Na lokalitách s rozsiahlejšími lesnými porastami a skalnými útvarmi hniezdi krkavec čierny (*Corvus corax*).

Ako hniezdiče kriačín sa uplatňujú stehlíky, a to stehlík zelený (*Carduelis chloris*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), druh európskeho významu strakoš kolesár (*Lanius minor*), strakoš obyčajný (*Lanius cristatus*), penica hnedokridla (*Sylvia communis*) a zo strnádok strnádka žltá (*Emberiza citrinella*). V krovinách so stromami sa nachádzajú vhodné možnosti na hniezdenie viaceré druhy: penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), európsky významný druh penica jarabá (*Sylvia nisoria*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd čvikoťavý (*Turdus pilaris*), drozd plavý (*Turdus philomelos*) a slávik červienka (*Erithacus rubecula*). Na osamelých stromoch hniezdi straka čiernozobá (*Pica pica*), ktorej hniezda využíva aj myšiarka ušatá (*Asio otus*) a sokol myšiár (*Falco tinnunculus*). Z predátorov možno menovať i jastraba krahulca (*Accipiter nisus*).

Lúčne ekosystémy vyhľadávajú druhy, ktoré hniezdia na lúkach priamo na zemi, ako škovránok poľný (*Alauda arvensis*), pŕhlaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), strnádka žltá, Les je domovom i veľkej skupiny stavovcov. Charakteristickou skupinou cicavcov sú párnokopytníky – raticová poľovná zver – čierna zver : srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*) a diviak lesný (*Sus scrofa*). Z menších zástupcov cicavcov sa v lesnom ekosystéme vyskytuje píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), plch sivý (*Glis*) a plch lesný (*Dryomys nitedula*).

Z predátorov sú tu bežné liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), a lasica mäsožravá (*Mustela nivalis*). V súvislých ekosystémoch sa vzácnejšie vyskytuje aj mačka divá (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Ďalšou, do počtu druhou najväčšou a najpočetnejšou skupinou stavovcov sú vtáky. V lesných ekosystémoch územia veľkú skupinu spevavcov zastupujú pinka lesná (*Fringilla coelebs*), hýľ lesný (*Pyrrhula pyrrhula*), sýkorka belasá (*Parus caeruleus*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), muchárik malý (*Ficedula parva*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), kolibkárik sykvý (*Phylloscopus sibilatrix*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*) i sťahovavý druh vlha hájová (*Oriolus oriolus*). Z najmenších spevavcov sa v lese vyskytuje aj oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*) a kráľíček zlatohlavý (*Regulus regulus*). K lesným druhom prináleží aj lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*). V smrečinách žije krivonos smrekový (*Loxia curvirostris*) a orešnica perlovaná (*Nucifraga caryocatactes*). Datle sú zastúpené datľom veľkým (*Dendrocopos major*), datľom čiernym (*Dendrocopos martius*), krutihlavom hnedým (*Jynx torquilla*) a žlnou zelenou (*Picus viridis*). Na jar sem prilieta hniezdiť sluka lesná (*Scolopax rusticola*) a holub plúžik (*Columba oenas*).

Z lesných kurovitých vtákov tu žijú veľmi ohrozené druhy, ktoré sú zároveň aj druhmi európskeho významu: tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*).

Zo zástupcov sov sa tu vyskytuje sova lesná (*Strix aluco*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*), z dravcov jastrab lesný (*Accipiter gentilis*) a myšiak lesný (*Buteo buteo*). V tejto oblasti hniezdi aj veľmi ohrozený bocian čierny (*Ciconia nigra*), ktorý zalieťa loviť Selčianskou dolinou na polia a pasienky až k obci. Na lokalitách s rozsiahlejšími lesnými porastami a skalnými útvarmi hniezdni krkavec čierny (*Corvus corax*).

Ako hniezdiče kriačín sa uplatňujú stehlíky, a to stehlík zelený (*Carduelis chloris*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), druh európskeho významu strakoš kolesár (*Lanius minor*), strakoš obyčajný (*Lanius cristatus*), penica hnedokridla (*Sylvia communis*) a zo strnádok strnádka žltá (*Emberiza citrinella*). V krovinách so stromami sa nachádzajú vhodné možnosti na hniezdenie viaceré druhy: penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), európsky významný druh penica jarabá (*Sylvia nisoria*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd čviktavý (*Turdus pilaris*), drozd plavý (*Turdus philomelos*) a slávik červienka (*Erithacus rubecula*). Na osamelých stromoch hniezdi straka čiernozobá (*Pica pica*), ktorej hniezda využíva aj myšiarka ušatá (*Asio otus*) a sokol myšiár (*Falco tinnunculus*). Z predátorov možno menovať i jastraba krahulca (*Accipiter nisus*).

Lúčne ekosystémy vyhľadávajú druhy, ktoré hniezdia na lúkach priamo na zemi, ako škvránok poľný (*Alauda arvensis*), prhlaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), strnádka žltá.

Rozšírenie živočíchov v krajine je podmienené ich nárokmi na vhodné biotopy, ktoré okrem potravy poskytujú úkryt, možnosť reprodukcie a výchovy mláďat, zabezpečujú možnosť migrácie a výmeny genetických informácií. Každý typ biotopu obývajú charakteristické skupiny živočíchov, niektoré majú vyhranené špecifické nároky a po zmene ekologických podmienok veľmi rýchlo ustupujú, iné majú kozmopolitný charakter. Tak v prípade druhov typických pre pôvodnú karpatskú lesnú faunu, ako aj v prípade nelesných faunistických prvkov, prebieha záujmovým územím hranica výskytu niektorých taxónov. V súvislosti s klimatickými zmenami v posledných rokoch dochádza u niektorých druhov k zmenám týchto hraníc.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je súbor prirodzených a človekom čiastočne alebo úplne zmenených dynamických systémov, ako aj novovytvorené umelé prvky, ktoré vznikli na osnove prvotnej štruktúry. Jej prvky možno charakterizovať najmä ako fyzické formy (spôsoby) využitia zeme a reálnej bioty (rastlinstva a živočíšstva – najmä z hľadiska fyziognomického) a ako objekty a výtvary človeka (Šteffek, Múdry a kol., 1993).

Obec Selce je morfológicky rozmanitá, na obraze obce výrazne sa podieľajúca krajina s potočnou sieťou, jej hodnotnou prírodnou bázou a so zalesnenými svahmi na území ochranného pásma národného parku Nízke Tatry. Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu, veľkosť ktorého ovplyvňuje mieru stability a kvality. Súčasná krajinná štruktúra predstavuje aktuálny stav využívania územia. Predstavuje základný analytický podklad pre hodnotenie environmentálnej kvality sídelného prostredia, nakoľko na jej základe, možno identifikovať plochy hospodárskych aktivít, ktoré negatívne ovplyvňujú dané územie. Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajinej štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie krajiny, či ide o územie prirodzené s vysokou ekologickou hodnotou, alebo naopak, o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnoekologickou hodnotou. Významnými prvkami krajinej scenérie sú vodné toky, mimoriadne významné stromy nachádzajúce sa v obci, zastúpenie lesov v obci, dominantným prvkom je kosťol, za rušivé prvky možno považovať vedenia VN a VVN, regionálnu skládku odpadov,

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Krajinná štruktúra je jeden zo základných analytických podkladov, jej hodnotenie bolo významným podkladom pre typizáciu biologických komplexov a je premietnutá aj do ekologickej typizácie a regionalizácie krajiny katastrálneho územia. Hodnotí sa zastúpenie a plošná rozloha jednotlivých prvkov krajinej štruktúry, ako aj ich charakter (prvky prírodné, človekom pozmenené, umelé). Súčasná krajinná štruktúra sa dá čiastočne vyjadriť pomocou druhov pozemkov, je výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu.

Prehľad prvkov súčasnej krajinej štruktúry:

Katastrálne územie obce Selce sa rozkladá na ploche 19,99 km² (1 999 ha). Krajinný ráz obce reprezentuje pomerne výrazná lesnatosť. Lesné pozemky sú územne zastúpené v rozsahu 902,63 ha, z toho lesné porasty tvoria plochu 875,88 ha, čo predstavuje približne 42,5 %. Ostatnú plochu (cca 26,75 %) tvorí tzv. bezlesie (cesty, sklady, priesečky, funkčné plochy).

Poľnohospodárska pôda z celkovej rozlohy katastrálneho územia obce (1 999 ha) je územne zastúpená v rozsahu celkom cca 849 ha, čo predstavuje približne 42,5 %. V prevažnej miere ju tvoria lúky, TTP, pasienky (spolu 665 ha), orná pôda (184,00 ha), v menšej miere záhrady. Neužitý predstavujú 0,37 ha.

Z celkovej výmery katastrálneho územia obce 19,99 km² (1 999 ha) zaberajú urbanizované plochy (vrátane plôch výrobných a dopravných), bezlesie, neúžitky a vodné plochy približne 274,5 ha, čo predstavuje približne 14 % sídelných a technických prvkov. V dotknutom území sa nachádzajú aj prírodné prvky, cenné z hľadiska estetického vnímania a identity krajiny (prvky ÚSES, chránené územia, lesy, vodné toky a ich brehová vegetácia a trávnaté spoločenstvá). Aj v kompozičnej štruktúre má prírodný prvok svoje zastúpenie vo forme verejnej zelene, cintorínov, resp. líniových porastov a parku. Typický obraz krajiny tvoria polia, nelesná drevinná vegetácia, lesy, prvky dopravnej a technickej infraštruktúry a urbanizované prostredie dotknutej obce. Atraktívne pre daný typ krajiny sú prírodné a poloprírodné prvky krajiny predstavované prvkami ÚSES ako napr. lesmi, nelesnou drevinovou vegetáciou a vodnými útvarmi. Z estetického hľadiska sú negatívnym javom výrobné a poľnohospodárske areály. Medzi plošné pozitívne pôsobiace prvky krajinej štruktúry patria lesy, nelesná drevinová vegetácia, trvalé trávne porasty, mokrade, sady a záhrady, mozaikové plochy, zachovalé historické krajinné štruktúry a prirodzené vodné plochy. Z pozitívnych líniových sú to prirodzené vodné toky. Za rušivé prvky scenérie krajiny možno považovať nadzemné prvky technickej a dopravnej infraštruktúry a reklamné tabule.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Chránené územia

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov riešené územie spadá do ochranného pásma NP Nízke Tatry (NAPANT-u) s 2. st. ochrany (celé k. ú. obce Selce). Na severozápade susedí ochranné pásmo NP Nízke Tatry s CHKO Veľká Fatra, na severovýchode s Národným parkom Nízke Tatry.

Chránené územia národného významu

Chránené územia národného významu sa na administratívnom území obce nenachádzajú. V celom k. ú. obce Selce však platí druhý stupeň územnej ochrany (OP NAPANT).

Lokality siete NATURA 2000

V zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa v riešenom území nenachádzajú žiadne chránené územia európskej siete chránených území NATURA 2000.

Územia európskeho významu

Na území Banskobystrického kraja a v širšom okolí riešeného územia sa nachádzajú nasledovné územia európskeho významu:

- Mackov bok (SKUEV0149) – k. ú.: Slovenská Ľupča
- Príboj (SKUEV0062) – k. ú.: Slovenská Ľupča
- Brvnište (SKUEV0298) – k. ú.: Podkonice
- Baranovo (SKUEV0299) – k. ú. Sásová
- Kopec (SKUEV0301) – k. ú.: Priečod
- Ďumbierske Tatry (SKUEV0302) – k. ú.: Baláže
- Veľká Fatra (SKUEV0238) – k. ú.: Dolný Harmanec
- SKUEV0198 Zvolen
- SKUEV0302 Ďumbierske Tatry
- SKUEV0244 Harmanecký Hlboký jarok,
- SKUEV0199 Plavno,
- SKUEV0246 Šupín,
- SKUEV0383 Ponická dúbrava
- SKUEV0044 Badínsky prales
- SKUEV0241 Svrčinník
- SKUEV0319 Poľana a ďalšie

- V záujmovom území Selce riešené Konceptom ÚPN -O Selce nie je evidované územie európskeho významu

Chránené stromy

V k. ú. obce Selce nie sú evidované žiadne chránené stromy ani ich skupiny, nachádzajú sa tu však mimoriadne stromy (bez ochrany):

- buk lesný s obvodom 500 cm, 200-ročný, v Lukáčovej,
- smrek obyčajný s obvodom 300 cm, 100-ročný, v Lukáčovej,
- hruška planá s obvodom 250 cm, 100-ročná, pod Skalkou,
- dub žltkastý s obvodom 450 cm, 150-ročný, v Čachove-Lovišti,
- lipa veľkolistá s obvodom 600 cm, 200-ročná, pod Kajchiarom,
- jarabina mukyňová s obvodom 150 cm, 100-ročná, na Malom dieli,
- čerešňa vtáčia s obvodom 240 cm, 80-ročná, v Podjancovej.

Biotopy a druhy európskeho významu

Zákon ustanovuje ochranu biotopov v rámci všeobecnej ochrany prírody a krajiny v zmysle § 6 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov. Biotopy národného a medzinárodného významu sú v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. . o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definované:

- **biotop európskeho významu** je biotop, ktorý je v Európe ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky jednej alebo viacerých biogeografických oblastí Európy,
- **biotop národného významu** je biotop, ktorý nie je biotopom európskeho významu, ale je v Slovenskej republike ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky biogeografických oblastí Slovenskej republiky.

Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica uvádza na k. ú. Selce nasledovné vzácne lokality a biotopy:

- Trvalo monitorované lokality
 - TML 6210
 - TML *Myotis bechsteinii*
 - TML *Rosalia alpina*
- TTP s potvrdeným travinným biotopom Lk1, Lk3 (Daphne + LPIS)
- Lesné biotopy
 - Lesný biotop Ls4
 - Lesný biotop Ls5.1
 - Lesný biotop Ls5.2
 - Lesný biotop Ls5.4

V zmysle národného zoznamu území európskeho významu a jeho doplnenia sa v riešenom území nenachádzajú lokality navrhnuté na ochranu biotopov a druhov európskeho významu.

Ramsarské lokality

V dotknutom území a jeho širšom okolí sa nevyskytuje žiadna medzinárodne významná mokraď v zmysle Ramsarskej konvencie (www.sopsr.sk).

Mokrade

Sú chránené podľa zákona č. 543/3002 Z. z. v znení neskorších predpisov ako významný krajinný prvok a určité typy mokraďových biotopov národného a európskeho významu majú osobitnú ochranu – vyhlasujú sa ako územia európskeho významu. Mokraď podľa § 2 ods. 2 písm. zákona o ochrane prírody a krajiny predstavuje územie s močiarimi, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami. Viaceré významné mokrade sú chránené aj v národnej sieti chránených území podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Na riešenom území ÚPN-O Selce sa mokrade nevyskytujú.

Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica uvádza na k. ú. Selce nasledovné vzácne lokality a biotopy: Mokraďový biotop (Daphne) – TTP s potvrdeným travinným biotopom (Daphne + LPIS).

Zásady stanovené územným plánom obce s ohľadom na ochranu prírody a tvorbu krajiny

- Zachovať existujúce brehové porasty pozdĺž vodných tokov / Selčiansky potok, Rakovec, vrátane ich prítokov.
- Zachovať nezastavateľnú prechodovú zónu pozdĺž vodných tokov v šírke min. 10 - 15 m od vonkajšej hranice brehového porastu, ktorá bude spĺňať funkciu ochranného pásma biokoridoru a zároveň manipulačného priestoru umožňujúceho pohyb stavebnej mechanizácie, prípadne v budúcnosti priestor na ošetrovanie drevín.
- V zastavanom území obce plánovanom na rozšírenie uplatniť dostatočný podiel trávnatých plôch s drevinami. Podiel zelených nezastavateľných plôch v území dodržať v minimálnom rozsahu 30 %. Výber drevín je potrebné prispôbiť meniacim sa klimatickým pomerom a stanovištným podmienkam v podrobnej projektovej dokumentácii.
- V rámci plánovaných rozvojových plôch je potrebné v spodrobňujúcej zonálnej úrovni ÚPD, resp. ÚPP zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň s jej presným situovaním.
- Nepripustiť bezdôvodné zásahy do existujúcej mimoľesnej drevinovej vegetácie. V prípadných nevyhnutných, spoločensky odôvodnených zásahoch vopred overiť postup overovacou štúdiou a odborným posúdením.
- Pri nevyhnutných odôvodnených výruboch v súvislosti so stavebnou činnosťou je potrebné postupovať v zmysle platnej legislatívy.
- Pri návrhoch vegetačných úprav v navrhovanom zastavanom území obce prednostne využívať domáce druhy drevín a krovín, resp. druhy ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť, z dôvodu zamedzenia šírenia nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín. (Príloha 2a Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva Zákon MŽP SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov - Zoznam invázných druhov rastlín a spôsob ich odstraňovania).
- V nezastavanom území musí ochrana prírody a krajinného obrazu nadobudnúť absolútnu prioritu.

Územný systém ekologickej stability

Základný dokument reprezentujúci priestorovú ekologickú stabilitu územia Slovenskej republiky predstavuje Generel územného systému ekologickej stability. Predstavuje priestorové usporiadanie ekologicky najvýznamnejších zachovaných prírodných území (najmä lesov, mokradí, brál, sprievodných porastov vodných tokov a pod.) a vyjadruje vzťah a postavenie ekologicky stabilných území Slovenska v prepojení na európsky systém ekologicky stabilných území. Generel Nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 319 z 27. apríla 1992. Dokument GNÚSES bol aktualizovaný v roku 2001 v rámci Koncepcie územného rozvoja Slovenskej republiky.

Dokument regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) predstavuje dokument určený na zabezpečenie územného systému ekologickej stability a ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života v určitom regióne. ÚPN obce Selce akceptuje a územnoplánovacími prostriedkami zabezpečuje a podporuje nasledovné prvky RÚSES zasahujúce do riešeného územia

Biocentrá

Na katastrálnom území Selce sa biosférické, provincionálne, nadregionálne, ani regionálne biocentrum priamo nenachádza. Katastrálne územie Selce však prichádza do kontaktu s týmito biocentrami:

- **Provinciálne biocentrum (PBc1) Ďumbierske Tatry** – v priamom kontakte so severným cípom hranice k. ú. Selce
- **Nadregionálne biocentrum (NRBc4) Baranovo** – v priblížení k západnej hranici k. ú. Selce (na k. ú. Nemce)
- **Regionálne biocentrum (RBc15) Brvnište** – v priamom kontakte s časťou východnej hranice k. ú. Selce

Potenciálne miestne biocentrá je potrebné zhodnotiť a vymedziť následne na úrovni MÚSES.

Biokoridory:

Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny je biokoridor definovaný ako priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky. Rozoznávame nadregionálne, regionálne a miestne biokoridory. Význam biokoridoru je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Ide o prvok krajiny štruktúry, ktorý svojou štruktúrou a stavom ekologických podmienok umožňuje migráciu organizmov s cieľom

výmeny genetických informácií a interakciu medzi rôznymi ekosystémami s rôznou ekostabilizačnou, príp. inou funkciou.

Biokoridor regionálneho významu prebieha juhovýchodým okrajom katastrálneho územia Seliec:

- **Regionálny biokoridor (RBk1) Ďumbierske Nízke Tatry – Poľana – Kremnické vrchy**

Terestrický biokoridor spája nadregionálne významné biocentrá Ďumbierske Nízke Tatry, Poľanu a Kremnické vrchy. Integruje aj biocentrá regionálneho významu **Brvnište**, **Príboj**, **Plavno**, **Iliašská dolina** a **Balenec**.ň

- Manažmentové opatrenie: **neurbanizovať** plochy biokoridoru a jeho bezprostrednú blízkosť.

Potenciálne miestne biokoridory je potrebné zhodnotiť a vymedziť následne na úrovni MÚSES.

Návrh biocentier a biokoridorov miestneho významu z pozície ÚPN-O Selce

ÚPN obce Selce územnoplánovacími prostriedkami na úrovni ÚPN-O vymedzuje a odporúča tieto miestne prvky ÚSES:

- **Hydrické biokoridory miestneho významu**

- **Selčiansky potok** č. hydr. por. 4-23-02-082 vrátane pobrežných pozemkov (min. šírka nezastavania a neoplocovania 10 m od brehovej čiary obojstranne,
- **Nemčiansky potok** č. hydr. por. 4-23-02-084 vrátane pobrežných pozemkov (min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne.
- **Potok Jelšiny (Rakovec)** č. hydr. por. 4-23-02-083 vrátane pobrežných pozemkov (min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne.
- **Kajchiar (Lukáčovský potok)**, č. hydrologického por. 4-23-02-082 (min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne.
- **Potok Škradno**, 4-23-02-077 a 4-23-02-079 (min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne.

Od poľnohospodársky využívanej krajiny hydrické biokoridory navyše odizolovať ekotónovými a pufrovacími pásmi TTP (min. šírka 10 - 15 m) alebo krovínami.

ÚPN obce Selce návrhom sleduje významnosť uvedených miestnych prvkov ÚSES, ktorá vyplýva z polyfunkčnosti ich využitia, nielen ako biokoridorov s ochrannou, stabilizujúcou funkciou, ale aj s využitím pre obyvateľov obce a návštevníkov svojou rekreačnou a krajinnou-estetickou podstatou. Ide o biokoridory špecifického urbánneho významu, ako súčasti zabezpečenia rôznorodosti a lepšej životaschopnosti organizmu obce.

- **Genofondovo významné lokality (GL)**

GL predstavujú územia s výskytom vzácných a chránených druhov flóry a fauny. Významné sú pre zachovanie autochtónnej biodiverzity. Genofondová lokalita rastlín a živočíchov je lokalita s takými ekologickými podmienkami, ktoré umožňujú trvalý výskyt rastlín, živočíchov a ich spoločenstiev v prirodzenom prostredí a ktoré môžu fungovať ako zdroj genofondu pre okolité potenciálne vhodné lokality.

V rámci RÚSES okresu Banská Bystrica je na k. ú. Selce uvádzaná genofondovo významná lokalita:

- **GL 27 Kajchiar**

- Výmera: existujúca: 1,70 ha, navrhovaná: 4,70 ha
- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Selce
- Charakteristika, zastúpenie biotopov: subtermofilné pasienky a borievkové porasty regionálneho významu, výskyt biotopov európskeho a národného významu: Tr 1 – Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (6210), Kr 2 – Porasty borievky obyčajnej (5130).
- Zastúpenie chránených rastlinných a živočíšnych druhov: veternica lesná (*Anemone sylvestris*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), vstavač vojenský (*Orchis militaris*).
- Identifikácia prípadného ohrozenia:
 - sukcesia,
 - zalesnenie.
- **Manažmentové opatrenia:**
 - Zabrániť sukcesijným procesom (odstraňovať dreviny, prípadne byliny a vyhrabávať starinu) na trávinnobylinných biotopoch a lokalitách s výskytom chránených druhov rastlín,
 - Odstraňovanie náletových drevín na lokalitách v jesenných až zimných mesiacoch s následným odstránením biomasy,

- Odstraňovanie náletových drevín vyššieho vzrastu, ktoré môžu vytláčať borievku, v jesennom a zimnom období. Zastúpenie borievky by malo byť udržiavané na 30 – 70 % plochy lokality.

ŠOP SR Banská Bystrica a Správa NAPANT poskytli zhotoviteľovi ÚPN-O Selce zoznam a lokalizáciu nasledovných lokalít a biotopov na k. ú. Selce:

- Trvalo monitorované lokality (TML)
- TML (6210) = zhodné s RÚSES / GL 27 Kajchiar - subtermofilné pasienky a borievkové porasty regionálneho významu, výskyt biotopov európskeho a národného významu: Tr 1 – Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte - *dôležité stanovišťa Orchideaceae (6210)
 - TML Netopier Bechsteinov (*Myotis bechsteinii*)
 - TML Fuzáč alpský (*Rosalia alpina*)
- Mokraďový biotop (Daphne) – TTP s potvrdeným travným biotopom (Daphne + LPIS)
- Lesné biotopy
 - Lesný biotop Ls4 / Lipovo-javorové sutinové lesy,
 - Lesný biotop Ls5.1 / Bukové a jedlovo-bukové kvetnaté lesy (9130),
 - Lesný biotop Ls5.2 / Kyslomilné bukové lesy (9110),
 - Lesný biotop Ls5.4 / Vápnomilné bukové lesy (9150).

Uvedené lokality a biotopy sú graficky dokladované vo výkrese č. 5 – Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES. Potrebné je ich následné zapracovanie na úrovni MÚSES.

- **Regionálny ÚSES okresu Banská Bystrica z roku 1993 a aktualizovaný v roku 2009** uvádza v k. ú. Selce tiež:
 - Viaceré lokality s výskytom vzácných, chránených a ohrozených druhov rastlín
 - v juhovýchodnej časti katastra lokalita s hodnotným výskytom dubov (*Quercus petraea*),
 - v najsevernejšej časti lokalita s hodnotným výskytom tisa (*Taxus baccata*) a lokality s výskytom *Orchis pallens*, *Epipactis helleborine orbicularis*.

Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK)

Ekologicky významné segmenty krajiny majú hlavný význam pre zabezpečenie druhovej a krajinnokologickej diverzity, zamedzenie vodnej a veternej erózie, udržanie kvality vody, reguláciu odtokových pomerov, vytvorenie refúgií pre mnohé rastliny a živočíchy a vytváranie pufrovacích zón pre zriedkavé ekosystémy. Tvoria základ pre vytypovanie reprezentatívnych geosystémov územia a následne pre stanovenie prvkov ÚSES. Prehodnotením ekologicky významných segmentov krajiny riešeného územia na základe prirodzenosti vegetácie, ekosozologickej významnosti, taxonomickej diverzity, vzácnosti typu ekosystému a pôvodnosti boli najhodnotnejšie z nich zaradené do siete prvkov RÚSES (biocentrá, biokoridory). Okrem nich k ekologicky významným segmentom krajiny boli zaradené aj ďalšie územia, ktoré sa vyznačujú vysokou reálnou alebo potenciálnou ekologickou stabilitou. Viaceré z nich nadväzujú na segmenty zaradené do biocentier, resp. biokoridorov. Z 18 plôch EVSK na území okresu Banská Bystrica sa jedna nachádza aj na katastrálnom území Selce:

- **Kajchiar – Selčiansky diel**
 - Označenie: EVSK 14
 - Charakteristika: Južné svahy vrchu Selčiansky diel a kopec Kajchiar, územie s mozaikou lúčno-pasienkárskych-lesnej krajiny, s dobre zachovanými historickým vývojom obhospodarovania podmienenými líniovými segmentami NDV na trávnych porastoch v severnej časti a plochami hospodárskeho a ochranného lesa v časti strednej. V južnej časti lokality prebiehajú pokročilé pionierske procesy na trávnych porastoch. Pramení tu a preteká Lukáčovský potok.
 - Výmera (ha): 295,82
 - Manažmentové opatrenia:
 - Zabrániť sukcesným procesom (odstraňovať dreviny, prípadne byliny a vyhrabávať starinu) na trávinnobylinných biotopoch a lokalitách s výskytom chránených druhov rastlín.
 - Odstraňovanie náletových drevín na lokalitách v jesenných až zimných mesiacoch s následným odstránením biomasy.

- Odstraňovanie náletových drevín vyššieho veku, ktoré môžu vytláčať borievku, v jesennom a zimnom období. Zastúpenie borievky by malo byť udržiavané na 30 – 70 % plochy lokality.
Hodnota koeficientu ekologickej stability KES riešeného územia obce Selce je **3,30** čo predstavuje stupeň č. 4. t.j.vysokú ekologickú stabilitu katastrálneho územia.

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

Demografické údaje

Obec patrí z hľadiska počtu obyvateľov k veľkým obciam Banskobystrického okresu. Stav trvalo bývajúcего obyvateľstva k 31.12.2023 bol 2117 obyvateľov. Stav má kolísajúcu tendenciu, ale v zásade sa mierne znižuje.

Počet obyvateľov, retrospektívny vývoj počtu obyvateľov

Intenzita nárastu počtu obyvateľstva obce Selce sa výrazne prejavovala od r. 1869, kedy počet obyvateľov rôznou intenzitou neustále rástol. Zo 681 obyvateľov v r. 1869 narástol na 1 987 obyvateľov v r. 1980. Najvýraznejší nárast obyvateľstva bol zaznamenaný koncom 19. a začiatkom 20. Storočia. V medzivojnovom období bol prírastok obyvateľstva iba veľmi mierny, prudký nárast bol zaznamenaný v 50-tych a 70-tych rokoch s určitým zmiernením v 60-tych rokoch.

Po prechodnom poklese obyvateľov v obci Selce v 80-tych rokoch zaznamenáva obec od roku 1989 opäť prírastok obyvateľstva. Prechodný pokles, ktorý bol zapríčinený pomerne značnými migračnými stratami, sa po roku 1989 zastavil a keďže popri prirodzenom prírastku zaznamenala obec v nasledujúcich rokoch aj migračný prírastok, nárast obyvateľstva bol pomerne značný.

Zatiaľ čo koncom roku 1989 dosiahla obec iba 1 891 obyvateľov, v roku 1991 mali Selce 1 912 obyvateľov a v roku 1995 to bolo už 2 000 obyvateľov.

V ďalších rokoch (2011 - 2018) vývoj počtu obyvateľov v obci prekročil hranicu 2 000 a pohybuje sa s mierne klesajúcou tendenciou nad hranicou 2 100 obyvateľov. V r. 2011 dosiahol počet obyvateľov 2 181. Následne počas sledovaného obdobia rokov 2011 - 2018 je zaznamenaný len mierny pokles s rôznou kolísavou intenzitou.

Z údajov SODB 2021 vyplýva, že v obci Selce žilo **k 1. 1. 2021 spolu 2 125 obyvateľov**, z toho väčšie zastúpenie v počte **1 067 mali ženy** (50,21 %), zastúpenie **mužov** bolo **1 058** (49,79 %).

Aktuálnejšie, k 31. 12. **2023** podľa údajov z evidencie obyvateľstva obce Selce je uvádzaný počet **obyvateľov** v obci **2 117, čo naznačuje pokračujúci trend** postupného spomaľovania dynamiky rastu počtu obyvateľov.

Z hľadiska vývoja počtu obyvateľov obce významnú rolu zohrala a aj perspektívne bude zohrávať jej poloha v blízkosti krajského mesta Banská Bystrica.

Hustota obyvateľov na km²

Obec Selce s celkovou výmerou katastrálneho územia 1 999 ha (19,99 km²), predstavuje v súčasnosti (rok 2021) hustotu osídlenia 106,28 obyvateľov/km². V porovnaní s priemerom SR (110,78 obyv./km²) to je hustota mierne pod úroveň SR, cca o 4,5 obyv. / km² menej.

Pri naplnení rozvojových predpokladov podľa ÚPN obce na cca 2 825 obyvateľov dosiahne obec hustotu osídlenia 141,32 obyvateľov/km². V porovnaní s priemerom SR (110,78 obyv./km²) sa zvýši hustota na k. ú. obce o cca 30,54 obyv. / km².

Obec Selce v rámci okresu Banská Bystrica sa zaraďuje k najväčším obciam vidieckeho typu veľkostnej kategórie 2 000 - 4 999 obyvateľov, v ktorých spolu žije 9 571 obyvateľov (8,8 %).

Vzhľadom k súčasnemu priemernému veku 43,32 r. a vekovej štruktúre obyvateľov obce, keď produktívny vek (15 – 64 r.) od r. 2018 kulminuje a k 1. 1. 2021 predstavuje 1 450 osôb, je oproti predproduktívnemu veku (0 – 14 r.) v zastúpení 275 osôb vyšší už o 3,99 %, majú Selce menšie predpoklady ďalšieho rozvoja najmä z vlastných zdrojov - prirodzeným prírastkom obyvateľstva. Skutočný výhľadový rast počtu obyvateľov však okrem fyzických predpokladov pôrodnosti závisí najmä od úrovne sociálnych a ekonomických predpokladov rozvoja. V predchádzajúcich cenzových desaťročiach dosiahla obec Selce v počte jej obyvateľov rast vďaka málo obvyklý.

▪ **Tab. - Vývoj počtu obyvateľov v obci Selce v rokoch 2011 – 2018 a v r. 2021 a 2023**

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2021	2023
Spolu	2 181	2 169	2 172	2 162	2 155	2 149	2 155	2 142	2 125	2 117
Muži	1 075	1 073	1 076	1 067	1 059	1 055	1 073	1 067	1 058	
Ženy	1 106	1 101	1 096	1 095	1 096	1 094	1 082	1 075	1 067	

Zdroj : Informačný servis Odbor informatiky, registrov, informačných služieb ŠÚ SR v Banskej Bystrici a SODB 2021

Pri naplnení rozvojových predpokladov na základe preukázaných reálnych priestorových podmienok možno preto uvažovať počet obyvateľov obce Selce pri plánovanom možnom progresívnom rozvojovom trende v 1. variante cca 2 825 obyvateľov, 2. variant predstavuje prechodne optimálny rozvojový trend so zodpovedajúcim plánovaným počtom 2 470 obyvateľov

Popri svojich nesporných demografických pozitívach (pomerne priaznivá veková skladba, úroveň vzdelania obyvateľstva), priaznivej štruktúre domového a bytového fondu, má obec Selce aj nesporné ekonomické a hospodárske predpoklady pre ďalší rozvoj a skvalitnenie života jej obyvateľov. Popri pomernom zastúpení poľnohospodárskej výroby a iných výrobných činností prioritne v oblasti služieb. ÚPN obce pritom navyše vytvára podmienky pre rozvoj z pohľadu ekonomiky efektívnej funkcie rekreácie a cestovného ruchu, čo dáva obci až regionálny význam, presahujúci hranice okresu.

Vývoj žiadateľnej demografickej situácie v plánovacej hodnotiacej úrovni interpretuje ÚPN obce Selce v členení podľa vymedzených urbanistických okrskov a ich lokalít.

▪ **Ekonomické vekové skupiny**

- Predproduktívny vek (0 – 14 rokov) = **275** (12,94 %)
- Produktívny vek (15 – 64 rokov) = **1 450** (68,24 %)
- Poproduktívny vek (65 a viac rokov) = **400** (18,82 %)
- Priemerný vek (roky) = **43,32**
- $\Sigma = 2\,125$

▪ **Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania**

- Bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0 - 14 rokov = **194** (9,13 %)
- Základné vzdelanie = **270** (12,71%)
- Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) = **428** (20,14 %)
- Úplné stredné vzdelanie (s maturitou) = **681** (32,05 %)
- Vyššie odborné vzdelanie = **108** (5,08 %)
- Vysokoškolské vzdelanie = **415** (19,53 %)
- Bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac = **0** (0 %)
- Nezistené = **29** (1,36 %)

• **Súčasná ekonomická aktivita**

▪ **Odvetvie ekonomickej činnosti**

- Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov = **48** (4,18 %)
- Ťažba a dobývanie = **0** (0 %)
- Priemyselná výroba = **126** (10,99 %)
- Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu = **10** (0,87 %)
- Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov = **14** (1,22 %)
- Stavebníctvo = **100** (8,72 %)
- Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov = **164** (14,3 %)
- Doprava a skladovanie = **49** (4,27 %)
- Ubytovacie a stravovacie služby = **20** (1,74 %)
- Informácie a komunikácia = **35** (3,05 %)
- Finančné a poisťovacie činnosti = **30** (2,62 %)
- Činnosti v oblasti nehnuteľností = **19** (1,66 %)
- Odborné, vedecké a technické činnosti = **62** (5,41 %)
- Administratívne a podporné služby = **21** (1,83 %)
- Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie = **105** (9,15 %)
- Vzdelávanie = **78** (6,8 %)

- Zdravotníctvo a sociálna pomoc = **61** (5,32 %)
 - Umenie, zábava a rekreácia = **20** (1,74%)
 - Ostatné činnosti = **17** (1,48 %)
 - Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie = **0** (0 %)
 - Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení = **0** (0 %)
 - Nezistené = **168** (14,65 %)
- $\Sigma = 1\ 147$

▪ Dochádzka do zamestnania

Obyvateľstvo prichádzajúce do zamestnania podľa periodicity dochádzky:

- Denne = **150** (80,21 %)
 - Inak ako denne = **32** (17,11 %)
 - Nezistené = **5** (2,67 %)
- $\Sigma = 187$

Obyvateľstvo odchádzajúce do zamestnania podľa periodicity dochádzky:

- Denne = **754** (83,31 %)
 - Inak ako denne = **147** (16,24 %)
 - Nezistené = **4** (0,44 %)
- $\Sigma = 905$

ÚPN obce na základe uvedeného preto reaguje vytvorením vhodných územno - rozvojových podmienok a akceleračných aktivít na ovplyvnenie a zastavenie regresného trendu vysídľovania s podporou stabilizačných opatrení. V tomto zmysle rieši stabilizáciu obyvateľov vytvorením podmienok pre prácu, bývanie, vzdelávanie a zotavenie. Rozvoj rekreácie a CR rieši na potenciálnych funkčných plochách na zotavenie jednak vo vnútri obce a tiež v jej príslušnom záujmovom území. V súvislosti s meniacou sa vekovou štruktúrou obyvateľstva obce rieši tiež podporu rozvoja vybavenosti v službách orientovaných na starostlivosť o staršie obyvateľstvo vyžadujúce pomoc.

Využitie sociopotenciálu v prospech akcelerácie rozvoja obce rieši ÚPN orientáciou na atraktívne rozvojové funkčné oblasti stabilizujúce domáce a aj priťahujúce produktívne, vzdelané kategórie obyvateľov banskobystričského regiónu. Pozitívne sa takou javí oblasť cestovného ruchu ako výrobná nadstavba s pridanou hodnotou. Zvýšenie prirodzenej hranice rastu obyvateľov obce a tiež rastu imigráciou posilňuje koncepcia ÚPN vytvorením vhodných predpokladov a územno-priestorových rezerv pre rozvoj bytového fondu a verejnej vybavenosti.

Aktuálne merné jednotky v oblasti bývania pre obec Selce na základe predchádzajúceho hodnotenia územno-rozvojového potenciálu a možností jeho využitia sú v **1. variante** ÚPN obce uvádzané nasledovne:

- počet obyvateľov - návrh podľa ÚPN obce (na základe územného potenciálu): cca **2 825 obyvateľov**.

Tento variant chápaný tiež ako **možný progresívny rozvojový trend** uvažuje s **rozvojom nových funkčných plôch bývania na nových územiach** v rámci intravilánu obce, resp. na jeho bezprostredne kontaktných územiach a so stabilizáciou, resp. **kvalitatívnym rozvojom súčasnej kapacity bytov**.

▪ Výroba, hospodárstvo

- Výrobné služby, sklady
- Poľnohospodárstvo
- Lesné hospodárstvo
- Poľovné a rybné hospodárstvo
- Vodné hospodárstvo

Ťažiskové funkčné plochy priemyselnej a hospodárskej produkcie na území obce sú v rámci priestorovej organizácie obce situované nasledovne:

- **Lom s ťažbou vápenca v rámci CHLÚ – dobývací priestor 595**
situovaný na západnom okraji SFP-1

Urbanistický okrsk UO-C (hospodársky areál RD Selce)

Poľnohospodárstvo a lesná výroba

Na území katastrálneho územia obce poľnohospodársku výrobu zabezpečujú:

Roľnícke družstvo Selce s hospodárskym dvorom v severozápadnej časti zastavaného územia obce na Mlynskej ulici, s rastlinnou a živočíšnou výrobou. Vzniklo 1. 1. 1991 po transformácii bývalého RD. Od začiatku svojej činnosti sa venovalo rastlinnej a živočíšnej výrobe s prioritným zameraním produkcie kravského mlieka, pričom v roku 1992 vybudovalo vlastnú mliekareň na spracovanie kravského mlieka s regionálnym odbytom produkcie. Celá rastlinná výroba je zameraná na produkciu krmovín - siláž, senáž, seno, obilniny (pšenica, ovos, repka olejná) a kukurica. živočíšnej výrobe sa zrekonštruovali všetky ustajňovacie objekty a všetky rekonštrukcie napomohli ku skvalitneniu produkcie kravského mlieka.

V roku 2006 Roľnícke družstvo ukončilo mliekarenskú výrobu, nakoľko nariadenia z ES nedovoľovali jednému podnikateľskému subjektu vlastniť kvótu na produkciu i spracovanie mlieka. Celá záležitosť sa vyriešila založením s. r. o. so 100 % vlastníctvom Roľníckeho družstva Selce, na ktorú prešla celá mliekarenská výroba Mliekareň Kopanice, s. r. o. V r. 2023 Mliekareň Kopanice Selce po 30-tich rokoch výrobnú činnosť z ekonomických dôvodov ukončila.

Súčasná organizačná štruktúra výroby je nasledovná:

▪ Stredisko mechanizácie

Stredisko mechanizácie zabezpečuje služby v oblasti poľných mechanizovaných prác, dopravy a opravárenskej činnosti len pre vnútropodnikové potreby.

▪ Rastlinná výroba

- Zastúpenie v štruktúre rastlinnej výroby: obilniny a siláž, krmoviny.
- Prioritou rastlinnej výroby je zabezpečiť krmný fond pre potreby živočíšnej výroby a to v štruktúre ako aj kvalite, najmä vlastných objemových krmovín ako sú siláž, senáž, seno a jadrové krmoviny.

▪ Živočíšna výroba v areáli RD Selce

Zameranie živočíšnej výroby:

- Chov hovädzieho dobytku, neorientovaný na konkrétne plemeno. Chová sa mix.
- Chov oviec (Barančia s.r.o.)

▪ Tab. PV : Poľnohospodárska výroba na katastrálnom území obce Selce

Subjekt	celk. výmera PP ha	orná pôda ha	TTP ha	ošípané ks	hovädzí dobytok ks	ovce ks	počet zamestnancov
RD Selce	697	184	513	-	110	-	11
Barančia s.r.o. Selce	152	0	152	-	211	40	5
Spolu:	849	184	665	-	479	40	16

Zdroj: PHSR Zdroj: PHSR obce Selce na roky 2016 – 2020, RD Selce, Barančia s.r.o. Selce, r. 2015

V dobe spracovania konceptu ÚPN-O nebola jasná koncepcia perspektívneho rozvoja PD, pravdepodobné spresnenie údajov bude možné vo fáze prerokovania konceptu a v etape spracovania návrhu ÚPN-O.

Z pozície RD Selce sú zámery rozvoja orientované na udržanie súčasnej úrovne poľnohospodárskej výroby:

- stabilizovať rastlinnú výrobu,
- v živočíšnej výrobe udržať súčasné stavy zvierat a spracovanie výrobkov živočíšnej výroby.

ÚPN-O v odporúčacej úrovni rozvojovej politiky poľnohospodárskej výroby v miestnych podmienkach Seliec uvažuje aj s potenciálnou možnosťou podpornej profilácie hospodárskeho dvora RD na agroturizmus, s možným využitím, resp. prestavbou priestorových rezerv na ubytovacie a spoločenské zariadenia vo funkčne bezkolíznom kontakte s pripravovanou obytnou zónou Na záhumnie.

Lesná výroba

Územie obhospodarujú Stredoslovenské lesy š.p. Banská Bystrica, OLZ (Odštepňý lesný závod) Slovenská Ľupča. V predmetnom území sú okrem štátnych lesov tieto vlastnícke subjekty:

- bývalí urbánci
- pasienkové spoločenstvo.

Podmienky lesného hospodárstva v katastri obce reprezentuje pomerne výrazná lesnatosť, ktorá predstavuje 875,88 ha = 43,8 % z rozlohy k. ú. (1 999 ha). Funkčná orientácia je zameraná predovšetkým na intenzívne hospodárenie a čiastočne na ochranu (protierózna funkcia).

Základné údaje o pozemkoch

Celková výmera hodnoteného územia, druh pozemku „Lesné pozemky“ podľa katastra nehnuteľností a prostredníctvom plánu starostlivosti o lesy (PSOL) lesy hospodársky celok (LHC) Slovenská Ľupča, vypracovaného na roky 2010 – 2019 v k. ú. Selce predstavuje 902,63 ha. Z toho lesné porasty tvoria plochu 875,88 ha. Ostatnú plochu tvorí tzv. bezlesie (cesty, sklady, prieseky, funkčné plochy).

Združenie urbariátu PS Selce v r. 2016 pristúpilo k preradeniu poľnohospodárskych pozemkov (pasienky) do lesného pôdneho fondu, jedná sa o pozemky vo vlastníctve spoločenstva, ktoré stratili charakter poľnohospodárskej pôdy. Celkovo bolo preradených 56,09 ha, ktoré boli zaradené do kultúry les. Z toho do kategórie hospodárskych lesov 26,53 ha a do ochranných 28,14 ha ostatná výmera sú funkčné plochy.

Spoločenstvo podľa dostupnosti finančných prostriedkov uvažuje o ďalších pozemkoch.

Vlastnícke vzťahy podľa platného PSOL

V rámci k. ú. Selce je vlastníctvo lesov rozdelené na dve časti. Podstatnú časť 522,72 ha vlastní Lesy SR š. p. Združenie urbariátu pozemkové spoločenstvo Selce má vo vlastníctve 323,80 ha lesných pozemkov. V r. 2011 došlo k oddeleniu 55,61 ha z vlastníctva lesov SR v prospech súkromného vlastníctva v lokalite Šachtičky.

Funkčné poslanie, kategórie lesov na katastrálnom území obce Selce

Vyplyva z vyhlásenej kategórie H a O. V obidvoch prípadoch je hospodársky stav lesa vysoký t. j. vzniknutý generatívne zo semena prirodzenou alebo umelou obnovou lesa. Na území vo vlastníctve Združenia urbariátu pozemkové spoločenstvo Selce sa nachádzajú lesné porasty určené pre zber lesného osiva.

Podľa vyhlášky č. 571/2004 Z. z. o zdrojoch reprodukčného materiálu lesných drevín sú porasty 4620, 4621, 4622 a 4623 zaradené podľa §4 do uznaných lesných porastov Fenotypovej kategórie „B“ pre zber lesného osiva dreviny smrek a buk.

Celé územie KÚ Selce sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny podľa § 13 platí na území druhý stupeň ochrany.

▪ Lesy hospodárske (H)

Podľa § 15 zák. č. 326/2005 Z. z. o lesoch, hospodárske lesy sú lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií. Hospodárske lesy na danom území majú rozlohu 805,81 ha z celkovej výmery lesných porastov = 92%. Hospodárske lesy sú aj predmetom dane z pozemkov v zmysle zákona 582/2004 Z. z.

▪ Lesy osobitného určenia (U)

Lesy osobitného určenia podľa § 14 zákona č. 326/2006 Z. z. sú lesy, ktoré boli za také vyhlásené a ktorých účelom je zabezpečovanie špecifických potrieb spoločnosti, právnických alebo fyzických osôb, pri ktorých zabezpečení sa významne zmení spôsob hospodárenia oproti bežnému hospodáreniu a uplatní sa tzv. osobitný spôsob (režim) hospodárenia.

V lesoch na k. ú. Selce v súčasnosti nezastúpená (U) kategória, pričom:

- podstatná časť lesov na k. ú. Selce spadá do územia Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Nízke Tatry – západ s 2. st. ochrany,
- na lesnom území k. ú. Selce sa nachádzajú viaceré PHO II. stupňa využívaných vodných zdrojov!
- na lesnom území k. ú. Selce sa nachádzajú viaceré lesné biotopy (Ls 4, Ls 5.1, Ls 5.2, Ls 5.4), viaceré ekologicky významné segmenty krajiny a genofondovo významné lokality.
- Za lesy osobitného určenia možno vyhlásiť (aktuálne s podmienkami na k. ú. Selce):

▪ Lesy ochranné (O)

Podľa § 15 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch, ochranné lesy sú tie, ktoré boli za také vyhlásené a ktorých funkčné zameranie vyplýva z prírodných podmienok. V týchto lesoch sa musí hospodáriť tak, aby plnili účel na

ktorý boli vyhlásené. Spolu ochranné lesy na danom území majú rozlohu 70,07 ha z celkovej výmery lesných porastov = 8%.

Na predmetnom území sú vyhlásené ochranné lesy:

- a.) podľa § 12 odst. 2 písmena **a** - lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach tvoria 3% územia,
- b.) podľa písmena **d** - lesy s prevažujúcou ochranou pôdy tvoria 5%

Táto kategória zahŕňa porasty, ktorých prvou funkciou je chrániť pôdu a to priamo pod porastom, resp. vedľa porastu.

Za ochranné lesy možno vyhlásiť (*subkategóriíev podmienkach k. ú. Selce*):

- lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, ako sú najmä sutiny, strže, strmé svahy so súvislo vystupujúcou materskou horninou, nespevnené štrkové nánosy, rašeliniská, mokrade a inundačné územia vodných tokov,
- ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy.

Za ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy možno vyhlásiť najmä lesy:

- na sekundárne zdegradovaných stanovištiach, napríklad výmole, zosuvy, zamokrené a poddolované územia,
- chrániace susedné pozemky a infraštruktúru, napríklad ochranné lesné pásy a vetrolamy na lesných pozemkoch,
- zamedzujúce vznik brehovej erózie,
- na silne kamenitých svahoch a svahoch ohrozených zosuvmi.

Ochranné lesy sú lesy, ktorých funkčné zameranie vyplýva z osobitných prírodných podmienok a musí sa v nich hospodáriť tak, aby sa zlepšili najmä ich ekologické (*ochranné*) funkcie. Často je to možné len prostredníctvom trvalej existencie lesného porastu.

Tab. Kategórie lesov na katastrálnom území obce Selce

Členenie kategórií lesov	Lesný porast - výmera a jeho %-ne zastúpenie z celkovej výmery lesných porastov (875,88 ha)	
Lesy hospodárske (H) spolu	805,81 ha	92 %
Lesy ochranné (O) spolu	70,07 ha	8 %
z toho:		
- lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach	26,28 ha	3 %
- lesy s prevažujúcou ochranou pôdy	43,79 ha	5 %

Fytocenologická charakteristika

Zoskupenie lesných vegetačných stupňov (LVS) je nasledovné:

LVS Bukovo-dubový je charakterizovaný vplyvom teplej až mierne teplej vlhkej oblasti s miernou zimou v rozpätí nadmorsk. výšok 200 – 500 m s priemer. roč. teplotou 6 – 8,3 °C v danom území je jeho plošné zastúpenie 5 %.

LVS Dubovo-bukový v rozpätí nadmorských výšok 300 – 700 m s priemernou ročnou teplotou 5,5 – 7,5 °C na území zaberá 41 %.

LVS Bukový pod vplyvom mierne teplej klímy vlhkej až veľmi vlhkej v rozpätí nadmorských výšok 400 – 800 m s priemernou ročnou teplotou 5 – 7 °C plošne je zastúpený 36 %.

LVS Jedľovo-bukový pod vplyvom mierne chladnej klímy s nadmorskými výškami 500 – 1 000 m s priemernou ročnou teplotou 4,5 – 6,5 °C a zaberá 15 %.

LVS Smrekovo-bukovo-jedľový chladnej horskej oblasti s nadmorskými výškami 900 – 1 300 m s priemernou ročnou teplotou 3,5 – 5 °C s trvaním snehovej pokrývky 120 – 150 dní má v území zastúpenie 3 %.

Zastúpenie drevín

Z pohľadu lesníckej typológie je v území zastúpenie drevín takmer ideálne s prevahou smreka na úkor jedle vo vyšších nadmorských výškach a s prevahou buka na úkor ostatných listnatých drevín javor, jaseň, dub.

Ihličnaté dreviny predstavujú 45 % podiel s 26 % zastúpením smreka, ďalej nasleduje jedľa 11 %, borovica a smrekovec.

Listnaté dreviny predstavujú 55 % podiel s prevahou buka 33 %, ďalej nasleduje javor 10 %, hrab, jaseň, dub.

Sprístupnenie porastov

Celková koncepcia sprístupnenia je napojená na jestvujúcu štátnu cestnú sieť. Nosnou osou je údolná lesná cesta Selčianskou dolinou a verejná komunikácia Zvolenské Nemce – Šachtičky z uvedených spevnených ciest sú rozvinuté svahové lesné cesty sprístupňujúce lesné porasty za účelom sústreďovania a sezónneho odvozu drevnej hmoty.

Uvedené lesné cesty vo viacerých prípadoch prekračujú hranice katastrálneho územia a pokračujú do susedných katastrov Zv. Nemce, Špania dolina, Baláže, Priechod. Viaceré z týchto ciest je možné využiť pre cyklo i pešiu turistiku.

Ochranné pásmo lesa

Podľa §10 odst.1 zákona č.326/2005 Z. z. o lesoch ochranné pásmo (OP) lesa tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

Podľa §10 odst.2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch je v prípade umiestnenia stavby v OP lesa potrebné záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

Nárast lesných porastov z dovtedajších 42 na cca 46 % bolo navrhnuté podporiť výrazným zastúpením krajinej zelene - NDV s ekostabilizačnou funkciou na pôdnom fonde, predovšetkým v rámci orných pôd a na pôdach náchylných na erózie. V súčasnosti možno na základe aktuálnych prieskumov a rozborov pre ÚPN-O Selce konštatovať, že uvedená navrhovaná predikcia v zmysle ÚPN-O bola reálne naplnená, až prekročená. Celkovo bolo z PP do LP preradených 56,09 ha, ktoré boli zaradené do kultúry les. Z toho do kategórie hospodárskych lesov 26,53 ha a do ochranných lesov 28,14 ha.

Všeobecné využívanie lesov sa považuje za významnú demokratickú zásadu, prostredníctvom ktorej je daná možnosť pohybu v lesoch za účelom turistiky, oddychu a regenerácie síl každému občanovi.

V tej súvislosti ÚPN-O zhodnocuje možnosti výrazného rekreologického potenciálu a navrhuje preradenie častí hospodárskeho lesa na území k. ú. Selce do kategórie lesov osobitného určenia s rekreačnou funkciou. Ako aktuálne sa to javí v nasledovných súboroch funkčných plôch:

- Súbor funkčných plôch SFP - 3 Dúbrava-Škradno, lokalita 3.1 - Lesy,
- Súbor funkčných plôch SFP - 4 Selčiansky diel, lokality 4.1 Selčianska dolina - Čachovo, 4.2 Fuggerov dvor, 4.3 Areál Šachtičky a 4.4 Areál skokanských mostíkov.

V rámci uvedených súborov funkčných plôch uvažuje ÚPN-O s uplatnením lesoparkov pod názvami: Šachtičky, (v nadväznosti na rekreačnú vybavenosť strediska cestovného ruchu), Selčianska dolina (v nadväznosti na rekreačné útvary Čachovo a Fuggerov dvor), Staré Selce (v nadväznosti na areál skokanských mostíkov) a Breziny (na juhovýchodnom zalesnenom okraji k. ú.)

Keďže sa na území k. ú. Selce jedná prevažne o hospodárske lesy, dôležité je i posilňovanie produkčného potenciálu týchto lesov v záujme udržateľného rozvoja, domáceho spracovania dreva, čo je následným predpokladom pre adekvátne hmotné úžitky zo spracovania drevnej suroviny a prispieva k stabilite zamestnanosti v obci.

Pre hospodárenie v lesoch sú vypracované programy starostlivosti o lesy (PSL), ktoré regulujú ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov.

Poľovné a rybné hospodárstvo

Poľovná činnosť

Lesné pozemky sú zároveň poľovnými pozemkami, na ktorých vykonávajú priamo poľovníctvo subjekty na základe nájomných zmlúv pre vytvorené poľovné revíry.

Predmetná oblasť z hľadiska poľovníckej kategorizácie patrí do oblasti J XV Nízke Tatry – juh a poľovnej podoblasti Staré Hory. Hlavným druhom poľovnej zveri je jelenia zver pridruženým sú srnčia a diviacia zver.

V oblasti sa bežne vyskytujú i chránené druhy veľké šelmy medveď, vlk, rys, mačka divá z pernatých vzácných druhov tetrov hlucháň.

Celý kataster má v nájme poľovnícke združenie Žiare Selce. Vyhlásený poľovný revír spolu s výmerami v iných katastroch má 2 559 ha z toho je 1 174 ha lesných pozemkov. Predmetné PZ má 28 členov.

Rybné hospodárstvo Zdroj: <http://www.rybybb.sk/reviry.html>

Rybné hospodárenie na hodnotenom území obce až širšom území spravuje Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu (SRZ) Banská Bystrica. Riadi sa pritom príslušnou legislatívou a predpismi, ktoré je potrebné v riešení ÚPN obce akceptovať:

Legislatíva: Zákon č.139/2002 Z.z. o rybárstve, Novela č.203/2002 Z.z. zákona č.139/2002 Z.z. o rybárstve, Vyhláška MŽP SR 185/2006 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon 139/2002 Z.z.

Predpisy zväzu: Stanovy Slovenského rybárskeho zväzu, Organizačný poriadok Slovenského rybárskeho zväzu, Rybársky poriadok pre zväzové kaprové povolenie 2013, Rybársky poriadok pre zvláštne povolenia 2013, Disciplinárny poriadok SRZ, Smernica pre ustanovenie a činnosť rybárskej stráže.

Ostatná súvisiaca legislatíva: Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny.

Na hodnotenom území obce sa rybné hospodárenie vykonáva v chovnom rybárskom revíre Selčiansky potok č. 3-3680-4-2.

▪ Chovný rybársky revír č. 3-3680-4-2

Charakter: Lososové vody pstruhové

Účel: Chovný

Popis revíru: Selčiansky potok od ústia do rieky Hron po pramene s pravostrannými prítokmi - Lukačovský a Nemčiansky potok od ústia po pramene.

Zákaz lovu po celý rok!

ÚPN-O zhodnocuje možnosti využitia vybraných vhodných úsekov rybárskeho revíru Selčiansky potok aj pre náučno poznávaciu funkciu.

Priemysel

Ťažiskové funkčné plochy priemyselnej a hospodárskej produkcie na území obce sú v rámci priestorovej organizácie obce situované nasledovne:

- **Lom s ťažbou vápenca v rámci CHLÚ – dobývací priestor 595**
situovaný na západnom okraji SFP-1

Zárukou efektívnej lokalizácie investícií, stabilizácie a optimálnych rozvojových trendov je predovšetkým skutočnosť, že krajinné prostredie obce Selce reprezentuje prioritné postavenie nositeľa očakávaných efektívnych rozvojových trendov v oblasti rekreácie, cestovného ruchu a bývania.

Riešenie občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou

verejný, nekomerčný sektor

Služby

Stanovenie koncepcie rozvoja občianskej vybavenosti obce Selce sleduje v plánovacom horizonte rozvoja obce vytvorenie územných a technických podmienok pre potrebné pokrytie a vytvorenie optimálnej sociálnej infraštruktúry pre obyvateľov obce.

Vytvorenie komplexnejšieho, vývojaschopného spoločenského produkčno-rekreačného zázemia predpokladá zabezpečenie a uplatnenie programových cieľov najmä v polohe funkčnej – zabezpečiť kultúrno-spoločenské, rekreačno-športové, obchodno-obslužné, informačno-propagačné zariadenia (atraktivity). V daných podmienkach obce Selce je reálny predpoklad pokryť aj nadštandardný charakter a rozsah uvedených aktivít.

Služby sú zastúpené v prevažnej miere podnikateľskými subjektmi zaoberajúcimi sa veľkoobchodom a maloobchodom, reštauračnými službami a dopravou.

Kultúrny a spoločenský život v obci možno považovať za uspokojivý, avšak stále s pomerne veľkým potenciálom rozvoja. Hlavným organizátorom spoločenského života je obecny úrad, ktorý pri týchto podujatiach spolupracuje s MŠ, ZŠ a ZUŠ.

Školstvo a vzdelávanie

Obec je v oblasti školstva zriaďovateľom základnej školy a materskej školy. V obci je aj pobočka Základnej umeleckej školy Slovenská Ľupča.

Materská škola – súč. lokalita (plánovaná transformačná funkč. plocha OV - služby) UO A, územná časť A0, UL A0.2

– plánovaná lokalita UO A, územná časť A0, UL A0.1

Základná škola - UO A, územná časť A0, UL A0.1

Zariadenia predškolskej výchovy

Výchovné zariadenia pre deti predškolského veku majú byť umiestnené podľa možnosti blízko areálov základných škôl, čo v plánovacom horizonte zodpovedá situovaním realizácie novej MŠ v kontakte so ZŠ.

▪ Materská škola

- Plánovaná kapacita zariadenia: 3 triedy, cca 70 miest
- Plánovaná lokalizácia zariadenia v rámci obce: UO A, územná časť A0, UL A0.1, Školská 4

V zmysle odporúčaných „Štandardov minimálnej vybavenosti obcí“, bude však v 1. variante ÚPN potrebné podľa reálnej rozvojovej situácie posúdiť, resp. prehodnotiť plánovanej pripravovanej kapacity zariadenia na vyššiu kapacitu

Zariadenia základnej školskej výchovy

Základné školy majú prednostne pokrývať potreby obytných okrskov obce. Dochádzková vzdialenosť do nich nemá byť väčšia ako 1,0 - 1,5 km. Trend by mal smerovať k zníženiu počtu žiakov v triedach a zvýšeniu počtu tried.

Aktuálne štrukturálne a funkčné vybavenie v rámci súčasných priestorových kapacít školského zariadenia do určitej miery vyhovuje súčasným potrebám. Škola je pripojená na internet, vybudovaná je sieť WIFI. V budove školy sú zriadené počítačové učebne, multimediálna učebňa a 4 triedy s interaktívnou tabuľou. V areáli školy je vybudovaná telocvičňa a jedáleň. V rámci školy nie je však v súčasnosti dostatok priestorov na zabezpečenie kompletného výkonu vzdelávacej činnosti. Chýbajú samostatné priestory pre školskú knižnicu, kabinetné zbierky a klubovú činnosť. V priestoroch ZŠ v popoludňajších hodinách pôsobí ZUŠ Slovenská Ľupča - pobočka Selce.

▪ Základná škola Selce

- Kapacita zariadenia ZŠ: 10 tried, cca 245 miest, s potenciálnou rezervou cca 25 miest
- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: UO A, územná časť A0, UL A0.1, Školská 4
- Stavebno-technický stav zariadenia: dobrý, vyhovuje, hlavná budova školy prešla komplexnou rekonštrukciou v r. 2010/ 2011

• Perspektívny rozvoj:

Vzhľadom na územnorozvojový potenciál a predpokladaný rozvoj obce v oblasti bývania súvisiaci s nárastom počtu obyvateľov, je potrebné počítať perspektívne so zabezpečením ďalšej priestorovej kapacity školy. Pritom časť dnešného územia školy zaberie už pripravovaná výstavba novej 3 triednej materskej školy. Spoločne pre ZŠ a MŠ bude po stavebno-technických úpravách využívaný súčasný objekt školskej jedálne.

V rámci možností, platných učebných osnov a plánov poskytuje škola žiakom základy dvoch cudzích jazykov – nemeckého a anglického.

Spádovou oblasťou školy sú obce Selce, Priečod a Baláže, ale navštevujú ju aj žiaci z Banskej Bystrice, Senice, Kynceľovej a Nemiec. V bežných triedach vzdeláva aj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Zo strany vyučujúcich je pre nich zabezpečený individuálny prístup a účinná starostlivosť. Vyučujúci spolupracujú s výchovnou poradkyňou školy.

Na území obce sa nachádza:

- Základná umelecká škola Slovenská Ľupča - pobočka Selce

▪ Centrum voľného času

V súčasnosti nie je a v plánovacom horizonte sa ani neuvažuje v rámci obce s vybudovaním samostatného účelového zariadenia pre voľnočasovú realizáciu detí a mládeže. Pre túto činnosť sú využívané voľné kapacity dennej základnej školy, resp. záujem pokrývajú iné, špecifické zariadenia na území obce, predovšetkým v oblasti športu, kultúry, folklóru a i. Pre pokrytie záujmu nad rámec obecných možností sú k dispozícii centrá voľného času v blízkom krajskom meste Banská Bystrica.

Zdravotníctvo

Existujúci východiskový stav vybavenosti pre zdravotníctvo a pre sociálne služby a územné možnosti jej budúceho rozvoja sú nasledovné:

- **Zdravotné stredisko Selce**

Súčasný stav:

- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: Partizánska 38, v tesnom kontakte s cestou III/2418
- Kapacita zariadenia: 3 lekárske ambulancie
- Všeobecná ambulancia pre obce Selce, Priechod, Baláže, Senica
- Stomatologická ambulancia
- Ambulancia pre deti a dospelých
- Stavebno-technický stav zariadenia: nevyhovujúci, zlá lokalizácia, bariérový prístup, bez možnosti parkovania.

Plánovaný rozvoj:

V zmysle odporúčaných „Štandardov minimálnej vybavenosti obcí“, bude v 1. variante ÚPN potrebné posúdenie a rozšírenie zariadenia o gynekologickú ambulanciu, resp. optimálne aj polikliniku. (Súčasná lokalita a priestorové danosti nezodpovedajú daným požiadavkám rozvoja a vyžadujú novú lokalizáciu zariadenia, s vhodným bezbariérovým peším a dopravným prístupom a vybavením. Výber a zhodnotenie novej lokality je potrebné alternatívne riešiť na zonálnej úrovni formou urbanistickej štúdie. Konceptia ÚPN-O odporúča tieto možnosti riešenia:

V prípade budovania nových komunikácií (prepojenie s obcami — dopravná dostupnosť) a ich plánovaného zaradenia do cestnej siete s odovzdaním príslušnému budúcu vlastníkovi (cesty I. — III. triedy, resp. MK) je nutné postupovať v zmysle platného Technického predpisu TP 078 — Technické podmienky Usporiadanie cestnej siete — účinnosť od 20. 12. 2013, ktoré vydalo MDVRR SR, (t. j. v mieste napojenia nových komunikácií dochádza k vzniku nových križovaní formou kruhových objazdov resp. iných typov križovaní).

Prevádzka lekárne

ÚPN-O akceptuje súčasnú lokalizáciu zariadenia v rámci obce, v priestoroch polyfunkčnej budovy na námestí, spolu s prevádzkou pošty a predajňou potravín, Partizánska ulica 80.

Zariadenia Sociálnej starostlivosti

▪ Klub seniorov v Selciach

- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: Školská ulica č. 3

Forma služieb záujmovej činnosti pre osoby v dôchodkovom veku.

Zariadenia opatrovateľskej starostlivosti

▪ Opatrovateľská služba

- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: forma terénnej služby

Pre občanov obce Selce je sociálna služba poskytovaná z pozície Banskobystrického samosprávneho kraja.

Služba je poskytovaná podľa § 41 Zákona č. 448/2008 Z. z. v znp. pre FO odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej II.

Domovy a penzióny pre seniorov

Ubytovacie zariadenia pre seniorov majú celoobecný charakter. Umiestňujú sa v pokojných, ale dopravne dobre prístupných častiach obce.

Rovnako v tejto sfére vybavenosti zohrá úlohu demografický vývoj smerujúci k nárastu počtu staršieho obyvateľstva. V budúcnosti bude potreba týchto zariadení narastať a prekročí štandardné ukazovatele. V plánovacom horizonte rozvoja obce je dôvodné tento stav riešiť situovaním v existujúcich obytných urbanistických okrskoch a ich lokalitách a na nových rozvojových funkčných plochách bývania, resp. funkčných plochách občianskej vybavenosti vyššieho významu, zobrazené vo výkresovej dokumentácii.

Vo východiskovej situácii tento druh vybavenosti v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb v obci Selce absentuje. Zariadenie pre seniorov je v ÚPN-O riešené asanáciou a novým funkčným využitím pozemku súčasnej starej školy a súvisiacich pozemkov. Ide o súbor objektov občianskej vybavenosti s možnou združenou funkciou zdravotného strediska a sociálnej starostlivosti (zariadenie pre seniorov). Riešenie vyžaduje asanáciu v súčasnosti už nevyužívaného objektu starej školy. Západne od areálu návrh akceptuje a do priestoru námestia zapája súčasnú účelovú komunikáciu vedúcu k cintorínu. Jej účel prioritne navrhuje pre pešie a cyklistické využitie.

Lokalizácia zariadenia v rámci obce: Partizánska 30, v tesnom kontakte súčasnou cestou III/2418

- Kapacita zariadenia: cca 30 miest

Obecná samospráva

Zariadenie obecnej samosprávy - Obecný úrad, má vhodnú polohu v centre obce, dobre dopravne prístupný.

Obecný úrad s archívom

- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: v UO A, ÚČ A1, UL A1.2, Selčianska cesta 132
- Stavebno-technický stav zariadenia: vyhovujúci, perspektívne možná interiérová a technická modernizácia.
- Rozvojové predpoklady: Obecný úrad je v združenom objekte spolu s Domom kultúry, Obecnou knižnicou a priestormi Dobrovoľného hasičského zboru obce. V plánovacom období sa nepredpokladajú nároky na územný rozvoj.

Verejné služby

Verejné služby, ktoré slúžia občanom obce, majú rôznorodý charakter. Sú to hlavne: pošta a telekomunikácie, kostol a cirkevný úrad, dom smútku, cintorín, verejné parkoviská, čistenie obce a údržba verejných priestranstiev a ďalšie verejnoprospešné služby.

V obci Selce sú tieto najdôležitejšie zariadenia verejných služieb:

▪ Slovenská pošta a. s., pošta Selce

- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: Partizánska ulica 80
- Stavebno-technický stav zariadenia: dobrý
- Rozvojové nároky a možnosti: v plánovacom horizonte sa nepredpokladá ďalší rozvoj

Technické služby obce (TSO)

• Stredisko triedeného zberu – prevádzka zberného dvora

Stredisko triedeného zberu má zabezpečiť zber všetkých vytriedených druhov a zložiek komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, nie bioodpady a zmesový komunálny odpad. Spracovanie bioodpadu je orientované na obecnom kompostovisku.

• Kompostovisko a kompostáreň

Obecné kompostovisko s limitovanou kapacitou. Ako cieľový stav ÚPN obce Selce v plánovacom horizonte orientuje k nemu prevádzku kompostárne s hygienizačným zariadením. Obecné kompostovisko je určené pre biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad obyvateľov obce, z verejných priestorov obce a pre veľkoproducentov bioodpadu zo zelene.

• Technický dvor – prevádzka technického dvora

ÚPN-O situuje prevádzku technického dvora v rámci spoločnej funkčnej plochy technických služieb, strediska triedeného zberu so zberným dvorom a obecným kompostoviskom v areáli Roľníckeho družstva

▪ Dobrovoľný hasičský zbor obce

ÚPN-O akceptuje lokalizáciu zariadenia Dobrovoľného hasičského zboru v rámci spoločnej funkčnej plochy technických služieb, strediska triedeného zberu so zberným dvorom a obecným kompostoviskom v areáli Roľníckeho družstva.

- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: v centrálnej časti obce, Selčianska cesta 132
- Stavebno-technický stav zariadenia: vyhovujúci.
- Rozvojové nároky a možnosti: Dobrovoľný hasičský zbor je v združenom objekte Kultúrneho domu, spolu s Obecným úradom, priestormi Obcej knižnice, kanceláriou Urbariátu a bytom. V plánovacom období sa nepredpokladajú podstatné nároky na rozvoj.

▪ Rímskokatolícky kostol sv. Cyrila a Metoda a farský úrad

- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: Novokoncipované Nám. sv. Cyrila a Metoda, v UO-A, ÚČ A1 Kostol sv. Cyrila a Metoda je ako solitérna kultúrna pamiatka evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu.
- Farský úrad sídliaci v starom, stavebno-technicky a hygienicky už nevyhovujúcom objekte, odporúča ÚPN-O asanovať a riešiť v novom farskom areáli na základe koncepcie predchádzajúcej urbanisticko-architektonickej štúdie Selce / Námestie sv. Cyrila a Metoda (ARCH.EKO BB, s. r. o., r. 2019, Ing. arch. Eva Faragóová, Ing. arch. Michal Gaj), overenej a spresnenej v úrovni predprojektovej architektonickej štúdie v r. 2024 (ARCHINFO, Ing. arch. Štefan Moravčík).

▪ Obecný cintorín a Dom smútku

- Lokalizácia zariadenia v rámci obce: v centrálnej časti obce, za kultúrnym domom, prístup zo Selčianskej cesty 132, UO-A, ÚČ A1, UL A0.2 Selčianska cesta / sever.
- Stavebno-technický stav zariadenia: dobrý
- Rozvojové nároky: aktuálnym je perspektívna potreba nových funkčných plôch na pochovávanie. Existujúci cintorín priestorovo dosluhuje, už nemá veľké vnútorné priestorové rezervy. V ÚPN-O je vymedzená funkčná plocha na jeho rozšírenie, vrátane nového dopravného prístupu s parkoviskom. Riešenie dokumentované v grafickej časti ÚPN-O.

Kultúra a osвета

Zo zariadení občianskej vybavenosti pre trávenie voľného času, sú občanom k dispozícii:

- Dom kultúry
- Obecná knižnica,
- Areál galerijných, muzeálnych expozičných priestorov

Maloobchod, veľkoobchod, nevýrobné služby a stravovanie

Komerčná vybavenosť všeobecne predstavuje veľmi široké spektrum zariadení finančníctva, poisťovníctva, marketingu, informatiky, obchodu, hotelového ubytovania, špecifických spoločensko-stravovacích a spoločensko-zábavných zariadení, výrobných služieb, opravárenských služieb a servisov a pod.

Medzi základnú komerčnú vybavenosť v podmienkach obytných okrskov obce patria malé a stredné zariadenia maloobchodu, spoločného stravovania a nevýrobných služieb. Tieto zariadenia je možné rozmiesťovať bez obmedzenia v zmiešanej a aj v čistej obytnej zástavbe a ich zriaďovanie je potrebné všestranne podporovať.

Ako východiskový existujúci stav zariadení maloobchodu, stravovania a služieb boli na území obce evidované nasledovné zariadenia:

Obec je pokrytá maloobchodnými službami v primeranom rozsahu potrebám obyvateľov a pokrýva ich základné potreby. Ich počet a charakter ovplyvňujú predovšetkým požiadavky trhu. Obchody sú sústredené prevažne v centre obce, niektoré prevádzky sú integrované aj v obytnom území v rodinných domoch, resp. ako doplnkové v rámci sídliskovej vybavenosti. Problémom prevádzok, ktoré sú integrované na plochách rodinných domov, resp. priamo v rámci týchto objektov je nedostatok parkovacích miest pre zákazníkov aj zamestnancov (pokiaľ to nie sú samotní majitelia RD), čím ovplyvňujú susedské spolužitie a častokrát obmedzujú prevádzku na komunikáciách odstavením vozidiel v jazdných pruhoch. To isté platí aj v prípade prevádzok verejného stravovania.

▪ Zariadenia verejného stravovania

V Selciach ako východiskový stav pre ďalší možný rozvoj bolo v čase vypracovania ÚPN-O evidovaných približne 15 stravovacích a pohostinných zariadení, z toho približne 7 reštaurácií pri ubytovacích zariadeniach, 1 zariadenie pre stravovanie, 5 rýchloobslužných občerstvovacích zariadení (pizzérie, pohostinstvá a ďalšie).

Reštauračné služby v rámci ubytovacích zariadení:

- Horský hotel Šachtická
- Penzión Čachovo
- Hotel Fuggerov dvor / Barančia, spol. s r.o.
- Penzión Selčianka / Quatro, spol. s r.o.
- ARMA, s.r.o. Šachtická
- Team, s.r.o.
- DH-STAV s.r.o.

Zariadenia pre závodné stravovanie:

- Školská jedáleň / školské stravovanie – ZŠ Selce, Školská ul. 4
 - možnosť objednávanie obedov v zariadení školského stravovania, rozvoz obedov pre dôchodcov a starších občanov

Rýchlo obslužné občerstvovacie zariadenia:

- Pizzéria Tatiana / Branislav Patráš, Mlynská 361/0, Selce
- LILIEN / Andrea Pintérová, Horná 477/6, Selce
- Jana Rejdovianová
- Pohostinstvo u Babky
- Dolné Pohostinstvo, Selčianska cesta 60, Selce

A ďalšie zariadenia...

▪ Ubytovacie zariadenia

- Horský hotel Šachtička ***

Kapacita: 134 lôžok

- Chata Šachtička

Kapacita: 50 lôžok

- Hotel Fuggerov dvor

Kapacita: 50 lôžok (41 lôžok a 9 prísteliek) / 40 stoličiek

- Penzión Pod Margušovom

kapacita: 8 lôžok

Ubytovacie služby - individuálne rekreačné objekty

Kapacita: 112 lôžok

- Ubytovacie služby - individuálne rekreačné objekty

Lokalizácia: SFP 4 / Selčiansky diel, lokalita 4.1 Selčianska dolina - Čachovo

Kapacita: 112 lôžok

- Ubytovanie pre návštevníkov obce na súkromí priamo v obci v rodinných domoch - nezistené.

Lokalizácia: UO-A / Obytno – hospodársky, územná časť A0 / Širšie zázemie centra

UO-A / Obytno – hospodársky, územná časť A1 / Centrum - Centrálna zóna obce

UO-A / Obytno – hospodársky, územná časť A2 / Širšie zázemie centra

- Turistická ubytovňa s nízkokapacitným ubytovaním

Lokalizácia: UO-B / Športovo-rekreačný areál v obci, urbanistická lokalita B.1 Súčasná

Ubytovacie a reštauračné služby

Kapacita: 15 lôžok / 50 stoličiek

Nové rozvojové funkčné plochy a kapacity ubytovacích zariadení plánované v rámci ÚPN-O

- Ľapuška – individuálne rekreačné objekty
- Lokalizácia: SFP- 4 / Selčiansky diel, lokalita 4.3 Areál Šachtičky, časť 4.3.2
- Kapacita: 8 objektov, 40 lôžok / 70 stoličiek
- Penzión Čachovo - prestavba
- Lokalizácia: SFP- 4 / Selčiansky diel, lokalita 4.1 Selčianska dolina - Čachovo
- Kapacita: 50 lôžok / 70 stoličiek
- Horský apartmán Selčianka (pôvodne penzión) - plánovaná prestavba
- Lokalizácia: SFP- 4 / Selčiansky diel, lokalita 4.1 Selčianska dolina - Čachovo
- Kapacita: 50 lôžok / bez spoločného stravovania
- Športcentrum Selce-Čachovo / Stredisko rekreácie a zimných športov
- Chata Selčianska dolina - reštaurácia s ubytovaním* pôvodná koliba
- Ubytovňa s reštauráciou, ako technické, sociálne, stravovacie a ubytovacie zariadenie pre „Lyžiarske stredisko Čachovo“.
- Lokalizácia: SFP 4 / Selčiansky diel, lokalita 4.1 Selčianska dolina – Čachovo
- Kapacita 40 lôžok / 50 stoličiek, kapacita kuchyne 200 jedál/ deň, počet stoličiek v jedálni 72.
- Ubytovacie zariadenie pre agroturizmus
- Možná lokalizácia: UO-C / , UL C.3 Súčasná
- Predpokladaná kapacita: cca 20 lôžok
- Individuálne rekreačné objekty
- Lokalizácia: SFP-1 / Hrby - Staré Selce, Lokalita 1.2 Pred Selčianskou dolinou - Osičina
- Kapacita: 7 objektov, 25 lôžok
- Lokalizácia: SFP-1 / Hrby - Staré Selce, Lokalita 1.3 Pred Selčianskou dolinou
- Kapacita: 5 objektov, 20 lôžok, určené v rámci ZaD č.12 ÚPN-O
- Individuálne rekreačné objekty
- Lokalizácia: SFP- 4 / Selčiansky diel, Lokalita 4.3 Areál Šachtičky, časť lokality Ľapuška , Kapacita: 8 objektov, 40 lôžok
- Ubytovanie pre návštevníkov obce na súkromí priamo v obci v rodinných domoch

Telovýchova šport

Obec má na šport dobré podmienky. V oblasti športu sa obec zviditeľnila a populárne sú najmä: mužský aj ženský futbal, malý futbal, zjazdové lyžovanie, skoky na lyžiach, beh na lyžiach, zimný a letný biatlon, letné behy. K obľúbeným športom medzi občanmi patrí aj stolný tenis, turistika a cykloturistika. Vzhľadom na chov koní je vytvorený veľký potenciál aj pre rekreačné či športové aktivity v tomto odvetví. Rozvoj líniových pohybových aktivít iniciuje výnimočné podhorské a horské krajinné prostredie, v ktorom najnižšia nadmorská výška je 388 m a najvyššia 1 044 m.

Celoobecná športová a telovýchovná vybavenosť

▪ **Športovo-rekreačný areál v obci**

V súčasnosti ho predstavuje futbalové ihrisko, ako základ pre ďalší plánovaný rozvoj vybavenosti.

- **Obecná krytá plaváreň / letné kúpalisko**
Kapacita: cca 150 návštevníkov
- **Krytá športová viacúčelová hala** (multifunkčná hala)
- **Telocvičňa / Fitness centrum**

Rekreácia a cestovný ruch

Východiská rozvoja funkcie rekreácie a cestovného ruchu na území obce

Obec Selce má významné zastúpenie a postavenie v oblasti rekreácie a cestovného ruchu.

Koncepcia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu na území obce Selce

Urbanistická koncepcia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu v Selciach je v územnom pláne obce založená na nasledovných zásadách:

- Rekreačné potreby obyvateľov obce a záujmy účastníkov cestovného ruchu realizovať jednak vo vnútroobecnej polohe a jednak na ňu nadväzujúcich príľahlých rekreačných zónach obce.
- **Vnútroobecnú rekreačnú zónu** budú tvoriť verejné priestranstvá a verejná zeleň, prevažne v urbanistickom okrsku UO-A (územné časti A0, A1, A2), v juhozápadnej časti katastra na rozhraní UO-A a SFP-1 s orientovaním na dobre prístupné údolie Selčianskeho potoka a v severozápadnej časti intravilánu obce športový a rekreačný areál v UO-B. Špecifické postavenie predstavuje potenciálne územie pre plánovaný agroturizmus v UO-C / Areál Roľníckeho družstva, s chovom oviec a koní, s možnou spoločensko-ubytovacou vybavenosťou.

Príľahlé rekreačné zóny obce sa budú komplexne dotvárať nasledovne:

- **Príľahlá rekreačná zóna obce / SEVER** v severnej údolnej a horskej časti územia obce v súboroch funkčných plôch SFP 1 a SFP 4 na báze už existujúcej vybavenosti RCR a na ňu nadväzujúcu sústavu rekreačných trás a náučných chodníkov, prírodnej zelene a plánovaných rekreačných lesov vo forme funkčných plôch lesoparku.
- **Príľahlá rekreačná zóna obce / JUH** tvoriaca rekreačné zázemie obce v juhozápadnej časti katastra s orientovaním na športovo-rekreačné vybavenie (športová strelnica, pohybové trasy) v SFP 2 a plánované rekreačné lesy vo forme lesoparku v SFP 3.
- Výhodou je vzájomné, plynulé a bezkolízne prepojenie vnútroobecnej rekreačnej zóny a rekreačných zón obce medzi sebou sústavou rekreačných pohybových trás a náučných chodníkov.
- Nové rozvojové funkčné plochy s rekreačnou funkciou vrátane ubytovacích zariadení orientuje koncepcia ÚPN-O do súboru funkčných plôch SFP-1 / Hrby - Staré Selce, v lokalite 1.2 Pred Selčianskou dolinou - Osičina a do SFP-4 / Selčiansky diel, v lokalite 4.3 Areál Šachtický, časť 4.3.2 Ťapuška.
- Víkendové rekreačné záujmy návštevníkov sú smerované prevažne do SFP- 4 / Selčiansky diel, lokality: 4.1 Selčianska dolina - Čachovo, 4.2 Fuggerov dvor a 4.3 Areál Šachtický, s významnejšími rekreačnými danosťami, zariadeniami a turistickými aktivitami. Chýba výraznejšia možnosť letných aktivít pri vode (riešená je v 2. variante ÚPN-O Selce).

Výhodou je vzájomné, plynulé a bezkolízne prepojenie vnútroobecnej rekreačnej zóny a rekreačných zón obce medzi sebou sústavou rekreačných pohybových trás a náučných chodníkov.

Nové rozvojové funkčné plochy s rekreačnou funkciou vrátane ubytovacích zariadení orientuje koncepcia ÚPN-O do súboru funkčných plôch SFP-1 / Hrby - Staré Selce, v lokalite 1.2 Pred Selčianskou dolinou - Osičina a do SFP-4 / Selčiansky diel, v lokalite 4.3 Areál Šachtický, časť 4.3.2 Ťapuška.

Víkendové rekreačné záujmy návštevníkov sú smerované prevažne do SFP- 4 / Selčiansky diel, lokality:

4.1 Selčianska dolina - Čachovo, 4.2 Fuggerov dvor a 4.3 Areál Šachtičky, s významnejšími rekreačnými danosťami, zariadeniami a turistickými aktivitami. Chýba výraznejšia možnosť letných aktivít pri vode (riešená je v 2. variante ÚPN-O Selce).

Geograficko-krajinárske špecifiká a civilizačný potenciál Seliec má predpoklady posilniť funkciu plnohodnotnej horskej turistickej aglomerácie a strediska Špania Dolina, / Šachtička – Selce / Čachovo a rekreačno-športových aktivít. Obec Selce má šancu výraznejším exponenciálnym rozvojom tejto funkcie zaznamenať celkovú dynamizáciu a polarizáciu života obce.

Územie obce s rekreačnou funkciou

- **Rekreácia a cestovný ruch**
 - Stredisko rekreácie a cestovného ruchu Šachtičky / nadregionálneho významu
 - Vnútroobecná rekreačná zóna - lokality: Centrum / obecný park, Prírodný park na Selčianskom potoku
 - Príľahlé rekreačné zóny / Sever, Juh
 - Stredisko letnej rekreácie - Pred Selčianskou dolinou
 - Príľahlé rekreačné lokality: Selčianska dolina - Čachovo, Fuggerov dvor, Strelnica
 - Výletné miesto - Selčiansky (Malý) diel
 - Územie s prísnou reguláciou rekreácie a CR – archeologická. lokalita Hrádok / náučno-poznávací charakter
- Záhradkárská osada
- **Lesoparky**
 - Lesopark Šachtičky
 - Lesopark Selčianska dolina
 - Lesopark Staré Selce (skokanské mostíky)
 - Lesopark Breziny

Infraštruktúra

Cestná doprava

Obec Selce neleží na hlavných dopravných trasách medzimestského, celoštátneho až medzinárodného významu. Na tieto trasy má však vhodné napojenie cestou III/2418 cez komunikačnú sieť mesta Banská Bystrica. Selce ležia priamo na ceste III/2418 Banská Bystrica - Sielnica - **Selce** - Priechod – Baláže.

Základ komunikačnej siete obce v súčasnosti tvorí prieťah cesty III/2418 B. Bystrica - Selce – Baláže vo funkcii zberná komunikácia (Selčianska a Partizánska cesta). Šírka vozovky 6 m a chodníky šírky 1,5 m, prevažne v úseku z. ú. obojstranné (správa BBSK). Vysoká intenzita všetkých druhov dopravy, vrátane ťažkej nákladnej a autobusovej dopravy na tejto ceste spôsobuje nadmernú záťaž obytného prostredia obce, miestami aj vzhľadom na jej nevyhovujúce šírkové parametre. Komunikačnú sieť dopĺňa systém obslužných komunikácií v správe obce Selce: Dolná ul., Horná ul., Ku strelnici, Školská ul., Vyšovec, Nová ul., Športová ul., Mlynská ul., Poľná ul., Potočná ul.

Železničná doprava

Obec nemá priame železničné napojenie na železničné trate. Z hľadiska železničnej dopravy má obec Selce však vhodné cestné dopravné napojenie na železničnú stanicu v Banskej Bystrici.

Letecká doprava

Na území obce Selce Dopravný úrad neeviduje žiadne oficiálne letisko ani heliport, ani letecké pozemné zariadenie. Územie sa však nachádza v priestore ochranných pásiem Letiska Sliač.

Časť katastrálnych území sa ale nachádza v OP letiska Sliač, určených rozhodnutím Ministerstva dopravy SR.

Vodná doprava

Riešené územie spadá nemá lodnú dopravu ani sa neplánuje.

Statická doprava – je pokrytá parkovacími miestami na vlastných pozemkoch, v garážach rodinných domov, na samostatných parkovacích plochách pri zariadeniach občianskej vybavenosti.

Cyklotrasy a turistické trasy

Obec Selce svojou geografickou polohou, morfológiou terénu a rozmiestnením územného potenciálu má pre rozvoj cyklistickej dopravy veľmi dobré predpoklady. Hlavne v zastavanom území obce sa tým, že sa dobudujú cyklistické komunikácie, resp. pruhy, relatívne zníži používanie osobných motorových vozidiel a tým aj ich negatívny vplyv na obytnú pohodu a životné prostredie.

Priamo v zastavanom území obce v súčasnosti nie sú vybudované samostatné cyklistické komunikácie, preto ÚPN-Otejto problematike venuje pozornosť, vzhľadom na vhodné podmienky pre rozvoj tohto druhu dopravy v kategórii nemotoristických komunikácií sleduje dlhodobý trend vytvárania priaznivých podmienok pre peších a cyklistov.

Zásobovanie pitnou vodou

Verejný vodovod v obci je napojený na Pohronský skupinový vodovod (cez vodojem Nemce) a skupinový vodovod Slovenska Ľupča – Priechod - Selce (cez vodojem Priechod), súčasťou vodárenského systému je aj prameň Jelšiny s legislatívne povoleným odberom 1,0 l.s⁻¹. Vodovod je v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s. (StVPS, a. s.), závod Banská Bystrica. Koncept ÚPN obce Selce v rámci širších územných súvislostí rešpektuje existujúci systém zásobovania riešeného územia pitnou vodou.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Z hľadiska širších vzťahov je verejná splašková kanalizácia v obci Selce súčasťou aglomerácie Banská Bystrica. Vybudovaná verejná splašková kanalizácia je zaústená do zberača AS-1 verejnej kanalizácie mesta Banská Bystrica, prostredníctvom ktorej sú odpadové vody odvedené na ČOV Banská Bystrica. ÚPN obce Selce v etape konceptu v rámci širších územných súvislostí rešpektuje: existujúci systém odvádzania komunálnych odpadových vôd a ich čistenie na ČOV Banská Bystrica

Odtokové pomery

Z hľadiska širších vzťahov katastrálne územie obce Selce nie je ovplyvňované odtokom zrážkových vôd z iného územia. Zrážkové vody z katastrálneho územia otekajú:

- Selčianskym potokom z povodia s číslom hydrologického poradia 4–23-02–082 a 4-23-02-083
- Nemčianskym potokom z povodia s číslom hydrologického poradia 4–23-02–084.

Odvádzanie dažďových vôd

dažďová kanalizácia (pôvodná jednotná kanalizácia) s 3 výustami do potoka Rakovec.

Zásobovanie elektrickou energiou

Zásobovanie distribučných transformátorových staníc umiestnených v katastrálnom území obce Selce je zabezpečené z 22 kV vedení č. 307/308, ktoré sú napojené z dvoch 110 / 22 kV rozvodní mesta Banská Bystrica (Fončorda Bánoš), ktoré napájajú dva vzdušné 22 kV vedenia č. 307 a 308. Distribučná sústava VN 22 kV vedení v obci Selce zrealizovaná len vzdušnými vedeniami ved. č.308 (RZ 110/22kV Bánoš) v celej obci. Zo severnej časti obce je realizovaný druhý 22 kV napájač 22 kV káblovým podzemným vedením (odbočka z ved. č. 307) od lyžiarskeho strediska Šachtičky, ktorý je napojený z RZ 110 / 22 kV Fončorda a ukončený blokovej TS Fuggerov dvor. V obci Selce sú 22 kV vedenia a prípojky vedené na betónových podperných bodoch, ktoré sú ukončené na stožiarových a stĺpových trafostaniciach.

Zásobovanie plynom

Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je spoločná integrovaná sústava zásobovania plynom, lokalizovaná severovýchodne od Banskej Bystrice, v k.ú. Kynceľová. Plynoregulačná stanica RS 3000 (VT/ST Q = 3 000 m³.h⁻¹ pre zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 MJ.m⁻³) slúži pre zásobovanie zemným plynom k. ú. Nemce, Kynceľová, Senica a Selce.

Orientačný prepočet ukázal, že prírodné potrubie do Seliec, ako aj sústava hlavných STL plynovodov v obci **vyhovuje aj pre výhľadové zaťaženie plynovodov, avšak jestvujúce vedľajšie plynovody spravidla nemožno využiť pre plynifikáciu nových obytných priestorov.**

Existujúca distribučná sieť má dostatočné rezervy pre pripojenie plánovaného rozvoja. Pripojenie jednotlivých rozvojových plôch je navrhované z existujúcich zariadení DS. Pre vypočítané bilancie je možné využiť existujúcu

distribučnú sieť bez zvláštnych investičných nákladov a úprav. V dotknutých územiach budú v ďalších stupňoch projektových riešení navrhované presne špecifikované zariadenia tak, aby pokryli požadované bilancie v zmysle postupnosti rozvoja danej lokality. Prípadné rozšírenie odberu v obci pre fyzické resp. právnické osoby je nutné konzultovať na SPP a.s. distribúcia. Po vyplnení príslušnej „Žiadosti o pripojenie do distribučnej siete“ bude investorovi predložená „Zmluva na odber plynu“ a pripojovacie podmienky napojenia areálu na verejný plynovod.

Plynovody kapacitne postačujú pre bežné rozšírenie bytovej výstavby.

Zásobovanie teplom

ÚPN-O predpokladá, že pri novej výstavbe resp. rekonštrukcii bytového fondu budú mať prakticky všetky byty, zariadenia občianskej vybavenosti a prevádzkové zariadenia v Selciach niektorý z novodobých spôsobov vykurovania. Zásobovanie tepelnou energiou bude z vlastných kotolní napojených na zemný plyn, alebo iný zdroj energie.

Hlavným rozvojovým trendom v oblasti zásobovania teplom je perspektívna kvalitatívna zmena vykurovania, t. j. prechod na používanie ušľachtilých druhov palív a nositeľov energie, ktoré sú nenáročné na obsluhu a splňajú environmentálne podmienky. Zásobovanie teplom rieši ÚPN-O komplexnou plynofikáciou, resp. jednocestným zásobovaním elektrinou pre všetky energetické potreby vrátane vykurovania. Kvalitatívna zmena nositeľa energie je podmienená technickými podmienkami, a to plošnou konfiguráciou plynovodnej siete resp. zahustením a zosilnením elektrického rozvodu.

Postupujúca plynofikácia Seliec, ako aj používanie elektriny na vykurovanie vytvára možnosť odstrániť ekologickú záťaž územia spôsobenú spaľovaním fosílnych palív.

V súlade s koncepciou urbanistického rozvoja ÚPN-O navrhuje v zastavanom území obce používať na zásobovanie teplom zemný plyn v rozsahu 80 - 90 % stavebného fondu a elektrickú energiu v rozsahu 10 - 20 %. Pre všetky aktivity v katastrálnom území obce je všade dostupná elektrická energia a len v odľahlých športovo - rekreačných strediskách sa pre potreby vykurovania predpokladá aj používanie skvapalneného plynu P-B.

Telekomunikačná sieť

Zastavané a príslušné záujmové územia katastra obce Selce sú v oblasti poskytovania elektronických komunikačných služieb, služieb rádiových sietí a globálneho systému mobilnej komunikácie (GSM) zabezpečované viacerými poskytovateľmi týchto služieb.

Dominantným poskytovateľom elektronických komunikačných služieb pre podniky, verejný a súkromný sektor prostredníctvom káblových rozvodov patrí spoločnosť Slovak Telekom, a. s. Spoločnosť Orange Slovensko, a. s. je výrazným v poskytovaní rádiových elektronických komunikačných služieb. Tieto spoločnosti majú v územnom celku banskobystrického kraja, ako aj v katastrálnom území obce výraznú väčšinu elektronickej komunikačnej infraštruktúry. Technológie EKS sú v zmysle právnych predpisov zdieľané aj inými poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb.

V extraviláne obce sa nachádza EKS v správe NASES (Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby).

Pre zabezpečenie telefonizácie riešených lokalít s plánovanou výstavbou je potrebné rozšíriť a dobudovať telekomunikačnú sieť a zariadenia. Pre poskytovanie elektronických komunikačných služieb sa v rozšírenom rozsahu budú využívať pevné bezdrôtové širokopásmové prístupové rádiové systémy (WLAN) a služby mobilných sieťových operátorov (GSM).

Medzi problémové javy pri modernizácii a rozširovaní elektronickej komunikačnej infraštruktúry patrí husto zastavané územie centra obce, existujúca technická infraštruktúra s väčšími ochrannými pásmami a prírodné prekážky.

Odpady a nakladanie s odpadmi

Cieľ základnej filozofie POH obce, ktorou je zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov a zvýšenie podielu vytriedeného odpadu z celkového množstva komunálnych odpadov, predpokladá o. i. v bezprostrednom časovom horizonte nevyhnutnosť zabezpečenia strediska triedeného komunálneho odpadu a kompostárne, s dôrazom na environmentálnu prijateľnosť a eliminovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Systém odpadového hospodárstva v obci Selce vychádza z aktuálne platnej odpadovej národnej a európskej legislatívy.

Základnou filozofiou POH obce Selce zostane na prvom mieste snaha o zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov.

Prvoradým cieľom obce Selce v zmysle platnej legislatívy je zvýšenie množstva vytriedených zložiek z komunálneho odpadu od obyvateľov obce. Odvoz odpadu zabezpečuje Obecný úrad Selce dodávateľskou firmou Waste transport, a. s. Marius Pedersen. Domový odpad sa zhromažďuje v kuka nádobách, každých 7 dní je odvázaný na skládku odpadu. Rozmernejší odpad z domácností a odpad z cintorína sa zhromažďuje vo veľkokapacitných kontajneroch.

Odvoz separovaného zberu sa uskutočňuje pravidelne podľa harmonogramu. Zbiera sa sklo, papier, plasty, tetrapaky. V priebehu roka sa robí zber pneumatík, železného šrotu, zber akumulátorov a batérií, zber objemných odpadov, zber elektrického a elektronického odpadu.

Problematiku odpadového hospodárstva ÚPN-O rieši v súlade s programovými dokumentmi v oblasti odpadového hospodárstva v zmysle aktuálneho POH obce Selce.

Akceptuje pritom cieľ základnej filozofie POH obce, ktorým je zníženie produkcie vzniknutých komunálnych odpadov a zvýšenie podielu vytriedeného odpadu z celkového množstva komunálnych odpadov. To predpokladá o. i. v bezprostrednom časovom horizonte nevyhnutnosť zabezpečenia zvýšeného triedenia komunálneho odpadu a tiež perspektívne riešenie kompostovania s dôrazom na environmentálnu prijateľnosť a eliminovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie.

ÚPN obce koncepcie rieši predovšetkým:

- lokalizáciu komplexne vybaveného zberného dvora, resp. strediska triedeného zberu v obci, ktorého súčasťou bude aj priestor na zhromažďovanie vytriedených nebezpečných zložiek komunálneho odpadu a elektroodpadov
- návrh likvidácie divokých skládok a smetísk menšieho rozsahu nachádzajúcich sa miestami na okrajoch obce, spôsob likvidácie biologicky rozložiteľného odpadu .
- lokalizácia strediska triedeného zberu a kompostoviska sa javí ako vhodná v rámci funkčného využitia časti areálu hospodárskeho dvora .

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Národné kultúrne pamiatky sa považujú za **jednu z najhodnotnejších a najvýznamnejších súčastí hmotného kultúrneho dedičstva** Pamiatkové objekty vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku v obci Selce sú evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (pamiatkový zákon) podliehajú legislatívnej ochrane:

- r. k. Kostol sv. Cyrila a Metoda
- Hrádok výšinný (Selecký hrádok)

V katastrálnom území obce sa nachádzajú tieto evidované archeologické nálezy:

- priestor historického jadra obce s areálom Farského kostola sv. Cyrila a Metoda (stredovek, novovek),
- priestor objektu bývalého mlyna (novovek),
- priestor rázcestia Čachovo - Fuggerov dvor - Selce (pravek),
- Malý diel – depot z doby železnej (mapa 1);
- Kogliarka – historické banské diela (mapa 2);
- Staré Selce - neskorá doba rímska, obdobie včasného stredoveku (mapa 1);
- historické cesty (mapa 3);
- NKP – hrádok výšinný (viď vyššie).
- národná kultúrna pamiatka „Hrádok“, evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 2192/1 (pravek).

Obec Selce má kultúrno-historické dedičstvo v podobe zachovaných historických fragmentov zaradených do zoznamu národných kultúrnych pamiatok, resp. tiež ďalších hodnotných solitérov a urbánnych celkov

nachádza sa zachovaná historická urbanistická štruktúra a historický stavebný fond:

- cestná radová dedina – zástavbu charakterizujú troj- a viac priestorové domy, murované, podpivničené, s hĺbkovým radením priestorov, pozdĺž zadnej izby s pavlačou; strechy valbové alebo sedlové;

- zachovaná je historická parcelácia – na hlavnú komunikačnú os – od juhozápadu smerom na severovýchod sú priečne obojstranne radené úzke parcely, tiahnuce sa hlboko do dvorov a záhumnia; S-SV od kostola sa ulica rozširuje a tvorí tzv. návšie – táto zástavba tvorí historické jadro zástavby obce;
- v historickom jadre obce je zachovaných niekoľko prízemných, býv. sedliackych domov s bránou do podjazdu;
- nachádza sa tu stĺp s Immaculatou, kaplnka sv. Jána Nepomuckého, kríž pre farou, zachovaný je objekt mlyna.
- Na uvedené nehnuteľné kultúrne pamiatky zapísané v ÚZPF sa viaže pamiatkovým zákonom stanovený priestor bezprostredného okolia, v ktorom nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu 10 m od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky. Vzdialenosť 10 m sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.
- (Ochrana pamiatkového fondu definovaná zákonom č. 49/2002 Z. z. v znení zákona č. 104/2014 Z. z. § 27 Základná ochrana kultúrnej pamiatky, odsek 2).

Koncept ÚPN-O navrhuje: Zásady a regulatívy zachovania kultúrno-historických hodnôt.

Rešpektovať záväznú časť územného plánu VÚC Banskobystrického kraja v platnom znení:

- Zohľadňovať a rešpektovať kultúrno-historické a urbanisticko-architektonické danosti, zachovať ráz vidieckeho priestoru, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a špecifiká jednotlivých regiónov (*regulatívy ÚPN VÚC BB : 1.7.1, 1.7.2, 1.7.3 a 1.7.4*);
- V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu viazať prednostne do zastavaného územia sídiel, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických vidieckych celkov (*ÚPN VÚC BB bod 3.8.*);
- V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva podľa regulatívov chrániť národné kultúrne pamiatky, archeologické nálezy a náleziská a kultúrne dedičstvo; podporovať územnú ochranu hodnôt v území historických jadier obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom; rešpektovať a zachovať typické formy a štruktúry osídlenia (*regulatívy ÚPN VÚC BB: 5.1, 5.6, 5.7., 5.8, 5.10, 5.14, 5.15*)

V katastrálnom území obce Selce rešpektovať a zohľadniť:

- Na k.ú. obce nie sú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) evidované pamiatkové územia ani ich ochranné pásma.
- Na k.ú. sú v ÚZPF evidované národné kultúrne pamiatky (NKP):
 - **kostol - r. k. sv. Cyrila a Metoda**
 - **archeologické nálezisko hrádok výšinný** (k. ú. Selce a k. ú. Priechod)
- Na k.ú. sa nachádzajú **evidované archeologické náleziská**:
 1. historické centrum obce s areálom Farského kostola sv. Cyrila a Metoda – stredovek, novovek
 2. priestor objektov bývalých mlynov – novovek
 3. rázcestie Fuggerov dvor – Čachovo – praveké sídlisko
 4. Malý diel – depot z doby železnej
 5. Kogliarka – historické banské diela
 6. Staré Selce - neskorá doba rímska, obdobie včasného stredoveku
 7. historické cesty
 8. NKP – hrádok výšinný
- Na k.ú. sa nachádza zachovaná **historická urbanistická štruktúra a historický stavebný fond**:
 - cestná radová dedina – zástavbu charakterizujú troj a viac priestorové domy, murované, podpivničené, s hlbokým radením priestorov, pozdĺž zadnej izby s pavlačou; strechy valbové alebo sedlové.
 - zachovaná je historická parcelácia – na hlavnú komunikačnú os – od juhozápadu smerom na severovýchod sú priečne obojstranne radené úzke parcely, tiahnuce sa hlboko do dvorov a záhumnia; S-SV od kostola sa ulica rozširuje a tvorí tzv. návšie – táto zástavba tvorí historické jadro zástavby obce.
 - v historickom jadre obce je zachovaných niekoľko prízemných, bývalých sedliackych domov s bránou podjazdu.

- nachádza sa tu stĺp s Immaculatou, kaplnka sv. Jána Nepomuckého, kríž pred farou, zachovaný je objekt mlyna.

Koncepcia územného plánu obce Selce zhodnocuje kultúrno-historické dedičstvo v územno-správnom vymedzení katastra obce a rieši reanimáciu potenciálneho obrazu komplexnej štruktúry kultúrnej krajiny sídla, pri stanovení stabilizačných opatrení a regulatívov na ich dosiahnutie. Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia sa tak prioritne zameriava na:

- zachovanie celistvosti zachovaných fragmentov historicky vyvinutej rurálno-urbánnej štruktúry obce, s vyššou organizujúcou a integrujúcou účinnosťou, pôvodnou vzťahovou logikou a priestorovou proporčnosťou,
- akceptáciu kultúrno-historických územných a objektových fragmentov, priestorov a solitérov s významnou hodnotou, ktoré dokladujú historické aspekty vývoja územia súčasného sídelného útvaru Selce,
- uplatnenie výnimočných priestorových a funkčných predpokladov kontinuálnej prepojenosti urbánneho priestoru obce s krajinou štruktúrou a v nej situovaných lokalít historickej hodnoty,
- zachovanie špecifického rázu historicky vyvinutej rurálnej štruktúry priestoru a historicky utvorenej okolitej krajiny,
- zachovanie historického charakteru cestnej radovej zástavby v časti historického jadra obce (Partizánska ulica, Mlynská ulica) a zachovanie dominantnosti stavby kostola sv. Cyrila a Metoda,
- potrebu ochrany a koncepčného zhodnotenia kultúrno-historickej podstaty pre ďalší plnohodnotný vývoj rurálnej štruktúry obce a jej funkcií, pri akceptácii perspektívnych funkčných a priestorotvorných požiadaviek

Rešpektovať a chrániť (pamiatkový zákon): národné kultúrne pamiatky (NKP)

Základná ochrana NKP:

§ 27 ods. 1 – Základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

§ 27 ods. 2 - V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Obnova NKP:

§ 32 ods. 1 – Obnova kultúrnej pamiatky je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou sa rozumejú aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu

§ 32 ods. 2 - Pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný Krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy. Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil.

- archeologické nálezy a náleziská

§ 36 ods. 2 – Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad. Žiadosť obsahuje majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zamýšľaného zásahu do terénu.

§ 36 ods. 3 – Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

- historickú urbanistickú štruktúru a historický stavebný fond
 - v zastavanom území obce zachovať vidiecky charakter zástavby; pri prestavbe, dostavbe a novej výstavbe zohľadniť mierku pôvodnej štruktúry zástavby, zachovať typickú siluetu zástavby, uplatniť typické architektonické prvky a materiálové riešenia,
 - zachovať reliéf historickej krajiny so zachovanými reliktnými banskej činnosti a historickej cestnej siete.

Pri zemných prácach v riešenom území i mimo uvedených archeologických nálezov a nálezísk v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu a zákona územnom plánovaní v znení neskorších predpisov je KPÚ Banská Bystrica dotknutým orgánom štátnej správy v každom konaní stavebného úradu týkajúceho sa stavebnej činnosti ako aj rekonštrukcie historických objektov, ktorá predpokladá zemné práce na predmetnom území.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Hluk, vibrácie

Obec Selce neleží na hlavných dopravných trasách medzimestského, celoštátneho až medzinárodného významu. Na tieto trasy má však vhodné napojenie cestou III/2418 cez komunikačnú sieť mesta Banská Bystrica.

Obec Selce ležia priamo na ceste III/2418 Banská Bystrica - Sielnica - **Selce** - Priechod – Baláže. Z hľadiska dopravného významu ako aj vplyvov dopravy na životné prostredie je rozhodujúce dopravné zaťaženie cesty III. triedy č. 2418, ktorá je dopravnou kostrou obce - zbernou komunikáciou, do ktorej vyúsťujú miestne komunikácie. Intenzita dopravy / Sčítanie dopravy - cesta III. tr. 2418 v obci Selce podľa metodiky SSC na ceste III tr. 2418 predpokladá nárast automobilovej dopravy v obci o 40%, v roku 2040, čo prezentuje ďalšie navýšenie negatívneho dopadu na ŽP obytného územia v zastavanom území obce. Výpočet hluku z dopravy pre rok 2040 preukazuje **opodstatnenosť riešenia preložky cesty III. tr. 2418** prezentovaného v ÚPN obce mimo z. ú. obce Selce (SZ obchvat obce Selce) aj z dôvodu nadmerného zaťaženia obytného prostredia hlukom z dopravy.

Na základe predloženého výpočtu, v prípade ponechania cesty v súčasnej polohe znamená prekročenie povolených hodnôt záťaže obytného prostredia:

cez deň oproti povolenej hodnote 50 dB o **19,31 dB**

v noci oproti povolenej hodnote 45 dB o **12,80 dB**

Ďalšie zdroje hluku v súčasnosti a tiež potenciálne predstavujú bodové zdroje z výroby a prevádzok, priority drobných prevádzkarní v obytných zónach, ako aj hudobných a športových produkcií.

V tomto ohľade je potrebné na zonálnej úrovni ÚPN obce Selce riešiť zónovanie novej (prípustnej) lokalizácie prevádzok vo vzťahu k hlučnosti a dbať o dodržiavanie platných zákonných noriem.

Rozvojové aspekty urbánnych funkcií v zmysle koncepcie ÚPN obce si vyžadujú sústavné priebežné monitorovanie hlukových pomerov a ich možné usmerňovanie v zmysle zákonných noriem.

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete je v Územnom pláne obce potrebné pri návrhu nových lokalít v blízkosti ciest III. triedy posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hladinách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov ako aj rešpektovať zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Na základe mapy radónového rizika možno konštatovať, že kataster obce sa nachádza v území stredného až vysokého radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002).

Pred výstavbou obytných budov a pobytových miestností je povinnosťou investorov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s § 47 ods.7 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Kontaminácia pôdy

Realizovanie poľnohospodárskych, výrobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť čierne skládky odpadov a to na poľnohospodárskej ako aj lesnej pôde. V okolí týchto skládok sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky.

V dotknutom území a jeho okolí prevládajú poľnohospodárske aktivity, najmä rastlinná výroba. Pôda môže byť znečisťovaná hnojivami, tak aj rôznymi ochrannými chemickými prostriedkami. Dávky aplikovaných chemických látok do pôdy však od konca 90 tých rokov postupne poklesávali.

Kontaminácia horninového prostredia organickými látkami nebola zistená.

Znečistenie vôd

Slovenská republika sa vstupom do Európskej únie zaviazala plniť požiadavky Európskeho spoločenstva v oblasti ochrany, využívania, hodnotenia a monitorovania stavu vôd zastrešené rámcovým dokumentom známym pod názvom Rámcová smernica o vode – RSV (Water Framework Directive 2000/60/EC). Rámcová smernica bola transponovaná do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a vyhlášky č. 418/2010 Z. z.. Do nového zákona boli premietnuté aj jednotlivé princípy z príslušných smerníc EÚ. Ide najmä o:

- všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
- účelné a hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd,
- manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek,
- znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha.

V rámci implementácie smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23.10.2000 a vodného plánovania bol vyhotovený Vodný plán Slovenska, spracovaný v rámci prvého plánovacieho cyklu RSV, ktorý sa končí v roku 2015 a Plán manažmentu čiastkového povodia Váhu (2009), ktorých súčasťou sú programy opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov.

V Slovenskej republike prebieha systematické sledovanie kvality podzemných vôd sústredené do významných vodohospodárskych oblastí, kvalitu podzemných vôd systematicky zabezpečuje Slovenský hydrometeorologický ústav.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Environmentálne problémy vznikajú v dôsledku priestorového stretu ekologicky hodnotných prvkov krajiny štruktúry, ktoré z hľadiska krajinnno-ekologického považujeme za ohrozené javy a stresových faktorov, ktoré v ekologickom hodnotení vystupujú ako javy ohrozujúce.

Na základe identifikácie problémov zo stretov ohrozených a ohrozujúcich javov sme v riešenom k. ú. Selce vymedzili nasledovné skupiny environmentálnych problémov:

- Zvýšené povodňové riziko spôsobené Sečanským potokom
- Potenciálne ohrozenie územia obce extrémnym odtokom zrážkových vôd z povrchového odtoku povodia Selčianskeho potoka a potoka Jelšiny.
- Dopravné zaťaženie obytného prostredia hlukom cesty III/2418 Banská Bystrica
- Negatívny vplyv cestnej dopravy na obytné plochy - hluk, prašnosť, emisie.
- Občasné spaľovanie biologického odpadu v obci.
- Biotický faktor ohrozujúci urbánnu vegetáciu môžu predstavovať i invázne druhy rastlín, ktoré oslabujú, niekedy až ničia okolité dreviny
- Umiestňovanie reklamných tabúl v obci

V riešenom území obce Selce je stav životného prostredia priaznivý a koncentrácia stresových faktorov je nízka.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Koncept ÚPN-O Selce nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia.

Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov a s nimi súvisiace opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia obyvateľstva. Koncept ÚPN-O navrhuje ekostabilizačné opatrenia, ktoré nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym pozitívnym vplyvom bude aj zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Pri návrhu priestorového a funkčného usporiadania a celkovej urbanistickej koncepcie sa vychádzalo z vysokého potenciálu pracovných príležitostí a tlaku na vytvorenie rovnováhy v ostatných funkčných zložkách rozvoja územia (bývanie, služby, zotavenie a väzby medzi nimi).

Koncept riešenia navrhuje v obci nové plochy pre rozvoj bývania, občianskeho vybavenia, rekreácie. V Koncepte ÚPN-O je zadefinované aj aké typy občianskej vybavenosti, rekreácie je vhodné a nevhodné umiestňovať do kontaktu s obytným územím.

V oblasti dopravy koncept v oboch variantoch uvažuje (obchvatom) preložkou cesty III/2418 do polohy severo-západného obchvatu obce. Základnú komunikačnú sieť dopĺňa systém obslužných komunikácií súčasných a navrhovaných vo funkcii C2, C3 v kategórii MO 7,5/40 resp. MO 8/40, ktoré zabezpečia aj dopravné sprístupnenie rozvojových lokalít, Ostatné významné komunikácie obslužné funkčnej tr. C3, sprístupňujúce rekreačné územia obce. Vzhľadom na nadmerné zaťaženie komunikácie rekreačnou návštevnosťou strediska koncept navrhuje upraviť šírkové parametre cesty pre účely možného parkovania vozidiel pozdĺž cesty a to na úsekoch územne vyhovujúcich pre potrebné rozšírenie vozovky na min. 10 m. Ako pozitívne možno hodnotiť Koncept ÚPN-O, ktorý navrhuje pešie plochy a námestia s dominantným pohybom chodcov, nových rozvojových lokalítach rieši menšie verejné priestory a chodníky s dominantným pohybom chodcov, Riešiť plochy s dominantným pohybom peších s obmedzeným pohybom obslužnej dopravy, rámci budovania nových komunikácií v obci riešiť minimálne jednostranné chodníky pozdĺž komunikácií. Dobudovanie chýbajúcich chodníkov v existujúcej zastavanej časti obce s prepojením na turistické chodníky, taktiež sa podporujú všetky iniciatívy na získavanie tepelnej energie z netradičných druhov energií, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období.

Kvalitu bývania umocňuje napojenie na inžinierske siete, voda, kanál, plyn, elektrina, ktoré kapacitne je dostatočné pre obidva varianty.

Z dostupného regionálneho mapovania prírodnej rádioaktivity možno konštatovať, že v k. ú. Selce prevládajú plochy s nízkym stupňom radónového rizika. Severná časť k. ú. Selce – SFP-4 / Selčiansky diel, lokalita 4.3 / Areál Šachtičky a rovnako časť SFP-1 / Hrby – Staré Selce, lokalita 1.1 / Pred Selčianskou dolinou **predstavujú referenčné plochy stredného radónového rizika.** južnej časti SFP-4 / Pred Selčianskou dolinou, na pravom brehu bezmenného potoka - nízke radónové riziko,

- v UO-B / Športovo-rekreačný areál v obci na ľavom brehu potoka Rakovec - stredné radónové riziko,
- v UO-A, v jeho územnej časti A2, lokalita Na záhumnie - vysoké radónové riziko.

Vzhľadom na doterajšie merania radónového prieskumu, možno považovať radónové riziko z hľadiska územného rozvoja obce za nezanedbateľný limit. Na základe mapy radónového rizika možno konštatovať, že kataster obce sa nachádza v území nízkeho až stredného radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002). Celá zastavaná časť obce je v priestore so stredným radónovým rizikom. Pri regulácii výstavby, resp. prestavby stavebnej štruktúry na území obce Selce je potrebné riadiť sa aktuálne platnou legislatívou o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov

V koncepte ÚPN-O Selce sa nenavrhujú nové funkčné plochy, ktoré by vytvárali významné riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva alebo by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady a narušovali pohodu a kvalitu života a stav životného prostredia obyvateľov. Navrhuje reštrukturalizáciu areálu roľníckeho družstva a pôvodného areálu mliekárne v obci Selce. Nové plochy pre rozvojové územia s výrobnou funkciou sa navrhujú v dostatočnej vzdialenosti od obytného prostredia, ale prevádzkovo a opticky v kontakte s týmto územím. Ostatné výrobné územia sú v obci považované za stabilizované.

Koncept návrhu je vodozdržné ochranné a pôdochranné opatrenia za účelom zachovania zrážkových vôd z povrchového odtoku v území mimo intravilánu obce, ako aj ochrany pred záplavami, resp. revitalizácie prirodzených koridorov vodných tokov (trvalých, občasných) a ich brehových území so zámerom obnovy ich integrity a tiež v súvislosti s klimatickými zmenami,

Dotvára multifunkčnú vnútro obecnú rekreačno-oddychovú zónu v priestore nadväznom na súčasný futbalový štadión

Ako aj dotvára exponované priestory s funkciou rekreácie a cestovného ruchu v lokalitách Šachtička a Selčianska dolina s dôslednou reguláciou vo vzťahu k legislatívnej ochrane prírody a krajiny, ochrane vôd (chránená vodohospodárska oblasť Nízke Tatry – západná časť) a životného prostredia.

Koncept riešenia dopĺňa do územia nové rozvojové rekreačné územie zamerané na zimné športy a tiež dopĺňa plochy pre víkendovú rekreáciu vo väzbe na existujúce, čo bude mať pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva. Pri riešení jednotlivých rozvojových plôch navrhovaných v rámci konceptu ÚPN-O Selce je potrebné dôsledne dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré budú platné v čase realizácie jednotlivých konkrétnych projektov.

Pre návrhové obdobie variante 1 uvažovaný nárast oproti súčasnemu stavu (2125) 700 obyvateľov na úroveň cca 2825 obyvateľov k roku 2035. Koncept riešenia vytvoril podmienky pre nárast obyvateľstva s rezervou v územnej ponuke pre cca 355 bytov.

Vo variante 2 uvažovaný nárast oproti stavu (2125) o 345 obyvateľov na úroveň cca 2470 obyvateľov k roku 2035. Koncept riešenia vytvoril podmienky pre nárast obyvateľstva s rezervou v územnej ponuke pre cca 213 bytov.

Z hľadiska dlhodobého klesajúceho lineárneho trendu, ale aj potreby obyvateľov v obci udržať, resp. ich do obce prilákať a zároveň zvrátiť negatívny trend vekovej štruktúry hodnotíme ako únosnejší variant 2

Pri Variante 1 by došlo k navýšeniu rod. domov o 298 a bytových jednotiek o 355 b.j.

Pri Variante 2 by došlo k navýšeniu rod. domov o 178 a bytových jednotiek o 213 b.j.

Návrh do roku 2035 pri variante 1 je nadhodnotený.

Z hľadiska ochrany životného prostredia koncept akceptuje cieľ základnej filozofie POH obce, ktorým je zníženie produkcie vzniknutých komunálnych odpadov a zvýšenie podielu vytriedeného odpadu z celkového množstva komunálnych odpadov. To predpokladá o. i. v bezprostrednom časovom horizonte nevyhnutnosť zabezpečenia zvýšeného triedenia komunálneho odpadu a tiež perspektívne riešenie kompostovania s dôrazom na environmentálnu prijateľnosť a eliminovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie. Medzi pozitívne ekonomické dôsledky možno považovať nárast počtu pracovných miest v obci, hlavne v oblasti služieb, hlavne cestovnom ruchu. V najbližšom, prechodnom období rozvoja obce je územný a technický rozvoj Selce zameraný hlavne na prípravu a budovanie verejnoprospešných stavieb a zariadení technickej vybavenosti a rekonštrukcie inžinierskych sietí a dopravy.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré budú rozložené rovnomerne počas celého navrhovaného obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov a stavieb technickej infraštruktúry dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné. Pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva bude mať návrh nových plôch verejnej zelene.

Nulový variant by znamenal, že obec by sa rozvíjala podľa doterajšej územnoplánovacej dokumentácie, neriešenie **preložky cesty III. tr. 2418** prezentovaného v ÚPN obce mimo z. ú. obce Selce, by zväčšovalo zaťaženie obyvateľov obce hlukom. V hodnotenej ÚPD preložka cesty je navrhovaná mimo obce, tým navrhovaná ÚPD nebude mať negatívny vplyv na obyvateľstvo

Z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo je predpokladaný nepriamy negatívny vplyv súvisiaci so zintenzívňovaním budúcej stavebných aktivít v území. Nepriamym pozitívnym vplyvom bude zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Pri dodržaní navrhovaných opatrení a záväzných regulatívov sa významné negatívne vplyvy Konceptu ÚPN-O na obyvateľstvo nepredpokladajú.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Na katastrálnom území obce Selce sa nachádzajú ložiská nerastných surovín v ÚPN obce Selce uvádzané v zmysle podkladov ŠGÚDŠ – Ložiská nerastných surovín a staré banské diela

-Výhradné ložisko (561) - CHLÚ (chránené ložiskové územie) „Selce“ – nerudy (vápenec ostatný), ťažené ložisko s posledným rozhodnutím CHLÚ=DP, organizácia poverená ochranou – STAVMEZ s.r.o. so sídlom v Bratislave, ktorá sa podieľa na jeho využívaní.

Ložisko nevyhradeného nerastu LNN (4117)

Koncepcia ÚPN obce Selce variant 1 a variant 2 akceptuje podklady o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách v plnom rozsahu a navrhuje riešenie najvýhodnejšie z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania. Vzhľadom na súčasne a predpokladané využívanie ložiska-**Výhradné ložisko (561) - CHLÚ**

Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska územie v blízkosti dobývacieho priestoru nie je využívané, ani v rámci ÚPN-O navrhované na obytné a rekreačné účely.

Koncept návrhu nepredpokladá žiadne významné nepriaznivé vplyvy na horninové prostredie. Takisto sa nepredpokladá znečistenie existujúceho horninového prostredia. Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na horninové prostredie.

Zosuvy

Na katastrálnom území obce Selce sa vyskytujú zosuvy v členení na bodové a plošné.

Ku vzniku, resp. k reaktivizácii zosuvov v týchto oblastiach často prispieva človek nevhodnými aktivitami - podrezaním päty svahu, priťažaním odlučných a úpätných častí svahu, nevhodnou manipuláciou s povrchovou vodou.

Bodové zosuvy na katastrálnom území obce Selce:

- aktívne (v počte 3) / sklon svahu do 6°, výmera do 0,3 ha
- potenciálne (v počte 5) / sklon svahu od 10 - 15°, výmera od 0,6 – 2,3 ha

Plošné zosuvy na katastrálnom území obce Selce:

- aktívne (v počte 5) / sklon svahu od 6 - 7°, výmera od 0,6 – 2,3 ha
- potenciálne (v počte 14) / sklon svahu od 6 - 14°, výmera od 1,5 – 32,8 ha
- stabilizované (v počte 18) / sklon svahu od 6 - 14°, výmera od 1,9 – 68,1 ha.

Pri stavebných realizáciách v územiach plánovaných na rozvoj v celom katastrálnom území, je bezpodmienečne nutné predchádzajúce podrobné geologické zhodnotenie, určujúce možnosť a podmienky výstavby.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

Čo sa týka problematiky zosuvov navrhuje koncept ÚPN-O Selce

- rešpektovať registrované územia zosuvov a ich okolie a podmieňovať stavebné práce a terénne úpravy splnením podmienok podľa vypracovaných geologických posudkov
- stabilizovať zosuvné územia adekvátnymi opatreniami podal odborných navrhnutých opatrení
- *Nepredpokladajú sa žiadne významné nepriaznivé vplyvy na horninové prostredie. Takisto sa nepredpokladá znečistenie existujúceho horninového prostredia. Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na horninové prostredia, ale vytvára podmienky pre rozvoj územia, ktorý by mohol byť ovplyvnený napr. geodynamickými javmi (zosuvy). Koncept ÚPN-O Selce nebude mať vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.*

3. Vplyvy na klimatické pomery.

V koncepte ÚPN-O Selce sa neuvažuje s rozvojom územia a umiestnením funkčných plôch, ktoré by významne negatívne ovplyvnili klimatické pomery v dotknutom území. Zvyšovanie spevnených povrchov môže viesť k ovplyvneniu mikroklimy a vytvoreniu tepelných ostrovov v urbanizovanom prostredí. Pre zmierňovanie negatívnych dopadov zmeny klímy je potrebné integrovať do územných plánov aj problematiku zmeny klímy, a to prostredníctvom návrhu záväzných regulatívov v oblasti adaptácie na zmenu klímy.

Návrh záväzných regulatívov vychádza zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (2014) a Stratégie adaptácie na zmenu klímy – aktualizácia (2018). Dôležitosť aplikácie adaptačných opatrení pri územnoplánovacej činnosti vyplýva z Metodického usmernenia MDVRR SR, odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26. 03. 2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

V synergickom pôsobení s ÚPN obce Selce je potrebné priebežne zabezpečiť:

- Vypracovanie a zverejnenie klimatického, hydrologického a biologického auditu.
- Vypracovanie a posudzovanie podrobnejších stupňov ÚPD, ÚPP a PD podmieniť dôsledným riešením opatrení na adaptáciu na zmenu klímy.
- Pri rozhodovaní o konkrétnom území je potrebné brať do úvahy vždy prioritne jeho kompenzačnú a mitigačnú (zmierňujúcu) úlohu vo vzťahu ku klíme a prírode.

Predpokladá sa Pozitívny vplyv na zlepšenie mikroklimy obce, na základe navrhnutých opatrení v Koncepte ÚPN-O, ktoré sú vo všeobecnej rovine a je ich nutné ich skonkretizovať a reálne navrhnúť v rámci podrobnejšej projektovej dokumentácie.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Územný plán je koncepčný rozvojový dokument obce, ktorý rieši funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia a nie návrh konkrétnych činností v území. Preto nie je možné definovať konkrétne činnosti alebo prevádzky, ktoré v budúcnosti vzniknú na navrhovaných nových rozvojových plochách napr. vo výrobných územiach, ktoré môžu byť súčasťou funkčných plôch so zmiešanou funkciou.

Po schválení územnoplánovacej dokumentácie sa do funkčných plôch môžu navrhovať nové zámery. Zámery (navrhované činnosti), ktoré by mohli mať vplyv na životné prostredie a predstavovať potenciálny negatívny vplyv na ovzdušie sa budú musieť posúdiť tak ako ustanovuje zákon 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, podľa prílohy č. 8 v ktorej sa definujú prahové hodnoty pre zisťovacie konanie a povinné hodnotenie.

Miestnym zdrojom znečisťovania ovzdušia v obci je prevádzka živočíšnej farmy, regionálna skládka odpadov Škradno, dopravný koridor – cesta III/2418 a Mlynská ulica ako aj vykurovacie zariadenia malých prevádzok a rodinných domov. V mnohých prípadoch ide o kotolne rodinných domov, kde sa vykuruje málo ušľachtilými fosílnymi palivami. V zimnom období a počas častých, dlhotrvajúcich a intenzívnych teplotných inverzných stavov so zhoršenými rozptylovými podmienkami sa znásobuje riziko zo zhoršenej kvality ovzdušia. Ich vplyv na kvalitu ovzdušia však nie je zanedbateľný. Koncept ÚPN-O navrhované výrobné plochy umiestňuje v dostatočnej vzdialenosti od obytných území, navrhuje preložku cesty III/2418 do severo-západnej okrajovej polohy obce. Regionálna skládka odpadu Škradno, lokalizovaná vo východnej kontaktnej polohe s k. ú. Selce, je mimo kontaktu s obytnými zónami. Dotknutá je v rámci 500 m hygienického OP SFP-3 / Dúbrava - Škradno a čiastočne je v rámci 1 000 m hygienického OP dotknutá len malá východná časť SFP-2 / Breziny - Záhumnie, bez rozvojových zámerov. Dôležitou náležitosťou vybavenia skládky odpadov z hľadiska kvality ovzdušia je zamedzenie prašnosti a drenážny systém skládkových plynov so zariadením na ich využitie alebo zneškodnenie. Zachytávanie, úprava a využitie skládkového plynu sa však musí uskutočniť spôsobom, ktorý minimalizuje alebo nemá negatívny vplyv na životné prostredie a zdravie ľudí. V koncepte ÚPN-O Selce sa v záväzných regulatívoch požaduje výsadba ochrannej a izolačnej zelene medzi výrobným a obytným územím a na rozhraní obytného územia a poľnohospodársky využívaných plôch.

Navrhované riešenie konceptu ÚPN-O Selce počíta s plynifikáciou všetkých rozvojových plôch. Hlavným rozvojovým trendom v oblasti zásobovania teplom je perspektívna kvalitatívna zmena vykurovania, t. j. prechod na používanie ušľachtilých druhov palív a nositeľov energie, ktoré sú nenáročné na obsluhu a spĺňajú environmentálne podmienky. V koncepte ÚPN-O Selce je problematika ochrany ovzdušia dostatočne premietnutá do záväznej časti formou zásad a regulatívov. Vzhľadom na plánované činnosti v území sa predpokladá dočasný vplyv na ovzdušie, zvýšením prašnosti pri výstavbe a trvalý nízky vplyv pri prevádzke komunikácií. Pozitívny vplyv sa predpokladá dosadbou a výsadbou zelene a ochranou ekostabilizačných prvkov.

Celkovo možno hodnotiť navrhovaný strategický dokument v kontexte, že navrhuje také funkčné plochy, ktorých pôsobenie na kvalitu ovzdušia v predmetnom území nebude významné. Rozvoj výroby je navrhovaný v rámci existujúcich areálov alebo v rámci areálu bývalé družstva, ktorý je situovaný mimo zastavané územie obce. Plochy rekreácie, RD, BD a občianskej vybavenosti nebudú dávať potrebu na vybudovanie veľkého počtu parkovacích miest a teda intenzita dopravy sa výrazne nezmení, pričom z hľadiska vykurovania sa predpokladá vznik iba malých zdrojov znečistenia ovzdušia, výnimočne stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Pre zabezpečenie ochrany životného prostredia ÚPN-O územnoplánovacími nástrojmi presadzuje v zastavanom území obce všetky vyššie uvedené ochranné opatrenia v synergii s realizáciou adaptačných opatrení na zmenu klímy.

Pri dodržaní záväzných regulatívov ÚPN-O Selce a platných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia (najmä zákon č. 246/2023 Z. z. o ovzduší a súvisiace predpisy) a v oblasti starostlivosti o životné prostredie sa nevytvorí žiadne predpoklady pre významné ohrozenie ovzdušia ani zvýšenie koncentrácie emisií a imisií nad prípustné limity.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Koncept ÚPN-O Selce a návrh priestorového a funkčného usporiadania územia nevyvoláva priame negatívne vplyvy na vodné pomery. Spôsobuje zvýšené nároky na spotrebu pitnej vody. Hodnoty potreby vody sú mierne zvýšené vo variante č. 1 v porovnaní s variantom . 2. Predpokladá sa výrazné zlepšenie ochrany povrchových a podzemných vôd realizáciou dobudovania kanalizácie a vodovodnej siete.

V rámci navrhovaného územného rozvoja obce je potrebné pri vlastnom návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:

- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami a súvisiace právne predpisy,
- prípadné križovania inžinierskych sietí alebo komunikácií s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“,
- v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je potrebné zachovať a rešpektovať pobrežné pozemky vodohospodársky významných tokov v šírke min. 10 m od brehovej čiary a min. 5m od brehovej čiary ostatných vodných tokov obojstranne.
- Rešpektovať zákon č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Rešpektovať ochranné pásma podzemných vôd:
- Slovenská Ľupča – prameň Ľadová studňa, PHO 2. stupňa vonkajšie stanovené Rozhodnutím č. PLVH 1705/88 Dj 10. 11. 1988, zasahuje do k. ú. obce Selce (v území CHVO),
- Selce - prameň Jelšiny a Zábrež, PHO I. a II. stupňa stanovené Rozhodnutím PLVH Banská Bystrica č. 337/87/Dj z 8. 7. 1987,
- Šachtičky – pramene I, II, III, PHO I, a II. stupňa stanovené Rozhodnutím PLVH č. 1662/88 Dš zo dňa 14. 11. 1988,
- Fuggerov dvor – pramene Pod Selčianskym dielom, OP I. a II. stupňa stanovené Rozhodnutím ObUŽP Banská Bystrica č. ObUŽP č. 2008/00524/BV z 1. 4. 2008,
- Športcentrum Selce - Čachovo – prameň Tuf, rozhodnutie orgánu štátnej vodnej správy o určení OP vodárenského zdroja nezistené,
- vodný zdroj Pod Margušovom pre vodovod v správe obce Selce (bývalý správca RD) rozhodnutie orgánu štátnej vodnej správy o určení OP vodárenského zdroja nezistené.
- Rešpektovať ochranné pásmo vodohospodárskej oblasti :
- Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO)

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 vodného zákona a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nariadením vlády č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd. Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry - západná časť

V súčasnosti má obec Selce má vybudovanú splaškovú verejnú kanalizáciu (Odpadové vody sú odvádzané na jestvujúcu ČOV Banská Bystrica.

Odvádzanie dažďových vôd v rozvojových územiach bude riešené v súlade so Stratégiou adaptácie SR na zmenu klímy. Je navrhnuté umiestňovať čo najväčšie množstvo dažďových vôd v území, v ktorom zrážky spadnú. Uplatňovať pritom súčasné poznatky o spomalení odtoku zrážkovej vody z územia, jej vplyve na krajinu a o zvyšujúcom sa riziku vzniku povodní a zvyšovať retenciu vody v území komplexným prístupom a rozvíjať opatrenia vyplývajúce z územnoplánovacej činnosti v súvisiacich odvetviach (ekológia krajiny, biológia toku, vodohospodárske stavby a akumulácia vody v nádržiach a poldroch a protipovodňové opatrenia, simulácie povodňovej aktivity a celková stratégia revitalizácie tokov). Dažďové odpadové vody z navrhovaných komunikácií a zo striech domov a objektov nesmú byť zaústené do splaškovej kanalizácie.

V Koncepte ÚPN-O v kapitole Ochranné opatrenia v oblasti vodného hospodárstva sú navrhnuté aj Zásady protipovodňovej ochrany územia:

ÚPN obce Selce z hľadiska vodných tokov, odtokových pomerov a ochrany územia pred zaplavovaním:

- akceptuje úpravu Selčianskeho potoka v súlade s koncepciou vodného hospodárstva, ktorá výhľadovo uvažuje v rámci riešenia protipovodňovej ochrany obce Selce s úpravou Selčianskeho potoka v r. km 3,720 – 3,840,
- rieši potrebu realizovania území, ktoré zabezpečia ochranu intravilánu obce pred povodňami (vybudovanie suchých poldrov) a vytvorí retenciu na zníženie kulminačných prietokov v tokoch – sústava suchých poldrov Pred dolinou, suchý polder Močidlá, suchý polder Úklady a opatrení v Selčianskej doline nad rekreačným strediskom Selčianska dolina – Čachovo (formu a technické riešenie overí a určí stupeň PD na základe predchádzajúcej územno-technickej štúdie),
- záväzne reguluje potrebu zamedzenia odlesňovania územia, s cieľom v maximálnej miere zadržať vodu zo zrážok na území,

- plánuje znižovať maximálne prietoky realizovaním nešpecifikovaných pôdoochranných opatrení, ako sú zasakovacie rigoly a pásy a pravidelne realizovať údržbu korýt jednotlivých tokov, aby nedochádzalo znižovaniu kapacity korýt.

Navrhovaný strategický dokument nebude ovplyvňovať pramene, pramenné oblasti, ochranné pásma, vodohospodársky chránené územia a nebude mať závažný negatívny vplyv na kvalitatívne a kvantitatívne parametre povrchových a podzemných vôd.

V rámci konceptu ÚPN-O a SEA sú navrhnuté opatrenia, ktoré budú znamenať pozitívny vplyv na vodné pomery a zlepšenie súčasného stavu. Negatívne vplyvy konceptu ÚPN-O Selce na vodné pomery sa nepredpokladajú, ak by sa vyskytli, možné je ich zmierniť alebo odstrániť realizáciou účinných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov. Realizácia rozvojových zámerov konceptu ÚPN-O Selce neovplyvní výrazne hydrologické a hydrogeologické pomery dotknutého územia. Medzi pozitívne vplyvy t.j. hospodárenie s dažďovými vodami, vŕd zádržné opatrenia so spomaľovaním odtoku. Vhodnejší z hľadiska vplyvov na vodné pomery je variant 2.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Za negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy a návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková výmera rozvojových lokalít vo variante č. 1 je **57,7255 ha**, z toho **50,1775 ha** je záber poľnohospodárskej pôdy. Vo variante č. 2 je celková výmera riešených lokalít **49,7275 ha**, z toho **43,4575 ha** je záber poľnohospodárskej pôdy. Podľa konceptu riešenia ÚPN-O Selce dôjde k záberu lesnej pôdy o výmere **1,55 ha** rovnako vo variante č. 1 a vo variante č. 2. Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde.

Najkvalitnejšia pôda v daných katastrálnych územiach podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. sa sústreďuje v okolí zastavaného územia obce. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy.

Podľa Variantu 1 z plošnej výmery pôdy predpokladanej na odňatie patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy **46,4575 ha** a podľa variantu 2 patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy **41,2375 ha**.

Návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely je v koncepte ÚPN-O Selce spracovaný podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Vplyvy realizácie strategického dokumentu na pôdu možno hodnotiť ako významné, najmä z hľadiska trvalých záberov, ale v dôsledku potreby rozvoja obce nevyhnutné. Negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Selce v oblasti ochrany pôdy je možné zmierniť realizáciou účinných ekostabilizačných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov. Z dôvodu menšieho záberu poľnohospodárskej pôdy ako aj chránenej pôdy, ktorá patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy je prijateľnejší variant 2. Z uvedeného vyplýva, že environmentálne vhodnejší sa javí variant 2, kedy dôjde k menšiemu záberu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území..

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

Koncept ÚPN-O Selce nebude mať významný vplyv na flóru a faunu riešeného územia. Navrhované rozvojové plochy sú situované najmä v urbanizovanom území a na poľnohospodárskej krajine. Významnejšie spoločenstvá fauny a flóry ako aj chránené vzácne a ohrozené druhy živočíchov a rastlín sú viazané predovšetkým na chránené územia a územia európskej siete chránených území NATURA 2000. V obci Selce sa nenachádzajú chránené územia európskej ani národnej siete. Z hľadiska ochrany prírody celé riešené územie sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry, zaradené do druhého stupňa ochrany prírody a krajiny. Významnejšími z hľadiska výskytu fauny a flóry sú lesné biotopy, ktoré sú súčasťou voľnej krajiny, mimo urbanizovaného územia. V súčasnej dobe nie je možné určiť priame negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy a ich biotopy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. alebo v procesoch vydávania územných a stavebných povolení na ktorých sa zúčastňujú aj orgány ochrany prírody a krajiny. Pri realizácii činností podľa predkladaného strategického dokumentu, ktorými

by boli zasiahnuté biotopy európskeho významu vrátane prioritných biotopov a biotopy národného významu budú tieto zásahy do identifikovaných biotopov regulované v zmysle § 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Strategický dokument nedáva rámec pre zasahovanie do území, kde sa vyskytujú biotopy európskeho alebo národného významu.

Z dôvodu rizika šírenia inváznych druhov rastlín a živočíchov je nevyhnutné rešpektovať zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášku MŽP SR 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Pri dodržaní záväzných regulatívov konceptu ÚPN-O Selce a platných právnych predpisov v oblasti starostlivosti o životné prostredie s dôrazom na zákon 543/2003 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa nepredpokladajú významné vplyvy na faunu, flóru a biotopy, nedôjde k poškodzovaniu a ničeniu biotopov jednotlivých druhov rastlín a živočíchov.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Štruktúra a využívanie krajiny

Koncept ÚPN-O Selce bude pôsobiť na štruktúru a využívanie krajiny. Do riešeného územia umiestňuje nové plochy pre obytné územie, občiansku vybavenosť, zmiešané územie, rekreáciu a výrobu. Rozvojové plochy sa snaží prevažne situovať v nadväznosti na zastavané územie a poľnohospodársku krajinu. Rekreáciu umiestňuje najmä do prírodného prostredia

Na katastrálnom území obce Selce je súčasná krajinná štruktúra výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu, s veľkou mierou narušenia stability a kvality. Výraznou mierou sa na tom podieľa poľnohospodárske a lesohospodárske využívanie krajiny, ťažba nerastných surovín (lom) a urbanizácia spojená s rozvojom rekreačných útvarov a zariadení v severnej časti k. ú. obce (Šachtičky, Selčianska dolina, Fuggerov dvor).

K možnému formovaniu rurálno-urbánnej štruktúry obce a jej atraktivity pozitívne prispieva špecifický krajinný ráz s dynamickou morfológiou terénu. Súčasnú obytno-vybavenostnú štruktúru založenú v kontakte so súčasnou cestou III/2418 - Selčianska cesta / Partizánska cesta, súčasného Nám. hrdinov SNP a potenciálneho Námestia Cyrila a Metoda, vyvažuje ÚPN-O Selce zhodnocujúcim kvalitatívnym dotváraním protipólov existujúcich rekreačno-oddychových činností a vybavenia v priestoroch prevažne zalesnených svahov Starohorských vrchov - Selčianska dolina - Čachovo a Šachtička. To vyžaduje dôsledné riešenie sprístupnenia, výrazne limitovaného zaťaženými koridormi dopravnej a technickej infraštruktúry a riešenie stretov záujmov so záujmami ochrany prírody, ktoré však zas môžu prispieť k atraktivite rekreačného potenciálu krajiny.

Územný plán dbá vo vymedzených zastaviteľných častiach územia na vyváženú a charakteru prostredia zodpovedajúcu štruktúru zástavby s náležitou kompozíciou verejných priestranstiev, na ktoré je naviazané zodpovedajúce zastúpenie občianskej vybavenosti.

Z hľadiska ekologickej stability je riešené územie pomerne stabilizované, pričom najstabilnejšie sa javia lesné ekosystémy s listnatými drevinami, kosené lúky a pasienky, nelesná drevinová vegetácia a brehovú porasty. Nepredpokladá sa výrazné zníženie ekologickej stability územia, očakáva sa však menšie zníženie ekologickej stability. Je preto potrebné realizovať vhodné manažmentové opatrenia tak, aby bola ekologická stabilita krajiny zachovaná. Koncept ÚPN-O Selce obsahuje návrh ekostabilizačných opatrení, ktoré je nevyhnutné rešpektovať.

V koncepte ÚPN-O Selce sa navrhuje zvyšovať mieru zastúpenia prírodných prvkov v zastavaných územiach najmä vo verejných priestoroch; rozvíjať krajinnú zeleň v zastavaných územiach i vo voľnej krajine.

Koncept ÚPN-O Selce v záväzných regulatívoch hovorí aj o potrebe zvyšovania podielu zelene a budovania plôch kvalitnej verejnej zelene. Podstatnú časť sídla musí tvoriť zeleň, najmä lesy a sady, ovocné sady, záhrady, trávne

Strategický dokument Koncept ÚPN – O obce nebude mať negatívny vplyv na krajinu, nepredpokladá vplyvy, ktoré by výrazne narušili štruktúru a využívanie krajiny, i scenériu krajiny, chráni charakteristické pohľady, dominanty a panorámy krajiny.

Scenéria krajiny

Krajinný obraz pozmení vzhľad novovzniknutých zámerov, ktoré budú realizované na rozvojových plochách navrhnutých konceptom ÚPN-O Selce. ÚPN-O nadväzuje na existujúcu sídelnú štruktúru.

K možnému formovaniu rurálno-urbánnej štruktúry obce a jej atraktivite pozitívne prispieva špecifický krajinný ráz s dynamickou morfológiou terénu. Súčasnú obytno-vybavenostnú štruktúru založenú v kontakte so súčasnou cestou III/2418 - Selčianska cesta / Partizánska cesta, súčasného Nám. hrdinov SNP a potenciálneho Námestia Cyrila a Metoda, vyvažuje ÚPN-O Selce zhodnocujúcim kvalitatívnym dotváraním protipólov existujúcich rekreačno-oddychových činností a vybavenia v priestoroch prevažne zalesnených svahov Starohorských vrchov - Selčianska dolina - Čachovo a Šachtická. To vyžaduje dôsledné riešenie sprístupnenia, výrazne limitovaného zaťaženými koridormi dopravnej a technickej infraštruktúry a riešenie stretov záujmov so záujmami ochrany prírody, ktoré však zas môžu prispieť k atraktivite rekreačného potenciálu krajiny. V urbanistickej kompozícii je zhodnocovaná historicky vyvinutá urbánna štruktúra obce, výrazne determinovaná atraktívnym krajinným prostredím. Dôležité prírodné kompozičné prvky tvoria línie Selčianskeho potoka a potoka Jelšiny (Rakovec), vychádzajúce z údolí svahov. Medzi plošné pozitívne pôsobiace prvky krajinej štruktúry patria lesy, nelesná drevinová vegetácia, trvalé trávne porasty, mokrade, sady a záhrady, mozaikové plochy, zachovalé historické krajinné štruktúry a prirodzené vodné plochy. Z pozitívnych líniových sú to prirodzené vodné toky. Ako negatívny prvok scenérie krajiny sa javí umiestňovanie reklamných tabúl a to veľkoplošných reklamných tabúl, eurobillboardov, veľkoplošné reklamné pútače, stredne veľké reklamné pútače, koncept ÚPN-O za reguloval spôsob a umiestňovanie reklamných tabúl v obci, musia byť umiestnené s ohľadom na konkrétne architektonické a územno-technické podmienky. Nesmú vytvárať vizuálne bariéry priehľadom na významné body v krajine. Reklamné stavby musia byť umiestnené s ohľadom na konkrétne krajinárske, architektonické hodnoty a územno-technické podmienky.

Špecifickým cieľom urbanistickej kompozície je harmonická pre väzba v súčasnosti veľmi rôznorodej a urbanistickej štruktúry obce s historickými zvyškami pôvodnej obce a novodobou štruktúrou rodinných foriem zástavby, s ťažiskom v novovytváranom centre obce.

Nepredpokladá sa, že by koncept ÚPN-O Selce výrazne negatívne ovplyvnil charakter súčasnej krajinej štruktúry, využívanie územia a jeho ekologickú stabilitu. Navrhovaná koncepcia rozvoja obce Selce uvedená v posudzovanom koncepte ÚPN-O Selce by nemala spôsobiť závažné negatívne ovplyvnenie krajinej scenérie a krajinného obrazu. Očakáva sa mierne negatívny vplyv na krajinu budúcou výstavbou navrhovaných objektov, ktoré budú prijateľné za predpokladu rešpektovania navrhovaných ekostabilizačných opatrení a záväzných regulatívo navrhovaných v ÚPN-O Celkovo možno konštatovať, že schválenie navrhovaného strategického dokumentu nebude mať významný negatívny vplyv na krajinu. Vhodnejší z hľadiska vplyvov na štruktúru krajiny a scenériu krajiny je variant 2.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov riešené územie spadá do ochranného pásma NP Nízke Tatry s 2. st. ochrany (celé k. ú. obce Selce).

Koncept ÚPN-O Selce rešpektuje ochranu prírody a krajiny, ochranné pásma NP Nízke Tatry a územný systém ekologickej stability a nenavrhuje rozvojové plochy tak, aby generovali negatívny vplyv.

Predpokladáme mierne negatívne vplyvy posudzovaného strategického dokumentu na do ochranného pásma NP Nízke Tatry, ktoré sa dá zmierniť. Zmierňujúce opatrenia sú popísané v Kapitole 8 a je ich potrebné zapracovať ich do Návrhu ÚPN-O K pred jeho schválením.

Chránené územia národného významu

Chránené územia národného významu sa na administratívnom území obce nenachádzajú. V celom k. ú. obce Selce však platí druhý stupeň územnej ochrany (OP NAPANT).

Lokality siete NATURA 2000

V zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa v riešenom území nenachádzajú žiadne chránené územia európskej siete chránených území NATURA 2000.

Vplyvy na územia siete NATURA 2000

V zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa v riešenom území nenachádzajú žiadne chránené územia európskej siete chránených území NATURA 2000.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Existujúce a navrhované prvky ÚSES sú akceptované ako územia s ekostabilizačnou funkciou a navrhujú sa opatrenia, aby novými aktivitami nebola narušená ich ekostabilizačná funkcia.

Biocentrá

Na katastrálnom území Selce sa biosférické, provincionálne, nadregionálne, ani regionálne biocentrum priamo nenachádza. Katastrálne územie Seliec však prichádza do kontaktu s týmito biocentrami:

- **Provinciálne biocentrum (PBc1) Ďumbierske Tatry** – v priamom kontakte so severným cípom hranice k. ú. Selce
- **Nadregionálne biocentrum (NRBc4) Baranovo** – v priblížení k západnej hranici k. ú. Selce (na k. ú. Nemce)
- **Regionálne biocentrum (RBc15) Brvnište** – v priamom kontakte s časťou východnej hranice k. ú. Selce

Potenciálne miestne biocentrá je potrebné zhodnotiť a vymedziť následne na úrovni MÚSES.

Biokoridory:

Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny je biokoridor definovaný ako priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky. Rozoznávame nadregionálne, regionálne a miestne biokoridory. Význam biokoridoru je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Ide o prvok krajinskej štruktúry, ktorý svojou štruktúrou a stavom ekologických podmienok umožňuje migráciu organizmov s cieľom výmeny genetických informácií a interakciu medzi rôznymi ekosystémami s rôznou ekostabilizačnou, príp. inou funkciou.

Biokoridor regionálneho významu prebieha juhovýchodým okrajom katastrálneho územia Seliec:

- **Regionálny biokoridor (RBk1) Ďumbierske Nízke Tatry – Poľana – Kremnické vrchy**
Terestrický biokoridor spája nadregionálne významné biocentrá Ďumbierske Nízke Tatry, Poľanu a Kremnické vrchy. Integruje aj biocentrá regionálneho významu **Brvnište**, Priboj, Plavno, Iľiašská dolina a Balenec.ň
 - Manažmentové opatrenie: **neurbanizovať** plochy biokoridoru a jeho bezprostrednú blízkosť.

Potenciálne miestne biokoridory je potrebné zhodnotiť a vymedziť následne na úrovni MÚSES.

Návrh biocentier a biokoridorov miestneho významu z pozície ÚPN-O Selce

ÚPN obce Selce územnoplánovacími prostriedkami na úrovni ÚPN-O vymedzuje a odporúča tieto miestne prvky ÚSES:

- Hydrické biokoridory miestneho významu
 - **Selčiansky potok** č. hydr. por. 4-23-02-082 vrátane pobrežných pozemkov (min. šírka nezastavania a neoplocovania 10 m od brehovej čiary obojstranne,
 - **Nemčiansky potok** č. hydr. por. 4-23-02-084 vrátane pobrežných pozemkov (min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne.
 - **Potok Jelšiny (Rakovec)** č. hydr. por. 4-23-02-083 vrátane pobrežných pozemkov (min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne.
 - **Kajchiar (Lukáčovský potok)**, č. hydrologického por. 4-23-02-082 (min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne.
 - **Potok Škradno**, 4-23-02-077 a 4-23-02-079 (min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne.

Od poľnohospodársky využívanej krajiny hydrické biokoridory navyše odizolovať ekotónovými a pufrovacími pásmi TTP (min. šírka 10 - 15 m) alebo krovinami. ÚPN obce Selce návrhom sleduje významnosť uvedených miestnych prvkov ÚSES, ktorá vyplýva z polyfunkčnosti ich využitia, nielen ako biokoridorov s ochrannou, stabilizujúcou funkciou, ale aj s využitím pre obyvateľov obce a návštevníkov svojou rekreologickou a krajinnou estetickou podstatou. Ide o biokoridory špecifického urbánneho významu, ako súčasti zabezpečenia rôznorodosti a lepšej životaschopnosti organizmu obce.

▪ Genofondovo významné lokality (GL)

GL predstavujú územia s výskytom vzácných a chránených druhov flóry a fauny. Významné sú pre zachovanie autochtónnej biodiverzity. Genofondová lokalita rastlín a živočíchov je lokalita s takými ekologickými podmienkami, ktoré umožňujú trvalý výskyt rastlín, živočíchov a ich spoločenstiev v prirodzenom prostredí a ktoré môžu fungovať ako zdroj genofondu pre okolité potenciálne vhodné lokality.

V rámci RÚSES okresu Banská Bystrica je na k. ú. Selce uvádzaná genofondovo významná lokalita:

- **GL 27 Kajchiar**

- Výmera: existujúca: 1,70 ha, navrhovaná: 4,70 ha
- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Selce
- Charakteristika, zastúpenie biotopov: subtermofilné pasienky a borievkové porasty regionálneho významu, výskyt biotopov európskeho a národného významu: Tr 1 – Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210), Kr 2 – Porasty borievky obľúbenej (5130).
- Zastúpenie chránených rastlinných a živočíšnych druhov: veternica lesná (*Anemone sylvestris*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), vstavač vojenský (*Orchis militaris*).
- Identifikácia prípadného ohrozenia:
 - sukcesia,
 - zalesnenie.
- **Manažmentové opatrenia:**
 - Zabrániť sukcesným procesom (odstraňovať dreviny, prípadne byliny a vyhrabávať starinu) na trávinnobylinných biotopoch a lokalitách s výskytom chránených druhov rastlín,
 - Odstraňovanie náletových drevín na lokalitách v jesenných až zimných mesiacoch s následným odstránením biomasy,
 - Odstraňovanie náletových drevín vyššieho vzrastu, ktoré môžu vytláčať borievku, v jesennom a zimnom období. Zastúpenie borievky by malo byť udržiavané na 30 – 70 % plochy lokality.

ŠOP SR Banská Bystrica a Správa NAPANT poskytli zhotoviteľovi ÚPN-O Selce zoznam a lokalizáciu nasledovných lokalít a biotopov na k. ú. Selce:

- Trvalo monitorované lokality (TML)
 - TML (6210) = zhodné s RÚSES / GL 27 Kajchiar - subtermofilné pasienky a borievkové porasty regionálneho významu, výskyt biotopov európskeho a národného významu: Tr 1 – Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte - * dôležité stanovišťa Orchideaceae (6210)
 - TML Netopier Bechsteinov (*Myotis bechsteinii*)
 - TML Fuzáč alpský (*Rosalia alpina*)
- Mokradľový biotop (Daphne) – TTP s potvrdeným trávinným biotopom (Daphne + LPIS)
- Lesné biotopy
 - Lesný biotop Ls4 / Lipovo-javorové sutinové lesy,
 - Lesný biotop Ls5.1 / Bukové a jedlovo-bukové kvetnaté lesy (9130),
 - Lesný biotop Ls5.2 / Kyslomilné bukové lesy (9110),
 - Lesný biotop Ls5.4 / Vápnomilné bukové lesy (9150).

Uvedené lokality a biotopy sú graficky dokladované vo výkrese č. 5 – Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES. Potrebné je ich následné zapracovanie na úrovni MÚSES.

- **Regionálny ÚSES okresu Banská Bystrica z roku 1993 a aktualizovaný v roku 2009** uvádza v k. ú. Selce tiež:

- Viaceré lokality s výskytom vzácných, chránených a ohrozených druhov rastlín
 - v juhovýchodnej časti katastra lokalita s hodnotným výskytom dubov (*Quercus petraea*),
 - v najsevernejšej časti lokalita s hodnotným výskytom tisa (*Taxus baccata*) a lokality s výskytom *Orchis pallens*, *Epipactis helleborine orbicularis*.
- **Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK)**

Ekologicky významné segmenty krajiny majú hlavný význam pre zabezpečenie druhovej a krajinnoekologickej diverzity, zamedzenie vodnej a veternej erózie, udržanie kvality vody, reguláciu odtokových pomerov, vytvorenie refúgií pre mnohé rastliny a živočíchy a vytváranie pufrovacích zón pre zriedkavé ekosystémy. Tvoria základ pre vytypovanie reprezentatívnych geosystémov územia a následne pre stanovenie prvkov ÚSES. Prehodnotením ekologicky významných segmentov krajiny riešeného územia na základe prirodzenosti vegetácie, ekosozologickej významnosti, taxonomickej diverzity, vzácnosti typu ekosystému a pôvodnosti boli najhodnotnejšie z nich zaradené do siete prvkov RÚSES (biocentrá, biokoridory). Okrem nich k ekologicky významným segmentom krajiny boli zaradené aj ďalšie územia, ktoré sa vyznačujú vysokou reálnou alebo potenciálnou ekologickou stabilitou. Viaceré z nich nadväzujú na segmenty zaradené do biocentier, resp. biokoridorov. Z 18 plôch EVSK na území okresu Banská Bystrica sa jedna nachádza aj na katastrálnom území Selce:

• Kajchiar – Selčiansky diel

- Označenie: EVSK 14
- Charakteristika: Južné svahy vrchu Selčiansky diel a kopec Kajchiar, územie s mozaikou lúčno-pasienkárskej-lesnej krajiny, s dobre zachovanými historickým vývojom obhospodarovania podmienenými líniovými segmentami NDV na trávnych porastoch v severnej časti a plochami hospodárskeho a ochranného lesa v časti strednej. V južnej časti lokality prebiehajú pokročilé pionierske procesy na trávnych porastoch. Pramení tu a preteká Lukáčovský potok.
- Výmera (ha): 295,82
- Manažmentové opatrenia:
 - Zabrániť sukcesným procesom (odstraňovať dreviny, prípadne byliny a vyhrabávať starinu) na trávinnobylinných biotopoch a lokalitách s výskytom chránených druhov rastlín.
 - Odstraňovanie náletových drevín na lokalitách v jesenných až zimných mesiacoch s následným odstránením biomasy.
 - Odstraňovanie náletových drevín vyššieho vzrastu, ktoré môžu vytláčať borievku, v jesennom a zimnom období. Zastúpenie borievky by malo byť udržiavané na 30 – 70 % plochy lokality.

Podľa RÚSES okresu Banská Bystrica hodnota koeficientu ekologickej stability (KES) riešeného územia obce Selce je **3,30** čo predstavuje stupeň č. 4. t. j. vysokú ekologickú stabilitu územia.

Koncept ÚPN-O Selce rešpektuje ochranu prírody a krajiny a územný systém ekologickej stability a nenavrhuje rozvojové plochy tak, aby generovali negatívny vplyv na ochranu prírody a krajiny. Základnou prioritou v ÚPN-O Selce je, že žiadna ďalšia zástavba na nových pozemkoch v prírode zóna s prioritou ochrany nebude. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov Územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení je v súlade so zákonom NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Nepredpokladá sa že Koncept ÚPN-O Selce bude negatívne pôsobiť na ochranu prírody a krajiny. Závažné negatívne vplyvy ÚPN-O Selce na prvky ÚSES sa pri akceptovaní navrhovaných opatrení, zásad a regulatívov nepredpokladajú. Vhodnejší z hľadiska vplyvov na ÚSES a krajinu je variant 2. Významne pozitívny vplyv strategického dokumentu (Koncept ÚPN-O Selce) na prvky ÚSES je, že ich definuje v textovej a záväznej časti a vymedzuje graficky v príslušných výkresoch ako aj navrhuje opatrenia v textovej a záväznej časti. Pri dodržaní všetkých navrhnutých opatrení a platnej legislatívy sa nepredpokladajú významné negatívne vplyvy na prvky ÚSES.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo lesa

Niektoré navrhované plochy sú v kontakte s ochranným pásmom lesa. Čo sa týka lesných pozemkov je potrebné rešpektovať zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch najmä §10 zákona, ktorý definuje, že ochranné pásmo lesov tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov; na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje aj záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

Hygienické ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd

Podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach jeho § 19a navrhujeme hygienické pásmo čistiarne odpadových vôd od 25 - 50 m (podľa typu čistiarne určenej v ďalšej projektovej dokumentácii), a to pre navrhovanú čistiareň odpadových vôd v SFP 4.3_Areál Šachticky.

Ochranné pásmo obytných zón od výrobných zón

- min. 50 m (v ochranných pásmach uplatnená predovšetkým zeleň, s možnou účelovou štruktúrou)
- Podmienky umiestňovania a povoľovania budov a stavieb v ochrannom pásme pohrebiska vyplývajú zo zákona č. 398/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve (účinnosť od 01. 01. 2020):
§ 15, ods. 7 / Obec môže všeobecne záväzným nariadením ustanoviť ochranné pásmo pohrebiska; obec vo všeobecne záväznom nariadení určí šírku ochranného pásma pohrebiska v rozsahu najviac 50 m od hranice pozemku pohrebiska.

Pásmo hygienickej ochrany hospodárskeho dvora živočíšnej výroby a ustajnenia vzdialenosti poľnohospodárskych zariadení od súvislej obytnej zástavby)

V zmysle Vykonávacích predpisov k zákonu o ochrane ovzdušia, stav platný od 1. júla 2023 - Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sú uvádzané odporúčané odstupové vzdialenosti týkajúce sa chovu hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest.

- V Selciach je aktuálne pásma hygienickej ochrany vo vzťahu k hospodárskemu dvoru RD, v závislosti od prípustnej kapacity živočíšnej výroby a účelu poľnohospodárskeho zariadenia. ÚPN-O Selce odprúča v rámci hospodárskeho dvora RD prípustnosť chovu hovädzieho dobytku, oviec, kôz a koní.
Odporúčané odstupové vzdialenosti v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. sú nasledovné:
 - hovädzí dobytok (dojnice) pri kapacite $> 500 / \geq 200$ = odstupová vzdialenosť 700 m / 400 m
 - hovädzí dobytok (ostatný) pri kapacite $> 750 / \geq 200$ = odstupová vzdialenosť 700 m / 400 m
 - ovce pri kapacite $\geq 2\,000$ = odstupová vzdialenosť 500 m
 - kozy pri kapacite ≥ 100 = odstupová vzdialenosť 500 m
 - kone pri kapacite ≥ 300 = odstupová vzdialenosť 500 m
- Kapacitu zariadenia a účelové zameranie je potrebné usmerňovať vo výhľade rozvoja poľnohospodárskej výroby vo vzťahu k dodržaniu PHO od obytnej zástavby, prioritne vzhľadom na špecializáciu živočíšnej výroby.
- V ÚPN obce je pásma hygienickej ochrany hospodárskeho dvora živočíšnej výroby vymedzené v limitujúcej závislosti od kontaktných rozvojových funkčných plôch bývania a rekreácie a CR. Kapacitu a účelové zameranie poľnohospodárskeho zariadenia je potrebné danej situácii prispôbiť a pri rozvoji poľnohospodárskej výroby usmerňovať vo vzťahu k dodržaniu PHO vzhľadom na aktuálnu konkrétnu špecializáciu živočíšnej výroby.

Hygienické ochranné pásma skládky komunálneho odpadu alebo nie nebezpečného odpadu

- min. 300 m od funkčných plôch bývania v smere prevládajúcich vetrov.
OP sa vzťahuje na regionálnu skládku odpadov Banská Bystrica v lokalite Škradno, v kontaktnom území s k. ú. Selce (do funkčných plôch bývania obce Selce nezasahuje).

DOPRAVNÉ OCHRANNÉ PÁSMA

Ochranné pásma cestných komunikácií

Ochranné pásma ciest podľa zákona o pozemných komunikáciách mimo zastavaného územia obce:

- Cesta III. triedy 20 m od osi vozovky cesty III. triedy
- Miestne komunikácie 15 m od osi vozovky miestnej komunikácie

Ochranné pásma z hľadiska hluku z cestnej dopravy

- Z hľadiska posudzovania hluku je v platnosti vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 16. augusta 2007 č. 549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Letecké ochranné pásma

Ochranné pásma vyplývajúce z prevádzky Letiska Sliač určených rozhodnutím č. 1-430/92/ILPZ 27. 10. 1992, ktoré vydala Štátna letecká inšpekcia v zmysle § 24 Leteckého zákona č. 47/1956. Do časti k. ú. obce Selce zasahuje ochranné pásma kužeľovej plochy Letiska Sliač a celé k. ú. obce pokrýva ochranné pásma leteckého pozemného zariadenia - okrskový rádiolokátor SRE.

Rešpektovať, že celé k. ú. obce sa nachádza v priestore ochranných pásiem Letiska Sliač (ďalej len „letecko“), určených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-430/92/ILPZ zo dňa 27.10. 1992.

Z ochranných pásiem vyplývajú pre územie obce nasledovné výškové obmedzenia stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov), porastov a pod., ktoré sú konkrétne stanovené:

- ✓ ochranným pásmom vzletového a približovacieho priestoru letiska s obmedzujúcou nadmorskou výškou objektov v rozpätí cca 510,4 – 533,79 m n. m. Bpv (obmedzujúce výšky stúpajú v sklone 1,43 % /1:70/ v smere od letiska),
- ✓ ochranným pásmom leteckého pozemného zariadenia - okrskový rádiolokátor SRE (ďalej len „letecké pozemné zariadenie“) s obmedzujúcou nadmorskou výškou objektov v rozpätí cca 424,5 – 484,2 m n. m. Bpv (obmedzujúce výšky stúpajú v sklone 0,5° /0,87 %, resp. 1:114,59/ v smere od zariadenia).

Keďže sa jednotlivé ochranné pásma prelínajú, záväznou výškou je nadmorská výška stanovená ochranným pásmom s nižšou hodnotou, tzn. v prípade katastrálneho územia obce Selce hodnotou určenou ochranným pásmom leteckého pozemného zariadenia.

- Samotný terén v časti katastrálneho územia však už presahuje výšky určené ochranným pásmom vzletového a približovacieho priestoru letiska (kóta Kajchiar a jej širšie okolie, lokalita Malý diel) a takisto terén vrátane zastavaného územia obce v podstate v celom katastrálnom území obce presahuje aj výšky určené ochranným pásmom leteckého pozemného zariadenia, tzn. tvorí prirodzenú leteckú prekážku. Návrh štandardných funkcií (nevýškového charakteru) v zastavanom území obce by vzhľadom na tienenie tohto zariadenia terénom, ktorý sa nachádza medzi zariadením a zastavaným územím obce, nemal byť týmto ochranným pásmom ovplyvnený.
- Umiestnenie objektov v území, kde už samotný terén presahuje obmedzujúce výšky určené ochrannými pásmami Letiska Sliač a zároveň územie nie je tienené existujúcim terénom medzi riešeným územím a letiskom (v časti ochranného pásma vzletového a približovacieho priestoru letiska v západnej časti katastrálneho územia obce a ochranného pásma leteckého pozemného zariadenia v severnej polovici katastrálneho územia obce) alebo v lokalitách priľahlých tomuto územiu, kde nie je dostatočná rezerva pre umiestnenie objektov vzhľadom na úroveň terénu a obmedzujúce výšky určené týmito ochrannými pásmami, môže byť povolené len za predpokladu, že objekty nebudú mať negatívny vplyv na bezpečnosť leteckej prevádzky, činnosť leteckého pozemného zariadenia a ďalší rozvoj letiska, t. j. každý objekt bude Dopravným úradom individuálne posúdený a ak objekt neohrozí bezpečnosť leteckej prevádzky, nevzniknú žiadne prevádzkové obmedzenia, nedôjde k zníženiu úrovne bezpečnosti leteckej prevádzky a vplyvu na činnosť leteckého pozemného zariadenia a rozvoj letiska, môže Dopravný úrad takýto objekt povoliť.

V zmysle leteckého zákona je Dopravný úrad na území obce dotknutým orgánom v povoľovacom procese stavieb letísk, osobitných letísk, heliportov a stavieb pre letecké pozemné zariadenia a ďalej uvedených stavieb a využitia územia, pre ktoré sa vyžaduje súhlas Dopravného úradu. Súhlas na zhotovenie, umiestnenie alebo užívanie stavby, zariadenia nestavebnej povahy alebo vykonávanie činností alebo využívanie územia, ktoré by svojimi vlastnosťami mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, sa vyžaduje, ak:

- ✓ by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť alebo narušia ochranné pásma Letiska Sliač, resp. leteckého pozemného zariadenia okrskový rádiolokátor SRE,
- ✓ sa ich najvyšší bod nachádza vo výške 40 m a viac nad terénom,
- ✓ môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov alebo leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia veľmi vysokého napätia 110 kV a viac, veterné turbíny, energetické zariadenia alebo vysielacie stanice,
- ✓ môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá alebo silné svetelné zdroje, veterné turbíny a nadzemné elektrické vedenia s napätím viac ako 1 000 V vedúce ponad údolia alebo v blízkosti diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy.
- ✓ ak mohli by zvýšiť aktivitu voľne žijúcich živočíchov, ktorá by mohla byť nebezpečná pre prevádzku takýchto lietadiel.

VODOHOSPODÁRSKE OCHRANNÉ RESP. MANIPULAČNÉ PÁSMO

Ochranné pásmo vodárenských a kanalizačných zariadení

Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií sú stanovené v § 19 ods. 2 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach.

- Mimo súvisle zastavaného územia obce alebo územia určeného na zastavanie je potrebné rešpektovať a dodržiavať ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií do priemeru DN 500 1,8 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN 500 a viac 3,0 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia.
- V pásme ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie mimo zastavaného územia obce je v zmysle zákona zakázané: vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby, konštrukcie, alebo iné podobné zariadenia, alebo vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu a kanalizácii, alebo ktoré by mohli ohroziť ich technický stav; vysádzať trvalé porasty; umiestňovať skládky; vykonávať terénne úpravy.
- Pri križovaní a súbahu vodovodného potrubia a verejnej kanalizácie s inžinierskymi sieťami.

Pobrežné pozemky vodných tokov

V k. ú. Selce je potrebné rešpektovať ochranné pásma pre pobrežné pozemky podľa § 49 vodného zákona:

- pri vodohospodársky významnom toku Selčiansky potok (4-23-02-082) pobrežné pozemky do 10 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej alebo návodnej päty hrádze,
- pri ostatných prirodzených vodných tokoch Nemčiansky potok a ich prítokoch do 5 m od brehovej čiary.

Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO)

Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry - západ. Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 vodného zákona a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nariadením vlády č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd. Ochranné pásmo CHVO Nízke Tatry – západ je vyznačené vo výkresovej časti ÚPN-O Selce v mierke 1 : 50 000 a 1 : 10 000 podľa Vodohospodárskej mapy SR, list 36 - 14 Banská Bystrica, 3. Vydanie obnovené.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Táto forma ochrany vyplýva z § 32 vodného zákona a realizuje sa formou stanovenia ochranného pásma (OP) vodárenských zdrojov. OP vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stanovujú v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V riešenom území sú ochranné pásma vodárenských zdrojov zastúpené ochrannými pásmami podzemných vôd.

Ochranné pásma podzemných vôd:

- Slovenská Ľupča – prameň Ľadová studňa, PHO 2. stupňa vonkajšie stanovené Rozhodnutím č. PLVH 1705/88 Dj 10. 11. 1988, zasahuje do k. ú. obce Selce (v území CHVO),
- Selce - prameň Jelšiny a Zábrež, PHO I. a II. stupňa stanovené Rozhodnutím PLVH Banská Bystrica č. 337/87/Dj z 8. 7. 1987,
- Šachtičky – pramene I, II, III, PHO I. a II. stupňa stanovené Rozhodnutím PLVH č. 1662/88 Dš zo 14. 11. 1988,
- Fuggerov dvor – pramene Pod Selčianskym dielom, OP I. a II. stupňa stanovené Rozhodnutím ObUŽP Banská Bystrica č. ObUŽP č. 2008/00524/BV z 1. 4. 2008,
- Športcentrum Selce - Čachovo – prameň Tuf, rozhodnutie orgánu štátnej vodnej správy o určení OP vodárenského zdroja nezistené,
- Vodný zdroj Pod Margušovom pre vodovod v správe obce Selce (bývalé RD) rozhodnutie orgánu štátnej vodnej správy o určení OP vodárenského zdroja nezistené,
- Vodojemy - opložené areály VDJ sú špecifikované ako OP I. stupňa vodárenského zdroja.
Vodojemy v riešenom území:
VDJ Senica II. tlakové pásmo pre vodovod v časti obce Selce a miestnej časti mesta Banská Bystrica Sielnica, VDJ Selce – Močidlá a VDJ Jelšiny verejného vodovodu obce Selce,
VDJ Bioresort Šachtičky,
VDJ Kejda,
VDJ v správe obce Selce (bývalé RD),
VDJ pre Šport centrum Selce- Čachovo.
- Ochranné pásma povrchových vôd
Do riešeného územia nezasahuje OP povrchových vôd, t. j. vodárenský tok.

OCHRANNÉ PÁSMO SIETÍ A ZARIADENÍ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Energetické ochranné resp. bezpečnostné pásma

Ochranné pásma na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy

Podľa Zákona o energetike č. 251/2012 Z. z., § 43 Ochranné pásma, na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sú zriadené ochranné pásma.

- Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia, vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča.

Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov vzdušného vedenia VVN je pri napätí:

- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- do 110 kV vrátane pre vonkajšie podzemné vedenia a VVN rozvodní 1 m
- nad 110 kV vrátane pre vonkajšie podzemné vedenia a VVN rozvodní 3 m

Vzdialenosť obidvoch rovin od krajných vodičov vzdušného vedenia VN je pri napätí:

- od 1 kV do 35 kV vrátane pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m
- od 1 kV do 35 kV vrátane pre vodiče s izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m
- od 1 kV do 35 kV vrátane pre vodiče závesné - káblové vedenie 1 m
- Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov:
 - VN vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je 1 m pri napätí do 22 kV
 - NN vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je 1 m pri napätí do 1 kV
- Podzemné káblové vedenie VO má ochranné pásmo 1 m na obidve strany.
- Ochranné pásmo elektrickej stanice
 - vonkajšieho vyhotovenia s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
- Ochranné pásmo kioskovej transformačnej stanice
 - s napätím do 22 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 1 m kolmo na hranicu objektu elektrickej stanice.

Ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení

- VTL plynovod DN 300 8,0 m ochranné pásmo
 20,0 m bezpečnostné pásmo
- VTL prípojka do DN 200 4,0 m ochranné pásmo
 20,0 m bezpečnostné pásmo
- Regulačná stanica 8,0 m ochranné pásmo
 50,0 m bezpečnostné pásmo
- STL plynovod 2,0 m ochranné pásmo

Bezpečnostné pásmo určuje prevádzkovateľ.

Pre umiestňovanie stavieb v blízkosti plynárenských zariadení platí TPP 906 01, ktorá bola vydaná aj formou záväzného dokumentu. Pásmom sa rozumie vodorovná vzdialenosť od povrchov zariadení.

Ochranné pásma elektronických komunikačných sietí a zariadení

V zákone o elektronických komunikáciách č. 452/2021 Z. z., v znení neskorších zákonov (č. 533/2021 Z. z., 205/2023 Z. z., 287/2023 Z. z., 46/2024 Z. z.) je v § 23 určené ochranné pásmo vedenia EKS. Ochranné pásmo vedenia je široké 0,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy.

Ochranné pásmo vedení vstupujúcich do elektronického komunikačného uzla je definované opäť v zákone č. 452/2021 Z. z.

V ochrannom pásme je bez súhlasu príslušného podniku alebo vykonateľného rozhodnutia stavebného úradu zakázané:

- a) umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť vedenie alebo bezpečnú prevádzku siete,
- b) vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku sietí, pridružených prostriedkov a služieb.

OCHRANNÉ PÁSMO A INÉ OBMEDZENIA V ÚZEMÍ S LOKALIZÁCIOU STRELNICE

Balistické ochranné a bezpečnostné podmienky

Balistické ochranné a bezpečnostné podmienky a prevádzkovanie strelnice je potrebné zabezpečiť v zmysle zákona č. 190/2003 Z. z. - Zákon o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

platné pre strelnice 50 m, 25 m v rámci vybudovaných bočných a zadných stien, konštrukcií pre obmedzenie výšky streľby, stanoveného režimu streľby.

Územie s neprípustnosťou zástavby

ÚPN-O Selce vymedzuje v priestore kontaktnom so strelnicou územie s neprípustnosťou zástavby do vzdialenosti 195 m od okraja areálu strelnice po súčasný okraj obytného územia.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje nehnuteľné národné kultúrne pamiatky ako aj požiadavky z hľadiska ochrany archeologických nálezísk. Koncept ÚPN-O vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv.

Pre blízke okolie NKP areálového charakteru so zápisom v ÚZPF (a rovnako ďalších hodnotných objektov a areálov) je v ÚPN obce žiaduce:

- všetky činnosti zamerať na primerané využívanie, udržiavanie a regeneráciu objektov a ich prostredia,
- pri tvorbe novej zástavby a obnove nehnuteľností situovaných v blízkom okolí NKP a jadra obce rešpektovať a zachovávať pôvodný historický pôdorys, parceláciu, objektovú skladbu, výškové a priestorové usporiadanie objektov, charakteristické pohľady, siluety a panorámy,
- vylúčiť možnosť výstavby výrobných prevádzok náročných na skladovacie plochy a priestory, zachovať, udržiavať a regenerovať zeleň na okolitom území NKP

V riešenom území nie je evidovaná archeologická lokalita, ktorá by bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku, sú tu však lokality z obdobia z praveku a novoveku a preto je predpoklad, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou môže dôjsť k archeologickým situáciám, resp. archeologickým nálezom. V jednotlivých etapách uplatňovania ÚPN-O v praxi bude podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu.

Ochranu a obnovu národných kultúrnych pamiatok situovaných na riešenom území, zabezpečovať v súlade správnym rámcom pre ochranu pamiatok, ktorý vytvára zákon NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení zákona č. 104/2014 Z. z. (pamiatkový zákon) a jeho vykonávajúca vyhláška.

S podmienkou dodržiavania navrhovaných zásad a regulatívov koncept ÚPN-O Selce nebude mať žiadny vplyv na kultúrne a historické pamiatky, ani archeologické náleziská.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

V predmetnom území nie sú evidované paleontologické náleziská a významné geologické lokality zostanú nedotknuté. Návrh ÚPN-O Selce nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu, vzhľadom na to, že takéto lokality a náleziská sa v katastrí obce nenachádzajú.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované a ani sa nepredpokladajú.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona boli zhodnotené a porovnané s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi nasledovné predpokladané vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie:

- vplyvy na obyvateľstvo,
- vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery,
- vplyvy na klimatické pomery,
- vplyvy na ovzdušie,
- vplyvy na vodné pomery,
- vplyvy na pôdu,
- vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy,
- vplyvy na krajinu,

- vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability,
- vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská,
- vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality,
- iné vplyvy.

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 146/2023 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- vyhláška MŽP SR č. 250/2023 Z. z. o kvalite ovzdušia,
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- vyhláška MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov,,
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky MŽP SR č. 320/2017 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- SAŽP. 2016. Environmentálna regionalizácia SR. 2016.
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní
- Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III.; podkapitolách 1. – 12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa okrem pôdy nepredpokladajú významnejšie negatívne vplyvy, t. j. vplyvy s bodovým hodnotením 3 – 5. Nový záber poľnohospodárskej pôdy predstavuje vo variante 1 výmeru 50,1775 ha - z toho 46,4575 ha je záber najkvalitnejšej pôdy a vo variante 2 je záber poľnohospodárskej pôdy 43,4575 ha a z toho je 41,2375 ha najkvalitnejšej pôdy, vplyv na pôdu bol vyhodnotený ako veľmi významný. Všetky ostatné predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 0 - 1.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady stanovených regulatívov klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Tabuľka Súhrnné hodnotenie významnosti očakávaných vplyvov variantov 1 a 2 na životné prostredie

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť Variant č. 1	Významnosť Variant č. 2
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 0	1 0
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	bez vplyvu	0	0
Vplyvy na klimatické pomery	negatívny nepriamy	0	0

Vplyvy na ovzdušie	pozitívny priamy pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 -2 2 0 - 1	1-2 2 0 - 1
Vplyvy na vodné pomery	pozitívny priamy	1	1
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny nepriamy	0 3	0 3
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	Pozitívny nepriamy	1	1
Vplyvy na krajinu	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 0	1 0
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 0	1 0
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	bez vplyvu	0	0
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	bez vplyvu	0	0
Iné vplyvy	bez vplyvu	0	0

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V Koncepte ÚPN-O Selce sú rešpektované záväzné regulatívy vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN VÚC Banskobystrického kraja v znení zmien a doplnkov 01, 02, 03, 04). Súčasťou konceptu ÚPN-O je Záväzná časť s návrhom zásad a regulatívov v zachovaní kultúrno-historických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene. Súčasťou textovej časti konceptu ÚPN-O Selce sú ekostabilizačné opatrenia zamerané na zachovanie prírodných a krajinárskych hodnôt územia, prvkov ÚSES, biotopov európskeho a národného významu, chránených území a druhov; zmiernenie vplyvu poľnohospodárskej výroby na krajinu; ochranu abiotických zložiek; ochranu vodných biotopov a biotopov mokradí a ochranu rastlinstva a živočíšstva.

Koncept ÚPN-O Selce v Záväznej časti definuje zásady a regulatívy a opatrenia: Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov

Poľnohospodárska pôda

- Ochranu poľnohospodárskej pôdy na riešenom území zabezpečovať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a zmeny zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- V zhode s týmto zákonom je každý užívateľ poľnohospodárskej pôdy povinný vykonávať trvalú a účinnú protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy vykonávaním ochranných opatrení podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy. Pôdoochranné opatrenia sú zamerané na zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií pôdy a na jej ochranu pred poškodením a degradáciou.
- Z hľadiska ohrozenia poľnohospodárskej pôdy vodnou eróziou v konkrétnych podmienkach územia obce Selce zabezpečiť uplatnenie ochranných opatrení (organizačných, agrotechnických, biologických a technických). Opatrenia proti vodnej erózii prioritne aplikovať na svahoch s väčším sklonom, ktoré sú najviac exponované účinkom vodných procesov.
- Vytvárať podmienky pre zastavenie procesu znižovania biodiverzity, zatrávnenie svahovitých a eróziou ohrozených pôd pri výraznom zastúpení NDV.
- Podporiť a držať členenie na menšie organické celky remízok, pásmi zelene NDV aj za účelom zníženia prašnosti a jej dopadu na sídlo a tiež pre zabezpečenie voľného pohybu a úkrytu zvere v poľnohospodárskej krajine .
- Pri navrhovaných prvkoch systému ekologickej stability uplatniť využitie poľnohospodárskej pôdy formou trvalých trávnych porastov s výrazným zastúpením vysokej zelene (NDV) – regionálne a miestne biokoridory, biocentrá, interakčné prvky .
- Podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, a v pásmach hygienickej ochrany.

- Rešpektovať limitujúce faktory urbanistického rozvoja – najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu, poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom a tiež poľnohospodársku pôdu s vybudovanými hydromelioračnými zariadeniami. Rozvoj smerovať formou intenzifikácie do zastavaného územia a mimo zastavaného územia v rozsahu návrhu ÚPN-O.

Lesné pozemky

- Ochranu lesných pozemkov na riešenom území zabezpečovať v súlade s ustanoveniami zákona o lesoch, s dôrazom na kategóriu ochranných lesov.
- Uplatňovať a rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov ochranných a lesov osobitného určenia.
- Uplatňovať Program starostlivosti o lesy, predovšetkým v oblasti záujmu úpravy druhovej kvalitatívnej skladby a posilnenia zdravotného stavu porastu.
- Zabezpečiť obcou, v spolupráci s príslušným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva, v ÚPN obce navrhovanú možnosť prekategORIZOVANIA vybraných lesov do kategórie lesov osobitného určenia **s rekreačnou funkciou**, v priestoroch:
 - Stredisko RCR Šachtičky,
 - Selčianska dolina, okolie areálu zimných športov a rekreačnej vybavenosti Čachovo, v prepojení na priestor pod rekreačnou vybavenosťou Fuggerov dvor,
 - Pri bučku, okolie areálu skokanských mostíkov,
 - Breziny, východne od športového areálu obce Selce.

Nerastné bohatstvo

- Pri rozvoji obce dodržiavať ustanovenia zákona o ochrane a využívaní nerastného bohatstva (banský zákon) tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania.
- Na kat. území Selce zabezpečiť ochranu chráneného ložiskového územia a dobývacieho priestoru:
Výhradné ložisko „Selce, vápenec ostatný (595); s určeným dobývacím priestorom (DP) chráneným ložiskovým územím (CHLÚ).
 - Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska, územie v blízkosti dobývacieho priestoru nevyužívať na obytné, prípadne rekreačné účely.
 - Zabezpečiť najvýhodnejšie využívanie výhradných ložísk z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov.
 - V predmetnom území evidované **staré banské diela** vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu.

Zelená infraštruktúra

- Zabezpečiť revitalizáciu, regeneráciu, údržbu existujúcich a tiež realizáciu novo navrhovaných plôch zelene v základných funkčných kategóriách sídelnej zelene podľa návrhu ÚPN obce:
 - Parky a iné typy verejnej parkovej zelene
 - Zeleň v obytných územiach
 - Historická zeleň
 - Zeleň pri občianskej vybavenosti (podľa typu)
 - Ostatná zeleň
 - Zeleň pri výrobných areáloch
 - Prírodná zeleň (hospodárske zázemie obce)
- Zabezpečiť v zmysle ÚPN obce prepojenie jednotlivých funkčných kategórií zelene v rámci obce navzájom a zároveň prepojenie zelene v z. ú. na okolitú krajinu zeleň s cieľom zabezpečenia ekologickej stability sídla.
- Zabezpečiť osobitne dôležitú implementáciu opatrení zameraných na adaptáciu dôsledkov zmeny klímy týkajúce sa zelene a verejných priestranstiev, ako napr. podpora tvorby parkov a zelene, zvýšenie retenčnej schopnosti územia obce, zabezpečenie ochrany pred povodňami.
- Uplatňovať princíp dostupnosti k zeleni a otvoreným priestranstvám v rámci sídla (optim. 400 m), čo zároveň zahŕňa aj potrebu ochrany a rozvoja menších zelených plôch v obci, ktoré majú nielen ekologickú ale aj sociálnu funkciu.

- Zabezpečiť podporu a obnovu verejných priestranstiev s výrazným zastúpením zelene (prezentujú ich námestie, uličné koridory, tradičné parky, izolačná zeleň, nezastavané priestory v rámci z. ú. obce, exteriérové priestory a pod.), predovšetkým v UO-A a tiež v UO-C na nevyužitých, resp. nevhodne využívaných plochách v hospodárskom areáli RD.
- Podporiť významné líniové prvky zelene pozdĺž vodných tokov, komunikácií a tiež v rámci poľnohospodárskej krajiny formou ekostabilizačnej, ochrannej a izolačnej zelene zachovaním a podporou nelesnej drevinovej vegetácie (NDV).
- Zabezpečiť v rámci novej rozvojovej plochy cintorína výrazné zastúpenie zelene, napr. aj na principiálnom riešení netradičných, prírodných foriem pochovávaní.
- V prípade nevyhnutných výrubov v súvislosti so stavebnou činnosťou zabezpečiť postup zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- Pri návrhoch vegetačných úprav v navrhovanom zastavanom území obce prednostne využívať domáce druhy drevín a krovín, resp. druhy ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť, z dôvodu zamedzenia šírenia nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín legislatívne určených.

Pri rozvoji zelene uplatniť v rámci funkčných plôch (na pozemkoch) tieto základné regulačné kritériá (ekoindex):

Min. podiel zelene v %	% zastúpenie, šírkové parametre (m) v rámci funkčnej plochy (optimálne)
*vyjadrenie % pomeru plôch vegetácie k celkovej funkčnej ploché (pozemku)	70 % = Funkčné plochy bývania v rodinných domoch 30 % = Funkčné plochy občianskej vybavenosti 70 % = Zmiešané územia (ZU-I,II,III,IV) 30 % = Výrobné funkcie ...
Min. podiel zelene v m (nízka, NDV)	hydrický biokoridor vodného toku: šírka 2x15 m = Funkčná plocha vysokej zelene - významný vodný tok šírka 2x10 m = Funkčná plocha vysokej zelene - hydrický biokoridor vodného toku
* min.šírka pre líniové prvky	šírka 2x15 m pozdĺž komunikácií - v zastavanom území šírka v m podľa kategórie komunikácie v rozsahu OP cesty - mimo zastav. územia...

Povrchové a podzemné vody

Chrániť povrchové a podzemné vody vzhľadom na ich nenahraditeľnosť a spoločenský význam systémom opatrení v zmysle zákona o vodách a zákona o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

V oblasti riešenia ochrany vôd na území obce Selce je potrebné:

- Rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov:
 - Slovenská Ľupča – prameň Ľadová studňa, PHO 2. stupňa vonkajšie.
 - Selce - prameň Jelšiny a Zábřež, PHO I. a II. stupňa.
 - Šachtický – pramene I, II, III, PHO I, a II. stupňa.
 - Fuggerov dvor – pramene Pod Selčianskym dielom, OP I. a II. stupňa.
 - Športcentrum Selce - Čachovo – prameň Tuf - OP vodárenského zdroja nezistené.
 - vodný zdroj Pod Margušovom pre vodovod v správe obce Selce (bývalý správca RD)
- Rešpektovať územie Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Nízke Tatry - západná časť.
- Rešpektovať pobrežné pozemky (ochranné pásma) vodných tokov s prítokmi - hydrické biokoridory:
 - Selčiansky potok
 - Nemčiansky potok
 - Potok Jelšiny (Rakovec)
 - Kajchiar (Lukáčovský potok),
 - Potok Škradno

Ochrana prírody, tvorba krajiny a ekologická stabilita

- Zabezpečovať ochranu prírody a tvorbu krajiny na riešenom území v súlade s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- Zohľadniť, že celé k. ú. obce Selce sa nachádza ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry, kde v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. platí druhý stupeň územnej ochrany.

- Zo siete chránených území patriacich do sústavy siete NATURA 2000 (Územia európskeho významu a Chránené vtáčie územie) nie je potrebná žiadna ochrana, keďže sa na katastrálnom území obce Selce žiadne nenachádzajú, ako ani žiadne maloplošné chránené územia.
- Rešpektovať a zohľadniť jednotlivé prvky v zmysle nadradenej úrovne RÚSES okresu Banská Bystrica vo väzbe na riešené k. ú. obce Selce a tiež prvky v zmysle návrhu ÚPN obce Selce:
 - **Regionálny biokoridor (RBk1) Ďumbierske Nízke Tatry – Poľana – Kremnické vrchy (RBk1)**
/ terestrický biokoridor spája nadregionálne významné biocentrá Ďumbierske Nízke Tatry, Poľanu a Kremnické vrchy. Integruje aj biocentrá regionálneho významu **Brvnište**, **Príboj**, **Plavno**, **Iliašská dolina** a **Balenec**.
/ územne zasahuje do juhovýchodnej časti k. ú. obce Selce
 - Manažmentové opatrenie: **neurbanizovať** plochy biokoridoru a jeho bezprostrednú blízkosť.
 - **Hydrické biokoridory miestneho významu** (návrh ÚPN-O Selce)
 - **Selčiansky potok**
(min. šírka nezastavania a neoplocovania 10 m od brehovej čiary obojstranne, optim. 20 m)
 - **Nemčiansky potok**
(min. šírka nezastavania a neoplocovania 10 m od brehovej čiary obojstranne, optimálne 20 m)
 - **Potok Jelšiny (Rakovec)**
(min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne, optimálne 15 m)
 - **Kajchiar (Lukáčovský potok)**,
(min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne, optimálne 15 m)
 - **Potok Škradno**
(min. šírka nezastavania a neoplocovania 5 m od brehovej čiary obojstranne, optimálne 15 m)

Ekologicky významný segment krajiny - Kajchiar – Selčiansky diel (EVSK 14)

Územne prezentuje na k. ú. obce Selce Južné svahy vrchu Selčiansky diel a kopec Kajchiar, územie s mozaikou lúčno-pasienkarskej-lesnej krajiny, s dobre zachovanými historickým vývojom obhospodarovania podmienenými líniovými segmentami NDV na trávnych porastoch v severnej časti a plochami hospodárskeho a ochranného lesa v časti strednej. V južnej časti lokality prebiehajú pokročilé pionierske procesy na trávnych porastoch. Pramení tu a preteká potok Kajchiar (Lukáčovský).

- Ekostabilizačné opatrenie v rámci EVSK 14:
- Udržať a zlepšiť stav historických štruktúr v extenzívne poľnohospodársky využívannej krajine (tradičné mozaikové štruktúry – obnova agrárnych terás , vypásať TTP na terasách, obnova ovocných drevín na terasách atď.)

Genofondovo významná lokalita (GL 27 Kajchiar)

Nachádza sa v rámci EVSK 14 a jedná sa o plochu so zastúpením biotopov a dránených druhov rastlín:

- **biotopy regionálneho významu:**
subtermofilné pasienky a borievkové porasty,
- **biotopy európskeho významu:**
Tr 1 – Suchomilné trávno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (6210),
Kr 2 – Porasty borievky obyčajnej (5130).
- **chránené druhy rastlín národného významu:**
 - hmyzovník *muchovitý* (*Ophrys insectifera*),
 - vstavač vojenský (*Orchis militaris*).

Zoznam ostatných významných biotopov na k.ú. obce Selce európskeho i národného významu mimo prvkov RÚSES BB / mapovanie lúk a rašelinísk organizáciou Daphne - nštitút aplikovanej ekológie

- **Biotopy**
 - biotop európskeho významu Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky (kód 6510),
 - biotop národného významu Lk10 – Vegetácia vysokých ostríc.
- **Druhovú ochranu rastlín a živočíchov**
/ Evidencia - Správa Národného parku Nízke Tatry
 - Kruštík širokolistý (*Epipactis helleborine orbicularis*),
 - Vstavač bledý (*Orchis pallens*)

- Trvalo monitorované lokality TML 6210
- Netopier veľkouchý (*Myotis bechsteinii*)
- *Fuzáč alpský* (*Rosalia alpina*)
- Významné solitérne dreviny - ovocné stromy
- **Lesné biotopy** – Ls (Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4)

Zásady a regulatívy ochrany prírody, tvorby krajiny a ÚSES

- Akceptovať jednotlivé prvky všetkých úrovní ÚSES, rašeliniská, mokrade, prameniská, všetky vodné toky s ich brehovými porastami, lúčne spoločenstvá a remízky, ktoré sú významné z pohľadu zachovania ich prírodných a krajinárskych hodnôt či celospoločenských funkcií.
- Prvky ÚSES považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb.
- Zabezpečiť, aby vyššie uvedené plochy a aj existujúce trávne porasty neboli zalesňované.
- Trávne porasty využívať tradičným poľnohospodárskym spôsobom formou kosenia alebo primeraného pasenia. Pokiaľ sú však plochy TTP už výrazne zarastené (viac ako 75 %) lesnými drevinami, uplatniť prevedenie do lesných pozemkov (LP).
- TTP zachovať a neprevádzkať na ornú pôdu, v prípade záujmov ochrany prírody ako sú napr. trávinné spoločenstvá, mokradné spoločenstvá a genofondové plochy.
- Zabezpečiť prioritu ochrany využitia v zóne III. - ostatné územie k. ú. (vymedzená V ÚPN-O)
- Zabezpečiť funkčnosť prvkov územného systému ekologickej stability v zmysle plánovaného funkčného využitia a usporiadania územia, rešpektujúceho opatrenia na zvýšenie ekologickej stability krajiny.
- Podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v biocentrách a biokoridoroch.
- V nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky ÚSES a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť.
- Z prvkov ÚSES vylúčiť hospodárske využitie týchto území v zmysle územným plánom obce stanoveného funkčného využitia a usporiadania územia, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov.
- Rešpektovať územným plánom obce stanovené funkčné využitie a usporiadania územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry.
- Rešpektovať územným plánom riešenú ochranu poľnohospodárskej pôdy, predovšetkým chránených pôd a lesných pozemkov, ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj územia.
- Akceptovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehovú vegetáciu s cieľom obnoviť a zvyšovať vodozdržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov.
- Využívať poľnohospodársku pôdu v súlade s jej produkčným potenciálom na úrovni typologicko-produkčných kategórií, rešpektujúc limity z prírodných daností a legislatívnych obmedzení.
- Zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zachovať existujúce brehovú vegetáciu pozdĺž vodných tokov, vrátane ich prítokov, nerealizovať výrub brehovej vegetácie, aby sa neohrozila funkčnosť biokoridorov.
- Hydrické biokoridory odizolovať od poľnohospodársky využívaných krajiny ekotónovými a pufrovacími pásmi TTP alebo krovínami.
- Zachovať nezastaviteľnú prechodovú zónu pozdĺž vodných tokov v šírke min. 10 - 15 m od vonkajšej hranice brehového porastu, ktorá bude spĺňať funkciu ochranného pásma biokoridoru a zároveň manipulačného priestoru umožňujúceho pohyb stavebnej mechanizácie, prípadne v budúcnosti priestor na ošetrovanie drevín.
- Realizovať protierózne opatrenia na poľnohospodárskej pôde (mozaikové štruktúry obhospodarovania, výsadba protieróznej vegetácie, orba po vrstevnici, atď.).
- V juhovýchodnej časti k.ú. Selce vo svahu nad potokom Rakovec, v oblasti Starých Seliec a na svahu západne od prístupovej komunikácie do Selčianskej doliny sú potrebné ekostabilizačné opatrenia pre:

- zachovanie a zvýšenie stability územia bioúpravami, dotvorením vzrastlou zeleňou a NDV (nelesná drevinová vegetácia),
- stabilizovanie zosuvov bio technickými opatreniami,
- podporu stabilizovania pôdy trvalými trávnymi porastami.
- V rámci celého územia katastra je potrebné zakladať:
 - ochrannú a izolačnú zeleň, ako prostriedok na elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie, jednak ako filter medzi zastavaným územím a poľnohospodársky využívanou krajinou, tiež popri vodných tokoch a popri komunikáciách, na zníženie hladiny hluku a prašnosti.
- V zastavanom území obce plánovanom na rozšírenie uplatniť výrazný podiel vegetácie a vodných prvkov. Podiel zelených nezastaviteľných plôch v území dodržať v minimálnom rozsahu 30 %. Výber drevín je potrebné prispôbiť meniacim sa klimatickým pomerom a stanovištným podmienkam v podrobnej projektovej dokumentácii.
- V nových rozvojových lokalitách zabezpečiť pešiu priestupnosť do voľnej krajiny a to vylúčením súvislého oplocovania vlastnícky vysporiadaných pozemkov nepriechným oplotením - zachovať vizuálne voľnú krajinu.
- V rámci plánovaných rozvojových plôch je potrebné v spodrobňujúcej zonálnej úrovni ÚPD, resp. ÚPP zabezpečiť územie pre funkčnú uličnú zeleň s jej presným situovaním.
- Nepripustiť bezdôvodné zásahy do existujúcej mimolesnej drevinovej vegetácie. V prípadných nevyhnutných, spoločensky odôvodnených zásahoch vopred overiť postup overovacou štúdiou a odborným posúdením.
- Pri nevyhnutných odôvodnených výruboch v súvislosti so stavebnou činnosťou je potrebné postupovať v zmysle platnej legislatívy.
- Pri návrhoch vegetačných úprav v navrhovanom zastavanom území obce prednostne využívať domáce druhy drevín a krovín, resp. druhy ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť, z dôvodu zamedzenia šírenia nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín.
- Zabezpečiť ochranu pozoruhodných stromov

ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochranné opatrenia voči znečisteniu ovzdušia

- Na území obce dodržiavať a uplatňovať zákon o ovzduší v znení neskorších predpisov.
- Zlepšenie situácie z hľadiska znečistenia ovzdušia z dopravy prinesú celospoločenské ochranné opatrenia so zámerom transformácie dopravy na ekologicky priaznivejší systém (podpora využívania vozidiel na alternatívny pohon, podpora výstavby infraštruktúry alternatívnych palív, zavádzanie nízko emisných zón a ďalšie podporné opatrenia v rámci parkovacej politiky).
- Odbremenenie od ťažkej nákladnej dopravy s nežiadúcimi emisiami v centrálnej časti obce zabezpečiť realizáciou návrhu ÚPN obce Selce - vytvoriť okružný dopravný systém s vylúčením prieťahu cesty III/2418 centrom obce s jej preložením mimo z. ú., aj s priamejším napojením na výrobnú zónu v obci UO – C bezkolízne voči UO – A s obytnou funkciou.
- Pri novostavbách objektov zabezpečiť energetický štandard platných predpisov so zaradením objektu do energetických štandardov platných v čase návrhu / projektovania objektu (vyhlášky, zákony).
- Pri projektovaní objektov zabezpečiť efektívnu tepelnú ochranu a vo vysokej miere využívanie energie dodanej z obnoviteľných zdrojov nachádzajúcich sa v budove alebo v jej blízkosti.
- Nové zdroje tepla zriaďovať podľa technických možností v jednotlivých lokalitách, sledujúc cieľ zvyšovania podielu ekologicky čistých foriem energií a zníženia negatívnych dopadov na ŽP (plynová kotolňa, kotolňa na biomasu, alternatívne zdroje tepla v zastúpení fotovoltacké panely - strešné alebo fasádne systémy, výhodné v kombinácii s tepelným čerpadlom tiež v kombinácii s elektrickou energiou).
- V rámci dopravných koridorov realizovať podľa konkrétnych územných možností výsadbu stromovej a kríkovej zelene s významnou protiexhalačnou funkciou (optim. v rozsahu OP ciest).
- Zabezpečiť realizáciu záchytných parkovísk mimo zastavaného územia obce.
- Znečistenie z mobilných zdrojov v obci, predovšetkým v kontakte s jeho obytnými časťami je potrebné riešiť na zonálnej úrovni ÚPD, resp. PD.

Ochranné opatrenia voči hluku a vibráciám

Pri rozvoji mesta a investičnej výstavbe v intenciách ÚPN obce je potrebné sa riadiť vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Pre všetky nové rozvojové územia s predpokladom prekročenia prípustných hodnôt hluku a vibrácií v zmysle zákona je potrebné požadovať vypracovanie hlukovej štúdie aj s určením návrhu opatrení.

Ochranné opatrenia voči zaťaženiu pachmi

Vylúčiť zaťaženie územia obce pachmi z poľnohospodárskej výroby predovšetkým reguláciou počtu ustajnených zvierat v časti areálu roľníckeho družstva (UO-C / UL C.1) a tiež postupnou premenou areálu Roľníckeho družstva, resp. jeho častí na zmiešané územia s výrobnou-obslužnou funkciou nezahŕňajúcou poľnohospodársku výrobu zaťažujúcu pachmi územie obce (UL C.2) a územia s prevahou plôch zelene (UL C.3) v zmysle ÚPN-O.

Ochranné opatrenia v oblasti odpadového hospodárstva

- Rešpektovať zákon o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zabezpečiť nakladanie s odpadom alebo inak s ním zaobchádzať takým spôsobom, aby nebolo ohrozené zdravie ľudí, životné prostredie - aby nedochádzalo k:
 - riziku znečistenia vody, ovzdušia, pôdy, horninového prostredia a ohrozenia rastlín a živočíchov,
 - obťažovaniu okolia hlukom alebo zápachom,
 - nepriaznivému vplyvu na krajinu alebo miesta osobitného významu.
- Vytvárať vhodné územno-technické predpoklady pre nakladanie s odpadmi na území obce.
- Priebežne zlepšovať podmienky separovaného zberu na území obce.
- Zabezpečiť kompletizáciu strediska triedeného zberu v obci, vrátane priestoru na zhromažďovanie vytriedených nebezpečných zložiek komunálneho odpadu a elektroodpadov.
- Zabezpečiť lokalizáciu strediska triedeného zberu (zberný dvor) a kompostoviska (vhodné v areáli RD - UO - C, časť UL - C.2.1, s potrebou zabezpečenia voči rozvojovej obytnej funkčnej ploche Na záhumnie).
- Uplatniť spôsob likvidácie biologicky rozložiteľného odpadu bez problémového vzťahu k obytno-vybavenostnej a rekreačnej funkcii.
- Zabezpečiť likvidáciu divokých skládok a smetísk menšieho rozsahu na území obce.
- Zneškodňovanie komunálnych odpadov z obce zabezpečovať naďalej vývozom na Regionálnu skládku TKO (na k. ú. obce Šalková), u ktorej sa počíta aj s ďalším rozširovaním.

Hydromeliórie

- Pri nových lokalitách zabezpečiť obcou u budúceho stavebníka vypracovanie odborného posúdenia existujúcich hydromelioračných zariadení v rámci pripravovanej rozvojovej lokality a zaviazat' ho príslušnú stavbu prekonzultovať s Odborom správy a prevádzky HMZ, ktorá na základe odborného posúdenia a predloženej dokumentácie k stavebnému konaniu určí stavebníkovi zákonné podmienky využívania územia.

Svahové deformácie (zosuvy)

Rešpektovať riziká stavebného využitia s vymedzenými svahovými deformáciami na k. ú. obce nasledovne :

- Aktívne svahové zosuvy - **nevhodné pre stavebné účely**.
- Potenciálne a stabilizované zosuvy - **vhodnosť a podmienky stavebného využitia** je potrebné posúdiť a overiť Inžiniersko-geologickým prieskumom.

Pri rozvoji zohľadniť, že územie so zaregistrovanými svahovými deformáciami - aktívne, potenciálne a stabilizované je zaradené do rájónu nestabilných území so stredným až vysokým rizikom aktivizácie svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok, s možnosťou rozširovania existujúcich svahových pohybov. Územie je veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy.

Bezprostredné okolie zaregistrovaných zosuvov je zaradené do rájónu nestabilných území s možnosťou vzniku svahových pohybov za priaznivých klimatických podmienok, príp. necitlivých antropogénnych zásahov.

Radónové riziko

(údaj Ministerstvo ŽP SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor geológie a štátnej geologickej správy).

Katastrálne územie obce Selce spadá do nízkeho, stredného až vysokého radónového rizika.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽ SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Environmentálne záťaž

Na katastrálnom území obce nie sú evidované žiadne významné environmentálne záťaž.

Elektromagnetické žiarenie

Pre zabezpečenie ochrany zdravia pred elektromagnetickým a optickým žiarením rešpektovať ustanovenia zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou o podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického žiarenia a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému žiareniu v životnom prostredí a vyhláškou o podrobnostiach o limitných hodnotách optického žiarenia a požiadavkách na objektivizáciu optického žiarenia v životnom prostredí.

Ochranné opatrenia v oblasti vodného hospodárstva

- Rešpektovať súčasné odvádzanie odpadových vôd a v nových urbanizovaných plochách vybudovať delenú kanalizáciu, napojenie splaškovej kanalizácie na jestvujúcu kanalizačnú sieť.
- Zabezpečiť výsadbu brehovej vegetácie obojstrannou výsadbou drevín za účelom zlepšenia funkcie biokoridoru a čistoty vôd.
- Realizovať úpravu vodných tokov (z dôvodov ochrany pred prívalovými povodňovými vodami a z dôvodov podmývania a zosuvov) ekologicky prijateľným spôsobom, so zachovaním prírodného charakteru a bez zmeny trasy toku.
- Rešpektovať pásma hygienickej ochrany vodárenských zdrojov a zabezpečiť účinnú ochranu pred ich degradáciou a akceptovať CHVO Nízke Tatry / západná časť.
- Rešpektovať vodohospodárske záujmy v zmysle zákona o vodách a nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd.

Ochranné opatrenia v oblasti dopravy

- Za účelom odbremenenia centrálnej časti obce s obytnou a vybavenostnou funkciou od ťažkej nákladnej dopravy s nežiadúcimi emisiami a negatívnym dopadom na ŽP, zabezpečiť výstavbou preložky cesty III/2418 s vylúčením prieťahu centrálnou zónou.

Adaptačné opatrenia na dôsledky zmeny klímy na území obce Selce

Na území obce je potrebné priebežne s cieľom zníženia zraniteľnosti resp. zvýšenia reziliencie (odolnosti) sídla zabezpečovať realizovanie adaptačných opatrení v zmysle Stratégie adaptácie na nepriaznivé zmeny klímy definované pre územie samospráv a uplatnené v ÚPN obce:

1. Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav

- Koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu.
- Zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci, osobitne v jej zastavaných centrálnych polohách.
- Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní otvorov.
- Podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre.
- Zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôbené meniacim sa klimatickým podmienkam.
- Vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v obci.
- Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v intraviláne aj extraviláne katastrálneho územia obce.
- Zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu na území obce meniacim sa klimatickým podmienkam.
- Vytvárať komplexný systém plôch zelene v katastrálnom území obce v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny.

2. Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric

- Zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extraviláne obce.

- Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie.
- Zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť v blízkosti elektrického vedenia.
- Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbu vetrolamov, živých plotov, aplikáciu prenosných zábran.

3. Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody.
- Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach.
- Zo strany vlastníkov lesov zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov.
- Podporovať a pokiaľ možno **zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch** a dostupnosť záložných vodných zdrojov.

4. Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok

- Iniciovat' zabezpečenie, udržiavanie a rozširovanie plochy prírody blízkych lesov, resp. prirodzených lesov, vrátane ich rekreačnej využiteľnosti (kategória lesov osobitného určenia).
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu, ak opatrenia zelenej infraštruktúry nepostačujú.
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obce.
- Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd, osobitne v zastavaných centrálnych polohách obce.
- Zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí.
- Dohliadnuť na zabezpečenie udržiavania siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovania nepotrebných lesných ciest.
- Usmernenie odtoku pomocou drobných hydrotechnických opatrení.
- Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a proti zosuvom pôdy.

Zásady stanovené územným plánom obce s ohľadom na ochranu prírody a tvorbu krajiny

- Zachovať existujúce brehové porasty pozdĺž vodných tokov / Selčiansky potok, Rakovec, vrátane ich prítokov.
- Zachovať nezastaviteľnú prechodovú zónu pozdĺž vodných tokov v šírke min. 10 - 15 m od vonkajšej hranice brehového porastu, ktorá bude spĺňať funkciu ochranného pásma biokoridoru a zároveň manipulačného priestoru umožňujúceho pohyb stavebnej mechanizácie, prípadne v budúcnosti priestor na ošetrovanie drevín.
- V zastavanom území obce plánovanom na rozšírenie uplatniť dostatočný podiel trávnatých plôch s drevinami. Podiel zelených nezastaviteľných plôch v území dodržať v minimálnom rozsahu 30 %. Výber drevín je potrebné prispôbiť meniacim sa klimatickým pomerom a stanovištným podmienkam v podrobnej projektovej dokumentácii.
- V rámci plánovaných rozvojových plôch je potrebné v spodobňujúcej zonálnej úrovni ÚPD, resp. ÚPP zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň s jej presným situovaním.
- Nepripustiť bezdôvodné zásahy do existujúcej mimo lesnej drevinovej vegetácie. V prípadných nevyhnutných, spoločensky odôvodnených zásahoch vopred overiť postup overovacou štúdiou a odborným posúdením.
- Pri nevyhnutných odôvodnených výruboch v súvislosti so stavebnou činnosťou je potrebné postupovať v zmysle platnej legislatívy.
- Pri návrhoch vegetačných úprav v navrhovanom zastavanom území obce prednostne využívať domáce druhy drevín a krovín, resp. druhy ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť, z dôvodu zamedzenia šírenia nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín. (Príloha 2a Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva Zákon MŽP SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov - Zoznam invázných druhov rastlín a spôsob ich odstraňovania).
- V nezastavanom území musí ochrana prírody a krajinného obrazu nadobudnúť absolútnu prioritu.

Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny

Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny smeruje k zvýšeniu ekologickej stability územia a prispieva k tvorbe ekologicky vyváženej krajiny, eliminácii eróznej činnosti vody a vetra, zabezpečeniu optimálneho využitia

územia, eliminácii vplyvu bariérových prvkov a pod. Opatrenia majú spravidla integrovaný charakter, t. j. sú viacúčelové – okrem základnej biologickej a ekologickej funkcie spĺňajú rad ďalších funkcií: pôdoochrannú, hygienickú, estetickú, hydroekologickú či krajinotvornú. Návrhy opatrení sú definované na plochy mimo prvkov uvedených v RÚSES. Rozčlenené sú na:

- Ekostabilizačné opatrenia
- Hydroekologické opatrenia
- Protipovodňové a protierózne opatrenia

▪ Ekostabilizačné opatrenia

Ekostabilizačné opatrenia z pozície RÚSES pre k.ú. obce Selce:

E 9 - udržiavať a zlepšiť stav historických štruktúr v extenzívne poľnohospodársky využívannej krajine (tradičné mozaikové

štruktúry krajiny – obnova agrárnych terás, vypásť TTP na terasách, obnova ovocných drevín na terasách atď.)

E 30 - doplniť sieť ochranných lesov v lokalitách náchylných na svahové deformácie

E 32 - zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie v okolí antropogénnych objektov s nepriaznivými vplyvmi na životné prostredie – poľnohospodárske a priemyselné objekty, skládky

Ekostabilizačné opatrenia definované z pozície RÚSES, modifikované a spresnené v rámci ÚPN-O Selce pre podmienky k. ú. Selce, uplatňovať nasledovne:

- zosúladiť spôsob využívania poľnohospodárskej pôdy s jej produkčným potenciálom na úrovni typologicko-produkčných kategórií a obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny s rešpektovaním limitov z prírodných ohrození a limitov legislatívnych obmedzení,
- aplikovať orbu a sejbu po vrstevnici s dodržiavaním zásad striedania plodín,
- zvýšiť podiel NDV v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine a **zabezpečiť dodržanie** menších blokov (mezoštruktúry až mikroštruktúry) ornej pôdy,
- pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy,
- v okolí dopravných koridorov prechádzajúcich poľnohospodárskou a sídelnou krajinou uplatniť izolačnú hygienickú vegetáciu,
- sanovať nezabezpečené hnojiská a revitalizovať okolie zabezpečených hnojísk,
- zabráňovať ďalšej degradácii TTP v dôsledku sukcesie, pravidelne odstraňovať náletové a vyhliadkové dreviny, obkásať krovité lesné plášte a skupiny lúčnych/pasienkových krovín až po ich okraj,
- udržiavať a zlepšiť stav historických štruktúr v extenzívne poľnohospodársky využívannej krajine (tradičné mozaikové štruktúry krajiny – obnova agrárnych terás, vypásť TTP na terasách, obnova ovocných drevín na terasách),
- zabezpečiť pravidelný, vhodný manažment lúčnych ekosystémov v závislosti od typu biotopu – pravidelné kosenie, extenzívna pastva, výrub náletových drevín a zabráňovať ich zmladzovaniu, primerané hnojenie organickými hnojivami na vybraných lúčnych porastoch,
- pasienky zaťažovať rovnomerne a brániť zarastaniu okrajov, zabrániť nadmernému rozšľapávaniu a eutrofizácii plôch priehonmi dobytká, napájadla, priehony a iné miesta koncentrácie dobytká lokalizovať s ohľadom na zmiernenie erózie a ďalších rušivých vplyvov v okolí, pôdy zaťažovať v rozmedzí 0,3 – 0,6 VDJ/ha biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov priestorovo a časovo rovnomerne,
- dodržiavať zásady šetrného košarovania s minimálnou plochou 10 m /1 VDJ,
- zabezpečiť úpravu uľahnutého podorníčia kyprením a zabezpečiť zvýšenie vsakovacej schopnosti pôd na pôdach ohrozených kompaktiou,
- eliminovať šírenie synantropných a inváznych druhov, odstraňovať ich zdroje,
- vlhké plochy kosiť ľahkými mechanizmami len v čase preschnutia, aby sa nepoškodil pôdny kryt,
- udržiavať rozvolnenú štruktúru ekotónu - mozaiku trávnatých plôch, krovín a vyšších drevín,
- celoplošne vylúčiť používanie chemických prípravkov, minerálnych hnojív a hnojovice v územiach, ktoré podliehajú ochrane vôd,
- minimalizácia, resp. správne hnojenie a používanie pesticídov na ornej pôde a pri aplikácii organického hnojenia dodržiavať zásady nitrátovej direktívy,
- zabezpečiť zvýšenie diverzity lesných ekosystémov, postupné vytváranie diferencovanej vekovej a priestorovej štruktúry týchto porastov výberkovou ťažbou,
- zachovať a cielene obnovovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov a postupne znižovať zastúpenie

- stanovištne nepôvodných druhov drevín,
 - na mieste vyťažených nepôvodných monokultúr smreka obnovovať listnatý alebo zmiešaný les s ponechaním a podporou prirodzeného zmladenia, nevysádzať monodominantné porasty,
 - vylúčiť výsadbu kosodreviny, smreka a iných nepôvodných drevín v hĺbnom stupni,
 - minimalizovať rozsah holorubov,
 - nezvyšovať rozsah a intenzitu zásahov v lesoch ochranných a osobitného určenia,
 - ponechávať dostatočné podiely starých porastov v jednotlivých lesných celkoch, dostatočné počty starých a dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre,
 - zabezpečiť ťažbu a obnovu lesných porastov šetrnými metódami, ktoré v maximálnej miere znižujú pravdepodobnosť poškodenia pôdneho krytu a bylinného poschodia,
 - zabezpečiť revitalizáciu poškodených drevín, postupne obnovovať prirodzenú druhovú skladbu lesa, usmerniť lesné a poľovné obhospodarovanie na miestach výskytu hodnotných biotopov (zriaďovanie krmelcov, posedov)
 - minimalizovať výstavbu lesných ciest, rekultivovať lesné cesty a lesné sklady zriadené pre účely ťažby, nevytvárať ďalšie zväznice, kvôli výmoľovej erózii v lesných ekosystémoch a pri doprave dreva minimalizovať zásahy do ekosystémov vodných tokov (vrátane brehových porastov), umiestňovaním lesných ciest mimo nich, kvalitnou výstavbou ciest a ich odvodnením (odrážky, premostenia, priepusty),
 - doplniť sieť ochranných lesov v lokalitách náchylných na svahové deformácie,
 - stabilizovať zosuvné územia a zabezpečiť monitoring,
 - zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie v okolí antropogénnych objektov s nepriaznivými vplyvmi na životné prostredie – poľnohospodárske objekty, skládky,
 - zosúladiť ťažbu nerastných surovín s ochranou prírody a ochranou vodných systémov v blízkosti prvkov RÚSES
 - **nerozširovať dobývací priestor v rámci CHLÚ 595 severovýchodným smerom = súčasné vymedzenie CHLÚ zasahuje do PHO 2. st. využívaných vodných zdrojov, je v OP CHVO Nízke Tatry západná časť, kontaktuje s travinným biotopom Lk1 (Daphne+LPIS),**
 - monitorovať a sanovať environmentálne záťaž,
 - regulovať intenzitu zástavby a investičné aktivity na lokalitách v blízkosti prvkov RÚSES,
 - doplniť a skvalitniť verejnú zeleň v urbanizovanom prostredí, zabezpečiť ochranu drevín v sídle.
 - monitorovať a sanovať environmentálne záťaž,
 - Umiestňovať jednotlivé stavby v dostatočnej vzdialenosti od vodných tokov nad hladinu storočnej vody Q100 (súvislá zástavba, priemyselný areál, významné líniové stavby a objekty, jednostranná výstavba, rekreácia a pod.) resp. päťdesiatročnej vody Q50 (chatová zástavba).
 - regulovať intenzitu zástavby a investičné aktivity na lokalitách v blízkosti prvkov RÚSES,
 - doplniť a skvalitniť verejnú zeleň v urbanizovanom prostredí, zabezpečiť ochranu drevín v sídle.
- **Hydroekologické opatrenia**
- zachovať prirodzený charakter vodných tokov,
 - monitorovať kvalitu povrchových vôd, eliminovať vypúšťanie odpadových vôd a zrealizovať opatrenia na zlepšenie kvality povrchových vôd,
 - odstrániť, resp. spriechniť existujúce migračné bariéry na vodných tokoch,
 - podporovať zadržiavanie vody v krajine cez podporu, resp. obnovu prirodzených inundácií, obnovu mŕtvych ramien, budovanie viacúčelových suchých poldrov a mokradí prírodného charakteru v krajine
 - **vybudovanie suchých poldrov s retenciou na zníženie kulminačných prietokov v tokoch = suchý polder Pred dolinou, suchý polder Močidlá, suchý polder Úklady a opatrenia v Selčianskej doline nad rekreačným strediskom Selčianska dolina – Čachovo (formu a technické riešenie overí a určí stupeň PD na základe predchádzajúcej územno-technickej štúdie),**
 - zabezpečiť ochranu a manažment mokradových biotopov, rašelinísk a pramenísk, zabezpečiť ich monitoring a v prípade ich ohrozenia zrealizovať potrebné opatrenia na záchranu,
 - revitalizovať regulované vodné toky vo vybraných úsekoch pri zachovaní protipovodňových opatrení,
 - reguláciu vodných tokov a protipovodňové opatrenia realizovať ekologicky prijateľnými formami, v maximálnej miere zachovať prirodzenú konfiguráciu terénu a zastúpenie brehových porastov a v prípade potreby zabezpečiť ich doplnenie,
 - zabezpečiť ochranu a starostlivosť o brehové porasty (najmä v pramenných a príbrežných oblastiach vodných tokov), zvýšiť ich zastúpenie v krajine (predovšetkým v poľnohospodársky intenzívne využívanej), doplniť a obnoviť narušené porasty, pri obnove brehových porastov výhradne používať stanovištne vhodné dreviny,
 - minimalizovať zásahy do koryta, v prípade ich realizácie brať do úvahy prioritne prírodno-ochranné atribúty (prehlbovanie plytkých úsekov, realizácia zimovísk, ochrana neresísk, migračných úsekov, ochrana priehlbín

- a perejnatých hlbocín, ochrana bočných úkrytov, ochrana podomletých brehov),
- nevykonávať technické opatrenia v blízkosti mokradí, hydrických biokoridorov, biocentier, genofondových lokalít, podmäčianých biotopov, ktoré by mali vplyv na zmenu hydrologického režimu lokalít,
- eliminovať chemické a biologické znečistenie vodných tokov budovaním sietí kanalizácií v obciach a čističiek odpadových vôd,
- znižovať znečisťovanie podzemných vôd, zabránením priesaku znečisťujúcich látok do podzemných vôd z priemyselno-technických prevádzok a poľnohospodárstva,
- uprednostňovať pri zarybňovaní tečúcich vôd pôvodného pstruha potočného pred nepôvodnými lososovitými druhmi (pstruh dúhový, sivoň americký).
- Dažďové vody zo striech navrhovanej zástavby zachytávať do nádrží na pozemkoch objektov a následne využívať ako úžitkovú vodu.
- Dodržiavať opatrenia na zvýšenie ekologickej funkčnosti vodných tokov (zachovať pôvodnú morfológiu tokov, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, zabezpečiť existenciu pôvodnej pobrežnej vegetácie na celej dĺžke tokov, a pod.).
- Účelové komunikácie trasovať tak, aby na nich nedochádzalo ku kumulácii povrchového odtoku a vzniku ryhovej erózie. Ak terén neumožňuje takto upraviť pozdĺžny sklon telesa cesty, je treba vzniku erózie zabrániť budovaním odrážok, resp. spevnením kritických úsekov.

Protipovodňové a protierózne opatrenia

Protipovodňové a protierózne opatrenia z pozície RÚSES pre k.ú. obce Selce:

P 6 - vytvárať prirodzené prekážky povrchovému odtoku – medze, trávnaté pásy, ochranné pásy zelene (stromy a kry), pôdne stupne (skrátene dĺžky svahu a zníženie povrchového odtoku).

Protipovodňové a protierózne opatrenia definované z pozície RÚSES, **modifikované a spresnené v rámci ÚPN-O Selce** pre podmienky k. ú. Selce, uplatňovať nasledovne:

- zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch v zastavanom území a zvyšovať podiel plôch na infiltráciu dažďových vôd,
- rekultivovať areály ťažby a výstavby po ukončení prevádzky resp. činnosti:

Na k. ú. Selce prichádza do úvahy perspektívna rekultivácia v súčasnosti využívaného dobývacieho priestoru v rámci CHLÚ 595

- zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch a plôch bez vegetácie v rekreačných a športových areáloch, zatravníť lyžiarske svahy, budovať technické opatrenia spomaľujúce odtok,
- preferovať agrotechnické postupy zvyšujúce retenčnú schopnosť pôdy,
- vytvárať prirodzené prekážky povrchovému odtoku – medze, trávnaté pásy, ochranné pásy zelene (stromy a kry), pôdne stupne (skrátene dĺžky svahu a zníženie povrchového odtoku),
- znížiť resp. zachovať nízku intenzitu využívania lúk a pasienkov,
- pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy využívať ľahké mechanizačné prostriedky (zníženie zaťaženia pôdy, povrchového odtoku a erózie),
- voliť čo najšetrnejšiu technológiu ťažby, primeranú sklonu svahu, vzdialenosti od vodných tokov a stavu brehových ochranných pásiem, tým zvyšovať počet približovacích liniek, obmedziť používanie dopravných a približovacích prostriedkov s príliš veľkým merným tlakom na pôdu a technológie s nadmerným pohybom mechanizmov po porastoch (zníženie povrchového odtoku a erózie),
- zabezpečiť optimálne druhové a vekové zloženie lesných porastov, aby sa v maximálnej miere zvýšila retenčná schopnosť týchto plôch,
- previesť lesy hospodárske na lesy s ochrannou funkciou a dodržiavať z toho vyplývajúce zásady hospodárenia v lesných porastoch, vyhlasovať ochranné lesy ako regulátora odtoku,
- vyhnúť sa konštrukciám lesných ciest koncentrujúcim a urýchľujúcim odtok (vhodnejšie sú cesty s vozovkou sklonenou k násypovému svahu, z ktorých voda nekoncentrovane steká do porastov),
- zohľadňovať hlavnú funkciu brehových porastov (zabezpečenie stability brehov, vrátane brehovej vegetácie, pred poškodením počas povodňových prietokov a zabezpečenie predpokladanej kapacity prietokového profilu),
- vychádzať pri starostlivosti o stromové brehové porasty z posudzovania ich celkového zdravotného stavu, stability, podomletia vodou (nevhodné, poškodené a nestabilné stromy odstrániť, stabilné pne s pevne ukotvenými koreňovými sústavami ponechať – naďalej plniť spevňovaciu funkciu na brehu vodného toku).
- Zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať resp. asanovať nepotrebné lesné cesty.

Návrh regulatívov v rámci ÚPN obce Selce

ÚPN obce za účelom regulácie vymedzuje v rámci k. ú. 3 zóny s ohľadom na uplatnenie priorít využitia krajiny: (schéma: Základná zonácia k. ú. podľa priorít využitia)

- I. Urbanizovaná zóna - zastavané územie obce
- II. Hospodárska zóna - príslušné záujmové územie
- III. Zóna s prioritou ochrany - ostatné územie k. ú.

Návrh regulatívov zohľadňuje najmä zabezpečenie funkčnosti v zmysle návrhu prvkov RUSES (biokoridorov, manažmentu genofondových lokalít a ekologicky významných segmentov krajiny), navrhovaných ekostabilizačných opatrení, ochrany prírodných zdrojov a pod.

Na katastrálnom území obce a v jeho kontaktnom zázemí ÚPN-O Selce stanovuje:

- Zabezpečiť funkčnosť prvkov územného systému ekologickej stability v zmysle plánovaného funkčného využitia a usporiadania územia, rešpektujúceho opatrenia na zvýšenie ekologickej stability krajiny.
- Podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v **biocentrách a biokoridoroch**.
- V nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky ÚSES a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť.
- Z prvkov ÚSES vylúčiť hospodárske využitie týchto území v zmysle územným plánom obce stanoveného funkčného využitia a usporiadania územia, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov.
- Rešpektovať územným plánom obce stanoveného funkčného využitia a usporiadania územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinej štruktúry.
- Rešpektovať územným plánom riešenú ochranu poľnohospodárskej pôdy, predovšetkým chránených pôd a lesných pozemkov, ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj územia.
- Rešpektovať územným plánom riešený súlad využívania a rozvoja územia s funkciou ochrany prírody a krajiny.
- Akceptovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové porasty s cieľom obnoviť a zvyšovať vodozdržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov.
- Využívať poľnohospodársku pôdu v súlade s jej produkčným potenciálom na úrovni typologicko-produkčných kategórií, rešpektujúc limity z prírodných danosti a legislatívnych obmedzení.
- Zachovať prirodzený charakter vodných tokov, nerealizovať výrub brehovej vegetácie, aby sa neohrozila funkčnosť biokoridorov.
- Hydrické biokoridory odizolovať od poľnohospodársky využívanej krajiny ekotónovými a pufrovacími pásmi TTP (min. šírka 10 – 15 m) alebo krovinami.
- Realizovať protierózne opatrenia na poľnohospodárskej pôde (mozaikové štruktúry obhospodarovania, výsadba protieróznej vegetácie, orba po vrstevnici, atď.).
- V juhovýchodnej časti katastrálneho územia Selce vo svahu nad potokom Rakovec, v oblasti Starých Seliec a na svahu západne od prístupovej komunikácie do Selčianskej doliny sú potrebné ekostabilizačné opatrenia pre:
 - zachovanie a zvýšenie stability územia bioúpravami, dotvorením vzrastlou zeleňou a NDV (nelesná drevinová vegetácia),
 - stabilizovanie zosuvov bio technickými opatreniami,
 - podporu stabilizovania pôdy trvalými trávovými porastami.
- V rámci celého územia katastra je potrebné zakladať:
 - ochrannú a izolačnú zeleň, ako prostriedok na elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie, jednak ako filter medzi zastavaným územím a poľnohospodársky využívanou krajinou, tiež popri vodných tokoch a popri komunikáciách, na zníženie hladiny hluku a prašnosti.

Návrhy ekologickeho optimálneho využívania PP a LP

Územný plán obce Selce na základe RÚSES v komparácii s koncepciou rozvoja obce navrhuje nasledovné optimálne využívanie poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov:

▪ **Optimálne využívanie poľnohospodárskej pôdy**

Poľnohospodársky využívanú pôdu náchylnú na erózie je nutné z hľadiska ÚSES:

- podporiť a držať členenie na menšie organické celky remízok, pásmi zelene NDV aj za účelom zníženia prašnosti a jej dopadu na sídlo a tiež pre zabezpečenie voľného pohybu a úkrytu zvere v poľnohospodárskej krajine,
- udržať plochy TTP s podporou krovitých lesných plášťov a skupín lúčnych/pasienkových krovín.

▪ **Optimálne využívanie lesných pozemkov**

Z hľadiska lokálnej **podpory rekonštruovania potenciálnej vegetácie** ako jeden zo stabilizujúcich prvkov územný plán obce Selce navrhuje čiastočnú **zmenu hospodárskeho lesa na les osobitného určenia s rekreačnou funkciou**, v priestoroch:

- Stredisko RCR Šachtičky,
- Selčianska dolina, okolie areálu zimných športov a rekreačnej vybavenosti Čachovo, v prepojení na priestor pod rekreačnou vybavenosťou Fuggerov dvor,
- Pri bučku, okolie areálu skokanských mostíkov,
- Breziny, východne od športového areálu obce Selce.

Štruktúru porastov pri rekonštruovaní potenciálnej vegetácie podľa mapových jednotiek bude potrebné podrobne riešiť odbornými štúdiami za účasti majiteľov a správcov lesných pozemkov, s ich následným zapracovaním do plánu starostlivosti o lesy.

▪ **Vodné toky, odtokové pomery, ochrana územia pred zaplavovaním**

Riečnu sieť v riešenom území tvorí tok Selčiansky potok a jeho prítoky, ktoré sú v správe SVP, š.p.:

- Nemčiansky potok,
- potok Jelšina (141),
- nemenný potok (142),
- potok Kajchiar (143),
- potok Starý (144).

Na hranici katastra je prítok Hrona:

- potok Škradno, pravostranný prítok Hrona, odvádza zrážkové vody z juhovýchodných svahov kopca Laziny.

V čase spracovania konceptu ÚPN obce Selce je v schvaľovaní Návrh Plánu manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach Slovenskej republiky – aktualizácia 2021 (MŽP SR, 2023), ktorý v mapách povodňového rizika neuvádzal inundačné územie pre riešené územie ÚPN obce Selce. V grafickej časti ÚPN sú vyznačené územia s pravdepodobným výskytom potenciálne významného povodňového rizika na základe informácií od miestnych zdrojov.

V súlade s plánmi manažmentu povodí vytvárať územno-technické predpoklady na:

- ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení;
- úpravu odtokových pomerov, ktoré spomalia odtok vôd do vodných tokov, zvýšia retenčnú kapacitu územia;
- úpravu vodných tokov, ich nevyhnutnú opravu a údržbu, prípadne ich revitalizáciu;
- výstavbu zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd;
- zadržiavanie dažďových zrážok v urbanistickom prostredí;
- spriechodnenie migračných bariér, laterálny vývoj koryt.

ÚPN obce Selce v rámci riešenia ÚPN-O z hľadiska vodných tokov, odtokových pomerov a ochrany územia pred zaplavovaním plánuje:

- rešpektovať Selčiansky potok a jeho prítoky Nemčiansky potok, potok Jelšina, potok Kajchiar, potok Starý
- a prítok Hrona potok Škradno a sieť drobných tokov, ako recipienty ktoré odvádzajú povrchové vody z ich povodí,
- rešpektovať súčasný stav úpravy na tokoch,
- úpravu pravého brehu Selčianskeho potoka z dôvodu zvýšenia množstva vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia lokalít uvažovaného rozvoja,

- podľa koncepcie Vodného plánu Slovenska aktualizácia 2021 (MŽP SR, 2021) jeho prílohy č. 8.4c - Návrh opatrení na elimináciu významného narušenia pozdĺžnej kontinuity tokov a habitatov - potreba trilaterálneho posúdenia spriechodnenia odstrániť na Selčianskom potoku murovaný stupeň v rkm 4,81 a 5,00,
- ochranu územia v časti Breziny – Vyšovec (existujúce kanalizačné zberače a vybudované rigoly v čase privalových dažďov sú kapacitne nepostačujúce a spôsobujú záplavy pozemkov a rodinných domov až bahnotoky) podľa koncepcie projektu Selce – protipovodňová ochrana v časti Breziny – Vyšovec (StVS - servicing s.r.o. Banská Bystrica, 2016) a to vybudovaním suchého poldra nad obcou (polder Močidlá), vybudovaním odvodňovacieho rigola pod poldrom a vybudovaním nového dažďového kanalizačného potrubia pod futbalovým ihriskom, ktorým sa dažďové vody odvedú do recipientu,
- realizáciu území, ktoré zabezpečia ochranu intravilánu obce pred povodňami (vybudovanie suchých poldrov) a vytvoria retenciu na zníženie kulminačných prietokov v tokoch – suchý polder Pred dolinou, suchý polder Močidlá, suchý polder Úklady a opatrení v Selčianskej doline nad rekreačným strediskom Selčianska dolina – Čachovo (formu a technické riešenie overí a určí stupeň PD na základe predchádzajúcej územno-technickej štúdie),
- neodlesňovať územia, v maximálnej miere čo najviac zadržať vodu zo zrážok na území,
- realizovať opatrenia v lesných porastoch postihnutých plošnou kalamitou, ktoré sú v správe LESY š. p. a sú zahrnuté do opatrení daných Plánom manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron (v spracovaní ÚPN bol strategický dokument v schvaľovaní, MŽP SR, 2023),
- pravidelne realizovať údržbu koryt jednotlivých tokov, čo si vyžaduje pravidelnú starostlivosť a sledovanie technického stavu úpravy (napr. údržba požiarnej nádrže), aby nedochádzalo k zníženiu kapacity koryta, ktorá je dôležitá pri prevádzaní veľkých vôd. Údržbu brehových porastov je potrebné konzultovať s NAPANT Nízke Tatry,
- zachovávať pobrežné pozemky pri vodných tokoch, ktorých rozsah je stanovený zákonom o vodách č. 364/2004 Z. z.

Lokálna sídelná adaptačná stratégia v územnoplánovacom procese vodného hospodárstva

Lokálna sídelná adaptačná stratégia vychádza zo stanovených cieľov a opatrení na ich dosiahnutie, ktoré sú dané strategickým dokumentom na celoštátnej úrovni Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (MŽP SR, aktualizácia 2018). V strategickom dokumente boli zadefinované oblasti, ktoré súvisia s územnoplánovacím procesom vodného hospodárstva.

▪ **Tab.: Adaptačné opatrenia v rámci ÚPN obce Selce**

V tabuľke sú uvedené prejavy zmeny klímy a jej dôsledky pre oblasť vodné zdroje (pitná, úžitková, technologická voda), vodné toky, nádrže a pod.

Prejav zmeny klímy	Dôsledky zmeny klímy
Zvýšená priemerná teplota vzduchu, zvýšený počet tropických dní a častejší výskyt vln horúčav.	Zvýšené nároky na spotrebu pitnej vody a úžitkovej vody na zavlažovanie.
Premenlivosť zrážkových úhrnov, absencia zrážok a výskyt obdobia sucha.	Problém so zásobovaním pitnou vodou, zavlažovaním, pokles vodného stavu, eutrofizácia.
Premenlivosť zrážkových úhrnov, extrémne úhrny zrážok – snehové, dažďové a privalové povodne, bahnotoky.	Zvýšené nároky na stokovú sústavu odvádzať privalové zrážky, bleskové povodne a záplavy spôsobujúce škody.

Koncept ÚPN obce Selce plánuje nasledovné adaptačné opatrenia

Opatrenie	Návrh	Návrh ÚPN obce Selce v etape koncept
Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav	Zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch.	ÚPN stanovuje regulatív realizovať pravidelnú údržbu koryta miestnych tokov a nádrží.
	Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.	ÚPN stanovuje regulatív realizovať pravidelnú údržbu koryta miestnych tokov a novú výsadbu konzultovať s NAPANT Nízke Tatry.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha	Zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach.	Opatrenie rieši správca sietí.
	Podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.	ÚPN rieši opatrenie v časti / Vodné toky, odtokové pomery, ochrana územia pred zaplavovaním – využívanie suchých poldrov a v časti Zásobovanie pitnou vodou, zdroje pitnej vody podľa dostupných štúdií ako doplnkové vodné zdroje.
	Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov	ÚPN rieši opatrenie v časti Vodné toky, odtokové pomery a ochrana územia pred zaplavovaním – zníženie maximálneho prietoku realizovať suché poldre, podporovať vsakovanie dažďovej vody v území budovaním vsakovacích nádrží.
	Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie zrážkovej a odpadovej vody.	ÚPN rieši opatrenie v časti Vodné toky, odtokové pomery a ochrana územia pred zaplavovaním – navrhuje dažďové vody využívať pre vlastnú spotrebu.
	Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu zrážkových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel.	Návrh opatrení rieši rámcovo určením min. % podielu zelene v UO + SFP Spodrobnejší nižší stupeň UPD a PD.
	Zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej „sivej vody“.	Návrh opatrení rieši dokumentácia pre stavebné konanie.
	Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach.	UPN stanovuje v Návrhu zásobovania pitnou vodou rekonštrukciu nevyhovujúcej rozvodnej siete vo všetkých častiach obce.
Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok	Zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel (protizáplavové hrádze, bariéry, suché poldre, zamedzenie výstavby v inundácii).	ÚPN rieši opatrenie v časti Vodné toky, odtokové pomery a ochrana územia pred zaplavovaním. Budovanie suchých poldrov a rešpektovanie ochranných pásiem tokov.
	Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.	ÚPN rieši opatrenie v časti Vodné toky, odtokové pomery a ochrana územia pred zaplavovaním – zníženie maximálneho prietoku realizovať suchých poldrov.
	Zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy. Zabezpečiť zvýšenie podielu vsakovacích zariadení a plôch pre zrážkovú vodu v sídlach.	ÚPN rieši opatrenie v časti Návrh odvádzania dažďových vôd - v prípade prebytku dažďových vôd určených na vlastnú spotrebu, po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní schopnosti podložia vsakovať povrchovú vodu, dažďové vody odvádzať do vsakovacích objektov.
	Zabezpečiť zadržiavanie zrážkovej vody a budovanie strešných a dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí.	ÚPN rieši opatrenie v časti Návrh odvádzania dažďových vôd - v prípade prebytku dažďových vôd určených na vlastnú spotrebu, po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní

		schopnosti podložia vsakovať povrchovú vodu, dažďové vody odvádzať do vsakovacích objektov.
	Diverzifikácia odvádzania zrážkovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade).	ÚPN rieši opatrenie v časti Návrh odvádzania dažďových vôd – riešenie delenej kanalizácie v nových urbanizovaných plochách.
	Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy	ÚPN rieši opatrenie v časti Vodné toky, odtokové pomery a ochrana územia pred zaplavovaním – zníženie maximálneho prietoku realizovať suché poldre a zvýšenie kapacity dažďovej kanalizácie v časti Breziny – Vyšovec. Realizovať opatrenia v lesných porastoch postihnutých plošnou kalamitou, ktoré sú v správe LESY š.p. a sú zahrnuté do opatrení daných Plánom manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron (v období spracovania ÚPN bol strategický dokument v schvaľovaní, MŽP SR, 2023).

Opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva

- Hodnotné urbánne priestory, súbory a objekty s potrebou prísnej regulácie a ochrany
- Pamiatkovo chránené objekty a areály v zmysle platnej legislatívy
- Pamätihodnosti obce bez súčasnej legislatívnej ochrany s potrebou regulácie a ochrany
- Koncepcia územného plánu obce Selce zhodnocuje kultúrno-historické dedičstvo v územno-správnom vymedzení katastra obce a rieši reanimáciu potenciálneho obrazu komplexnej štruktúry kultúrnej krajiny sídla, pri stanovení stabilizačných opatrení a regulatívov na ich dosiahnutie. Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia sa tak prioritne zameriava na:
 - Zachovanie celistvosti zachovaných fragmentov historicky vyvinutej rurálno-urbánnej štruktúry obce, s vyššou organizujúcou a integrujúcou účinnosťou, pôvodnou vzťahovou logikou a priestorovou proporčnosťou,
 - Akceptáciu kultúrno-historických územných a objektových fragmentov, priestorov a solitérov s významnou hodnotou, ktoré dokladujú historické aspekty vývoja územia súčasného sídelného útvaru Selce,
 - Uplatnenie výnimočných priestorových a funkčných predpokladov kontinuálnej prepojenosti urbánneho priestoru obce s krajinou štruktúrou a v nej situovaných lokalít historickej hodnoty,
 - Zachovanie špecifického rázu historicky vyvinutej rurálnej štruktúry priestoru a historicky utvorenej okolitej krajiny,
 - Zachovanie historického charakteru cestnej radovej zástavby v časti historického jadra obce (Partizánska ulica, Mlynská ulica) a zachovanie dominantnosti stavby kostola sv. Cyrila a Metoda,
 - Potrebu ochrany a koncepčného zhodnotenia kultúrno-historickej podstaty pre ďalší plnohodnotný vývoj rurálnej štruktúry obce a jej funkcií, pri akceptácii perspektívnych funkčných a priestorotvorných požiadaviek.

Opatrenia na elimináciu znečistenia vôd:

- Všeobecná ochrana povrchových a podzemných vôd vyplývajúca z platnej legislatívy, predovšetkým zo zák. č. 364/2004 z. Z. (vodný zákon) spojená s výkonom štátnej správy
- Dobudovať splaškovú kanalizáciu a zabrániť znehodnocovaniu podzemných vôd priesakom z nevodotesných žump
- Realizácia a kontrola protihavarijných systémov na zabránenie úniku škodlivých látok monitoring kvality vôd v lokalitách okolia hnojísk (poľnohospodársky dvor)
- Rešpektovať ochranné pásmo podzemných vôd:
 - Slovenská Ľupča – prameň Ľadová studňa, PHO 2. stupňa vonkajšie stanovené Rozhodnutím č. PLVH 1705/88 Dj 10. 11. 1988, zasahuje do k. ú. obce Selce (v území CHVO),

- Selce - prameň Jelšiny a Zábrež, PHO I. a II. stupňa stanovené Rozhodnutím PLVH Banská Bystrica č. 337/87/Dj z 8. 7. 1987,
- Šachtičky – pramene I, II, III, PHO I, a II. stupňa stanovené Rozhodnutím PLVH č. 1662/88 Dš zo dňa 14. 11. 1988,
- Fuggerov dvor – pramene Pod Selčianskym dielom, OP I. a II. stupňa stanovené Rozhodnutím ObUŽP Banská Bystrica č. ObUŽP č. 2008/00524/BV z 1. 4. 2008,
- Športcentrum Selce - Čachovo – prameň Tuf, rozhodnutie orgánu štátnej vodnej správy o určení OP vodárenského zdroja nezistené,
- vodný zdroj Pod Margušovom pre vodovod v správe obce Selce (bývalý správca RD) rozhodnutie orgánu štátnej vodnej správy o určení OP vodárenského zdroja nezistené.
- Pri návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd požadujeme zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
- Rešpektovať Chránenú vodohospodársku oblasť (CHVO)

Z pohľadu posudzovania vplyvov na životné prostredie sú tieto regulatívy a opatrenia navrhnuté tak, aby sa zabezpečila prevencia, eliminácia a minimalizácia vplyvov na životné prostredie. Okrem týchto opatrení a zásad a regulatívov bude nevyhnutné rešpektovať platnú legislatívu v oblasti starostlivosti o životné prostredie.

Navrhované ďalšie opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie:

- Zabezpečiť dôsledné uplatnenie procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni konkrétnych činností (projektov) podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zabezpečiť dôsledné uplatnenie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení na úrovni posudzovania vplyvov konkrétnych navrhovaných činností.

Účinným nástrojom pre systémový prístup k adaptácii a na súčasné i budúce dopady zmeny klímy je adaptačná stratégia.

V rámci záväznej časti územného plánu obce je možné schváliť v rámci regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia adaptačné opatrenia, ktoré majú strednodobý i dlhodobý charakter.

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre potreby hodnotenia bol zostavený katalóg kritérií, ktoré sú relevantné pri hodnotení územnoplánovacej dokumentácie a jej dopadov na životné prostredie. Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Pri výbere kritérií použitých pre hodnotenie vplyvov riešených dvoch variantov konceptu Územného plánu obce Selce a nulového variantu sme vychádzali z váhového porovnania významnosti jednotlivých vplyvov z hľadiska ich dopadu na životné prostredie.

Pre hodnotenie vhodnosti realizácie navrhovaného realizačného variantu a následné porovnanie s tzv. nulovým variantom boli z hľadiska dôležitosti zvolené nasledovné súbory kritérií :

- Vplyv na zdravie obyvateľstva
- vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery
- vplyvy na klimatické pomery
- vplyvy na ovzdušie
- vplyvy na vodné pomery
- vplyvy na pôdu
- vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy
- vplyvy na krajinu — štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny
- vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability
- vplyvy na archeologické náleziská
- Iné vplyvy

2. Porovnanie variantov

Koncept ÚPN-O Selce sa vypracováva variante (v súlade s §21 stavebného zákona Selce sú obcou s viac ako 2000 obyvateľmi a preto spracovaniu návrhu ÚPN-O musí predchádzať spracovanie konceptu riešenia vo variantoch) a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva aj s nulovým variantom.

Navrhovaný strategický dokument je navrhovaný v dvoch variantoch variant 1 a variant 2

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – v rozsahu dnešného zastavaného územia obce Selce a situáciu kedy obec naďalej bude vychádzať z momentálne platného územného plánu) a jeho nadväzných zmien a doplnkov ku ktorému boli vypracované 3 zmeny a doplnky (1978-1988 ARCH.EKO, s. r. o.). Ciele stanovené platnou ÚPD sa čiastočne naplnili, rozvoj obce bol dynamický, vystala potreba niektoré ciele modifikovať, dokumentáciu sprehľadniť, prehodnotenie aktuálnosti rozvojových potrieb a požiadaviek prevažne zmenou pôvodne navrhutej funkcie na inú. Rozvojové aktivity súvisiace so zvyšovaním sa nárokov na bývanie, občiansku vybavenosť, rekreáciu a iné budú so schváleným novým územným plánom prebiehať koordinovane a územnoplánovacia dokumentácia bude lepšie čitateľná aj pre laickú verejnosť. Z tohto dôvodu je nulový variant najmenej výhodný.

Nový ÚPN-O Selce sa má stať v zmysle platných právnych noriem základným územnoplánovacím dokumentom obce a záväzným východiskovým dokumentom pre nadväzné územnoplánovacie a územnotechnické dokumenty jednotlivých územných častí obce, alebo jeho špecifických funkčných štruktúr.

Predmetom variantného riešenia Konceptu ÚPN-O Selce je koncepcia rozvoja bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, dopravných vzťahov a riešenie technickej infraštruktúry.

Územný plán uvádza možné riešenia (aj dielčie) zásadných problémov - deficitov, ktoré sa naakumulovali hlavne v posledných desaťročiach ako dôsledok demografickej stagnácie a tým aj stagnácie rozvoja obce.

Sumárne bilancie bytových jednotiek a obyvateľov za celé riešené územie

- **1. variant** - uvažuje s rozvojovými ukazovateľmi v nasledovnom rozsahu:

Celková výmera spolu	(UO - A / A0, A1, A2) stav + nové rozvojové plochy	= 130,00 ha	- plán
Z toho výmera - bývanie	(UO - A / A0, A1, A2) stav + nové rozvojové plochy	= 118,50 ha	- plán
Celkový počet b. j. v BD+RD	(UO - A / A0, A1, A2) stav + nové b. j.	= 1 130 b. j.	- plán
Celkový počet obyvateľov BD+RD	(UO - A / A0, A1, A2)	= 2 825 byv.	- plán
Zhodnotenie návrhu - etapa plán:			
Nárast b. j.	(stav k SODB 2021 = 775 b. j.)	= + 355 b. j.	- plán
Nárast obyv.	(stav k SODB 2021 = 2 125 obyv.)	= + 700 obyv.	- plán

- **2. variant** - uvažuje s rozvojovými ukazovateľmi v nasledovnom rozsahu:

Sumárne bilancie bytových jednotiek a obyvateľov za celé riešené územie

Celková výmera spolu	(UO - A / A0, A1, A2) stav + nové rozvojové plochy	= 117,00 ha	- plán
Celková výmera bývanie	(UO - A / A0, A1, A2) stav + nové rozvojové plochy	= 101,69 ha	- plán
Celkový počet b. j. v BD+RD	(UO - A / A0, A1, A2) stav + nové b. j.	= 988 b.j.	- plán
Celkový počet obyvateľov BD+RD	(UO - A / A0, A1, A2)	= 2 470 obyv.	- plán
Zhodnotenie návrhu - etapa plán:			
Nárast b. j.	(stav k SODB 2021= 775 b.j.)	= + 213 b.j.	- plán
Nárast obyv.	(stav k SODB 2021= 2 125 obyv.)	= + 345 obyv.	- plán

Z údajov SODB 2021 vyplýva, že v obci Selce žilo **k 1. 1. 2021** spolu **2 125 obyvateľov**, z toho väčšie zastúpenie v počte **1 067** mali **ženy** (50,21 %), zastúpenie **mužov** bolo **1 058** (49,79 %).

Aktuálnejšie, k **31. 12. 2023** podľa údajov z evidencie obyvateľstva obce Selce je uvádzaný počet **obyvateľov** v obci **2 117**, čo **naznačuje pokračujúci trend** postupného spomaľovania dynamiky rastu počtu obyvateľov.

Z hľadiska vývoja počtu obyvateľov obce významnú rolu zohrala a aj perspektívne bude zohrávať jej poloha v blízkosti krajského mesta Banská Bystrica.

Koncept ÚPN-O Selce vo variante 1 územného plánu s uvažovaným progresívne rozvojovým trendom dosahuje porovnateľný počet 2 825 obyvateľov, na základe nových rozvojových plôch pre bývanie, spolu so súčasným počtom bytov bez plošnej intenzifikácie obytných funkčných plôch s rodinnými domami., uvažuje o náraste 700 obyvateľov, možno odhadovať potrebný počet bytov v plánovacom horizonte 1. variantu zhruba na úrovni 1 130 b. j., t. j. o cca 355 b. j. viac v porovnaní s rokom 2021. Obložnosť bytov v Selciach pri súčasnej hodnote 2,8 osôb/byt sa už v súčasnosti približuje k optimálnej hodnote.

Je predpoklad, že táto hodnota sa v najbližšom období stabilizuje, resp. bude kopírovať európsky trend ešte postupného mierneho znižovania na úroveň 2,5 osôb/byt.

Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo a zdravie

Variant 2 uvažuje s nárastom 345 obyvateľov s celkovým počtom obyvateľov k návrhovému obdobiu 2470 obyvateľov.

Medzi pozitívne vplyvy riešenia konceptu ÚPN-O Selce na obyvateľstvo patrí predovšetkým uspokojenie nárokov na bývanie. Konceptom riešenia sa rozširuje územie navrhované na rozvoj oproti súčasnému stavu. Vo variante 1 sa rozširuje o 57, 7255 ha.

Rozdiel vo variantoch 1 a 2 je v rozsahu rozvojových plôch a smerovaní urbanizácie smerom do lokalít: 1, 2 (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5) 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 (13.1, 13.2, 13.3, 13.4), 14 (14.1, 14.2), 15 (15.1, 15.2), 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24)

Vo variante 2 sa rozširuje o 49,7275 ha. je v rozsahu rozvojových plôch a smerovaní urbanizácie smerom do lokalít: 1, 2 (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5) 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 (13.1, 13.2, 13.3, 13.4), 14 (14.1, 14.2), 15 (15.1, 15.2), 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24)

Všetky už v súčasnosti zastavané plochy a navrhované rozvojové lokality situované mimo hranice z.ú. k 1.1.1990, prezentujú v ÚPN obce návrh na rozšírenie hranice z. ú. v záväznej etape návrh (plán).

Vo variante 1 navrhuje nárast bytových jednotiek(775) oproti súčasnému stavu o 3 55 b.j.. Vo variante 2 sa navrhuje 345 b.j. oproti súčasnému stavu, čo je pri variante 1 predstavuje nárast 11 b.j oproti variantu 2

Medzi pozitívne vplyvy riešenia konceptu ÚPN obce Selce na obyvateľstvo patrí predovšetkým uspokojenie nárokov na bývanie. Variant 1 rozširuje územie o navrhované plochy na rozvoj oproti súčasnému stavu, uvažuje s novými rozvojovými funkčnými plochami bez intenzifikácie súčasných plôch. Variant 2 - uvažuje s novými rozvojovými funkčnými plochami a s intenzifikáciou súčasných plôch. Rozdiel vo variantoch č. 1 a 2 je v rozvoji funkčných plôch. Ako pozitívne pre obidva varianty hodnotíme, že návrh uvažuje s novými funkčnými plochami pre výrobu len v min. rozsahu a to na plochách už v minulosti schválených pre danú funkciu, resp. minimalizuje rozvoj funkcie výroby formou návrhu zmiešanej funkcie (výroba + prípustné doplnkové funkcie).

Z hľadiska posúdenia vplyvu obidvoch variantov na zložky prírodného a životného prostredia a obyvateľstvo hodnotíme obidva varianty ako približne rovnocenné. Z hľadiska koncepcie rozvoja obce a vplyvov na životné prostredie a obyvateľstvo uprednostňujeme variant 2.

Z hľadiska vplyvu na pôdu

Za negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy a návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková výmera rozvojových lokalít vo variante 1 je 57,7255 ha ha, z toho 50,1775 ha je záber poľnohospodárskej pôdy. Vo variante . 2 je celková výmera riešených lokalít 49,7275 ha, z toho 43,4575 ha je záber poľnohospodárskej pôdy. Podľa konceptu riešenia ÚPN-O Selce dôjde k záberu lesnej pôdy o výmere 1,55 ha rovnako vo variante . 1 a vo variante 2. Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde.

Najkvalitnejšia pôda v daných katastrálnych územiach podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. sa sústreďuje v okolí zastavaného územia obce. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy.

Podľa Variantu 1 z plošnej výmery pôdy predpokladanej na odňatie patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy 46,4575 ha a podľa variantu 2 patrí do zoznamu najkvalitnejšej pôdy 41,2375 ha.

Vplyvy realizácie strategického dokumentu na pôdu možno hodnotiť ako významné, najmä z hľadiska trvalých záberov, ale v dôsledku potreby rozvoja obce nevyhnutné. Negatívne vplyvy realizácie ÚPN-O Selce v oblasti ochrany pôdy je možné zmierniť realizáciou účinných ekostabilizačných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov. Z dôvodu menšieho záberu poľnohospodárskej pôdy ako aj chránenej pôdy, ktorá patrí do

zoznamu najkvalitnejšej pôdy je prijateľnejší variant 2. Z uvedeného vyplýva, že environmentálne vhodnejší sa javí variant 2, kedy dôjde k menšiemu záberu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy a záberu celkovej poľnohospodárskej pôdy v riešenom území.

Z hľadiska vplyvu na krajinu

Štruktúra a využívanie krajiny

Koncept ÚPN-O Selce bude pôsobiť na štruktúru a využívanie krajiny. Do riešeného územia umiestňuje nové plochy pre obytné územie, občiansku vybavenosť, zmiešané územie, rekreáciu a výrobu. Rozvojové plochy sa snaží prevažne situovať v nadväznosti na zastavané územie a poľnohospodársku krajinu. Rekreáciu umiestňuje najmä do prírodného prostredia

Na katastrálnom území obce Selce je súčasná krajinná štruktúra výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu, s veľkou mierou narušenia stability a kvality. Výraznou mierou sa na tom podieľa poľnohospodárske a lesohospodárske využívanie krajiny, ťažba nerastných surovín (lom) a urbanizácia spojená s rozvojom rekreačných útvarov a zariadení v severnej časti k. ú. obce (Šachtický, Selčianska dolina, Fuggerov dvor).

K možnému formovaniu rurálno-urbánnej štruktúry obce a jej atraktivity pozitívne prispieva špecifický krajinný ráz s dynamickou morfológiou terénu. Súčasnú obytno-vybavenostnú štruktúru založenú v kontakte so súčasnou cestou III/2418 - Selčianska cesta / Partizánska cesta, súčasného Nám. hrdinov SNP a potenciálneho Námestia Cyrila a Metoda, vyvažuje ÚPN-O Selce zhodnocujúcim kvalitatívnym dotváraním protipólov existujúcich rekreačno-oddychových činností a vybavenia v priestoroch prevažne zalesnených svahov Starohorských vrchov - Selčianska dolina - Čachovo a Šachticka. To vyžaduje dôsledné riešenie sprístupnenia, výrazne limitovaného zaťaženými koridormi dopravnej a technickej infraštruktúry a riešenie stretov záujmov so záujmami ochrany prírody, ktoré však zas môžu prispieť k atraktivite rekreačného potenciálu krajiny.

Územný plán dbá vo vymedzených zastaviteľných častiach územia na vyváženú a charakteru prostredia zodpovedajúcu štruktúru zástavby s náležitou kompozíciou verejných priestranstiev, na ktoré je naviazané zodpovedajúce zastúpenie občianskej vybavenosti.

Z hľadiska ekologickej stability je riešené územie pomerne stabilizované, pričom najstabilnejšie sa javia lesné ekosystémy s listnatými drevinami, kosené lúky a pasienky, nelesná drevinová vegetácia a brehové porasty. Nepredpokladá sa výrazné zníženie ekologickej stability územia, očakáva sa však menšie zníženie ekologickej stability. Je preto potrebné realizovať vhodné manažmentové opatrenia tak, aby bola ekologická stabilita krajiny zachovaná. Koncept ÚPN-O Selce obsahuje návrh ekostabilizačných opatrení, ktoré je nevyhnutné rešpektovať.

V koncepte ÚPN-O Selce sa navrhuje zvyšovať mieru zastúpenia prírodných prvkov v zastavaných územiach najmä vo verejných priestoroch; rozvíjať krajinnú zeleň v zastavaných územiach i vo voľnej krajine.

Koncept ÚPN-O Selce v záväzných regulatívoch hovorí aj o potrebe zvyšovania podielu zelene a budovania plôch kvalitnej verejnej zelene. Podstatnú časť sídla musí tvoriť zeleň, najmä lesy a sady, ovocné sady, záhrady, trávne

Koncept ÚPN – O obce nepredpokladá činnosti, ktoré by výrazne narušili štruktúru a využívanie krajiny, ani scenériu krajiny, chránia sa charakteristické pohľady, dominanty a panorámy krajiny.

Scenéria krajiny

Krajinný obraz pozmení vzhľad novovzniknutých zámerov, ktoré budú realizované na rozvojových plochách navrhnutých konceptom ÚPN-O Selce. ÚPN-O nadväzuje na existujúcu sídelnú štruktúru.

K možnému formovaniu rurálno-urbánnej štruktúry obce a jej atraktivity pozitívne prispieva špecifický krajinný ráz s dynamickou morfológiou terénu. Súčasnú obytno-vybavenostnú štruktúru založenú v kontakte so súčasnou cestou III/2418 - Selčianska cesta / Partizánska cesta, súčasného Nám. hrdinov SNP a potenciálneho Námestia Cyrila a Metoda, vyvažuje ÚPN-O Selce zhodnocujúcim kvalitatívnym dotváraním protipólov existujúcich rekreačno-oddychových činností a vybavenia v priestoroch prevažne zalesnených svahov Starohorských vrchov - Selčianska dolina - Čachovo a Šachticka. To vyžaduje dôsledné riešenie sprístupnenia, výrazne limitovaného zaťaženými koridormi dopravnej a technickej infraštruktúry a riešenie stretov záujmov so záujmami ochrany prírody, ktoré však zas môžu prispieť k atraktivite rekreačného potenciálu krajiny. V urbanistickej kompozícii je zhodnocovaná historicky vyvinutá urbánna štruktúra obce, výrazne determinovaná atraktívnym krajinným prostredím. Dôležité prírodné kompozičné prvky tvoria línie Selčianskeho potoka a potoka Jelšiny (Rakovec), vychádzajúce z údolí svahov. Medzi plošné pozitívne pôsobiace prvky krajinej štruktúry patria lesy, nelesná drevinová vegetácia, trvalé trávne porasty, mokrade, sady a záhrady, mozaikové plochy, zachovalé historické krajinné štruktúry a prirodzené vodné plochy. Z pozitívnych líniových sú to prirodzené vodné toky. Ako negatívny

prvok scenérie krajiny sa javí umiestňovanie reklamných tabúl a to veľkoplošných reklamných tabúl, eurobillboardov, veľkoplošné reklamné pútače, stredne veľké reklamné pútače, koncept ÚPN-O za reguloval spôsob a umiestňovanie reklamných tabúl v obci, musia byť umiestnené s ohľadom na konkrétne architektonické a územno-technické podmienky. Nesmú vytvárať vizuálne bariéry priehľadom na významné body v krajine. Reklamné stavby musia byť umiestnené s ohľadom na konkrétne krajinárske, architektonické hodnoty a územno-technické podmienky.

Špecifickým cieľom urbanistickej kompozície je harmonická pre väzba v súčasnosti veľmi rôznorodej a urbanistickej štruktúry obce s historickými zvyškami pôvodnej obce a novodobou štruktúrou rodinných foriem zástavby, s ťažiskom v novovytváranom centre obce.

Nepredpokladá sa, že by koncept ÚPN-O Selce výrazne negatívne ovplyvnil charakter súčasnej krajinnej štruktúry, využívanie územia a jeho ekologickú stabilitu. Navrhovaná koncepcia rozvoja obce Selce uvedená v posudzovanom koncepte ÚPN-O Selce by nemala spôsobiť závažné negatívne ovplyvnenie krajinnej scenérie a krajinného obrazu. Očakáva sa mierne negatívny vplyv na krajinu budúcou výstavbou navrhovaných objektov, ktorý bude prijateľný za predpokladu rešpektovania navrhovaných ekostabilizačných opatrení a záväzných regulatívov obce. Celkovo možno konštatovať, že schválenie navrhovaného strategického dokumentu nebude mať významný negatívny vplyv na krajinu. Vhodnejší z hľadiska vplyvov na štruktúru krajiny a scenériu krajiny je variant 2.

Z hľadiska vplyvu na Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Existujúce a navrhované prvky ÚSES sú akceptované ako územia s ekostabilizačnou funkciou a navrhujú sa opatrenia, aby novými aktivitami nebola narušená ich ekostabilizačná funkcia.

Podľa RÚSES okresu Banská Bystrica hodnota koeficientu ekologickej stability (KES) riešeného územia obce Selce je **3,30** čo predstavuje stupeň č. 4. t. j. vysokú ekologickú stabilitu územia.

Koncept ÚPN-O Selce rešpektuje ochranu prírody a krajiny a územný systém ekologickej stability a nenavrhuje rozvojové plochy tak, aby generovali negatívny vplyv na ochranu prírody a krajiny. Základnou prioritou v ÚPN-O Selce je, že žiadna ďalšia zástavba na nových pozemkoch v prírode zóna s prioritou ochrany nebude. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov Územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení je v súlade so zákonom NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Nepredpokladá sa že Koncept ÚPN-O Selce bude negatívne pôsobiť na ochranu prírody a krajiny.

Významne pozitívny vplyv strategického dokumentu (Koncept ÚPN-O Selce) na prvky ÚSES je, že ich definuje v textovej a záväznej časti a vymedzuje graficky v príslušných výkresoch ako aj navrhuje opatrenia v textovej a záväznej časti. Pri dodržaní všetkých navrhnutých opatrení a platnej legislatívy sa nepredpokladajú významné negatívne vplyvy na prvky ÚSES. Z hľadiska vplyvu na ÚSES nepredpokladáme významné vplyvy a sú relevantné pre variant 1

a variant 2

Z hľadiska verejného dopravného napojenia počítá navrhované riešenie **preložku cesty III / 2418** s cieľom odťaženia nežiadúceho dopravného zaťaženia centra obce priesťahom smerujúcim do nadväzných obcí.

1. variant

Automobilová doprava

V severozápadnej orientácii katastrálneho územia obce **plánovaný koridor pre preložku cesty III / 2418** s cieľom odťaženia nežiadúceho dopravného zaťaženia centra obce priesťahom smerujúcim do nadväzných obcí Priečad a Baláže, a v bode napojenia križovatkou ul. Mlynská do hospodárskeho areálu RD Selce a do zóny rekreácie a CR s lokalitami 4.1 Selčianska dolina - Čachovo a 4.2 Fuggerov dvor.

Tento variant vedenia trasy oproti 2. variantu **neumožňuje optimálne dopravné napojenie a diferencované riešenie funkčno-priestorovej organizácie** areálu RD, navyše pri **priblížení preložky k plánovaným rozvojovým funkčným plochám bývania.**

2. variant

• Automobilová doprava

V severozápadnej orientácii katastrálneho územia obce **plánovaný koridor pre preložku cesty III / 2418 v trasovaní cez areál RD Selce** s cieľom odťaženia nežiadúceho dopravného zaťaženia centra obce priesťahom smerujúcim do nadväzných obcí Priečad a Baláže, do hospodárskeho areálu RD Selce a do zóny rekreácie a CR s lokalitami 4.1 Selčianska dolina - Čachovo a 4.2 Fuggerov dvor.

Tento variant vedenia trasy **umožňuje optimálne dopravné napojenie a diferencované riešenie funkčno-priestorovej organizácie** areálu RD, s vhodným oddialením preložky od plánovaných rozvojových funkčných plôch bývania. Za účelom odbremenenia centrálnej časti obce s obytnou a vybavenosťou funkciou od ťažkej nákladnej dopravy s nežiadúcimi emisiami na obytné prostredie plánuje ÚPN obce Selce preložku cesty III/2418 s vylúčením prieťahu centrálnou zónou obce.

Z hľadiska koncepcie dopravy hodnotíme ako vhodnejší variant 2. z dôvodu oddialenia preložky cesty od plôch bývania. Z hľadiska vplyvov na krajinu sa očakáva mierne negatívny vplyv na krajinu, ktorý bude prijateľný za predpokladu rešpektovania navrhovaných ekostabilizačných opatrení a záväzných regulatívov obce. Vhodnejší z hľadiska vplyvov na krajinu a jej štruktúru je variant 2.

Z hľadiska vplyvov na krajinu

Výmera skutočne zastavaného územia je momentálne na úrovni 274,5 ha. Vo variante 1 bude táto výmera navýšená o **57, 7255** ha, vo variante 2 o **49,7275** ha.

Z hľadiska vplyvov na ÚSES

Rozvojové plochy obytného územia v koncepte ÚPN-O sú plánované v nadväznosti na existujúcu zástavbu a nepredstavujú významný negatívny vplyv na prvky ÚSES. *Závažné negatívne vplyvy ÚPN-O Selce na prvky ÚSES sa pri akceptovaní navrhovaných opatrení, zásad a regulatívov nepredpokladajú. Z hľadiska vplyvov na ÚSES a krajinu obidva varianty sú relevantné*

V navrhovaných variantoch riešenia neboli identifikované žiadne iné rozdiely vo vplyvoch na životné prostredie. Z hľadiska posúdenia vplyvov obidvoch variantov na životné prostredie uprednostňujeme variant 2.

Koncept riešenia ÚPN-O Selce vo variante 2 je z hľadiska vplyvov na životné prostredie prijateľný a odporúča sa schvaľujúcemu orgánu na jeho schválenie v predloženom znení po zapracovaní navrhovaných opatrení uvedených v kapitole IV. a po zohľadnení opodstatnených pripomienok a požiadaviek účastníkov procesu posudzovania vplyvov vyplývajúcich z písomných stanovísk k správe o hodnotení a Konceptu ÚPN-O Selce záverov z verejného prerokovania, ktoré budú súčasťou záverečného stanoviska z procesu posudzovania.

V prípade, že by sa navrhovaný strategický dokument neschválil, tak by rozvoj územia obce Selce nemal stanovený jasný rámec budúceho rozvoja.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Koncept ÚPN-O Selce vychádza z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN VÚC Banskobystrického kraja, v znení zmien a doplnkov), z komplexných Prieskumov a rozborov ako aj iných súvisiacich materiálov a strategických dokumentov uvedených v samotnom strategickom dokumente.

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa postupovalo v súlade so zákonom 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Boli použité najaktuálnejšie dostupné podklady z rôznych zdrojov, ako napr. internetové portály a databázy, právne predpisy súvisiace so starostlivosťou o životné prostredie, všeobecné záväzné nariadenia, strategické dokumenty a iné podklady v ktorých sa nachádzali relevantné informácie týkajúce sa riešeného územia, konzultácie so spracovateľmi Koncertu.. Dôležitým podkladom boli Krajinnookologický plán, Prieskumy a rozborov ako aj samotný Koncept ÚPN-O Selce .

Ako hlavné literárne zdroje, ktoré boli využité v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie uvádzame:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002: 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia; Bratislava, 2002, 325 s.
- Futák, J. 1980: Fytogeografické členenie, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Hensel, K., Krno, I. 2002: Zoogeografické členenie: limnický biocyklus. M 1 : 2 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Jedlička, L., Kalivodová, E. 2002: Zoogeografické členenie: terestrický biocyklus, M 1 : 2 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Lapin, M., Faško, P., Melo, M., Šťastný, P., Tomlain, J., Klimatické regióny. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Linkeš et al., 1996: Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, Bratislava, 104 s.

- Malík, P., Švasta, J. 2002: Hlavná hydrogeologické regióny Slovenska, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Mazúr, E., Lukniš, M. 1986: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Michalko, J. et al. 1986: Geobotanická mapa ČSSR, Bratislava, Veda, 208 s.
- Míchal, I. 1994: Ekologická stabilita. Brno, Veronica, 275 s.
- MŽP SR, 2018: Stratégia adaptácie SR na zmenu klímy – aktualizácia 2018, 145 s.
- Plesník, P. 2002: Fytogeograficko-vegetačné členenie, M 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Stanová, V., Valachovič, M., 2002: Katalóg biotopov Slovenska, Bratislava, Daphne, 225 s.
- Šimeková, Martinčeková et al., 2006: Atlas máp stability svahov SR, M 1 : 50 000 (list 25 – 44), Považská Bystrica.
- RÚSES okresu Banská Bystrica SAŽP 2022
- Územný plán regiónu Banskobystrického kraja (v znení zmien a doplnkov 1-3.
- VÚPOP, 2013: Bonitované pôdno-ekologické jednotky – BPEJ. In: Pôdny portál, informačný systém pre verejnosť, Bratislava.

Internetové zdroje: www.air.sk, www.enviroportal.sk, www.geology.sk, www.meteoblue.com, www.podnemapy.sk, www.sazp.sk, www.sopsr.sk, www.statistics.sk, www.upsvr.gov.sk, www.meteoblue.sk, www.katasterportal.sk, www.statistics.sk, www.sadtn.sk, www.sopsr.sk

Identifikácia vplyvov na životné prostredie prebiehala na základe analýzy zložiek životného prostredia riešeného územia, jednotlivých vstupov a výstupov a samotného konceptu ÚPN-O Selce. Na základe uvedených informácií sa pristúpilo k napĺňaniu štruktúry osnovy SEA. Následne sa pristúpilo k vyhodnocovaniu potenciálnych vplyvov variantov navrhovaného strategického dokumentu na jednotlivé zložky životného prostredia. Vplyvy boli slovné vyhodnotené a opísané v jednotlivých podkapitolách a klasifikované podľa tabuľky. Použité metódy hodnotenia umožnili hodnotiť vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie primerane jeho rozsahu a identifikovať a vyhodnotiť možné vplyvy na životné prostredie v rozsahu požadovanom zákonom.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Pri vypracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu sa vyskytli malé nedostatky, neurčitosti, ktoré boli zapríčinené nedostupnosťou údajov týkajúcich sa kvality životného prostredia riešeného územia, chýbajú merania kvality podzemných a povrchových vôd, kvality ovzdušia, pôd, merania hluku. Posúdenie strategického dokumentu vychádzalo z informácií obsiahnutých v strategickom dokumente Koncept ÚPN-O Selce.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi. V rámci procesu posudzovania vplyvov strategických dokumentov, nie je možné presne určiť činnosti, ktoré sa budú v navrhovaných funkčných plochách realizovať. Preto koncept ÚPN-O Selce nemá priamy vplyv na životné prostredie. Je možné posúdiť celkový potenciálny vplyv navrhovaných funkčných plôch na životné prostredie. Po schválení územnoplánovacej dokumentácie sa do funkčných plôch môžu navrhovať nové rozvojové zámery. Zámery (navrhované činnosti), ktoré by mohli mať vplyv na životné prostredie sa budú musieť posúdiť tak ako ustanovuje zákon 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, podľa prílohy č. 8 v ktorej sa definujú prahové hodnoty pre zisťovacie konanie a povinné hodnotenie.

Uvedené nedostatky a neurčitosti nie sú zásadného charakteru a všetky relevantné informácie a skutočnosti boli v procese posudzovania vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie zohľadnené.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Územný plán predstavuje základný záväzný dokument na usmerňovanie a regulovanie rozvoja obce a dosiahnutie súladu všetkých plánovaných činností. Delí sa na textovú a grafickú časť. Textová časť je rozdelená na smernú a záväznú. Záväzná časť podľa §13 zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení a §12 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. formuluje návrh zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce a regulatívy územného rozvoja. Regulatívy obsahujú záväzné pravidlá, ktoré stanovujú opatrenia v území a určujú podmienky využitia územia. V zásadách a regulatívach je premietnutá navrhnutá koncepcia rozvoja obce s cieľom dosiahnuť harmóniu medzi záujmami spoločnosti a možnosťami životného prostredia. Posudzovaná dokumentácia je v zásade v súlade nadradenou dokumentáciou Územného plánu Banskobystrického kraja v znení zmien

a doplnkov 1-3 s jeho záväznou časťou, s čiastočnou úpravou a spresnením koncepčných zámerov vo vzťahu k podrobnejšej úrovni obce. Koncept ÚPN-O Selce vychádza z nasledovného potenciálu rozvoja a to:

- prírodno-ekologický potenciál a limity jeho využitia pri zachovaní priebežne udržateľného života v mikropriestore,
- spoločensko-ekonomický potenciál a predpoklady rastu počtu obyvateľov a ich zamestnanosti,
- územno-technický potenciál a kapacitné prahy jednotlivých systémov jestvujúcej a reálne možnej technickej infraštruktúry.

Koncept ÚPN-O Selce vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Pri spracovaní predmetného územného plánu boli zohľadnené nadradené územnoplánovacie dokumenty ako aj ostatná územnoplánovacia dokumentácia a územnoplánovacie podklady, stanoviská a požiadavky dotknutých orgánov štátnej správy, správcov dopravnej a technickej infraštruktúry a verejnosti.

V hodnotenom koncepte sa uvažuje s rozvojom obytnej funkcie, pôjde prioritne o rozvoj bývania v urbanistických lokalitách A2.4 Na záhumnie, A2.1 Kopanice a následne v urbanistických lokalitách A2.2 Dlhé zeme, A2.3 Močidlá, A2.5 Vyšovec a A2.6 Pri krížiku

Vytvoria sa rovnako podmienky pre širšie spektrum výrobných a podnikateľských aktivít, ktoré nemajú negatívny dopad na životné prostredie a obytnú pohodu obce. Hodnotená UPD vytvára ponuku aj pre vonkajšie záujmy a potreby sa bude orientovať hlavne na rozvoj vybavenostnej štruktúry obchodu, služieb, cestovného ruchu, kultúry a školstva, bývania a na dobudovanie atraktívnej vybavenosti pre návštevníkov obce. Bude sa zabezpečovať požadovaná modernizácia súčasného bytového fondu a výstavba nových rodinných, aj bytových domov Urbanistickú integráciu obce bude možné zavrieť konečným dotvorením urbanistických okrskov UO-A (obytno - hospodársky), UO-B (športovo - rekreačný areál v obci) a UO-C (výrobný - hospodársky areál Roľníckeho družstva) a realizáciou plánovanej novej dopravnej osi – preložkou cesty III/2418. Stabilizuje sa príslušné záujmové územie upevňovaním ochrannej podstaty prírodných zdrojov obce a jej zázemia. Pre rekreačné aktivity sa vytvorí sa organizačná, ekonomická a priestorová príprava bázy rekreácie a cestovného ruchu, hlavne príprava území PRZ Sever a PRZ Juh so športovorelaxačnými zariadeniami a vybavenosťou a so založením prírodného bioparku Selčiansky potok a lesoparkov Šachtický, Selčianska dolina, Staré Selce a Breziny a tiež rozšírenie vnútroobecnej rekreačnej zóny - športový a rekreačný areál v UO-B. Špecifické postavenie predstavuje potenciálne územie pre plánovaný agroturizmus v UO-C / Areál Roľníckeho družstva, s chovom oviec a koní, s možnou spoločensko-ubytovacou vybavenosťou. Bude sa zabezpečovať príprava zariadení technickej vybavenosti a rekonštrukcie inžinierskych sietí a dopravy. Koncept ÚPN-O Selce rešpektuje ochranu prírody a krajiny a nenavrhuje rozvojové plochy tak, aby predstavovali negatívny vplyv na voľnú krajinu a prírodné prvky v území, na plochách v rámci súčasného a navrhovaného z. ú. obce, predovšetkým v priamom kontakte so súčasným zastavaným územím obce. V územnoplánovacej dokumentácii sú rešpektované všetky prvky územného systému ekologickej stability na regionálnej a nadregionálnej úrovni a za predpokladu plnenia ekostabilizačných opatrení bude zachovaný alebo zlepšený aj ich súčasný stav. Územný plán rešpektuje kostru miestneho územného systému ekologickej stability, ktorá bude mať podpornú funkciu pre zachovanie významných prírodných prvkov. Územný plán tak **rešpektuje a posilňuje krajinné, kultúrne - historické hodnoty**, ktoré doterajším historickým vývojom vyprofilovali súčasnú identitu Seliec. Koncept ÚPN-O Selce nenavrhuje dominanty v krajine rešpektuje charakter súčasnej krajiny štruktúry a scenériu krajiny riešeného územia.

Nepredpokladá sa, že koncept ÚPN-O Selce bude významne negatívne pôsobiť na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery; klimatické pomery; ovzdušie; kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská ani paleontologické náleziská a iné významné geologické lokality.

Predpokladá sa negatívny trvalý vplyv na pôdu, pretože dôjde k trvalému záberu pôdy aj s pomerne veľkým podielom chránenej pôdy, ktorá má v k. ú. obce, hlavne aj v kontakte so zastavaným územím obce výrazné zastúpenie. Na obyvateľstvo, vodné pomery, krajinu a ÚSES bol vyhodnotený mierne nepriamy vplyv s vyššou intenzitou vo variante 2.

Z porovnania variantov vyplýva, že navrhovaný variant 2 predstavuje oproti variantu 1 a nulovému variantu najlepší variant budúceho rozvoja a s ním spojenú realizáciu činností a stavieb v riešenom území. Nulový variant nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by významne negatívne ovplyvnila životné prostredie.

- Návrh riešenia Územného plánu obce Selce predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokument pre obec v dlhodobom horizonte, umožňuje primeraný rozvoj obce (vo variante 2) vo všetkých sférach rozvoja, najmä

v oblasti bývania, občianskej vybavenosti a rekreácie. Pozitívne možno hodnotiť návrh regulatívov, ktoré budú garantovať ochranu a kvalitu životného prostredia.

- Obec si vytýčila pre spracovanie Konceptu ÚPN -O hlavné tézy, sledujúc hlavne cieľ: **“ Žiť v zdravom a dobre spravovanom území ”**, ktoré sa snažil spracovateľ ÚPN obce Selce pri návrhu plne uplatniť a rešpektovať.

Obcou prijaté tézy:

- Chrániť pôvodný prírodný potenciál , potrebný pre kvalitné životné prostredie. Aj všetky ostatné prvky, ktoré majú vplyv na kvalitu života. Vráťame kultúrne estetických aspektov. Jednoducho všetko dobré a cenné.
- Nové rozvojové aktivity nesmú kvalitu života obyvateľov obce zhoršovať, ale naopak musia ju zlepšovať.
- Všetky rozvojové aktivity musia byť premyslené a priebežne dobre plánované.
- Vždy s dostatočným predstihom (aj s analýzou ich vplyvov na sídelný organizmus ako prvoradé kritérium si vybrali hodnotenie, ktorého výsledkom je kvalita životného prostredia občanov obce.

Uvedené tézy sú v ÚPN obce prezentované v návrhu zásad a regulatívov funkčného využitia a priestorového usporiadania územia ako aj stanovením zásad a regulatívov ochrany životného prostredia.

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odporúča po ukončení procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a po prerokovaní konceptu územného plánu obce podľa § 21 stavebného zákona, vyhodnotení pripomienkového konania a spracovaní súborného stanoviska pokračovať v spracovaní návrhu územného plánu, pri podmienke vo variante 2.

V rámci posudzovania strategického dokumentu neboli zistené také závažné negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by bránili jeho dopracovaniu do Návrhu ÚPN-O a následne jeho schválenie.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Vypracoval: Ing. Marta Slámková - zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 428//2006/OPV

Spracovatelia Konceptu ÚPN obce Selce:

Ing. arch. Eva Faragóová autorizovaný architekt SKA

Ing. arch. Michal Gaj autorizovaný architekt SKA

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., tejto správy o hodnotení ako aj samotný Koncept ÚPN-O Selce, Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Selce, RÚSES okresu Banská Bystrica.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – Koncept ÚPN-O Selce je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke obce.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Selciach

Ing. Daniel Hlinka
starosta obce

PRÍLOHA

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a vyhodnotenie požiadaviek z rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Selce“ určeného podľa § 8 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozsah hodnotenia pre navrhovaný strategický dokument (územnoplánovaciu dokumentáciu) „Územný plán obce Selce“ bol určený podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“ listom č. OU-BB-OSZP3-2025/009647-027, zo dňa 18. 02. 2025 príslušným orgánom (Okresným úradom Banská Bystrica, odborom starostlivosti o životné prostredie).

Vyhodnotenie splnenia stanovísk k rozsahu hodnotenia:

Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie jednotlivých bodov rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Selce“ určeného podľa § 8 ods. 1 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

VŠEOBECNÉ PODMIENKY ROZSAHU HODNOTENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
1.1	V súlade s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. obstarávateľ zabezpečí hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu na životné prostredie v rozsahu určenom podľa § 8 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z.. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. sa výsledok hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie uvedie v správe o hodnotení strategického dokumentu.	Akceptované, zohľadnilo sa v predkladanej Správe o hodnotení strategického dokumentu.
1.2	Podľa § 9 ods. 4 sú podrobnosti o obsahu a štruktúre správy o hodnotení strategického dokumentu, ktorou je územnoplánovacia dokumentácia, uvedené v prílohe č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z..	Akceptované, zohľadnilo sa predkladaná Správa o hodnotení strategického dokumentu je spracovaná v požadovanej štruktúre.
1.3	Pre hodnotenie strategického dokumentu sa nestanovuje časový harmonogram, ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah hodnotenia vplyvov strategického dokumentu.	Berie sa na vedomie.
1.4	Podľa § 9 ods. 9 predkladá obstarávateľ správu o hodnotení strategického dokumentu príslušnému orgánu v počte určenom v rozsahu hodnotenia podľa § 8 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. v písomnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát. Obstarávateľ doručí okresnému úradu: - 1x kompletne vyhotovenie správy o hodnotení strategického dokumentu v písomnom vyhotovení, - 1x návrh strategického dokumentu v písomnom vyhotovení, - 1x kompletne vyhotovenie správy o hodnotení strategického dokumentu spolu s návrhom strategického dokumentu v elektronickej forme na CD nosiči (vo verzii WORD a PDF). Okresný úrad si vyhradzuje právo spresniť konečný počet vyhotovení.	Akceptuje sa. Správa o hodnotení bude predložená v požadovanej forme a požadovanom počte.

Vyhodnotenie splnenia špecifických požiadaviek z rozsahu hodnotenia:

Podstatná časť špecifických požiadaviek z rozsahu hodnotenia nesúvisí s posudzovaním vplyvov na životné prostredie a vypracovaním správy o hodnotení, ale s vypracovaním strategického dokumentu „Územný plán obce Selce“ a vyplýva pre obstarávateľa a spracovateľa územného plánu z príslušných ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a § 12 Obsah územného plánu obce - vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

špecifická požiadavka	plnenie
Okresný úrad Banská Bystrica - odbor starostlivosti o životné prostredie Nám. L. Štúra 1, 974 05	
2. Špecifické požiadavky okresného úradu	
2.1 Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu zohľadniť všetky stanoviská a vyjadrenia, ktoré boli zaslané k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia, ktoré sú prílohou tohto rozsahu hodnotenia strategického dokumentu.	Akceptované v ÚPN-O Selce a v dokumentácii Správe o hodnotení Strategického dokumentu
2.2 Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (zdôvodniť) všetkých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu a v samotnej kapitole zhodnotiť splnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia strategického dokumentu.	Požiadavka je splnená stanoviská a vyjadrenia sú vyhodnotené v tab. forme., ktorá tvorí prílohu dokumentácie SEA
2.3 V správe o hodnotení strategického dokumentu je potrebné brať do úvahy tiež všetky relevantné pripomienky, ktoré budú zaslané k zverejnenému rozsahu hodnotenia strategického dokumentu.	K zverejneniu rozsahu hodnotenia obstarávateľovi neboli zaslané z OU Banská Bystrica odboru ŽP žiadne stanoviská a pripomienky
2.4 Ak sa počas vypracovania správy o hodnotení strategického dokumentu vyskytnú nové skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné ich uviesť v správe o hodnotení strategického dokumentu	Akceptované
2.5 Zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente vyplynula v správe o hodnotení strategického dokumentu potreba podrobnejšie rozpracovať nasledovné pripomienky a odporúčania súvisiace s posudzovaným dokumentom:	Akceptované v Správe o hodnotení strategického dokumentu.
2.5.1 Stanovisko Slovenského vodohospodárskeho podniku, štátneho podniku, Povodie Hrona, so sídlom: Partizánska cesta 69, 974 98 Banská Bystrica pod č. SVP 188/2025/12-9213421 zo dňa 14.01.2025 a pod č. CS SVP OZ BB 53/2021/29-39220 zo dňa 05.02.2021 (ďalej len „stanoviská SVP, š.p.“): - Upozorňujeme, že v Zadaní ÚPN (kapitola 12.2.1.4. Ochrana pred povodňami) je nesprávne uvedené, že drobné vodné toky pretekajúce k. ú. obce Selce sú v správe Lesy SR, š. p., pričom tieto vodné toky sú v správe SVP, š. p. OZ Banská Bystrica. Uvedené chybné správcovstvo drobných vodných tokov je potrebné opraviť. - Do návrhu územného plánu požadujeme v súvislosti s vodným hospodárstvom uviesť text: „V súlade s plánmi manažmentu povodí vytvárať územno-technické predpoklady na: • ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení; • úpravu odtokových pomerov, ktoré spomalia odtok vôd do vodných tokov, zvýšia retenčnú kapacitu územia; • úpravu vodných tokov, ich nevyhnutnú opravu a údržbu, prípadne ich revitalizáciu; • výstavbu zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd; • zadržiavanie dažďových zrážok v urbanistickom prostredí, • spriechodnenie migračných bariér, laterálny vývoj koryt., - Pri návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd požadujeme zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.	Neopodstatnená pripomienka. V Zadaní sú uvedené vodné toky správne (kap. 12.2.1.4. Ochrana pred povodňami v znení: „Hlavným tokom v katastrálnom území obce Selce je vodohospodársky významný vodný tok - Selčiansky potok (č. toku 139). Selčiansky potok spolu s ostatnými vodnými tokmi zaradenými medzi drobné vodné toky sú v správe SVP š.p. Banská Štiavnica, OZ Banská Bystrica.“... Požadovaná problematika v súvislosti s vodným hospodárstvom na uvedenie textu je v návrhu ÚPN-O a je riešená v Správe o hodnotení strategického dokumentu.
2.5.2 Dopravného úradu, so sídlom: Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava pod č. 33341/2024/ROP-002-P/90627 zo dňa 31.12.2024 (ďalej len „stanovisko Dopravného úradu“): - Dopravný úrad žiada zapracovať do záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, okrem obmedzení vyplývajúcich z ochranných pásiem letiska a leteckého pozemného zariadenia uvedených v treťom až piatom odseku tohto stanoviska a požiadaviek ustanovení leteckého zákona uvedených v ôsmom odseku tohto stanoviska, aj regulatív v nasledovnom znení: „Umiestnenie objektov v území, kde už samotný terén presahuje obmedzujúce výšky určené ochrannými pásmami Letiska Sliač a zároveň územie nie je tienené existujúcim terénom medzi riešeným územím a letiskom (v časti ochranného pásma vzletového a približovacieho priestoru letiska v západnej časti katastrálneho územia obce a ochranného pásma leteckého pozemného zariadenia v severnej polovici katastrálneho územia obce) alebo v lokalitách priliehajúcich tomuto územiu, kde nie je dostatočná rezerva pre umiestnenie objektov vzhľadom na úroveň terénu a obmedzujúce výšky určené týmito ochrannými pásmami, môže byť povolené len za predpokladu, že objekty nebudú mať negatívny vplyv na bezpečnosť leteckej prevádzky, činnosť leteckého pozemného zariadenia a ďalší rozvoj letiska, t. j. každý objekt bude Dopravným úradom individuálne posúdený a ak objekt neohroží bezpečnosť leteckej prevádzky, nevzniknú žiadne prevádzkové obmedzenia, nedôjde k zníženiu úrovne bezpečnosti leteckej prevádzky a vplyvu na činnosť leteckého pozemného zariadenia a rozvoj letiska, môže Dopravný úrad takýto objekt povoliť.“.	Požiadavky Dopravného úradu sú v ÚPN-O a v Záväznej časti ako aj dokumentácii SEA v časti, dopravné ochranné pásma v plnom rozsahu akceptované

- Návrh územnoplánovacej dokumentácie, v ktorej budú zohľadnené a zapracované už uvedené obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem Letiska Sliač a požiadavky ustanovení leteckého zákona, žiadame predložiť k podrobnému posúdeniu a odsúhlaseniu v rámci procesu obstarávania predmetnej územnoplánovacej dokumentácie podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. - Ochranné pásma žiadame do územnoplánovacej dokumentácie zapracovať do textovej a grafickej časti ako regulatívy priestorového a funkčného usporiadania predmetného územia. Ochranné pásma majú byť zapracované do výkresu takej mierky, aby boli prehľadné a zrozumiteľné (vrátane hodnôt obmedzujúcich výšok).	
2.5.3 Stanovisko Mesta Banská Bystrica, so sídlom: Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica pod č. OPA-UP-199727/34742/2024 zo dňa 30.12.2024 (ďalej len „stanovisko Mesta Banská Bystrica“): - Mesto Banská Bystrica ako orgán územného plánovania podľa § 6 ods. 2 zákona č. 200/2022 o územnom plánovaní Vám na základe oznámenia o začatí obstarávania územnoplánovacej dokumentácie (ÚPD) „Územný plán obce Selce“ – oznamuje, že pri spracovaní požaduje dodržať väzby vyplývajúce z platného Územného plánu mesta Banská Bystrica a to najmä v súvislosti s verejnoprospešnými stavbami: - OH 06 Rozšírenie skládky TKO Šalková – Škradno; - VV 10 rozšírenie VDJ Senica; - DC 71 úprava smerového vedenia zbernej komunikácie vo funkčnej triede B3 – cesta III / 2418 a jej napojenie; - VO 09 stavby, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia, zvyšujú retenčnú schopnosť povodia alebo podporujú prirodzenú akumuláciu vody a znižujú maximálny prietok povodne: hradenie strží, malé vodné nádrže (MVN), poldre, pôdochranné opatrenia, úpravy drobných tokov, výstavba, oprava, oprava a rekonštrukcia vodných stavieb. - Rešpektovať biokoridory miestneho významu Dolina Nemčianskeho potoka, Dolina Zábrež (Škradno), lesy osobitného určenia. - Z hľadiska dopravy požadujeme zabezpečiť napojenie na trasu autobusovej linky, peších chodníkov a cyklotrás. - Pri riešení funkčného využitia územia navrhujeme plynule nadviazať na existujúcu obytnú zástavbu IBV a na ďalšie rozvojové plochy mesta Banská Bystrica, k.ú. Selce, vo funkcii PZ 01 Zmiešané územie – občianska vybavenosť, výroba, sklady, ZE 05 Zeleň –sprievodná a izolačná, ZE 02 Zeleň – nelesná drevinná a kroviná vegetácia	Požiadavky zo stanoviska Mesta Banská Bystrica sú v ÚPN-O akceptované v plnom rozsahu (odrážky 1 – 7), ako aj v dokumentácii SEA
2.5.4 Záväzný stanovisko Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica pod č. Z-PUSR001529/2025/FRA zo dňa 13.01.2025 (ďalej len „záväzný stanovisko KPÚ BB“): - I. Záväznú časť územného plánu VÚC Banskobystrického samosprávneho kraja v platnom znení: I. Záväznú časť územného plánu VÚC Banskobystrického samosprávneho kraja v platnom znení: ➤ v súlade s regulatívmi 1.7.1, 1.7.2, 1.7.3 a 1.7.4 zohľadňovať a rešpektovať kultúrno-historické a urbanisticko-architektonické danosti, zachovať ráz vidieckeho priestoru, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a špecifiká jednotlivých regiónov; ➤ v oblasti rozvoja rekreácie a turistiky v zmysle bodu 3.8. zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu viazať prednostne do zastavaného územia sídiel, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických vidieckych celkov; ➤ v oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva podľa regulatív 5.1, 5.6, 5.7., 5.8, 5.10, 5.14, 5.15 chrániť národné kultúrne pamiatky, archeologické nálezy a náleziská a kultúrne dedičstvo; podporovať územnú ochranu hodnôt v území historických jadier obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom; rešpektovať a zachovať typické formy a štruktúry osídlenia. II. V katastrálnom území Selce: ➤ nie sú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) evidované pamiatkové územia ani ich ochranné pásma; ➤ sú v ÚZPF evidované národné kultúrne pamiatky (ďalej aj „NKP“): • kostol - r. k. sv. Cyrila a Metoda, Partizánska ulica súp. č. 578, parc. KN-C č. 1/1, k. ú. Selce, ÚZPF č. 76/1;	Požiadavky zo stanoviska Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica sú v plnej miere zapracované v ÚPN-O a v Záväznej časti .V dokumentácii SEA ÚPN-O akceptované v plnom rozsahu. Požiadavky zo stanoviska Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica sú v ÚPN-O, v Záväznej časti a v dokumentácii SEA ÚPN-O akceptované v plnom rozsahu.

• archeologické nálezisko hrádok výšinný, parc. KN-C č. 2701, k. ú. Selce a KN-C č. 940, k. ú. Priechod, ÚZPF č. 2192/1.

➤ **nachádzajú sa evidované archeologické náleziská (viď priložené mapy):**

• **historické centrum obce s areálom Farského kostola sv. Cyrila a Metoda – stredovek, novovek;**

- priestor objektov bývalých mlynov – novovek (mapa 3);
- rázcestie Fuggerov dvor – Čachovo – praveké sídlisko (mapa 1);
- Malý diel – depot z doby železnej (mapa 1);
- Kogliarka – historické banské diela (mapa 2);
- Staré Selce - neskorá doba rímska, obdobie včasného stredoveku (mapa 1);
- historické cesty (mapa 3);
- NKP – hrádok výšinný (viď vyššie).

➤ **nachádza sa zachovaná historická urbanistická štruktúra a historický stavebný fond:**

- cestná radová dedina – zástavbu charakterizujú troj- a viac priestorové domy, murované, podpivničené, s hĺbkovým radením priestorov, pozdĺž zadnej izby s pavlačou; strechy valbové alebo sedlové;
- zachovaná je historická parcelácia – na hlavnú komunikačnú os – od juhozápadu smerom na severovýchod sú priečne obojstranne radené úzke parcely, tiahnuce sa hlboko do dvorov a záhumnia; S-SV od kostola sa ulica rozširuje a tvorí tzv. návšie – táto zástavba tvorí historické jadro zástavby obce; • v historickom jadre obce je zachovaných niekoľko prízemných, býv. sedliackych domov s bránou do podjazdu;
- nachádza sa tu stĺp s Immaculatou, kaplnka sv. Jána Nepomuckého, kríž pre farou, zachovaný je objekt mlyna.

- III. Rešpektovať a chrániť:

➤ **Národné kultúrne pamiatky. Základná ochrana NKP podľa pamiatkového zákona:**

§ 27 ods. 1 – Základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu. § 27 ods. 2 - V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Obnova NKP:

§ 32 ods. 1 – Obnova kultúrnej pamiatky je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou sa rozumie aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu.

§32 ods. 2 - Pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy. Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil.

➤ **Archeologické nálezy a náleziská**

§ 36 ods. 2 – Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad. Žiadosť obsahuje majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zamýšľaného zásahu do terénu.

§ 36 ods. 3 – Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

➤ **Historickú urbanistickú štruktúru a historický stavebný fond:**

- v zastavanom území obce zachovať vidiecky charakter zástavby; pri prestavbe, dostavbe a novej výstavbe zohľadniť mierku pôvodnej štruktúry zástavby, zachovať typickú siluetu zástavby, uplatniť typické architektonické prvky a materiálové riešenia;
- zachovať reliéf historickej krajiny so zachovanými relikmi banskej činnosti a historickej cestnej siete.

Požiadavky zo stanoviska Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica sú v ÚPN-O, v Závaznej časti a v dokumentácii SEA ÚPN-O akceptované v plnom rozsahu.

- IV. Pri zemných prácach v riešenom území i mimo uvedených archeologických nálezov a nálezísk v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je KPÚ Banská Bystrica dotknutým orgánom štátnej správy v každom konaní stavebného úradu týkajúceho sa stavebnej činnosti ako aj rekonštrukcie historických objektov, ktorá predpokladá zemné práce na predmetnom území. - V. Body I. až IV. premietnuť i do záväznej časti územného plánu obce Selce.	Požiadavky zo stanoviska Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica sú v ÚPN-O, v Záväznej časti a v SEA ÚPN-O akceptované v plnom rozsahu.
2.5.5 Stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor geológie a štátnej geologickej správy, so sídlom: Námestie Ľudovíta Štúra 35/1, 812 35 Bratislava pod č. 7065/2024-5.3 82871/2024 zo dňa 30.12.2024 (ďalej len „stanovisko MŽP SR“): - Podľa § 15 ods. 1 banského zákona sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie. - Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii. - Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska žiadame aj územie v blízkosti chráneného ložiskového územia a dobývacieho priestoru nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územie s novými stavbami. - V predmetnom území sú evidované staré banské diela tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo žiada evidované staré banské diela vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii. - V predmetnom území sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii. - V predmetnom území sú podľa priloženej mapy zaregistrované aktívna, potenciálne a stabilizované svahové deformácie. Územie so zaregistrovanými svahovými deformáciami je zaradené do rájónu nestabilných území so stredným až vysokým rizikom aktivizácie svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok, s možnosťou rozširovania existujúcich svahových pohybov. Územie je veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Bezprostredné okolie zaregistrovaných zosuvov je zaradené do rájónu nestabilných území s možnosťou vzniku svahových pohybov za priaznivých klimatických podmienok, príp. necitlivých antropogénnych zásahov. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková et. al., 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava. Na webových stránkach sú dostupné aj informácie o zmapovaných a zaregistrovaných svahových deformáciách http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/, http://apl.geology.sk/atlassd/. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. - Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia: ➤ výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely; ➤ výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa	Požiadavky zo stanoviska Ministerstva životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy sú zobrazené v úvahu v návrhu a v ÚPN-O v Záväznej časti a v dokumentácii SEA ÚPN-O akceptované v plnom rozsahu.

zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia	
2.5.6 Stanovisko Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici, so sídlom: 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica pod č. OBUBB_169-25/2025 zo dňa 08.01.2025 (ďalej len „stanovisko Obvodného banského úradu v BB“): - OBÚ v Banskej Bystrici upozorňuje, že je potrebné rešpektovať chránené ložiskové územie Selce a dobývací priestor Selce. Nesmie byť obmedzené dobývanie výhradného ložiska.	Požiadavky zo stanoviska Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici sú v ÚPN-O a v dokumentácii SEA akceptované v plnom rozsahu.
2.5.7 Stanovisko Okresného úradu v Banskej Bystrici, štátna správa odpadového hospodárstva, so sídlom: Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica pod č. OU-BBOSZP3-2024/052196-002 zo dňa 30.12.2024 (ďalej len „stanovisko OÚ BB, štátna správa odpadového hospodárstva“): - Pri projektovaní výstavby a s tým súvisiacich návrhov riešenia odpadového hospodárstva je potrebné dodržiavať ustanovenia zákona o odpadoch a vyhlášky MŽP SR č. 344/2015 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií v znení neskorších predpisov. Z jednotlivých ustanovení pre pôvodcov odpadov vyplýva povinnosť nakladať s odpadmi zo stavebnej činnosti v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva, pričom pôvodca odpadov je povinný odovzdať stavebné odpady prednostne na zhodnotenie. Skládkovanie zhodnotiteľných stavebných odpadov je v rozpore so stanovenou stratégiou odpadového hospodárstva.	Požiadavky zo stanoviska Okresného úradu v Banskej Bystrici, štátna správa odpadového hospodárstva sú v ÚPN-O akceptované v súlade s ustanoveniami platnej legislatívy, primerane úrovni ÚPD - ÚPN obce. Taktiež sú akceptované v SEA
2.5.8 Stanovisko Okresného úradu v Banskej Bystrici, štátna vodná správa, so sídlom: Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica pod č. OU-BB-OSZP3-2025/009533-002 zo dňa 03.01.2025 (ďalej len „stanovisko OÚ BB, štátna vodná správa“): Okresný úrad z hľadiska vodného hospodárstva v súvislosti s oznámením o strategickom dokumente ÚP obce Selce nemá pripomienky, ale požaduje od navrhovateľa plnenie zákonných povinností upravených § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd, rešpektovanie ochrany vôd vyplývajúcej z ustanovení vodného zákona, zo zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a z vyhlášky MŽP SR č. 29/2005 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov.	Požiadavky zo stanoviska Okresného úradu v Banskej Bystrici, štátna vodná správa sú v ÚPN-O a dokumentácii SEA akceptované v plnom rozsahu v súlade s ustanoveniami platnej legislatívy.
2.5.9 Stanovisko Okresného úradu v Banskej Bystrici, štátna správa ochrany prírody a krajiny, so sídlom: Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica pod č. OU-BB-OSZP12025/010485-006 zo dňa 06.02.2025 (ďalej len „stanovisko OÚ BB, štátna správa ochrany prírody a krajiny“) a stanovisko Správy Národného parku Nízke Tatry v Banskej Bystrici, so sídlom: Partizánska cesta 69, 974 01 Banská Bystrica pod č. NAPANTú31-001/2025 zo dňa 13.01.2025 (ďalej len „stanovisko Správy NAPANT v BB“): - Zohľadniť a zahrnúť do pripravovaného návrhu Územnoplánovacej dokumentácie do grafickej i textovej časti, predovšetkým jednotlivé prvky všetkých úrovní ÚSES (t.j. M-ÚSES, R-ÚSES, GN-ÚSES), rašeliniská, mokrade, prameniská, všetky vodné toky s ich brehovými porastami, lúčne spoločenstvá a remízky, ktoré sú významné z pohľadu zachovania ich prírodných a krajinných hodnôt či celospoločenských funkcií (viď. mapová príloha). - Zahrnúť do dokumentácie to, aby vyššie uvedené plochy a aj existujúce trávne porasty neboli zalesňované. Trávne porasty navrhujeme využívať tradičným poľnohospodárskym spôsobom formou kosenia alebo primeraného pasenia. Pokiaľ sú však plochy TTP v súčasnosti už výrazne zarastené (viac ako 75 %) lesnými drevinami, odporúčame ich prevedenie do LPF. V prípade záujmov ochrany prírody ako sú napr. travinné spoločenstvá, mokradné spoločenstvá a genofondové plochy, ktoré sa nachádzajú na trvalo trávnych porastoch požadujeme zachovať a neprevádzať na ornú pôdu. Taktiež návrh týchto plôch požadujeme konzultovať so Správou Národného parku Nízke Tatry. Rovnako odporúčame v riešenom návrhu ÚPN-O Selce zohľadniť aj stanovisko Správy NAPANT aj projektu pozemných úprav. - Podotýkame, že výsledný návrh ÚPN-O Selce v častiach, ktoré súvisia s problematikou ochrany prírody a záujmami definovanými vyššie, musia v prvom	Požiadavky zo stanoviska Okresného úradu v Banskej Bystrici, štátna správa ochrany prírody a krajiny sú v ÚPN-O akceptované v primeranom rozsahu pre úroveň ÚPD - ÚPN obce a sú zapracované do dokumentácie SEA. Požadovanú problematiku uvedenú v stanovisku, nad rámec úrovne ÚPN obce, bude potrebné spracovať v podrobnejšej dokumentácii na zonálnej úrovni. Požadovanú problematiku uvedenú v stanovisku, nad rámec úrovne ÚPN obce, bude potrebné spracovať v podrobnejšej dokumentácii na zonálnej úrovni. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a zapracovaná v dokumentácii SEA.

rade vychádzať z ÚSES všetkých stupňov, predovšetkým však M-ÚSES (v rámci neho najmä Mapa súčasného využívania územia, Mapa priemetu pozitívnych prvkov a javov v krajine, Mapa priemetu negatívnych prvkov a javov v krajine a Mapa návrhu M-ÚSES na účely pozemkových úprav). - Umiestňovať jednotlivé stavby v dostatočnej vzdialenosti od vodných tokov nad hladinu storočnej vody Q100 (súvislá zástavba, priemyselný areál, významné líniové stavby a objekty, jednostranná výstavba, rekreácia a pod.) resp. päťdesiatročnej vody Q50 (chatová zástavba). - Umiestňovať stavby predovšetkým v dostatočnej vzdialenosti od brehovej sprievodnej vegetácie - minimálne vo vzdialenosti priemetu výšky okraja drevín od vodného toku. - Umiestňovať stavby v dostatočnej vzdialenosti od okraja lesných porastov minimálne na 30 m od porastovej steny. - Z krajinárskeho hľadiska v rámci formovania urbanistickej štruktúry obce je potrebné zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, architektonicky budovať vo forme tradičnej podhorskej a horskej pôvodnej zástavby. Zohľadniť krajinný obraz a krajinný ráz v súlade s Metodikou identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny (viď Vestník MŽP SR 2010/1 b) - Zosúladiť únosnosť prostredia, napr. ubytovacie kapacity cestovného ruchu a kapacitu vodných zdrojov, zabezpečiť odkanalizovanie odpadových vôd a ich čistenie v ČOV. - Vyčleniť v rámci ÚP tzv. no-go zóny, kde budú stanovené nulové možnosti výstavby, prípadne konkrétnych činností, ako napr. umiestnenie telekomunikačných stožiarov alebo ubytovacích objektov CR a rekreácie. - Mimo novo navrhovaného zastavaného územia vylúčiť umiestňovanie reklamných pútačov a billboardov na exponovaných miestach výhľadov do voľnej krajiny. - Rozvojové plochy mimo hranice novo navrhovaného zastavaného územia obce realizovať postupne s priamou väzbou na existujúce zastavané územie a ich napojením na existujúcu infraštruktúru obce. Obmedziť plošný rast obce do vizuálne a dopravné problémových lokalít do takej miery, aby sa zachoval požadovaný pokojný dedinský charakter a výrazne sa nezhusťla automobilová doprava v obci a bola zabezpečená kapacita kanalizácie a zásobovanie vodou. - Zabrániť vytváraniu obytných satelitov v okolí obce. Nová výstavba musí byť podmienená efektívnou pešou dostupnosťou do centra resp. k hromadnej doprave a rešpektovať charakter pôvodného sídla. - Zachovať pešiu prístupnosť územia obce a okolia tzn., že mimo novo navrhovaného zastavaného územia neplocovať nepriechodným oplotením celé pozemky podľa vlastníctva - zachovať tak vizuálne voľnú krajinu. - Pre územia, ktoré budú slúžiť výlučne na šport, rekreáciu a aktívne využitie voľného času, je potrebné navrhnuť parkovacie plochy ako súčasť ubytovacích zariadení, alebo v priestore nástupu do týchto území. - Mimo novo navrhované zastavané územie je potrebné zadefinovať priestorovú formu: strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôsobiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), nepripustné ploché strechy, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôsobiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), sklon strechy hlavného objektu min. 30°. Zároveň je potrebné navrhnuť aj prípustný výškový rozdiel výšky hrebeňov striech pri rozvinutom pohľade. - Mimo novo navrhované zastavaného územia obce vylúčiť možnosť výstavby objektov nazývané ako „mobilný dom“, „dom v korunách stromov“ alebo iné formy objektov, ktoré nemajú typologické pomenovanie v stavebnom zákone a súvisiacich predpisoch. - V existujúcej obci, resp. pri zastavovaní prelúk stavebnú čiaru prispôsobiť existujúcej zástavbe. - V prípade, ak v rodinnom dome je umiestnená prípustná funkcia občianskej vybavenosti, je potrebné vytvoriť odstavné státa aj pre túto funkciu na vlastnom pozemku stavebníka. - Umiestnenie solárnych a fotovoltických článkov je prípustné len v strešnej rovine objektov. - Oplotenia v jestvujúcej zástavbe (novonavrhované zastavané územie obce) prispôsobiť výškou, stavebno-technickým a materiálovým vyhotovením existujúcim oploteniam, murované, betónové, prefabrikované alebo iného materiálového vyhotovenia nepriehľadné ploty sú nepripustné.	Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce v SEA Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce.
---	---

- Oporné múry orientované do ulice zrealizovať z prírodných materiálov, nepripustný je pohľadový betón, výška oporného múru je max. 1,5 m, v prípade potreby vyššej zábrany doplniť ľahkým oplotením. - Intenzita využitia plôch bude určená koeficientom zastavanosti (pomer zastavanej plochy objektmi k ploche pozemku), pričom zastavanosť pozemku nesmie byť vyššia ako zastavanosť celého regulačného celku. Do zastavaných plôch sa budú započítavať aj doplnkové objekty (drobné stavby), spevnené plochy a terasy umiestnené na pozemku. - Dažďové vody zo striech navrhovanej zástavby zachytávať do nádrží na pozemkoch objektov a následne využívať ako úžitkovú vodu. - Pri technických vybaveniach je potrebné preferovať podzemné vedenia energovodov pred vzdušnými. - Účelové komunikácie trasovať tak, aby na nich nedochádzalo ku kumulácii povrchového odtoku a vzniku ryhovej erózie. Ak terén neumožňuje takto upraviť pozdĺžny sklon telesa cesty, je treba vzniku erózie zabrániť budovaním odrážok, resp. spevnením kritických úsekov. - Pri budovaní, rekonštrukciách resp. prekládkach elektrických vedení 22 kV zabezpečiť technické opatrenia zabráňujúce usmrčovaniu vtákov. - Vylúčiť realizáciu stavieb, ktoré by svojou hmotou a výškou konkurovali historickým dominantám, objektom kostolov v panorámach obcí. - Na plochách technických stavieb a skladových areálov, vytvoriť plochy na ozelenenie a výsadbu izolačných zelene okolo areálov. - Rešpektovať ekologicky významné segmenty (vodné toky, vodné plochy, plochy lesných porastov, plochy verejnej zelene a NDV v novonavrhovanom zastavanom území, všetky plochy nelesnej drevinovej vegetácie hlavne v časti intenzívne využívanej na poľnohospodárske účely). - Dodržiavať opatrenia na zvýšenie ekologickej funkčnosti vodných tokov (zachovať pôvodnú morfológiu tokov, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, zabezpečiť existenciu pôvodnej pobrežnej vegetácie na celej dĺžke tokov, a pod.). - Udržať a neustále skvalitňovať súčasnú organizáciu krajiny - predpoklad zachovania, resp. zvyšovania stupňa územného systému ekologickej stability a priestorovej diverzity, vysoká estetická hodnota, rámcovo zachovať súčasný charakter jej využívania. - Prvky ÚSES-u považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, nepreušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb. - Zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v novonavrhovanom zastavanom území centra mesta. - Podporovať a využívať vegetáciu, svetelné a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre. - Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnnej pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov mimo novonavrhovaného zastavaného územia obcí a minimalizovať podiel nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v novonavrhovanom zastavanom území obce. - Zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať resp. asanovať nepotrebné lesné cesty. - Do návrhu ÚPN-O odporúčame stanoviť, resp. vymedziť novú hranicu zastavaného územia obce, ktorá sa premietne do katastra nehnuteľností v zmysle § 22 ods. 6 zákona č. 200/2022 Z. z.	Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Akceptované v koncepte ÚPN-O Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA. Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA Požiadavka v ÚPN-O akceptovaná v primeranom rozsahu pre úroveň - ÚPN obce a akceptovaná v dokumentácii SEA Požiadavka je akceptovaná vyplýva zo zákona o územnom plánovaní.
2.5.10 Správa Tatranského Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici Hodnotenie z hľadiska ochrany prírody a krajiny: celé katastrálne územie obce Selce sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry, kde v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. platí druhý stupeň územnej ochrany. V katastrálnom území obce Selce sa nenachádzajú žiadne chránené územia patriace do sústavy siete NATURA 2000 (Územia európskeho významu a Chránené vtáčie územie). Taktiež sa v riešenom území nenachádzajú žiadne maloplošné chránené územia.	Hodnotenie ochrany prírody a krajiny v ÚPN-O akceptované v primeranom rozsahu pre úroveň ÚPD - ÚPN obce. Požadovanú problematiku, nad rámec úrovne ÚPN obce, bude potrebné spracovať v podrobnejšej dokumentácii na zonálnej úrovni.

Podľa návrhu dokumentu Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresu Banská Bystrica zasahuje do juhovýchodnej časti k.ú. Selce Biokoridor regionálneho významu Ďumbierske Nízke Tatry — Poľana — Kremnické vrchy s kódovým označením RBk1. Jedná sa o terestrický biokoridor spájajúci nadregionálne významné biocentrá Ďumbierske Nízke Tatry, Poľanu a Kremnické vrchy. Integruje aj biocentrá regionálneho významu Brvníšte, Priboj, Plavno, Iľiašská dolina a Balenec. Kritickým miestom sú prechody cez urbanizovaný pás v úseku Šatková a Slovenská Ľupča, s obcou, priemyselnými podnikmi, cestou 1/66 a železnicou, kde sa migrácia veľkých cicavcov koncentruje v dvoch koridoroch. Rovnako kritický je priestor medzi Badínom a Sielnicou/Vlkanovou a Hronsekom s obcami, rýchlostnou cestou RI, železnicou, cestou 11/69 a letiskom, kde veľké cicavce môžu zatiaľ prekračovať tieto bariéry na 2 miestach. Významný je najmä pre migráciu cicavcov. V tomto koridore dôjde k zmenám po už odsúhlasenej výstavbe RI v úseku Banská Bystrica — Slovenská Ľupča, pričom od jej spôsobu realizácie závisí funkčnosť západnej vetvy biokoridoru. Veľmi kritický je prechod cez DI, kde je prechod zúžený na jeden podchod s poľnou cestou JJV od obce Badín. V rámci RÚSES sa za ekostabilizačné a manažmentové opatrenia považuje predovšetkým neurbanizovanie plôch biokoridoru v jeho bezprostrednej blízkosti. V rámci návrhu dokumentu RÚSES Banská Bystrica je v k.ú. Selce vyčlenený Ekologicky významný segment krajiny s označením EVSK 14 Kajchiar — Selčiansky diel. Ekologicky významné segmenty krajiny majú hlavný význam pre zabezpečenie druchovej a krajinné ekologickej diverzity, zamedzenie vodnej a veternej erózie, udržanie kvality vody, reguláciu odtokových pomerov, vytvorenie refúgií pre mnohé rastliny a živočíchy a vytváranie pufovacích zón pre zriedkavé ekosystémy. EVKS tvoria základ pre vytypovanie reprezentatívnych geosystémov územia a následne pre stanovenie prvkov ÚSES. Prehodnotením ekologicky významných segmentov krajiny riešeného územia na základe prirodzenosti vegetácie, ekosoziologickej významnosti, taxonomickej diverzity, vzácnosti typu ekosystému a pôvodnosti boli najhodnotnejšie z nich zaradené do siete prvkov RÚSES BB (biocentrá, biokoridory) a sú aj obsahom návrhovej časti dokumentu. EVKS 14 je možné vymedziť nasledovne: Južné svahy vrchu Selčiansky diel a kopec Kajchiar, územie s mozaikou lúčnopasienkarskej-lesnej krajiny, s dobre zachovanými historickým vývojom obhospodarovania podmienenými líniovými segmentami nelesnej drevinovej vegetácie (NDV) na trávnych porastoch v severnej časti a plochami hospodárskeho a ochranného lesa v časti strednej. V južnej časti lokality prebiehajú pokročilé pionierske procesy na trávnych porastoch. Pramení tu a preteká Lukáčovský potok. V rámci EVKS sú navrhované aj ekostabilizačné opatrenia, ktoré má smerovať k zvýšeniu ekologickej stability územia a prispievať k tvorbe ekologicky vyváženej krajiny, eliminácii erózných činností vody a vetra, zabezpečeniu optimálneho využitia územia, eliminácii vplyvu bariérových prvkov a pod. Navrhované opatrenia majú spravidla integrovaný charakter, t. j. môžu byť viacúčelové — okrem základnej biologickej a ekologickej funkcie, spĺňa aj radu ďalších funkcií: pôdoochrannú, hygienickú, estetickú, hydroekologickú či krajinotvornú. Pre daný EVSK 14 Kajchiar — Selčiansky diel je navrhnuté nasledovné opatrenie: udržiavať a zlepšiť stav historických štruktúr v extenzívne poľnohospodársky využívannej krajine (tradičné mozaikové štruktúry krajiny — obnova agrárnych terás, vypásť TTP na terasách, obnova ovocných drevín na terasách atď.). V tomto EVKS 14 Kajchiar — Selčiansky diel sa nachádza taktiež lokalita genofondovej plochy s označením GL 27 s názvom Kajchiar. Jedná sa o plochu, na ktorej sú zastúpené biotopy subtermofilných pasienov a borievkových porastov regionálneho významu, výskyt biotopov európskeho významu: Tr 1 — Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte (6210), Kr 2 — Porasty borievky obľúbenej (5130) a chránených druhov rastlín národného významu: hmyzovník muchovitý (Ophrys insectifera), vstavač vojenský (Orchis militaris). Mimo vyššie spomenutých prvkov v rámci dokumentu RÚSES BB sa k.ú. Selce nachádzajú aj ďalšie travinno-bylinné a rašeliniskové spoločenstvá, predstavujúce biotopy európskeho i národného významu. Na základe výsledku mapovania lúk a rašelinísk organizáciou Daphne Inštitút aplikovanej ekológie sú v k.ú. Selce zistené nasledujúce typy biotopov: - biotop európskeho významu Tr1 — Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte (kód 6210), - biotop európskeho významu Lk1 — Nížinné a podhorské kosné lúky (kód 6510), - biotop národného významu Lk10 — Vegetácia vysokých ostríc. Z pohľadu druchovej ochrany Správa Národného parku Nízke Tatry eviduje v predmetnom území výskyt niekoľkých chránených druhov rastlín ako sú kruštík širokolistý (<i>Epipactis helleborine orbicularis</i>), vstavač bledý (<i>Orchis pallens</i>). Ich lokalizácia je zobrazená v mapovej prílohe so symbolom „vzácné rastliny“	<i>V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie</i> <i>V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie</i> <i>V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie</i> <i>V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie</i>
---	---

Orná pôda je v súčasnosti využívaná poľnohospodárskou činnosťou. Trvalé trávnaté porasty môžu byť ovplyvnené sukcesným šírením lesných drevín a zarastaním, nakoľko v poslednom období je zrejmy ústup tradičného obhospodarovania lúk kosením a pastvou. Napriek tomuto konštatovaniu však prítomnosť lúk a pasienkov, ktorých druhové zloženie nebolo pozmenené rekultiváciami, považujeme za významný ekologický i krajinotvorný prvok v území. Plochy PPF so skupinovou drevinovou vegetáciou i solitérnymi drevinami sú zároveň významné ako potravný zdroj a domovský okrsok pre viaceré chránené druhy živočíchov, predovšetkým vtáky (napr. dravce), ale i pre migrujúce druhy vtákov, ktoré u nás zimujú. Takéto dreviny zároveň predstavujú z krajinárskeho pohľadu aj istý významný krajinný prvok. Taktiež vodné toky spolu s brehovou vegetáciou sú dôležité z pohľadu ochrany prírody a krajino-tvorby, pretože predstavujú významné ekologické a krajinotvorné prvky v krajine. Sú nositeľmi biodiverzity, zdrojom vody, a zároveň významným faktorom pri formovaní krajinného charakteru. Vodné toky slúžia ako prirodzené migračné koridory pre mnohé druhy živočíchov, vrátane rýb, obojživelníkov a vodného hmyzu. Ich brehové oblasti sú biotopmi pre vtáky, cicavce a rôzne druhy hmyzu, ktoré využívajú vegetáciu a vodné prostredie na rozmnožovanie, hniezdenie alebo ako zdroj potravy. Tieto oblasti sú často útočiskom pre chránené a vzácne druhy flóry a fauny, čím prispievajú k zachovaniu ekologickej rovnováhy. Brehová vegetácia plní viaceré funkcie, medzi ktoré patrí stabilizácia brehov proti erózii, regulácia odtoku povrchových vôd a ochrana kvality vody. Korene brehových porastov, ako sú vrbý, jeľše alebo topole, zaisťujú pevnosť brehov a znižujú riziko ich zosuvu. Vegetácia zároveň slúži ako prirodzený filter, ktorý zachytáva sedimenty, znečisťujúce látky a živiny z povrchového odtoku, čím pomáha znižovať znečistenie vodných tokov. Z pohľadu krajinno-tvorby majú vodné toky a ich vegetácia estetický a ekologický význam. Tieto prvky formujú vizuálny charakter krajiny a vytvárajú prírodné osi, ktoré spájajú rôzne biotopy a zvyšujú prepojenosť krajiny. Brehové porasty vytvárajú mikroklimatické podmienky, ktoré ochladzujú okolie, regulujú vlhkosť a chránia krajinu pred nadmernými výkyvmi teplôt. Vodné toky a ich vegetácia sú tiež dôležité pre adaptáciu na klimatické zmeny, pretože prispievajú k zadržiavaniu vody v krajine, znižujú riziko povodní a podporujú obnovu podzemných vôd. Zároveň majú významný kultúrny a rekreačný rozmer, pretože vytvárajú priestor pre oddych, vzdelávanie a environmentálne aktivity. Zachovanie vodných tokov a ich brehovej vegetácie je nevyhnutné pre udržateľné využívanie krajiny, ochranu prírodných hodnôt a zabezpečenie ekosystémových služieb, ktoré tieto prvky poskytujú. Ich ochrana je významnou súčasťou územného plánovania a environmentálneho manažmentu, aby sa zabezpečila ich funkčnosť a prínos pre budúce generácie. Správa Národného parku Nízke Tatry požaduje zohľadniť a zahrnúť do pripravovaného návrhu územnoplánovacej dokumentácie do grafickej i textovej časti predovšetkým jednotlivé prvky všetkých úrovní ÚSES (t.j. M-ÚSES, R-ÚSES, GN-ÚSES), rašeliniská, mokrade, prameniská, všetky vodné toky s ich brehovými porastami, lúčne spoločenstvá a remízky, ktoré sú významné z pohľadu zachovania ich prírodných a krajinárskych hodnôt či celospoločenských funkcií (viď mapová príloha). Taktiež požadujeme zahrnúť do dokumentácie to, aby vyššie uvedené plochy a aj existujúce trávne porasty neboli zalesňované. Trávne porasty navrhujeme využívať tradičným poľnohospodárskym spôsobom formou kosenia alebo primeraného pasenia. Pokiaľ sú však plochy TTP v súčasnosti už výrazne zarastené (viac ako 75 %) lesnými drevinami, odporúčame ich prevedenie do LPF. V prípade záujmov ochrany prírody ako sú napr. travinné spoločenstvá, mokradné spoločenstvá a genofondové plochy, ktoré sa nachádzajú na trvalo trávnych porastoch požadujeme zachovať a neprevádzať na ornú pôdu. Taktiež návrh týchto plôch požadujeme konzultovať so Správou Národného parku Nízke Tatry. Rovnako odporúčame v riešenom návrhu ÚPN-O Selce zohľadniť aj stanovisko Správy NAPANT k projektu pozemkových úprav. Podotýkame, že výsledný návrh ÚPN-O Selce v častiach, ktoré súvisia s problematikou ochrany prírody a záujmami definovanými vyššie, musia v prvom rade vychádzať z ÚSES všetkých stupňov, predovšetkým však M-ÚSES (v rámci neho najmä Mapa súčasného využívania územia, Mapa priemetu pozitívnych prvkov a javov v krajine, Mapa priemetu negatívnych prvkov a javov v krajine a Mapa návrhu M-ÚSES na účely pozemkových úprav). Opis činnosti: Územný plán obce Selce je strategický dokument, ktorý slúži na komplexné riešenie priestorového a funkčného usporiadania územia obce Selce v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Spracovanie tohto dokumentu zahŕňa zohľadnenie aktuálnych územnotechnických, sociálnych	<i>V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie</i> <i>V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a do správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie</i> <i>V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie</i> <i>V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie</i>
---	--

a hospodárskych potrieb, s cieľom vytvoriť základný rámec pre koordináciu činností na území obce.

Hlavnými cieľmi územného plánu je prehodenie rozvojových potrieb obce, ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva, ako aj návrh opatrení na adaptáciu na klimatické zmeny. Dokument stanovuje zásady a regulatívy pre využívanie územia, vrátane stabilizácie rekreačných lokalít, návrhu dopravných riešení, ochrany vodných zdrojov a revitalizácie vodných tokov.

Územný plán obsahuje viaceré variantné riešenia zamerané na rozvoj bývania, rekreácie, športu, cestovného ruchu a priemyslu. Zohľadňuje pri tom environmentálne aspekty, vrátane ochrany biotopov, genofondovo významných lokalít a hydrologických podmienok. Výsledkom má byť dokument, ktorý zabezpečí harmonický rozvoj obce, zlepšenie kvality života jej obyvateľov a ochranu krajinného charakteru územia.

Riešenie bude v súlade s nadradenými dokumentmi, ako je Koncepcia územného rozvoja Slovenska a Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja. Po schválení dokumentu bude jeho záväzná časť vyhlásená všeobecne záväzným nariadením obce. Tento proces zahŕňa aj verejné prerokovanie, čím sa zabezpečí transparentnosť a zapojenie dotknutých subjektov a verejnosti.

Návrh riešenia:

Správa Národného parku Nízke Tatry odporúča pri návrhu ÚPN-O odporúča zohľadniť nasledovné podmienky:

Umiestňovať jednotlivé stavby v dostatočnej vzdialenosti od vodných tokov nad hladinu storočnej vody Q100 (súvislá zástavba, priemyselný areál, významné líniové stavby a objekty, jednostranná výstavba, rekreácia a pod.) resp. päťdesiatročnej vody Q50 (chatová zástavba).

- Umiestňovať stavby predovšetkým v dostatočnej vzdialenosti od brehovej sprievodnej vegetácie - minimálne vo vzdialenosti priemetu výšky okraja drevín od vodného toku. Umiestňovať stavby v dostatočnej vzdialenosti od okraja lesných porastov - minimálne na 30 m od porastovej steny.
- Z krajinnárskeho hľadiska v rámci formovania urbanistickej štruktúry obce je potrebné zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, architektonicky budovať vo forme tradičnej podhorskej a horskej pôvodnej zástavby. Zohľadniť krajinný obraz a krajinný ráz v súlade s Metodikou identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny (viď Vestník MŽP SR 2010/1b).
- Zosúladiť únosnosť prostredia, napr. ubytovacie kapacity cestovného ruchu a kapacitu vodných zdrojov, zabezpečiť odkanalizovanie odpadových vôd a ich čistenie v ČOV.

Vyčleniť v rámci ÚP tzv. no-go zóny, kde budú stanovené nulové možnosti výstavby, prípadne konkrétnych činností, ako napr. umiestnenie telekomunikačných stožiarov alebo ubytovacích objektov CR a rekreácie.

- Mimo zastavaného územia vylúčiť umiestňovanie reklamných pútačov a billboardov na exponovaných miestach výhľadov do voľnej krajiny Všeobecné odporúčania na regulatívy a podmienky zástavy:

- Rozvojové plochy mimo hranice zastavaného územia obce realizovať postupne s priamou väzbou na existujúce zastavané územie a ich napojením na existujúcu infraštruktúru obce. Obmedziť plošný rast obce do vizuálne a dopravne problémových lokalít do takej miery, aby sa zachoval požadovaný pokojný dedinský charakter a výrazne sa nezhustila automobilová doprava v obci a bola zabezpečená kapacita kanalizácie a zásobovanie vodou.

- Zabrániť vytváraniu obytných satelitov v okolí obce. Nová výstavba musí byť podmienená efektívnou pešou dostupnosťou do centra resp. k hromadnej doprave a rešpektovať charakter pôvodného sídla.

- Zachovať pešiu priestupnosť územia obce a okolia tzn., že mimo zastavaného územia neoplocovať nepriechodným oplotením celé pozemky podľa vlastníctva - zachovať tak vizuálne voľnú krajinu.

- Pre územia, ktoré budú slúžiť výlučne na šport, rekreáciu a aktívne využitie voľného času, je potrebné navrhnuť parkovacie plochy ako súčasť ubytovacích zariadení, alebo v priestore nástupu do týchto území.

- Mimo zastavané územie je potrebné zdefinovať priestorovú formu: strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), nepripustné ploché strechy, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), sklon strechy hlavného objektu min. 30°. Zároveň je potrebné navrhnuť aj prípustný výškový rozdiel výšky hrebeňov striech pri rozvinutom pohľade.

- Mimo zastavaného územia obce vylúčiť možnosť výstavby objektov nazývaných ako „mobilný dom“, „dom v korunách stromov“ alebo iné formy objektov, ktoré nemajú typologické pomenovanie v stavebnom zákone a súvisiacich predpisoch.

V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie

V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie

V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie vo všetkých bodoch sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie

V stanovisku vznesené požiadavky a uvádzané informácie sú zapracované v primeranom rozsahu do ÚPN-O a správy o hodnotení

- V existujúcej obci, resp. pri zastavovaní prelúk stavebnú čiaru prispôbiť existujúcej zástavbe.
V prípade, ak v rodinnom dome je umiestnená prípustná funkcia občianskej vybavenosti, je potrebné vytvoriť odstavné státia aj pre túto funkciu na vlastnom pozemku stavebníka. Umiestnenie solárnych a fotovoltických článkov je prípustné len v strešnej rovine objektov. Oplotenia v jestvujúcej zástavbe (zastavané územie obce) prispôbiť výškou, stavebnotechnickým a materiálovým vyhotovením existujúcim oploteniam, murované, betónové, prefabrikové alebo iného materiálového vyhotovenia nepriehľadné ploty sú neprípustné. Oporné múry orientované do ulice zrealizovať z prírodných materiálov, neprípustný je pohľadový betón, výška oporného múru je max. 1,5 m, v prípade potreby vyššej zábrany doplniť ľahkým oplotením.
- Intenzita využitia plôch bude určená koeficientom zastavanosti (pomer zastavanej plochy objektmi k ploche pozemku), pričom zastavanosť pozemku nesmie byť vyššia ako zastavanosť celého regulačného celku. Do zastavaných plôch sa budú započítavať aj doplnkové objekty (drobné stavby), spevnené plochy a terasy umiestnené na pozemku. Dažďové vody zo striech navrhovanej zástavby zachytávať do nádrží na pozemkoch objektov a následne využívať ako úžitkovú vodu.
- Pri technických vybaveniach je potrebné preferovať podzemné vedenia energovodov pred vzdušnými.
Krajinné-ekologické návrhy pre infraštruktúru a územný rozvoj :
Účelové komunikácie trasovať tak, aby na nich nedochádzalo ku kumulácii povrchového odtoku a vzniku ryhovej erózie. Ak terén neumožňuje takto upraviť pozdĺžny sklon telesa cesty, je treba vzniku erózie zabrániť budovaním odrážok, resp. spevnením kritických úsekov.
- Pri budovaní, rekonštrukciách resp. prekládkach elektrických vedení 22 kV zabezpečiť technické opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov.
- Vylúčiť realizáciu stavieb, ktoré by svojou hmotou a výškou konkurovali historickým dominantám, objektov kostolov v panorámach obcí.
- Na plochách technických stavieb a skladových areálov, vytvoriť plochy na ozelenenie a výsadbu izolačných zelene okolo areálov.
- Rešpektovať ekologicky významné segmenty (vodné toky, vodné plochy, plochy lesných porastov, plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území, všetky plochy nelesnej drevinovej vegetácie hlavne v časti intenzívne využívané na poľnohospodárske účely). Dodržiavať opatrenia na zvýšenie ekologickej funkčnosti vodných tokov (zachovať pôvodnú morfológiu tokov, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, zabezpečiť existenciu pôvodnej pobrežnej vegetácie na celej dĺžke tokov, a pod.).
- Udržať a neustále skvalitňovať súčasnú organizáciu krajiny — predpoklad zachovania, resp. zvyšovania stupňa územného systému ekologickej stability a priestorovej diverzity, vysoká estetická hodnota, rámcovo zachovať súčasný charakter jej využívania.
- Prvky ÚSES-u považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb.
- Zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v zastavanom území centra mesta .
- Podporovať a využívať vegetáciu, svetelné a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre.
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov mimo zastavaného územia, obcí a minimalizovať podiel nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavanom území obce.
- Zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať resp. asanovať nepotrebné lesné cesty.

Do návrhu ÚPN-O odporúčame stanoviť resp. vymedziť novú hranicu zastavaného územia obce, ktorá sa premietne do katastra nehnuteľností v zmysle § 22 ods. 6 zákona č. 200/2022 Z.z.

Záver a odôvodnenie: Na to, aby mohol byť územný plán posúdený z hľadiska vplyvov na životné prostredie musí obsahovať niektoré kľúčových náležitostí. Na začiatku je potrebné definovať účel a ciele územného plánu, ktoré objasnia, prečo sa plán vytvára a aké sú jeho hlavné zámery. Nasleduje detailný opis súčasného stavu životného prostredia v dotknutom území, ktorý poskytne základ pre posúdenie vplyvov plánovaných opatrení. Tento opis by mal zahŕňať informácie o kvalite ovzdušia, vody, pôdy, biodiverzite a ďalších relevantných aspektoch. Plán musí obsahovať aj opis navrhovaných opatrení a aktivít, ktoré budú realizované (záber plôch, regulačné bloky, návrh záväzných regulatív a pod.). Tieto opatrenia by mali byť podrobne popísané, vrátane ich rozsahu, technických riešení a časového harmonogramu. Dôležitou

súčasťou je vyhodnotenie rôznych variantov riešení a ich vplyvov na životné prostredie. Toto vyhodnotenie by malo zahŕňať porovnanie výhod a nevýhod jednotlivých variantov, pričom sa zohľadnia priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie. Ďalej je potrebné detailne posúdiť priame a nepriame vplyvy navrhovaných opatrení na životné prostredie. Toto posúdenie by malo zahŕňať analýzu potenciálnych negatívny vplyv návrh opatrení na ich zmiernenie. Nakoniec, územný plán musí obsahovať plán monitorovania a kontroly realizácie navrhovaných opatrení a ich vplyvov na životné prostredie. Tento plán by mal definovať, ako a kedy budú monitorované jednotlivé aspekty životného prostredia, aby sa zabezpečilo, že negatívne vplyvy budú minimalizované a že plánované opatrenia budú efektívne realizované. Tieto náležitosti sú nevyhnutné pre komplexné posúdenie a zabezpečenie, že územný plán bude mať čo najmenší negatívny dopad na životné prostredie. Správa Národného parku Nízke Tatry konštatuje, že predložený strategický dokument „Územný plán obce Selce“ nie je možné posúdiť z pohľadu zákona č. 24/2006 Z.z., nakoľko v ňom nie sú navrhnuté žiadne konkrétne riešenia (či už v textovej alebo grafickej časti) priestorového a funkčného usporiadania územia obce Selce. Taktiež neobsahuje žiadnu identifikáciu možných dopadov, návrh opatrení na ich zmiernenie a odporúčania pre konečnú podobu plánu. Máme za to, že územný plán sa predkladá na posúdenie vplyvov na životné prostredie v štádiu, keď je vypracovaný koncept alebo návrh územného plánu. Takýto koncept alebo návrh obsahuje návrhy riešení a opatrení, ktoré sú predmetom verejného prerokovania a pripomienkovania. Po zapracovaní pripomienok a vypracovaní súborného stanoviska obstarávateľa sa územný plán predkladá na posúdenie vplyvov na životné prostredie	<i>Berie sa na vedomie</i>
--	-----------------------------------